

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 5

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SPÓŁKA AKCYJNA
SOCIÉTÉ FERMÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

CHORZÓW I G. ŚL.

RYNEK, L. 915.

TELEFON 409-01

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZ. AMONU

Z KOPALNÍ „KRÓL, BIELSZOWICE, KNURÓW.”

ADR. TELEGR. SKARBOFERME CHORZÓW

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK, WYDAWANY PRZY POPARCIU MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU
ORAZ MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA I REF. ROLN., KOMUNIKACJI, POCZT I TELEGRAFÓW

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
SAMORZĄD GOSPODARCZY W NOWEJ KONSTYTUCJI — C. P.	427	KOMUNIKACJA I TRANSPORT	446
INGERENCJA PAŃSTWOWA W DZIEDZINIE GOSPODARCZEJ — FR. CZERNICHOŃSKI	428	ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	447
PRZEMYSŁ CHEMICZNY W ROKU 1934 — INŻ. T. ZAMOYSKI	429	Port gdański w 1934 roku — A. Rudzki	
KRONIKA GOSPODARCZA:		POCZTA I TELEGRAF	449
SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH	434	SAMORZĄD	449
GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ:		KRONIKA TYGODNIOWA:	
GÓRNICCTWO WĘGLOWE	436	PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	451
HUTNICCTWO	437	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	451
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	440	SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
PRZEMYSŁ KONFEKCYJNY	441	BUDŻET	452
ROLNICTWO	441	PODATKI, OPŁATY I MONOPOLE	455
HANDEL:		PIENIĄDZ I KREDYT	456
HANDEL WEWNĘTRZNY	442	RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH Z BANKU POLSKIEGO	458
Projekt przepisów regulaminowych dla obrotu targowego zwierzętami i mięsem — J. Wołynia		PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	444	BELGJA I BLOK ŻŁOTY — t. t.	460
RYNEK AKCYJNY	445	KRONIKA ZAGRANICZNA:	
		Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	462

SAMORZĄD GOSPODARCZY W NOWEJ KONSTYTUCJI

ZANIM tekst nowej ustawy konstytucyjnej zostanie urzędowo ogłoszony i zanim wtedy otrzymamy możliwość ścisłego zanalizowania jej poszczególnych artykułów, odnoszących się do całokształtu życia gospodarczego, jak choćby np. dokładne, jasne i celowe ujęcie w przepisy zagadnienia budżetu, które tak korzystnie odbija od analogicznego przepisu w dawnej Konstytucji — już dzisiaj pragniemy zwrócić uwagę opinii gospodarczej na artykuł 76 nowej ustawy konstytucyjnej, zawierający przepisy, odnoszące się do organizacji samorządu gospodarczego.

Przepisy te, mianowicie, przewidują powołanie dla poszczególnych dziedzin życia gospodarczego organizacji samorządowej, obejmującej izby dla poszczególnych dziedzin gospodarstwa narodowego, jak: izby

rolnicze, przemysłowo-handlowe, rzemieślnicze, pracy, różnych wolnych zawodów, a pozatem i inne zrzeszenia publiczno-prawne. Izby te mogą być na podstawie ustaw specjalnych łączone w związki, którym może być nadana osobowość publiczno-prawna. A pozatem — dla harmonizowania poczynań w poszczególnych gałęziach gospodarstwa narodowego oraz dla rozważania zagadnień z zakresu całokształtu życia gospodarczego i opinjowania projektów ustaw gospodarczych może być na mocy specjalnej ustawy utworzona Naczelna Izba Gospodarcza. Nadzór nad samorządem gospodarczym sprawuje Rząd przez powołane do tego organa.

Widzimy tedy, iż na podstawie przytoczonych wyżej przepisów następuje przez nową ustawę konstytucyjną afirmacja istniejącego już samorządu gospo-

darczego z tą tylko różnicą do stanu prawnego w starej Konstytucji, że tam artykuł 68 przewidywał wręcz obowiązek ustawowego powołania Naczelnej Izby Gospodarczej, a nowa Konstytucja stwarza pod tym względem fakultatywność.

Ten stan rzeczy należy uznać za więcej celowy, jako stwarzający elastyczność w rozpracowaniu organizacji samorządu gospodarczego i pełną możliwość w przystosowaniu tej organizacji do zmienionych warunków powojennej i pokryzysowej struktury wszystkich dziedzin gospodarstwa narodowego. Ustawodawca dał tylko ramy, potrzeba życia wypełnić musi w szczegółach ich zawartość.

Przepisy więc artykułu 76 nowej ustawy konstytucyjnej powołują do życia samorząd gospodarczy, regulują jego kompetencje w sensie opiniodawstwa i współpracy w ściśle określonych granicach z administracją ogólnopolską, przez co otwierają przed życiem gospodarczym możliwość wpływania na działalność gospodarczą Rządu przede wszystkim w sensie informowania go o istotnych potrzebach życia poszczególnych dziedzin gospodarstwa krajowego.

Istnieje wszakże w nowej ustawie konstytucyjnej i inny przepis, który mówi również o samorządzie gospodarczym. Przepis ten zawarty jest w artykule 72, gdzie w ustępie drugim powiedziane jest, że administrację państwową sprawuje — poza administracją rządową i samorządem terytorjalnym — także samorząd gospodarczy. A więc przepis ten wprowadza novum, stawiając samorząd gospodarczy na równi z innymi czynnikami administracji państwowej.

Oczywiście, przepis ten sam przez się niczego jeszcze nie przesądza, a nabiera on charakteru dopiero w połączeniu z przepisami o samorządzie gospodarczym, zawartymi w omówionym powyżej artykule 76, gdzie przewidziana jest możliwość wydania ustaw o związkach izb i o powołaniu Naczelnej Izby Gospodarczej. Te dopiero ustawy specjalne mogą zakreslić ściślejsze ramy organizacyjne dla działalności samorządu gospodarczego w znaczeniu elementu administracyjnego i wwiązania go w ogólny system administracji państwowej. A zanim te usta-

wy specjalne zostaną opracowane, samorząd gospodarczy istnieć będzie nadal w formie izb rolniczych, przemysłowo-handlowych, rzemieślniczych i ewentualnie innych, które mogą być powołane. Izby te działają w zakresie kompetencji, nadanych im obowiązującymi ustawami.

Przepisy więc nowej ustawy konstytucyjnej nie przesądzają w szczegółach działalności samorządu gospodarczego, lecz zakreslają mu tylko wyraźne ramy ogólne i podnoszą go do znaczenia równorzędnego wśród innych elementów administracji państwowej.

Z przepisów tych wyprowadzić możemy wniosek, że nowa ustawa konstytucyjna i jej twórcy doceniają w pełni znaczenie czynnika gospodarczego w ogólnej strukturze Państwa i wyznaczają mu bardzo poważne cele i odpowiedzialną rolę do odegrania w utwierdzeniu mocarstwowego stanowiska Rzeczypospolitej Polskiej.

Ustawodawca spełnił tutaj swoje zadanie, podnosząc na wysoki poziom możliwości organizacyjnych całe życie gospodarcze. Lecz przez to nałożył także obowiązek twórczej pracy na reprezentantów wszystkich dziedzin tego życia.

Istotnie, przedstawiciele różnorodnych dziedzin gospodarczych i wolnych zawodów muszą sobie zdać z tego sprawę, że w dzisiejszym okresie niedość jest woltwarzać, wykonywać swój zawód i przysparzać sobie tylko dóbr materialnych; muszą oni pamiętać o tem, że ich praca i ich działalność gospodarcza musi być przede wszystkim w interesie ich samych wwiązana i skoordynowana w twórczą działalność maszyny państwowej, której stanowić musi lojalny i celowy element.

Nowa więc Ustawa Konstytucyjna, podnosząc czynnik samorządu gospodarczego, nakłada zarazem na życie gospodarcze ważne obowiązki, które w interesie całej gospodarczej społeczności polskiej muszą być z obowiązku państwowego i dla przyszłości mocarstwowej Państwa z całą ofiarnością wykonane.

Pod tym względem nowa Konstytucja nie pozostawia żadnych wątpliwości.

C. P.

INGERENCJA PAŃSTWOWA W DZIEDZINIE GOSPODARCZEJ

ROK 1934 przynosi poważny postęp w dyskusji publicznej na temat ingerencji Państwa w życie gospodarcze. Dyskusja nad tem zagadnieniem należy do najbardziej zasadniczych i najbardziej namiętnych. Dyskusję tę znamionowała od szeregu lat pewna cecha zasadnicza, która rodziła obawy, że nie wyjdzie ona ze swego jałowego charakteru. Tę cechę widzę przede wszystkim w tem, że krytycy, czy to pochodzący będą spośród ekonomistów-teore-

tyków, czy spośród zainteresowanych sfer gospodarczych, stawiali zagadnienie na płaszczyźnie teorii ekonomicznych. Doszukiwali się wszystkich możliwych tendencji i kierunków polityki ekonomicznej i socjalnej w posunięciach Rządu, jakby nie chcieli widzieć potrzeb i konieczności codziennego życia, które narzucało Państwu obowiązek wkraczania w różne dziedziny i w różnej formie. Niewątpliwie, stanowić to będzie charakterystyczny dokument na-

szych czasów, że w okresie, w którym na całym świecie państwa o najbardziej liberalnym nastawieniu do życia gospodarczego chwyciły się nieraz bardzo silnych środków ingerencji państwowej, w Polsce, której mody organizm niewątpliwie był bardziej ku temu podatny, a — śmiem twierdzić — i bardziej tego potrzebował wobec słabej organizacji naszego życia gospodarczego — zagadnienie to znalazło się na płaszczyźnie oderwanej od życia i teoretycznej.

Ingerencja Państwa wyraża się w całym szeregu aktów ustawodawczych czy rozporządzeń, poddających regulowaniu przez Państwo tych czy innych dziedzin gospodarczych, bądź konkretnych spraw. Dyskusja czy krytyka z tych konkretnych spraw przenosiła się zawsze w ogólne zagadnienia interwencjonizmu państwowego, nie wchodząc w aktualne konieczności, nie analizując warunków, które do tego skłaniały, a — co najważniejsze — nie odpowiadając na pytanie, jak inaczej można uregulować dany problem.

Parę przykładów.

Koniecznością były zniżki cen węgla i żelaza. Nie można byłoby ruszyć tych spraw z miejsca bez wzmożenia ingerencji czynnika rządowego w formie dekretu węglowego i hutniczego. Nie pamiętam, by przed tym dekretem podawano inny realny sposób załatwienia tej niewątpliwiej konieczności, jaką była zniżka ceny, ani potem nie było w krytyce tych dekretów zastanawiania się, czy był inny sposób. Podobnie było w przemyśle naftowym, gdzie ustawa o Polskim Eksporcie Naftowym przyczyniła się dopiero do uporządkowania stosunków i racjonalnej organizacji eksportu.

Rząd, wyposażony w środek, dający możliwość ingerencji, występuje nie tylko jako rzecznik interesów gospodarczych ogólnych, podporządkowując czy regulując według nich stosunki w poszczególnych dziedzinach, lecz często staje się bezstronnym sędzią w sprzecznych interesach grup czy jednostek gospo-

darczych, jak tego były przykłady np. w przemyśle węglowym i naftowym. Ten charakter działalności Państwa nadaje jej wybitne cechy interwencjonizmu, która stanowi najłagodniejszą formę regulowania stosunków gospodarczych przez czynnik państwowy.

Nie z przekonania etatysty, ani dla zachęcania do rozszerzania granic ingerencji Państwa podaje te uwagi. Chodzi mi o wykazanie tej prawdy, że ingerencja Państwa nie powinna być wyprowadzana z jakichś dogmatycznych idei ekonomicznych, gdyż źródła ich leżą w koniecznościach naszego życia gospodarczego i są wynikiem potrzeby regulowania przez Rząd stosunków w pewnych dziedzinach według ogólnego interesu gospodarczego i dla wzmocnienia i ugruntowania całego gospodarstwa.

W kierunku zrozumienia tej istotnej rzeczywistości rok 1934 przyniósł postęp; wiele głosów poczyniła realnie oceniać zadania, a nawet więcej, bo obowiązki Państwa ingerencji. Zmiana ta jest tem cenniejsza, że następuje po wypróbowaniu niektórych zarządzeń, mających charakter interwencyjny, które zdały egzamin w praktyce.

Bezpośrednie pobudki interwencjonizmu tam, gdzie on dotychczas miał miejsce, płynęły w najogólniejszym ujęciu z następujących przyczyn: 1) z potrzeby obrony interesów socjalnych, 2) dla potania produkcji i obniżenia cen przemysłowych w wyniku przyjętej linii polityki przystosowania, 3) dla organizacji rynku wewnętrznego i eksportu, 4) ochrony przed wyzyskiem wogóle i szkodliwej w poszczególnych wypadkach dla gospodarstwa narodowego polityki kapitału zagranicznego. Przewyższyły one te są dyktowane ogólnym interesem gospodarczym i społecznym. Granice tego interesu nie zostały w ingerencji Państwa w życie gospodarcze przekroczone. Stąd też określenie go mianem interwencjonizmu umiarkowanego odpowiada istotnej treści polityki Rządu w tej mierze.

Fr. Czernichowski

PRZEMYSŁ CHEMICZNY W ROKU 1934

ROK 1934 był dla przemysłu chemicznego bezspornie lepszy niż rok 1933. Nawet w dziedzinie nawozów sztucznych obroty tonnażowe, choć nie zbliżyły się do poziomu lat sprzyjającej konjunktury, jednak wzrosły w porównaniu z rokiem 1933. Spadek cen był nadal zjawiskiem stałym, wskutek czego obroty pieniężne — przy zwiększonej produkcji i sprzedaży — nie wykazały poważniejszych zmian, wzrost zaś tych obrotów nie przekroczył naogół 10% w stosunku do 1933 r.

Poszczególne dziedziny przemysłu chemicznego wykazywały linię rozwojową, odbiegającą w górę lub w dół od przeciętnej powyższej oceny, położenie zaś ich w roku 1934 postaramy się dalej scharakteryzować.

Dla przemysłu superfosfatowego rok 1934 kształtował się nadal niekorzystnie. Fabryki wyprodukowały w 1934 r. ok. 90 000 t superfosfatu, pracując poniżej 10% swej zdolności produkcyjnej. Sprzedaż superfosfatu w sezonie wiosennym 1934 r. wyniosła 24 034 t, w jesiennym zaś 67 994 t, a więc

łącznie w 1934 r. 92 028 t — wszystko w przeliczeniu na superfosfat 16%. W stosunku do 1933 r. zbyt superfosfatu wzrósł o 3,6%, lecz w stosunku do sprzedaży w latach pomyślnej konjunktury pozostał nadal bardzo nieznaczny.

Przeciętne zużycie superfosfatu na 1 ha ziemi ornej wzrosło nieco w Polsce w 1934 r. w porównaniu z dwoma latami poprzednimi, ale nie osiągnęło jeszcze poziomu z 1931 r., a tem mniej z 1929 r., wynosząc (w kg): w 1929 r. — 16,9, w 1931 r. — 5,5, w 1932 r. — 4,45, w 1933 r. — 4,9, w 1934 r. — 5,1. Po doliczeniu liczb importu żużli Thomasa i sprzedaży supertomasyny okazuje się, że ogólne spożycie nawozów fosforowych wyniosło w 1934 r. w Polsce okrągiło 127 tys. t, a więc w porównaniu do 1933 r. spadło o przeszło 12 tys. t, wynosząc 7 kg na 1 ha, gdy w 1933 r. — 7,75 kg. Zjawisko to zresztą nie jest bynajmniej spowodowane spadkiem produkcji krajowej, która wzrosła zarówno w grupie nawozów superfosfatowych jak supertomasyny, lecz tylko zmniejszonym importem żużli Thomasa.

W roku gospodarczym 1933/34 liczby sprzedaży — w efektywnych tonnach — produktów potasowych przedstawiały się, jak następuje:

	Sole potasowe	Kainit	Koncentrat	Sylwinit	Kalimag
Sprzedaż w kraju:					
na cele nawozowe	37 878	77 539	—	3 448	1 354
na cele przemysłowe	—	90	2 119	—	1 770
Eksport	39 702	7 635	3 437	—	10
Razem:	77 580	85 264	5 556	3 448	3 134

W poprzednim okresie gospodarczym — 1932/33 — sprzedaż ta przedstawiała się naogół mniej korzystnie:

	Sprzedaż w kraju	Eksport
Sole potasowe	33 349	49 278
Kainit	60 105	6 490
Koncentrat na cele przemysłowe	1 483	—

Rezultaty ilościowe nie pokrywają się z osiągniętymi wynikami finansowymi, które są stosunkowo gorsze niż poprzednio — mianowicie w związku z dalszą znaczną zniżką cen. Przytoczone powyżej liczby sprzedaży krajowej dowodzą jednak, że usiłowania, zmierzające do uzyskania bezpośredniego kontaktu z konsumentem-rolnikiem i opanowania rynku krajowego — zostały uwieńczone pomyślnym rezultatem, chociaż stało się to właśnie dzięki dużym ofiarom w formie znacznego obniżenia cen.

W zakresie związków azotowych Zjednoczone Fabryki w Chorzowie i w Mościcach weszły w r. ub. na drogę większej niż dotychczas produkcji artykułów technicznych. Stąd też produkcję i sprzedaż obu fabryk podzielić należy na 2 grupy, mianowicie na dział nawozów i dział produktów technicznych.

W dziale nawozów w 1934 r. wyprodukowano (w tonnach):

	Mościce	Chorzów	Razem
Azotniak	—	32 601	32 601
Siarczan amonu	28 542	—	28 542
Wapnamon	—	3 724	3 724
Saletrzak	3 319	7 609	10 928
Nitrofos	74	2 805	2 879
Saletra wapniowa	35 254	—	35 254
Saletra sodowa	—	3 673	3 673
Supertomasyna	—	22 895	22 895

W przeliczeniu na azot związany sumaryczna produkcja w dziale nawozów wyniosła 21 058 t.

Sprzedaż nawozów w 1934 r. wyniosła (w tonnach):

	Krajowa	Eksport	Razem
Azotniak	17 729	2 601	20 330
Siarczan amonu	4 121	17 384	21 505
Wapnamon	3 741	—	3 741
Saletrzak	15 961	—	15 961
Nitrofos	5 428	—	5 428
Saletra wapniowa	28 569	15 363	43 932
Saletra sodowa	4 293	—	4 293
Supertomasyna	10 426	251	10 677
" azotniakowana	6 977	—	6 977

W sprzedaży na rynku krajowym rok sprawozdawczy nie przyniósł poważniejszych zmian. Jednakże dotychczasowy słaby spadek konsumpcji został po raz pierwszy zahamowany, a nawet osiągnięto w stosunku do 1933 r. pewien wzrost obrotów, wynoszący ok. 3%. Ogromne światowe zapasy (ok. 5,6 milj. t w przeliczeniu na standardowy nawóz 15,5%-owy) utrudniają eksport, powodując bardzo silny spadek cen.

W dziale produktów technicznych produkcja w 1934 r. wynosiła (w tonnach):

	Mościce	Chorzów	Razem
Karbid	—	5 878	5 878
Azotan amonu	1 377	1 813	3 190
Kwas azotowy stężony	3 129	—	3 129 HNO ₃ ¹⁾
" " techniczny 36 ^o Be	—	214	214 "
" " chem. czysty	—	11	11 "
Saletra potasowa	—	764	764 "
Saletra sodowa przemysł.	—	2 388	2 388
Salmiak rafinowany	—	1 019	1 019
Salmiak sublimowany	—	127	127
Węglan amonu w proszku	—	267	267
" " w kawałkach	—	114	114
Azotyn sodowy	—	219	219
Woda amonjakalna	—	9	9 NH ₃ ²⁾
Amoniak skroplony	—	59	59 "
Tlen w m ³	58 041	335 898	393 939 "
Chlorek wapna	2 310	—	2 310
Soda kaustyczna	2 163	—	2 163
Chloran wapnia	305	—	305
Chlorobenzol	183	—	183
Paradwuchlorobenzol	23	—	23
Kwas solny	313	—	313
Chlor ciekły	66	—	66

W przeliczeniu na azot związany produkcja artykułów technicznych wyniosła 2 740 t. Jak widzimy, fabryki w Mościcach i w Chorzowie wyrabiają obecnie dwadzieścia kilka różnych produktów przemysłowych, których obrót ma charakter ciągły — w odróżnieniu od sezonowej tylko sprzedaży w nawozach, nie wymaga więc angażowania kapitału w produkcji na zapas, ponadto zaś jest prawie w całości gotówkowy. Wszystkie niemal produkty przemysłowe przynoszą dochód, i tylko dzięki temu Zjednoczone Fabryki mają możliwość deficytowej chwilowo polityki w dziale nawozów. Poważną część tych produktów idzie na eksport. Główną konkurencją dla nich stanowią wielkie koncerny chemiczne niemieckie i angielskie, które mają wieloletnie stosunki kupieckie na całym świecie, lepsze przeważnie położenie frachtowe, a przedewszystkiem prerogatywy, wynikające z deprecjacji waluty lub preferencji celnych. Mimo to, eksport azotowych produktów przemysłowych rozwija się z roku na rok ilościowo i wartościowo, a nawet zdarzały się wypadki, że za towar polski płacono wyższe ceny od oferowanych przez konkurencję — tylko wskutek lepszej jego jakości.

Łączna produkcja wszystkich związków azotowych, otrzymywanych na drodze syntetycznej, wyniosła w 1934 r. w fabrykach polskich (Mościce, Chorzów, Knurów) przeszło 26 tys. t w przeliczeniu na azot związany. Produkcja związków azotowych, otrzymywanych na drodze destylacji węgla, wyniosła w 1934 r. ok. 5 tys. t związanego azotu. W sumie daje to 31 tys. t, czyli w porównaniu z 28 400 t związanego azotu w 1933 r. więcej o przeszło 9%.

W innych — obok azotowego — działach przemysłu elektrochemicznego sytuacja w 1934 r. przedstawiała się, jak następuje: w zakresie zbytu żelazochromu nastąpiła dalsza nieznaczna poprawa; mimo to jednak, powodu posiadania dużych zapasów, dział ten był nieczynny przez 5 miesięcy. Eksport żelazochromu rozwija się naogół pomyślnie, aczkol-

¹⁾ Podana jest tylko ta część produkcji, która w formie kwasu została następnie sprzedana. Większość produkcji kwasu 36° Be została przerobiona w obu fabrykach na inne produkty końcowe.

²⁾ Analogiczna uwaga — jak odnośnie produkcji kwasu azotowego.

wiek napotyka na wzmożoną konkurencję przemysłu zachodnio- i północno-europejskiego.

Zbyt cementów glinowych zmalał w porównaniu do zbytu zeszłorocznego.

Zbyt karbidu wzrósł na rynku wewnętrznym, podniósł się również — choć nieznacznie — na eksport. Natomiast nastąpiły przesunięcia wewnętrzne, jeśli chodzi o producentów. Mianowicie, Fabryka w Chorzowie wznowiła zatrzymaną przez parę lat sprzedaż karbidu i obecnie czynne są w Polsce oba punkty produkcyjne karbidu: w Chorzowie i w Łaziskach.

Zużycie krajowe chloranu potasu spadło bardzo poważnie, bo prawie o 40%, eksport wykazał nieznaczna tendencję zniżkową i zmniejszył się o przeszło 3%.

W 1934 r. zaznaczyło się dalsze zwiększenie wytwórczości kwasu siarkowego — zarówno z blendy cynkowej, jak z pirytów. Produkcja w przeliczeniu na kwas 50° Bé wyniosła 227 tys. t, mianowicie z rud cynkowych 173 tys. t i z pirytów 54 tys. t. Dla 1933 r. odpowiednie liczby wynosiły: 193½ tys. t, 160 tys. t i 33½ tys. t. W 1934 r. więc produkcja wzrosła o przeszło 17%.

Sprzedaż produktów sodowych wzrosła w 1934 r. o kilka procent w porównaniu z rokiem poprzednim. Spożycie sody amonjalkalnej na rynku krajowym wzrosło z 48 180 t w 1933 r. do 49 100 t w 1934 r., sody kaustycznej zaś — z 15 065 t do 15 350 t. Pomyślnie także kształtował się w 1934 r. eksport tych 2 podstawowych związków sodowych: sody amonjalkalnej (lekkiej i ciężkiej) wyeksportowano w 1934 r. 8 630 t, gdy w 1933 r. tylko 4 515 t, eksport sody kaustycznej wzrósł tylko z 865 t do 900 t. Z innych produktów sodowych wspomnieć należy o bikarbonacie (kwaśny węglan sodowy, soda oczyszczona), którego sprzedaż wzrosła z 1 440 t w 1933 r. do 1 530 t w 1934 r.

W rozwoju górnośląskiego przemysłu produktów węglowodnorodnych rok 1934 zaznaczył się w porównaniu do 2 lat poprzednich wzrostem zarówno produkcji, jak zbytu. Produkcja koksu wyniosła (w liczbach zaokrąglonych — w tys. tonn): w 1932 — 1 090, w 1933 r. — 1 171, w 1934 r. — 1 334. Produkcja surowych produktów węglowodnorodnych w koksowniach wynosiła (w liczbach zaokrąglonych — w tonnach):

	Smola surowa	Benzol surowy	Siarczan amonowy
1932	56 300	18 000	17 400
1933	60 800	19 500	16 400
1934	69 350	21 700	18 100

Z natury rzeczy analogicznie kształtuje się również produkcja opartego na przerobie tych surowców właściwego przemysłu produktów węglowodnorodnych, t. j. destylarni smoły i fabryk benzoli, które wyprodukowały (w liczbach zaokrąglonych — w tonnach):

	1932	1933	1934
Smole preparowane . .	11 300	14 500	18 000
Pak	30 200	30 400	33 000
Oleje smołowe	18 500	13 200	16 000
Naftalin surowy prasowany	1 130	1 670	2 540
Naftalin czysty	550	505	955
Fenol i krezole	755	975	933
Zasady pirydynowe . .	75	74	93
Benzole oczyszczone . .	9 600	11 100	13 000

Warunki zbytu produktów węglowodnorodnych w 1934 r. nie uległy naogół wyraźniejszej poprawie. Na rynkach krajowych dalsze stosunkowo jeszcze ograniczone rozmiary ruchu budowlanego oraz niepełne uruchomienie związanych z tym ruchem gałęzi przemysłowych (m. in. w fabrykach tektur smołowych, zakładach impregnacyjnych i t. p.) powodowało, że popyt na produkty węglowodorowe nie osiągnął swych normalnych rozmiarów. Na rynkach zagranicznych, w związku ze stopniowym wyczerpywaniem się zapasów, nagromadzonych w ostatnich latach złej koniunktury, popyt zaczyna się wprawdzie ożywiać, jednak powszechnie znane dążenia autarkiczne poszczególnych państw utrudniają nadal w niesłychanym stopniu normalny rozwój obrotów eksportowych.

Na rynku krajowym pewnej poprawy doznał zbyt smół preparowanych i paku. Zapotrzebowanie smół drogowych natomiast było nadal minimalne (w 1934 r. — 1 974 t, w 1933 r. — 1 867 t). Zbyt paku dla brykietowni miało węglowego rozwijał się normalnie; w związku natomiast z wyczerpywaniem się zapasów eksport paku wykazuje bardzo wydatny spadek (w 1933 r. — ok. 5 670 t, w 1934 r. — niepełna 230 t).

Spowodu nadal znacznie ograniczonego zatrudnienia zakładów impregnacji materiałów drzewnych (zwłaszcza podkładów kolejowych) zapotrzebowanie krajowe olejów smołowych utrzymywało się w dalszym ciągu na niskim poziomie lat ubiegłych. Naskutek podjętych usilnych starań zdołano natomiast wydatnie zwiększyć eksport tych olejów.

Również wydatnie zwiększyć zdołano eksport naftaliny surowego prasowanego, którego zbyt w kraju zaczyna się również powoli rozwijać. Zbyt dalej uszlachetnionych produktów smołowodnorodnych, t. j. przedewszystkiem naftaliny czystego, fenolu i krezoli, oraz częściowo także żywic kumaronowych, rozwijał się tak w kraju, jak i na eksport mniej więcej normalnie, chociaż w eksporcie występowały znane trudności w zakresie transferu należności. W niej zadowalająco kształtował się natomiast w dalszym ciągu zbyt zasad pirydynowych.

Warunki zbytu benzolu motorowego, który rozpowszechnia się coraz więcej, jako materiału pędny do motorów, kształtowały się naogół zadowalająco. Również zbyt benzoli do celów przemysłowych rozwijał się normalnie.

Zbyt siarczanu amonu w kraju — wobec dalszego kryzysowego stanu rolnictwa — odbywał się nadal w bardzo ograniczonych rozmiarach. Powstałe stąd nadwyżki produkcyjne zdołano wprawdzie ulokować na rynkach zagranicznych, jednak po cenach w dalszym ciągu bardzo niskich.

Sumując przedstawiony wyżej w krótkości ogólny przebieg koniunktury w przemyśle produktów węglowodnorodnych w 1934 r., stwierdzić należy, że ogólna sytuacja tego przemysłu zdołała się stabilizować jeszcze w 1933 r., a w związku ze stopniowym wyczerpywaniem się zapasów na rynkach światowych ujawniła już w 1934 r. pewną tendencję do zasadniczej poprawy na przyszłość.

Rok 1934 dla przemysłu barwnikarskiego okazał się dość pomyślnym. Produkcja barwników w porównaniu z 1933 r. wykazuje wzrost z 1,2 mln. kg do 1,8 mln. kg, t. j. o 50%. Z nowych barwników,

których produkcję podjęto w ciągu 1934 r., należy wymienić: chryzofeninę G, rodaminę B i zielen naftalinową V.

Ten bardzo pomyślny rozwój przemysłu barwnikarskiego należy przypisać przede wszystkim zastawianiu się krajowego przemysłu włókienniczego z barwników zagranicznych na polskie, co znów jest wynikiem wytężonej pracy przemysłu chemicznego, zmierzającego ku coraz znacznieszemu polepszeniu gatunkowości i rozszerzaniu gamy wytwarzanych barwników.

W dziale półproduktów organicznych rozpoczęto fabrykację szeregu ważniejszych artykułów, jak: alfa-naftolu, betanaftolu, kwasu betaoksynaftoesowego, alfa-naftyloaminy, dwuetyloaniliny, antrachinonu i innych, przez co osiągnięto znaczny postęp w kierunku samowystarczalności krajowego przemysłu barwnikarskiego. Ilość wytwarzanych w Polsce półproduktów organicznych przewyższa już obecnie setkę.

Główną dziedziną działalności i rozwoju przemysłu chemiczno-farmaceutycznego w 1934 r. był dział chemikalijskich syntetycznych. Zaznaczył się więc rozwój rozpoczętej w latach poprzednich produkcji związków salicylowych łącznie z salolem, barbiturowych, fosforo-organicznych, bromococzanów, związków chinolino-karbonowych, pirydyno-karbonowych i pochodnych kwasu glukonowego. Podkreślić trzeba również rozwój produkcji pochodnych sześciometylenoczweroaminy, a produkcja samej sześciometylenoczweroaminy została doprowadzona do poziomu, pokrywającego zapotrzebowanie rynku. Rozpoczęto produkcję lanoliny. Obserwuje się rozwój produkcji związków bizmutowych, jak również niewielkiej z natury rzeczy produkcji związków złotych. Godny jest zaznaczenia rozwój produkcji preparatów organoterapeutycznych. Posiadanie przez przemysł chemiczno-farmaceutyczny własnych pracowników naukowo-badawczych jest niewątpliwie jednym z ważniejszych czynników, zapewniających możliwość syntetycznego kierunku rozwoju nowych placówek wytwórczych.

Wzrost obrotów w tym dziale przemysłu ocenić można na 10% w porównaniu z 1933 r.

W 1934 r. przerób drzewa liściastego zwiększył się w porównaniu z 1933 r. o przeszło 40%, przekraczając 80 000 mp. drewna, był jednak w dalszym ciągu znacznie niższy niż w rekordowym roku 1929. Coprawda, w przemyśle destylacji drewna nastąpił uprzednio specjalnie rażący spadek obrotów, wywołany trudnościami finansowymi, w jakich znalazło się w 1931 r. czołowe przedsiębiorstwo tego działu przemysłu. Rok 1934 będzie niewątpliwie punktem zwrotnym w rozwoju tego działu przemysłu, gdyż przeprowadzona została jego sanacja finansowa i konsolidacja. Zakłady destylacji drewna w Hajnówce nabyte zostały od Skarbu Państwa przez Sp. Akc. „Grodzisk”.

Zbyt produktów destylacji drewna w kraju jak i na eksport był w 1934 r. naogół zadawalający. Na podkreślenie zasługuje tendencja do konsekwentnego obniżania cen produktów, z których niektóre mają znaczenie nietylko dla bezpośredniej konsumpcji, ale i dla innych przemysłów (np. formalina).

Produkcja sztucznego jedwabiu na rynku światowym miała wybitną tendencję dalszego rozwoju ilościowego i wyniosła ok. 350 tys. t, co stanowi wzrost

o przeszło 20% w porównaniu z 1933 r. Mimo to trudno mówić o przesyleniu rynku, gdyż zapotrzebowanie również wzrosło. Wytwórczość japońska, której nikielce początki zaledwie można było zauważyć w 1927 r., już w 1933 r. przewyższyła ilościowo produkcję każdego z krajów europejskich i pozwoliła Japonii eksportować ok. 10% swej wytwórczości.

Walka o rynki zbytu odbija się też na poziomie cen, które mają w całej Europie tendencję spadkową.

Te światowe tendencje znalazły odbicie i u nas w kraju. Wytwórczość wzrosła z 3 650 000 kg w 1933 r. do 4 390 000 kg w 1934 r., a więc prawie dokładnie o owe 20%, odpowiadające wzrostowi produkcji światowej. Natomiast produkcja sztucznych włókien ciętych (Textry) utrzymała się na poziomie 1933 r., t. j. ok. 200 000 kg, nie wykazując dalszego wzrostu. Nie jest to zjawisko pocieszające, gdyż na całym świecie cięte włókna sztuczne znajdują coraz szersze zastosowanie, produkcja zaś ich rośnie bardzo znacznie i szybko. Ceny wykazały w Polsce tendencję zniżkową, zwłaszcza w zakresie popularniejszych gatunków specjalnych. Zapotrzebowanie było w I półroczu nieco większe niż w tym samym okresie roku poprzedniego; natomiast sezon jesienny okazał się nieco słabszym niż w 1933 r. Eksport bardzo osłabł z przyczyn zarówno natury ogólnej, jak dotkliwej konkurencji japońskiej.

W tych warunkach — zdolność produkcyjna 3 fabryk krajowych przewyższa obecnie zapotrzebowanie rynku wewnętrznej, tem bardziej, że 2 z tych fabryk rozbudowały nieco w 1934 r. swoje urządzenia wytwórcze.

Zasługuje na uwagę wzrost popytu w 1934 r. na gatunki specjalne. W I półroczu szczególnie wzrosło zapotrzebowanie na pończosznicy jedwab cienkoprzędny.

Przemysł tłuszczowy dzieli się na 2 wielkie działy: olejarstwo i przemysł przetwórczo-tłuszczowy (fabrykacja mydła, tłuszczów technicznych, tłuszczów rafinowanych, sztucznych tłuszczów jadalnych).

Bilans obrotu przemysłu olejarskiego (opartego o surowiec roślinny), a więc przywozu i wywozu surowców, półfabrykatów i końcowych produktów, badany w dłuższym okresie, wykazuje przede wszystkim wydatny spadek nadwyżki wartości ogólnego przywozu nad wartością wywozu, mianowicie w 1929 r. nadwyżka ta wynosiła zł 77 471 tys., w 1933 r. zł 22 721 tys. i w 1934 r. zł 24 391 tys.

Dalej, bilans ten wskazuje nam na wzrost przywozu podstawowego surowca (nasion oleistych) przy równoczesnym spadku przywozu gotowych tłuszczów i olejów roślinnych. Przywóz gotowych tłuszczów wynosił: w 1929 r. 50 588 t, w 1932 r. (roku uruchomienia 3 większych zakładów olejarskich) 12 456 t, w 1933 r. 6 001 t, w 1934 r. 2 456 t.

Stwierdzić możemy jeszcze tendencję spadku w przywozie makuchów. Wreszcie obserwujemy spadek wywozu krajowych nasion oleistych, który wydatnie występuje już od 1930 r., t. j. od chwili, gdy przemysł olejarski nawiązał bezpośredni kontakt z rolnictwem, wskutek czego olejarnie rozpoczęły przerób krajowych nasion oleistych na większą skalę. Przemysł olejarski w roku sprawozdawczym mógł już pokrywać wszelkie zapotrzebowania przemysłu przetwórczo-tłuszczowego na surowiec tłuszczowy

pochodzenia roślinnego, który częściowo zastąpił używane dotychczas tłuszcze zwierzęce, importowane z zagranicy.

Import tłuszczów zwierzęcych ilościowo i wartościowo wydatnie zmniejszył się w 1934 r., chociaż zapotrzebowanie na surowiec tłuszczowy w 1934 r. było znacznie wyższe, przedewszystkiem naskutek wydatnego zwiększenia produkcji i zużycia mydła. Import zagraniczny tłuszczów zwierzęcych zastał zastąpiony przez własną produkcję tłuszczów roślinnych.

Przemysł olejarski w 1934 r. był znacznie lepiej zatrudniony aniżeli w 1933 r. Przerobiono: 112 035 t nasion egzotycznych i zamorskich wszelkiego rodzaju (w 1933 r. 83 313 t) oraz 23 000 t nasion krajowych (w 1933 r. 15 000 t), razem więc przerób wynosił 135 035 t (w 1933 r. 98 313 t).

Wyprodukowano następujące ilości tłuszczów (w tonnach):

Tłuszcze roślinne stałe:	1933	1934
Olej kokosowy	10 223	25 866
Olej palmowy	11 125	5 258
Razem:	21 348	31 124
Oleje ciekłe na cele jadalne i techniczne:		
Olej rzepakowy i rzepikowy	1 800	3 600
Olej słonecznikowy	4 451	4 457
Olej sojowy:		
produkcja	257	1 210
przywóz oleju gotowego	3 448	3 705
		<u>1 634</u>
Olej sezamowy	1 380	3 866
Olej arachidowy:		
produkcja	746	4 732
przywóz oleju gotowego	1 393	2 139
		<u>110</u>
Olej lniany:		
prod. z siemienia krajowego	2 600	2 970
prod. z siemienia importowanego	4 025	2 383
przywóz gotowego oleju wzgl. pokostu	16	37
Ogółem:	20 116	23 218

Przywóz gotowych olejów ciekłych spadł z 4 857 t w 1933 r. do 1 781 t w 1934 r. Zwiększona produkcja stałych tłuszczów roślinnych wpłynęła na zmniejszenie się importu gotowych tłuszczów roślinnych i zwierzęcych, ciężących na naszym bilansie handlowym, i na zwiększenie produkcji mydła.

W 1934 r. poszczególne zakłady olejarskie podpisały z powołaną do życia w lipcu r. ub. Centralą Obrotu Nasionami Oleistymi umowy ramowe, przewidujące ceny, ryczałtowe kontyngenty i warunki odbioru nasion. Umowy te miały charakter jednostronnych zobowiązań przemysłu. Żądania przemysłu powiązania zakupu i odbioru nasion z zakupem i odbiorem przez rolnictwo makuchów, jak również ustalenia cen na poziomie, uzasadnionym przedstawioną kalkulacją przerobu surowca — nie zostały zrealizowane.

Przemysł w ramach wspomnianych umów zakupił do końca 1934 r., a więc w okresie niespełna 5 miesięcy, ok. 15 tys. t siemienia lnianego, 15½ tys. t rzepaku i rzepiku i 4 tys. t konopi, wydatkując na ten cel ogółem Z 15 miljn. Pozostały jeszcze do odbioru w 1935 r. ze zbiorów zeszłorocznych ok. 3½ tys. t rzepaku i 3½ tys. t siemienia lnianego, na których zakup przemysł wyłożyć jeszcze musi ok. Z 3½ miljn.

Sytuacja w przemyśle przetwórczo-tłuszczowym kształtowała się, jak następuje:

Przemysł mydlarski pracował normalnie. W początku 1934 r. w związku ze spadkiem cen na surowce tłuszczowe na rynkach światowych przemysł mydlarski przeprowadził dalekoidące redukcje cen, co w znakomitym stopniu wpłynęło na podwyższenie konsumpcji mydła. Produkcja mydła wzrosła do 67 tys. t, co w porównaniu z 1933 r. (58 tys. t) stanowi wyżkę o ok. 16%. Bardzo pocieszającym objawem jest fakt, że przemysł mydlarski w coraz większym stopniu zużywa do przerobu surowce tłuszczowe, produkowane w kraju. Zużycie tych tłuszczów wzrosło przy tłuszczach pochodzenia roślinnego (olej kokosowy i palmowy) z 10 800 t na 21 000 t, przy tłuszczach zwierzęcych krajowych z 2 600 t na 3 600 t. Natomiast obniżyło się zużycie tłuszczów zwierzęcych importowanych z 18 200 t na 15 500 t. Zaopatrzenie przemysłu mydlarskiego w potrzebne ilości olejów ciekłych nie nastęrczało większych trudności. Natomiast dużą trudność stanowiło zaopatrzenie się w niezbędny dla produkcji mydła surowiec — żywicę — ze względu na utrudnienia przywózowe. Zbyt mydeł nie nastęrczało wielkich trudności.

Wytwórczość gliceryny w roku sprawozdawczym również wzrosła. Łącznie produkcja gliceryny wynosiła ok. 1 100 t, wyeksportowano 78 t.

Przemysł rafineryjny był w 1934 r. nieco lepiej zatrudniony niż w 1933 r. — z uwagi na zwiększoną nieco produkcję fabrycznych tłuszczów jadalnych. Produkcja ta wynosiła w 1934 r. w porównaniu z 1933 r. (w tonnach):

	1933	1934
Compound Lard	1 900	1 200
100% tłuszcze jadalne	6 300	7 500
Margaryna	7 300	8 500
	<u>15 500</u>	<u>17 200</u>

Na konsumpcję Gdańska przypada z powyższej produkcji ok. 20%, t. j. 3 440 t (w 1933 r. 3 100 t), na zbyt w Polsce zaś 13 760 t (w 1933 r. 12 400 t). Na cele przetwórcze (fabryki czekolady, wafli, piekarnie, cukiernie i in.) zużyto około połowy, połowa zaś poszła dla bezpośredniej konsumpcji.

Olejów ciekłych jadalnych wyprodukowano w 1934 r. ok. 14½ tys. t, zbyt wynosił ok. 11 tys. t. Konsumpcja fabrycznych tłuszczów jadalnych stanowiła ok. 43% ogólnego spożycia tłuszczów w Polsce.

Położenie w przemyśle kostnym w 1934 r. nie uległo zasadniczym zmianom. Aczkolwiek konsumpcja ilościowa produktów, otrzymywanych przy przerobie kości, wzrosła o kilkanaście procent, to jednakże wobec dalszej obniżki cen produktów wzrost ten nie uwydatnił się w zwiększonych obrotach pieniężnych przemysłu kostnego. Eksport produktów kostnych uległ w 1934 r. dalszemu ograniczeniu, pomimo nieustających wysiłków polskich producentów. Skurczenie to jest wynikiem znanych ogólnie utrudnień w międzynarodowej wymianie towarowej.

W dziedzinie dalszego przerobu łożu kostnego przemysł kostny podniósł w 1934 r. znacznie gatunek wytwarzanej przez niego oleiny, stearyny i gliceryny oraz wszedł na drogę produkcji niektórych pochodnych tych produktów. Dzięki temu import oleiny i stearyny, który dawniej pokrywał znaczną część zapotrzebowania polskiego, ustał prawie zupełnie.

W branży perfumeryjnej rok 1934 wykazał wyżkę obrotów. Produkcja w 1934 r. — w porów-

naniu z rokiem poprzedzającym przedstawiała się, jak następuje (w tys. kg):

	1933	1934
Mydła toaletowe	3 000	3 000
Środki do zębów	400	800
Kosmetyki	300	375
Wyroby spirytusowe	500	425

Sytuacja przemysłu farb i lakierów kształtowała się w 1934 r. naogół pomyślnie. Można stwierdzić, że produkcja nie tylko utrzymała się na poziomie 1933 r., ale nawet w niektórych działach wzrosła — tak, że ogólna jej kwota wykazała w 1934 r. ok. 15% wzrosty w stosunku do 1933 r. Nie znaczy to, aby też obroty pieniężne wzrosły proporcjonalnie, gdyż ceny produktów okazywały nadal tendencję zniżkową.

Podkreślić należy, że wzrosła sprzedaż artykułów jakościowo niższych, których produkcją zajmują się głównie małe zakłady niezrzeszone. Liczba większych zakładów pozostała bez zmiany, powstało jedynie w r. ub. kilka mniejszych wytwórni.

Zdolność wytwórcza fabryk lakierów została stosunkowo lepiej wykorzystana, z wyjątkiem działu lakierów nitrocelulozowych, których zbyt jest nadal nikły spowodowany zupełnym zastoju w przemyśle samochodowym.

W 1934 r. utworzone zostało wspólne biuro sprzedaży bieli cynkowej, którego celem jest regulowanie cen bieli na rynku krajowym i na eksport. Istniejąca od 1929 r. konwencja fabryk farb olejnych i lakierów utrzymała się i obejmuje regulowanie cen, warunków sprzedaży oraz ochronę kredytu. Ceny

na sezon 1934 zostały określone na poziomie o 10÷20% niższym niż w sezonie poprzednim, mianowicie w celu wywołania ożywienia zbytu.

Pomimo trwającego od kilku lat przesilenia — front naszego przemysłu chemicznego posuwa się w iąż naprzód, zajmując nowe placówki i powołując do życia wytwórczość nowych artykułów.

Między innymi — rozpoczęto w Polsce w 1934 r. fabrykację następujących nowych produktów: kwas siarkowy chemicznie czysty; chlorowe pochodne etanu i etylenu; dalsze półprodukty organiczne, jak alfa — i betanaftole, alfa-naftyloamina i inne; wodorosiarczyny sodowy (hydrosulfit) i jego formalinowe połączenia (rongalit); chlorek siarki; cementy dentystyczne; nowe specyfiki farmaceutyczne; lanolina; siarczan i chlorek talu; etylowe i butylowe estry kwasu ftalowego; fosforan trójkrezyłu; strącony węgiel wapnia; inne — o mniejszym znaczeniu — artykuły chemiczne.

Ponadto, udoskonalono gatunki lub wprowadzono nowe odmiany w zakresie dawniej już wytwarzanych artykułów chemicznych, jak np. w polowie kafłowej, potażu żrącym i kalcynowanym, żelazochromie, siarczanie magnezu, kwaśnym siarczynie sodowym, kwasie mlekowym, odczynnikach chemicznych.

Przemysł chemiczny nie ustawał więc w zabiegach, zmierzających ku powiększeniu ilości wytwarzanych u nas artykułów chemicznych, przyczyniając się w ten sposób do wzmoczenia aktywności naszego bilansu handlowego.

Inż. T. Zamojski

KRONIKA GOSPODARCZA

ZMIANA RZĄDU. — Pan Prezydent Rzplitej mianował dn. 28 marca r. b. Prezesem Rady Ministrów Prezesa B. B. W. R. Pułk. Walerego Ślawka, Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego — Ministrem Spraw Wojskowych, Marjana Zyndram-Kościałkowskiego — Ministrem Spraw Wewnętrznych, Plk. dypl. Józefa Becka — Ministrem Spraw Zagranicznych, Prof. Dr. Władysława Marjana Zawadzkiego — Ministrem Skarbu, Czesława Michałowskiego — Ministrem Sprawiedli-

wości, Wacława Jędrzejewicza — Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Juliusza Ponia-towskiego — Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, Mjr. dypl. Henryka Floyar Rajchmana — Ministrem Przemysłu i Handlu, Inż. Michała Butkiewicza — Ministrem Komunikacji, Jerzego Paciorkowskiego — Ministrem Opieki Społecznej, Plk. Inż. Emila Kalińskiego — Ministrem Poczty i Telegrafów.

SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH

SPRAWY GOSPODARCZE NA PLENUM SEJMU. — Dn. 21/III r. b. odbyło się plenarne posiedzenie Sejmu, na którym w sprawozdaniu Komisji Skarbowej w obu czytaniach Sejm przyjął rządowy projekt ustawy o opodatkowaniu tłuszczów, dalej w sprawozdaniach teże Komisji następujące rządowe projekty ustaw: o upoważnieniu Ministra Skarbu do wypuszczenia pożyczki wewnętrznej, o zatwierdzeniu zmian statutu Banku Polskiego, o państwowym podatku gruntowym.

W dyskusji nad tym projektem ust. wv. zabrał głos Pan Minister Rolnictwa i Reform Rolnych Juliusz Poniatoński. Minister na wstępie zaznaczył, że wszystkie głosy w dyskusji oświadczyły się za koniecznością przeprowadzenia nowej kła-

syfikacji gruntów, jako podstawy do lepszego wymiaru podatku gruntowego. Sam fakt, że nową klasyfikację gruntów zatwierdza się specjalną ustawą, przysławiając na uboczu sprawę wymiaru podatku gruntowego, przekonywa, że nie należy mieć przy tej okazji obaw podatkowych. Do przeprowadzenia nowej klasyfikacji gruntów przywiązuje Rząd b. duże znaczenie dla szeregu potrzeb, związanych z szacunkiem ziemi, jak ocena wartości ziemi dla celów kredytowych czy w pracach melioracyjnych. Wysokie koszty przeprowadzenia nowej klasyfikacji sprawiły, że Rząd wstrzymał się z jej przeprowadzeniem, choć potrzeba klasyfikacji była palącą, jako podstawy dla przeprowadzenia nowego wymiaru podatku gruntowego. Nie mają usprawiedli-

wienia głosy, zarzucające, iż ustawa o klasyfikacji przygotowana została niedbale i śpiesznie; przeciwnie — prace przygotowawcze trwały kilka lat i były starannie przemyślane.

Wprowadzenie katastru byłoby błędem, gdyż nie należy szukać bezpośredniej łączności między wartością użytkową gruntu a jego dochodowością, gdyż dochodowość zależy od szeregu takich czynników, jak praca właściciela, jego umiejętność, wreszcie szczęście. To, do czego zmierza kataster — musi być obecnie uchwycone dwoma podatkami: gruntowym i dochodowym. W podatku gruntowym zmierza się do uchwycenia naturalnej wartości ziemi, do oceny zdolności produkcyjnej warsztatu — niezależnie, w pewnej mierze, co z tą ziemią jej właściciel uczyni, jak na niej będzie gospodarować. Wszystkie określenia, użyte w ustawie, do tego zmierzają. Minister broni stanowiska, że określenia te są proste i zrozumiałe.

Co się tyczy udziału czynnika społecznego w pracy szacunkowej, związanej z przeprowadzeniem nowej klasyfikacji — to musi on być uzupełniony udziałem czynnika urzędniczego, jako zadzierającego wpływ pewnej lokalizacji i ujmującego prace te pod najogólniejszym punktem widzenia.

Minister z naciskiem podkreśla, że nie jest ideą ustawy, aby zaliczenie do pewnych klas było związane z podniesieniem podatku. Sprzyjanie jaknajbardziej sprawiedliwemu zaklasyfikowaniu gruntów leży w interesie wszystkich rolników. Klasyfikacja ma być przeprowadzona w oderwaniu od wymiaru podatku, który później przyjdzie jako sprawiedliwe rozłożenie pewnego stałego ciężaru globalnego, zależnie od zaliczenia gruntu do tej lub innej kategorii.

Art. 8 ustawy mówi wyraźnie, że koszty przeprowadzenia klasyfikacji ponosi Rząd, a tylko drobne świadczenia pomocnicze rozkładane są na rolników za czynności, w ich własnym interesie leżące. Przeprowadzenie klasyfikacji, jako dzieło, leżące w interesie wszystkich rolników, powinno odbyć się przy współudziale całego rolnictwa.

Dn. 22/III r. b. odbyło się plenarne posiedzenie Sejmu, na którym w sprawozdaniu Komisji Prawniczej Sejm przyjął w obu czytaniach projekt ustawy o upoważnieniu Prezydenta Rzplitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy, dalej 2 projekty ustaw o sprzedaży, zamianie i bezpłatnym odstąpieniu niektórych nieruchomości państwowych, następnie w sprawozdaniu Komisji Reform Rolnych projekt ustawy w sprawie zmiany ustawy z dn. 18/III 1932 r. o wykupie gruntów, podlegających ustawie w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych, dalej projekt ustawy o zmianie moratorium mieszkaniowego dla bezrobotnych oraz 3 projekty ustaw w sprawie ratyfikacji: konwencji handlowej i nawigacyjnej między Polską a Czechosłowacją z dn. 10/II 1934 r., protokołu dodatkowego do powyższej konwencji, podpisanego dn. 8/II 1935 r., oraz konwencji konsularnej między Polską a Bułgarią z dn. 22/XII 1934 r. Na temże posiedzeniu w obu czytaniach Sejm przyjął sprawozdanie Komisji Prawniczej o zmianach, zaproponowanych przez Senat do uchwalonego przez Sejm w dn. 8/III 1935 r. projektu ustawy o majątkach, pozostałych po b. ziemstwach i innych b. zrzeczeniach publiczno-prawnych, przyjmując wszystkie zmiany Senatu. Również Sejm odrzucił poprawki Senatowi do uchwalonego przez Sejm w dn. 25/I 1935 r. projektu ustawy o zmianie ustawy z dn. 29/III 1926 r. o prawie autorskim. Na temże posiedzeniu zostały w obu czytaniach przyjęte 2 projekty ustaw o dodatkowych kredytach na lata 1932/33 i 1933/34.

Dn. 23/III r. b. odbyło się plenarne posiedzenie Sejmu, na którym w obu czytaniach Sejm przyjął projekt ustawy w sprawie ratyfikacji umowy handlowej między Rządem Polskim a Rządem Wielkiej Brytanji z dn. 27/II 1935 r., dalej projekt ustawy o Inwalidzkim Sądzie Administracyjnym. Na tem posiedzeniu w sprawozdaniu Komisji Budżetowej Sejm przyjął następującą uchwałę o zamknięciu rachunków państwowych za okres 1/IV 1932 — 31/III 1933: „Sejm zatwierdza przedstawione przez Rząd zamknięcie rachunków państwowych za okres od 1/IV 1932 r. do 31/III 1933 r.” oraz „Sejm — zgodnie z wnioskiem Najwyższej Izby Kontroli — udziela Rządowi absolutorium z gospodarki finansowej za okres budżetowy 1932/1933”. Na tem posiedzeniu Sejm przyjął zmiany, zaproponowane przez Senat do uchwalonego przez Sejm w dn. 26/I 1934 r. projektu ustawy konstytucyjnej, oraz w większości przyjął, a częściowo odrzucił zmiany, zaproponowane przez Senat do uchwalonego przez Sejm w dn. 14/II 1935 r. projektu ustawy skarbowej i preliminarza budżetowego na okres od dn. 1/IV 1935 r. do dn. 31/III 1936 r. Według tej uchwały Sejmu globalna kwota wydatków państwowych na okres powyższy wynosi zł 2 168 378 160, globalna zaś kwota dochodów w tymże okresie wynosi zł 2 016 406 700. Niedobór budżetowy przewidziany jest zatem w kwocie zł 151 971 460 i będzie pokryty zgodnie

z ust. 2 art. 2 ustawy skarbowej z rezerw skarbowych, względnie w drodze operacji finansowych.

W dn. 28/III r. b. zostało złożone do Sejmu i Senatu zarządzenie Prezydenta Rzplitej, zamykające sesję zwyczajną i budżetową obu Izb z dniem 28/III r. b.

SPRAWY GOSPODARCZE NA PLENUM SENATU.—

Dn. 26/III r. b. odbyło się plenarne posiedzenie Senatu, na którym w sprawozdaniach Komisji Skarbowo-Budżetowej Senat przyjął bez zmian w brzmieniu sejmowym następujące rządowe projekty ustaw: o upoważnieniu Ministra Skarbu do wypuszczenia wewnętrznej pożyczki inwestycyjnej, o zatwierdzeniu zmian statutu Banku Polskiego, o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego, o poborze 10% dodatku do opłat stemplo- wych i podatków pośrednich oraz 15% dodatku do podatków bezpośrednich, oraz spadkowego i od darowizn, o zmianie ustawy z dn. 22/X 1931 r. o kryzysowym dodatku do państwowego podatku dochodowego, o uwolnieniu od odpowiedzialności karnej w sprawach o przestępstwa podatkowe, o dodatkowych kredytach na rok 1932/33 i o dodatkowych kredytach na rok 1933/34, dalej o opodatkowaniu tłuszczów, 2 projekty ustaw o sprzedaży, zamianie i bezpłatnym odstąpieniu niektórych nieruchomości państwowych, projekt ustawy w sprawie zmiany ustawy z dn. 10/III 1932 r. o spłacie zaległości podatkowych, o budowie normalnotorowych kolei: Mława — Ostrołęka, Żegrze — Wyszków i Nowojelnia — Nowogródek, wreszcie w sprawozdaniu połączonych Komisji Skarbowo-Budżetowej, Administracyjnej i Samorządowej — projekt ustawy o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne. Do tego ostatniego projektu ustawy Senat uchwalił następujące rezolucje: 1) „Senat wzywa Rząd, aby przy wykonywaniu ustawy o świadczeniach w naturze przestrzegana była zasada, iż świadczenia w naturze nie mogą stać na przeszkodzie zarobkom ubocznym ludności miejskiej przy robotach inwestycyjnych, wykonywanych na terenach, objętych pracami, przeprowadzanymi przy pomocy świadczeń w naturze” oraz 2) „Senat wzywa Rząd, aby w wykonywaniu ustawy o świadczeniach w naturze przestrzegana była zasada, iż wykonywanie robót przy pomocy świadczeń w naturze nie może wywołać powiększenia wydatków administracyjnych gminy”.

W sprawozdaniu Komisji Gospodarstwa Społecznego Senat przyjął bez zmian w brzmieniu sejmowym projekt ustawy w sprawie zmiany ustawy z dn. 18/III 1932 r. o wykupie gruntów, podlegających ustawie w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych, w sprawozdaniu zaś Komisji Prawniczej bez zmian w brzmieniu, przez Sejm przyjętem. Sejm przyjął ustawę o zmianie moratorium mieszkaniowego dla bezrobotnych. W sprawozdaniu połączonych komisji: Prawniczej, Administracyjnej i Samorządowej — Senat przyjął bez zmian ustawę o Inwalidzkim Sądzie Administracyjnym. W sprawozdaniach Komisji Zagranicznej bez zmian zostały przyjęte następujące projekty ustaw w sprawie ratyfikacji: prowizorycznego porozumienia handlowego między Polską a Hiszpanią z dn. 2/XI 1934 r., układu, dotyczącego przyjęcia postanowień specjalnych dla przewozu towarów, wysyłanych kolejami żelaznymi za listem przewozowym na zlecenie, podpisanego w Rzymie dn. 31/III 1934 r., układu dodatkowego do konwencji handlowej polsko-szwajcarskiej z dn. 26/VI 1922 r., podpisanego wraz z listami A i B i protokołem końcowym dn. 3/II 1934 r., oraz porozumienia w formie not z dn. 30/III i 20/IV 1934 r. w sprawie cienia tłoków do silników spalinowych, protokołu taryfowego polsko-norweskiego z dn. 8/I 1935 r., porozumienia między Polską a Łotwą, dotyczącego ubezpieczeń społecznych z dn. 20/XII 1934 r., porozumienia między Polską a Niemcami o wzajemnej wymianie towarowej z dn. 11/X 1934 r., układu między Polską a Niemcami w sprawie wykupu obligacji zachodnio-pruskich z dn. 10/XI 1934 r., porozumienia celnego między Polską a Z. S. R. R. z dn. 1/XII 1934 r., konwencji handlowej i nawigacyjnej między Polską a Czechosłowacją z dn. 10/II 1934 r., protokołu dodatkowego do powyższej konwencji handlowej i nawigacyjnej między Polską a Czechosłowacją, podpisanego dn. 8/II 1935 r., umowy handlowej między Rządem Rzplitej a Rządem Wielkiej Brytanji z dn. 27/II 1935 r., wreszcie konwencji konsularnej między Polską a Bułgarią, podpisaną wraz z protokołem dodatkowym w Sofji dn. 22/XII 1934 r. W końcu na tem posiedzeniu w sprawozdaniu Komisji Prawniczej Senat przyjął bez zmian projekt ustawy o upoważnieniu Prezydenta Rzplitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy.

PRACE KOMISYJ SEJMU. — Dn. 21/III r. b. odbyło się posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych, na którym Komisja w obu czytaniach przyjęła 4 projekty ustaw w sprawie ratyfikacji następujących umów zagranicznych: umowy handlowej między Polską a Wielką Brytanią z dn. 27/II 1935 r., konwencji

handlowej i nawigacyjnej między Polską a Czechosłowacją z dn. 10/II 1934 r. oraz protokołu dodatkowego do niej z dn. 8/II 1935 r., wreszcie konwencji konsularnej między Polską a Bułgarią z dn. 22/XII 1934 r.

Dn. 21/III r. b. odbyło się posiedzenie Komisji Prawniczej, na którym przyjęto zmiany, zaproponowane przez Senat do uchwalonego przez Sejm projektu ustawy o majątkach, pozostałych po b. ziemstwach i innych b. zrzeczeniach publiczno-prawnych.

PRACE KOMISYJ SENATU. — Dn. 22/III r. b. odbyło się posiedzenie Komisji Skarbowo-Budżetowej, na którym m. in. przyjęto bez zmian w brzmieniu sejmowym następujące rządowe projekty ustaw: o pohrze 10% dodatku do opłat stemplowych i podatków pośrednich oraz 15% do podatków bezpośrednich oraz spadkowego i od darowizn, 2 projekty ustaw o sprzedaży, zamianie i bezpłatnym odstąpieniu niektórych nieruchomości państwowych, 2 projekty ustaw o dodatkowych kredytach na lata 1932/33 i 1933/34, o uwolnieniu od odpowiedzialności karnej w sprawach o przestępstwa podatkowe, o opodatkowaniu tłuśców, o budowie kolei normalnotorowych, o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne, o państwowym podatku gruntowym, o zatwierdzeniu zmian statutu Banku Polskiego i o upoważnieniu Ministra Skarbu do wypuszczenia pożyczki wewnętrznej.

Dn. 22/III r. b. odbyło się posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych, na którym przyjęte zostało 9 projektów ustaw ratyfikacyjnych. Między innymi — dotyczyły one prowizorycznego porozumienia handlowego między Polską a Hiszpanią, protokołu

tarwowego polsko-norweskiego, porozumienia między Polską a Niemcami o wzajemnej wymianie towarowej z dn. 11/X 1934 r., układu z Niemcami o wykupie obligacji zachodnio-pruskich, porozumienia celnego między Polską a Z. S. R. R., oraz porozumienia z Łotwą, dotyczącego ubezpieczeń społecznych.

Dn. 23/III r. b. Komisja Gospodarstwa Społecznego przyjęła w brzmieniu sejmowym projekt ustawy o wykupie gruntów, podlegających ustawie o ochronie drobnych dzierżawców rolnych.

Dn. 22/III r. b. na posiedzeniu połączonych Komisji: Administracyjnej, Samorządowej i Skarbowo-Budżetowej przyjęto bez zmian projekt ustawy o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne.

Dn. 23/III r. b. Komisja Prawnicza przyjęła bez zmian projekt ustawy o pełnomocnictwach dla Rządu i o zmianie moratorium mieszkaniowego dla bezrobotnych.

Na posiedzeniu połączonych komisji: Samorządowej, Administracyjnej i Prawniczej dn. 23/III r. b. przyjęto projekt ustawy o Inwalidzkim Sądzie Administracyjnym bez zmian.

Dn. 23/III r. b. na posiedzeniu Komisji Skarbowo-Budżetowej przyjęto bez zmian następujące projekty ustaw: o budowie normalnotorowych kolei, 2 projekty ustaw o dodatkowych kredytach na lata 1932/33 i 1933/34, oraz 2 projekty ustaw o sprzedaży i zamianie nieruchomości państwowych.

Dn. 25/III r. b. na posiedzeniu Komisji Spraw Zagranicznych zostały przyjęte następujące projekty ustaw ratyfikacyjnych: konwencji handlowej i nawigacyjnej z Czechosłowacją, protokołu dodatkowego do tej konwencji, umowy handlowej między Polską a Wielką Brytanią oraz konwencji konsularnej z Bułgarią

GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICCTWO WĘGLOWE

STAN PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO W LUTYM 1935 R. — Sytuacja przemysłu węglowego w lutym w porównaniu ze styczniem uległa znacznemu pogorszeniu na skutek zmniejszonego zbytu węgla — zarówno w kraju, jak i na rynkach zagranicznych. W rezultacie ogólne wydobycie węgla zmalało o 17·35%, a natężenie produkcji, t. j. przeciętne dzienne wydobycie — wskutek mniejszej w lutym (o 3) ilości dni roboczych (23) w porównaniu ze styczniem — spadło w stopniu znacznie mniejszym, a mianowicie o 5·58%. Sytuacja w przemyśle koksarskim kształtowała się niekorzystnie — zarówno w zakresie produkcji, jak i zbytu ogólnego. Również zaobserwowano pewne pogorszenie w przemyśle brykietarskim.

Liczbowo stan przemysłu węglowego w lutym — według danych tymczasowych — wykazuje następujące zestawienie (w tys. tonn):

Rejony węglowe	Wydobycie	Zbyt w kraju ¹⁾	Eksport	Zapasy na zwalach ²⁾
Śląski	1 650	936	550	1 137
Dąbrowski	464	292	94	476
Krakowski	164	123	—	113
Razem:	2 278	1 351	644	1 726
Styczeń 1935	2 756	1 590	799	1 695
Luty 1935	2 222	1 242	731	1 718

Z danych zestawienia tego wynika, że w wydobycie węgla kamiennego w lutym spadło w porównaniu ze styczniem o 478 tys. t, przewyższając jednak o 56 tys. t wydobycie w analogicznym miesiącu 1934 r. Podkreślić przytem należy, że w miesiącu sprawozdawczym spadek wydobycia mniejszej równomiernie dotyczył wszystkich rejonów węglowych. Ogólne wydobycie w okresie styczeń ÷ luty r. b. wzrosło o 139 tys. t (2·84%) w stosunku do analogicznego okresu r. ub. Przeciętne dzienne wydobycie w lutym — przy 23 dniach roboczych — wynosiło ok. 99 tys. t, a zatem spadło o ok. 7 tys. t.

Ogólny zbyt węgla kamiennego w lutym zmniejszył się w porównaniu ze styczniem o 394 tys. t, a w stosunku do lutego 1934 r. wzrósł o 22 tys. t. Ponieważ zbyt krajowy zmalał w stopniu znacznie wyższym niż eksport, przeto w stosunko-

waniu się zbytu krajowego do eksportu nastąpiło znaczne przesunięcie na korzyść zbytu krajowego: podczas gdy w styczniu udział zbytu krajowego w ogólnym zbycie węgla wynosił 66·56%, a eksportu 33·34%, to w lutym udział zbytu krajowego wzrósł do 67·72%, a eksportu zmalał do 32·28%.

Zbyt krajowy węgla kamiennego zmniejszył się w stosunku do stycznia o 239 tys. t (15·03%), przewyższając jednak zbyt w lutym 1934 r. o 109 tys. t (8·78%). Zbyt krajowy od początku roku wzrósł o 11·19% w stosunku do analogicznego okresu r. ub. Spadek zbytu krajowego został wywołany zmniejszeniem się zapotrzebowania węgla na cele opału domowego.

Odnośnie do poszczególnych gałęzi przemysłowych, to wskazać należy na poważny spadek odbioru węgla ze strony koksiarń i brykietarń, następnie przemysłu hutniczo-żelaznego i chemicznego. Również zaznaczył się silny spadek odbioru węgla przez rolnictwo łącznie z jego przemysłami przetwórczymi. Zapotrzebowanie węgla ze strony pozostałych gałęzi przemysłowych utrzymywało się z niewielkimi odchyleniami na poziomie poprzedniego miesiąca.

Eksport¹⁾ węgla kamiennego w lutym — w związku z mniejszą o 3 dni liczbą dni roboczych (23) w porównaniu ze styczniem — zmalał o 155 tys. t, a w stosunku do analogicznego miesiąca 1934 r. o 88 tys. t i wynosił zaledwie 644 tys. t.

Zapasy węgla kamiennego na zwalach kopalnianych, pomimo skreślenia ok. 11 tys. t, jako zniszczonych przez długie leżenie, w ciągu miesiąca sprawozdawczego wzrosły o 31 tys. t do 1 726 tys. t.

Liczba robotników, zapisanych w kopalniach węgla kamiennego, w lutym zmalała o 1 277, jak to wynika z następującego zestawienia:

Rejony	Styczeń	Luty	Spadek w stos. do stycznia
Śląski	47 603	46 596	1 007
Dąbrowski	19 653	19 392	261
Krakowski	6 665	6 656	9
Razem:	73 921	72 644	1 277

Ceny węgla w kraju pozostały bez zmian. Ceny węgla eksportowego f. o. b. Gdynia/Gdańsk utrzymały się mniej więcej na poziomie poprzedniego miesiąca i wynosiły dla grubych gatunków węgla górnośląskiego sh 10/3 ÷ 13/6 w zależności od kraju przeznaczenia.

¹⁾ Liczby, dotyczące eksportu, omówiliśmy szczegółowo w zesz. 10/1935, str. 330.

¹⁾ Bez zużycia własnego kopalń i deputatów.

²⁾ Obliczono przy uwzględnieniu węgla, zużytego na cele własne kopalń, na deputaty, oraz węgla, skreślonego przy sprawdzaniu zapasów.

Frachty morskie na przewóz węgla z Gdyni/Gdańska w okresie sprawozdawczym głównie pod wpływem niekorzystnych warunków atmosferycznych kształtowały się zwykle, szczególnie do portów francuskich. Za statek ok. 3 000 t płacono z Gdyni/Gdańska — za tonnę w sh papierowych: Sztokholm, Göteborg 4/, Kopenhaga 4/2, Aarhus 4/3, Tromsø 5/6, Oslo 5/6, Bergen 4/9, Drontjem 5/3, Stavanger 5/9, Ryga 4 6. Revel 5/-, Gent 4/3, Rouen fr. 26, Bordeaux 29, Nantes 29, Nice sh 10/3, Amsterdam, Rotterdam 4/6, Barcelona 11/-, Algier Bona, Philippeville, Sfax, Oran 8/9, Wenecja, Livorno Savona, Genova-Spezia 9/-, Buenos Aires 10/3, Rio de Janeiro 9/-, Dublin 4/9, Jugosławia 8/9.

Produkcja koksu w lutym wyniosła 111 419 t, czyli spadła o 15 618 t (11'63%), natomiast natężenie produkcji, t. j. przeciętna dzienna wytwórczość, w związku z mniejszą o 3 liczbą dni roboczych w lutym w porównaniu ze styczniem, utrzymała się mniej więcej na niezmiennym poziomie. Produkcja koksu w miesiącu sprawozdawczym w porównaniu z analogicznym miesiącem 1934 r. wzrosła o 7 400 t (7'57%). Ogólny zbył koksu w lutym wyniósł 114 173 t — wobec 142 158 t w styczniu, a zatem zmalał o 27 985 t (19'69%), przyczem w znacznie silniejszym stopniu spadł eksport koksu niż zbył jego na rynku krajowym. Z ogólnego zbytu — na zbył krajowy przypada 100 263 t, a zatem o 8 430 t mniej, a na eksport 13 910 t, czyli o 19 555 t mniej w porównaniu ze styczniem. Co się tyczy odbioru koksu przez poszczególne grupy odbiorców, to podkreślić należy, że spadek zbytu koksu na rynku wewnętrznym został wywołany wyłącznie zmniejszeniem wyżykami koksu na cele opału domowego, gdyż odbiór koksu ze strony przemysłu wykazywał nawet nieznaczną poprawę, przyczem nie zaobserwowano poważniejszych odchyłań w odbiorze koksu przez poszczególne gałęzie przemysłu. Spadek wywozu koksu dotyczył głównie Szwecji i Włoch, a w mniejszym stopniu Rumunii, Grecji i Austrii. Ponieważ ogólny zbył koksu łącznie z zużyciem własnym koksiarń był nieco większy niż produkcja, przeto zapasy koksu na zwalach zmalały i wynosiły z końcem lutego 203 188 t. Załoga robotnicza koksiarń z końcem lutego wynosiła 1 910 robotników — wobec 1 906 z końcem stycznia.

Produkcja brykietów w lutym w porównaniu ze styczniem spadła o 6 314 t do 16 266 t, Również odpowiednio zmalał ogólny zbył brykietów i wynosił 16 459 t. Ponieważ ogólny zbył brykietów łącznie z zużyciem własnym brykietarń był nieco większy od produkcji, przeto zapasy brykietów zmalały i wynosiły z końcem lutego 523 t. Liczba robotników w lutym zmalała o 10 i wynosiła z końcem miesiąca sprawozdawczego 177.

Wydobycie węgla brunatnego w lutym w porównaniu ze styczniem wzrosło o 278 t do 2 717 t, odpowiednio również wzrósł zbył krajowy. Załoga robotnicza w kopalniach węgla brunatnego wzrosła o 19 osób i wynosiła z końcem lutego 348 robotników.

HUTNICTWO

KOPALNICTWO RUD ŻELAZNYCH W LISTOPADZIE I GRUDNIU 1934 R. — Pewna poprawa w kopalnictwie rud żelaznych, jaka nastąpiła w październiku, w miesiącach sprawozdawczych zaczęła znów ustępować, pociągając za sobą również i zmniejszenie się produkcji. Tem niemniej jednak wydobywanie rudy utrzymywało się na poziomie znacznie wyższym, gdyż o blisko 100% — niż w ostatnich miesiącach 1933 r. Pogorszenie się konjunktury kopalnianej o tej porze roku jest zjawiskiem normalnym ze względu na trudne zimowe warunki wydobywania, pozatem przyczyniło się również do tego zmniejszenie wytwórczości surówki. Naogół poważniejsze ograniczenie działalności kopalń nie było przewidywane, o czym świadczy uruchomienie w grudniu nowej kopalni. W porównaniu z 1933 r. konjunktura tegoroczna utrzymywała się na znacznie wyższym poziomie, dzięki czemu też wydobywanie wzrosło o przeszło 150%.

Wydobycie rud liczbowo przedstawiało się, jak następuje (w tonnach):

	Okręgi górnicze:			Ogółem	Liczba robotników
	często-chowski	radom-ski	dąb-rowski		
1933 — przec. mies.	12 279	1 672	61	13 012	1 156
I kwart. 1934 — „	12 914	1 963	246	15 123	1 312
II „ „ „	16 265	1 879	770	18 914	1 513
III „ „ „	19 260	1 670	1 320	22 250	1 753
Październik 1934	20 863	1 976	1 456	24 295	1 780
Listopad „	20 071	2 166	1 167	23 404	1 950
Grudzień „	17 506	2 614	1 553	21 673	2 131
Cały rok „	203 756	23 293	11 182	238 231	—
„ „ 1933	135 354	20 063	734	156 151	—

Poza powyższą rudą — jeszcze wydobywana była przez 2 kopalnie ruda ze starych zwalów w ilości: w listopadzie 585 t i w grudniu 240 t; od początku roku wydobyto tej rudy 9 134 t — wobec 4 510 t w 1933 r.

Ogólne wydobywanie rudy żelaznej (bez rudy ze zwalów) wykazało w miesiącach sprawozdawczych w porównaniu z październikiem niewielkie zmniejszenie: w listopadzie o 3'6% i w grudniu o 10'8%. Przyczynił się do tego głównie okrąg częstochowski i w listopadzie dąbrowski, okrąg zaś radomski wykazał wzrost wydobywania o 9'9% i 32'1%. Wydobywanie w okresie całorocznym okazało się w 1934 r. 1½-krotnie wyższe niż w 1933 r. Wskaźniki wydobywania (w stosunku do października i do całego 1933 r.) przedstawiały się następująco:

	Paź-dziernik	Listo-pad	Gru-dzień	Cały rok	
				1933	1934
Okr. częstochowski	100	95'8	84'0	100	276'0
„ radomski . . .	100	109'9	132'1	100	116'2
„ dąbrowski . . .	100	80'0	106'8	100	1 420'0
Ogółem w Polsce . .	100	96'4	89'2	100	152'5

Udział poszczególnych okręgów w wydobywaniu całorocznym wyniósł: częstochowskiego 85'4%, radomskiego 9'8% i dąbrowskiego 4'8%.

Liczba kopalń w ruchu pozostawała w listopadzie ta sama co i w październiku, t. j. 13, przyczem została zamknięta jedna mała kopalnia odkrywkowa w okr. dąbrowskim i uruchomiona również jedna w okr. radomskim (która była nieczynna w ciągu 3 ostatnich miesięcy). W grudniu liczba kopalń wzrosła do 14 — dzięki ponownemu uruchomieniu kopalni, zatrzymanej w poprzednim miesiącu. Naogół w 1934 r. było nieco większe zainteresowanie kopalnictwem rud niż w 1933 r.; zwiększonemu o 152'5% wydobywaniu towarzyszył wzrost liczby uruchomionych kopalń w rozmaitych okresach czasu o 6 (16 wobec 10 w 1933 r.).

Zapasy rudy w końcu grudnia wykazały w porównaniu z październikiem dosyć znaczną wyższość — z 41 470 t do 47 105 t, t. j. o 13%. W tej ilości zapas rudy ilastej, przygotowanej do prażenia, znajdującej się na kopalniach, wzrósł z 6 310 t do 9 646 t (53'9%), zapas rudy ilastej prażonej oraz brunatnej, przygotowanych do wielkiego pieca, zwiększył się z 21 015 t do 24 044 t (14'2%), w czem rudy ilastej było 11 942 t i brunatnej 12 102 t. Zapasy rudy prażonej, znajdujące się w hutach, zmniejszyły się z 14 145 t do 13 415 t.

Ogólna liczba robotników, pomimo ograniczonej działalności kopalń, wykazywała jednak tendencję wzrostu, zwiększając się z 1 780 w październiku do 2 131 w grudniu, t. j. o 331 (18%). W ciągu całego 1934 r. liczba robotników z 1 325 w końcu grudnia 1933 r. zwiększyła się o 806 (60'8%). Z ogólnej liczby pracowało w listopadzie i grudniu: w okr. częstochowskim 1 593 i 1 705, w okr. radomskim 293 i 342 i w okr. dąbrowskim 72 i 84. Przeciętny zarobek robotników (bez potrąceń) w listopadzie w okr. częstochowskim i radomskim wynosił na dniówkę: dla ogółu robotników $\text{z} 4'20$ i $1'70$, dla górników $\text{z} 4'15$ i $3'15$, dla wykwalifikowanych na górze $\text{z} 4'90$ i $4'40$ i dla niewykwalifikowanych na górze $\text{z} 4'10$ i $2'30$. Przeciętny miesięczny zarobek wynosił: dla ogółu $\text{z} 90$ i 37 , dla górników na dole $\text{z} 90$ i 70 , dla wykwalifikowanych na górze $\text{z} 108$ i 100 i dla niewykwalifikowanych na górze $\text{z} 93$ i 59 .

Wydańność pracy robotnika podana jest (w tonnach miesięcznie i dziennie) w poniższym zestawieniu, przyczem w obliczeniu tem uwzględnieni zostali tylko robotnicy, pracujący w kopalniach z wydobywaniem:

	Liczba robotników w kop. z wydob.	Wydobywanie na 1 robotn.:	
		miesięczne	dziennie
Lipiec 1934 . . .	1 508	14'60	0'561
Sierpień „ . . .	1 580	15'63	0'602
Wrzesień „ . . .	1 429	14'00	0'560
Październik „ . . .	1 530	15'85	0'587
Listopad „ . . .	1 709	13'71	0'550
Grudzień „ . . .	1 857	11'68	0'508

Jak widać więc, wydajność pracy w ostatnich 2 miesiącach r. ub. spadła dosyć znacznie, co zresztą jest zupełnie zrozumiałe, jeżeli się weźmie pod uwagę charakter naszej eksploatacji rud. Ponieważ kopalnie te są naogół bardzo płytkie, i przytem dużo jest między nimi odkrywek, pogoda stanowi nieraz nawet o możliwości prowadzenia wydobywania, a w każdym razie mrozy i opady atmosferyczne bardzo ujemnie odbijają się na pracy robotników. W 1933 r. mieliśmy to samo zjawisko i wydajność dzienna w listopadzie i grudniu wynosiła 0'548 i 0'445 t.

Przywóz rudy żelaznej wykazał w listopadzie silny wzrost, w grudniu natomiast był już znacznie mniejszy. Przywóz innych tworzyw, zawierających żelazo, utrzymywał się na normalnym poziomie. Ruda manganowa w grudniu przysłała tylko w minimalnej ilości. Z rudy żelaznej wywożona była jedynie ruda darniowa oraz trochę szlak i wypałów pirytowych, pochodzących wyłącznie z fabryk kwasu siarkowego.

Liczbowo przywóz i wywóz rud i szlak przedstawiał się następująco (w tonnach):

	Przywóz z zagran.:			Wywóz rudy i szlak
	rudy żelaznej	materiał. żelazo	rudy manganowej	
1933 — przec. mies.	4 584	1 663	652	104
I kwart. 1934—	9 355	1 996	4 008	1 062
II " " "	5 116	5 470	2 645	1 711
III " " "	14 252	3 937	4 301	2 418
Październik . . . 1934	16 549	4 526	2 681	1 565
Listopad	22 629	3 994	2 076	5 029
Grudzień	11 503	3 854	675	3 374
Cały rok	136 771	47 084	38 313	25 510
" " " " " 1933	144 567	28 766	38 265	13 155

Przywóz rudy żelaznej w porównaniu z październikiem w listopadzie był większy o 37%, w grudniu zaś mniejszy o 30%. W ciągu całego roku przywieziono jednak rudy mniej o 7 796 t, t. j. o 5,4%. Przywóz szlak, wypałów i t. d. w porównaniu z październikiem zmniejszył się w listopadzie o 11,6% i w grudniu o 15%; jednakże w ciągu roku sprawozdawczego przywóz ten był większy niż w 1933 r. o 63,8%. Przywóz rudy manganowej pozostawał prawie bez zmiany w 1933 r. i 1934 r.

HUTNICTWO ŻELAZNE W LISTOPADZIE I W GRUDNIU 1934 R.

Listopad i grudzień r. ub. zaznaczyły się zarówno spadkiem napływu zamówień, jak i zmniejszeniem wytwórczości i zbytu. Jeżeli porównać jednak sytuację ogólną w ostatnich 2 miesiącach 1933 r. z miesiącami sprawozdawczymi, to widoczna jest poprawa w 1934 r.: zamówienia były większe o ok. 60%, wytwórczość i zbyt wykazywały stan o ok. 15% lepszy. Toteż dzięki temu nadejście marnego sezonu zimowego zaznaczyło się w tym roku znacznie słabiej niż zazwyczaj; co prawda przyczynił się do tego w dużym stopniu poważniejszy obstalunek Min. Komunikacji, udzielony hutom w grudniu. Dużą pomocą w utrzymaniu stanu zatrudnienia hut na względnie możliwym poziomie jest eksport, który w sprawozdawczych miesiącach rozwijał się pomyślnie, utrzymując swój poziom z poprzednich miesięcy, pomimo całkowitego zaniku wywozu do Z. S. R. R. Rok 1934 można określić jako dość korzystny dla hutnictwa nie tyle może pod względem wzrostu wytwórczości, który w stosunku do roku poprzedzającego był niewielki, ile pod względem coraz silniejszego konsolidowania się wewnętrznych stosunków w hutnictwie, które pozwalają też na bardziej zespolone występowanie nazewnierz. Z wydarzeń wewnętrznych wspomnieć należy o radykalnej reformie handlu żelazem, która w swoim efekcie dała potaniecie żelaza dla konsumenta o ok. 5% oraz o niższe cen, przeprowadzonej w sierpniu, co razem ze niższą powyższą zapewnio konsumentowi żelazo tańsze o 10 ÷ 12%. Eksport był jeszcze dosyć chaotyczny, głównie skutkiem braku odpowiedniej jednolitej organizacji, lecz i tu widoczne jest w hutach zrozumienie i dążenie do uporządkowania tej dziedziny.

Wytwórczość poszczególnych działów wykazywała zmniejszenie. Przyjmując przeciętną miesięczną wytwórczość 1928 r. = 100, otrzymamy następujące wskaźniki wytwórczości zasadniczych działów hutnictwa:

	1 paź- dziernik	9 listo- pad	3 gru- dzień	4 listo- pad	1 gru- dzień	3 gru- dzień
Wielkie piece . . .	58'4	55'0	51'5	41'6	39'2	
Stalownie	63'1	61'0	53'2	60'0	42'2	
Walcownie	62'8	59'4	54'2	56'0	42'7	

W liczbach absolutnych wytwórczość hut żelaznych w ich zasadniczych działach przedstawiała się, jak następująco (w tonnach):

	Su- rówka	Stal zlewna	Wytw. walco- wniane	Rury	Liczba robotn.
a) w województwie kieleckim					
1933 — przecięt. mies.	5 544	20 559	15 468	1 433	10 632
I kwart. 1934—	4 581	18 465	14 051	1 336	10 713
II " " "	5 900	23 395	19 035	1 477	10 719

III kwart. 1934—przec. mies.	7 043	27 386	17 785	1 860	11 317
Październik 1934	7 538	25 050	15 774	1 904	11 811
Listopad "	7 313	23 283	17 151	2 149	11 837
Grudzień "	7 768	20 469	15 229	958	11 550
Cały rok "	76 000	276 543	200 767	19 030	—
" " " " " 1933	66 522	246 704	185 618	17 197	—

b) w województwie śląskim

1933 — przecięt. mies.	19 925	48 843	33 673	2 432	17 961
I kwart. 1934—	23 030	45 945	31 577	2 520	18 800
II " " "	28 106	53 745	38 166	3 443	20 069
III " " "	26 976	45 588	33 374	3 411	20 446
Październik 1934	25 704	50 533	38 596	3 024	19 860
Listopad "	24 017	49 829	34 729	2 026	19 893
Grudzień "	21 533	43 252	32 260	1 985	20 283
Cały rok "	305 587	579 452	414 937	35 157	—
" " " " " 1933	239 103	586 118	404 070	29 186	—

c) ogółem w Polsce

1933 — przecięt. mies.	25 469	69 402	49 330	3 865	28 644
I kwart. 1934—	27 880	64 410	45 950	3 856	29 556
II " " "	34 006	77 141	57 511	4 920	30 900
III " " "	34 019	72 974	51 471	5 271	31 836
Październik 1934	33 242	75 583	54 924	4 928	31 685
Listopad "	31 330	73 112	51 880	4 175	31 744
Grudzień "	29 301	63 724	47 489	2 943	31 846
Cały rok "	381 587	855 995	619 090	54 187	—
" " " " " 1933	305 625	832 822	591 960	46 383	—

W Małopolskiej hucie „Kraków” żaden z działów w miesiącach sprawozdawczych nie był uruchomiony; zatrudnionych było jedynie przy dozorcze i remoncie maszyn zwykłych 13 robotników. W 1934 r. huta „Kraków” wytworzyła w sumie 3 386 t drobego żelaza handlowego wobec 2 272 t w 1933 r. Piec martenowski nie pracował zupełnie. W miesiącach, kiedy pracowała walcownia, zatrudnionych było 107 robotników. Liczby, dotyczące huty „Kraków”, włączone są do wyżej przytoczonych liczb produkcji ogólnej.

W dziale surówki wytwórczość ogólna wykazała w porównaniu z październikiem zmniejszenie w listopadzie o 3,8% i w grudniu o 12%, w porównaniu jednak z analogicznymi miesiącami 1933 r.—zwyżkę o 32% i o 31,5%. Wytwórczość roczna była wyższa o 24,8%. Zmiany wskaźnika rozmiarów produkcji podaje poniższe zestawienie:

	Paź- dziernik	Listo- pad	Gru- dzień	Cały rok 1933	1934
B. Kongresówka . . .	100	97'0	103'0	100	114'1
Górny Śląsk	100	93'5	83'6	100	127'8
Ogółem w Polsce . . .	100	96'2	88'0	100	124'8

Udział poszczególnych dzielnic w rocznej wytwórczości wynosił: b. Kongresówki 19,8% i Górnego Śląska 80,2%. W miesiącach sprawozdawczych pracowało po 8 wielkich pieców, przerabiając 236 i 239 pieco-dni; z tego na b. Kongresówkę przypada 2 piece z 59 i 61 pieco-dniami i na Górny Śląsk po 6 pieców z 177 i 178 pieco-dniami. W 1933 r. w tychże miesiącach pracowało po 7 wielkich pieców, dając 207 i 200 pieco-dni. Przeciętna roczna wydajność wielkiego pieca na dobę wyniosła w b. Kongresówce 144 i na Górnym Śląsku 153 t.

Ogólny zbyt surówki w porównaniu ze zbytem w październiku wykazał w listopadzie wzrost o 5% wyłącznie dzięki wzrostowi zbytu krajowego o 7,2%, w grudniu natomiast obniżył się o 38,6% wskutek znacznego spadku również zbytu krajowego, gdyż o 47,7%; zbyt zagranicę wzrósł w grudniu o 247%. Liczbowa zbytu surówki przedstawiał się następująco (w tonnach):

	Z w kraju	b zagranicę	y t: rozem	Spójycie własne
Wrzesień . . . 1934	7 427	855	8 282	22 298
Październik . . . "	8 961	288	9 249	28 611
Listopad "	9 631	70	9 701	31 927
Grudzień "	4 688	999	5 687	25 772
Cały rok "	90 644	12 806	103 450	324 982
" " " " " 1933	84 388	3 004	87 392	270 955

Jak widać więc, w ciągu roku zbyt surówki zwiększył się w porównaniu z 1933 r. o 18,1%, przyczem jeśn głównie wzrósł wywóz zagranicę, gdyż przeszło 4-krotnie, podczas gdy zbytu krajowy zwiększył się tylko o 7,3%. Zapasy surówki, wykazujące od marca stały wzrost, w miesiącach sprawozdawczych zmniejszyły się do 55 179 t, t. j. o 10%.

W dziale stalowni ogólna wytwórczość zmniejszyła się, mianowicie w porównaniu z październikiem w listopadzie o 3,4% i w grudniu o 15,8%. Rezultat roczny dał tylko paroprocentową

zwyżkę w porównaniu z 1933 r. Zmiany wytwórczości podaje poniższe zestawienie (w liczbach wskaźnikowych):

	Paź-	Listo-	Gru-	Cały rok	
	dziernik	pad	dzień	1933	1934
B. Kongresówka	100	93·0	81·7	100	116·1
Górny Śląsk	100	98·5	85·5	100	98·8
Ogółem w Polsce	100	96·6	84·2	100	102·8

Udział dzielnic w rocznej wytwórczości wynosił: b. Kongresówki 32·3% i Górnego Śląska 67·7%. Ogólna liczba pieców martenowskich w ruchu wynosiła w listopadzie 22 z 543 piecodniami, z czego w b. Kongresówce 8 pieców (230 piecodni) i na Górn. Śląsku 14 pieców (313); w grudniu pracowało 23 piece (455), z czego w b. Kongresówce 8 pieców (191) i na G. Śląsku 15 pieców (264). W tychże miesiącach 1933 r. pracowało 21 i 18 pieców (546 i 397). Przeciętna wydajność na dobę w ciągu roku pieca martenowskiego wynosiła w b. Kongresówce 126 t i na Górnym Śląsku 171 t. Pieców elektrycznych pracowało 10 i 9, dając 188 i 139 piecodni. Zapasy stali wzrosły w ciągu listopada i grudnia do 36 169 t, t. j. o 10%.

W dziale walcowni wytwórczość zmniejszyła się w porównaniu z październikową: w listopadzie o 5·5% i w grudniu o 13·6%, w porównaniu jednak z listopadową i grudniową w 1933 r. była większa o 6·1% i o 27%. Produkcja roczna wykazała nieznaczny wzrost — o 4·5%. Wskaźniki wytwórczości walcownianej przedstawiały się następująco:

	Paź-	Listopad	Grudzień	Cały rok	
	dziernik			1933	1934
B. Kongresówka	100	108·8	96·5	100	107·9
Górny Śląsk	100	90·0	83·5	100	102·6
Ogółem w Polsce	100	94·5	86·4	100	104·5

Udział poszczególnych dzielnic w rocznej wytwórczości wynosił: b. Kongresówki 32·4%, Małopolski 0·6% i Górnego Śląska 67·0%.

Zbyt wytworów walcownianych wraz z półwytworem, jednak bez spożycia własnego, w porównaniu z październikiem wykazał w ogólnej sumie nieznaczny spadek, przyczem nastąpiło to wyłącznie na rynku krajowym, na którym zbyt obniżył się o ok. 11%, podczas gdy wywóz zagranicę wzrósł o 15·5% i 7%. W ogólnym rezultacie rocznym zbyt wzrósł o 4%. Liczbowo zbyt przedstawiał się, jak następuje (w tonnach):

		Z b y t :			
		w kraju	zagranicę	razem	Spoż. własne
Wrzesień	1934	31 136	15 022	46 158	15 663
Październik	"	36 259	16 679	52 938	13 573
Listopad	"	32 389	19 258	51 647	13 963
Grudzień	"	32 561	17 812	50 373	11 979
Cały rok	"	453 723	205 633	659 356	164 581
" "	1933	385 594	247 795	633 389	130 056

Jak widać z tego zestawienia, zbyt krajowy zmniejszył się, natomiast wzrósł wywóz. Roczny rezultat w porównaniu z 1933 r. był odwrotny, gdyż zbyt krajowy wykazał wzrost o 17·5%, podczas gdy wywóz zmniejszył się o 17·2%. Główną przyczyną zmniejszenia się wywozu była przerwa w eksporcie do Z. S. R. R. Dopiero w II półroczu huty zaczęły zabiegać o wywóz do różnych krajów europejskich innych swoich wytworów poza szynami; wywóz ten zaczął się rozwijać bardzo pomyślnie — tak, że na 1935 r. są pod tym względem jaknajkorzystniejsze widoki. Zapasy wytworów walcownianych podniosły się do 62 190 t, t. j. o 7·1%.

W dziale rur wytwórczość spadła znacznie s lniej niż w innych działach; w porównaniu z październikiem w listopadzie zmniejszyła się o 15·3% i w grudniu o 40·2%. Pomimo to jednak wytwórczość roczna wykazała w obu dzielnicach wzrost o 17%. Wskaźniki wytwórczości przedstawiały się w następujący sposób:

	Paź-	Listo-	Gru-	Cały rok	
	dziernik	pad	dzień	1933	1934
B. Kongresówka	100	113·0	50·4	100	110·5
Górny Śląsk	100	66·9	65·5	100	120·5
Ogółem w Polsce	100	84·7	59·8	100	117·0

Udział poszczególnych dzielnic w wytwórczości rocznej wynosił: b. Kongresówki 35·1% i Górnego Śląska 64·9%. Ogólny zbyt rur uległ w obu dzielnicach dosyć znacznemu zmniejszeniu, szczególnie zaznaczyło się ono w grudniu; jednakże w rezultacie rocznym zbyt okazał się większym niż w roku poprzednim. Liczbowo zbyt przedstawiał się następująco (w tonnach):

		Z	b	y	t:	Spożycie własne
		w kraju	zagranicę	razem		
Wrzesień	1934	1 354	2 929	4 283	36	
Październik	"	1 910	3 278	5 188	39	
Listopad	"	1 651	2 531	4 182	26	
Grudzień	"	1 272	1 086	2 358	95	
Cały rok	"	17 882	35 596	53 478	421	
" "	1933	15 456	29 350	44 806	490	

Jak widać więc, wzrost zbytu rur w kraju wyniósł w 1934 r. 15·8%, wywóz zaś zagranicę zwiększył się o 21·2%; ogólny zbyt wzrósł o 19%. Zapasy rur podniosły się do 4 210 t, t. j. o 17%.

Liczba robotników, zatrudnionych w hutach żelaznych, wykazała nieznaczny wzrost, gdyż w porównaniu z październikiem w listopadzie o 59 i w grudniu o 161. W grudniu 1933 r. było zatrudnionych 28 752 robotników, w ciągu roku więc liczba ich wzrosła o 3 094, t. j. o 10·8%. Z ogólnej liczby robotników w końcu grudnia pracowało: w b. Kongresówce 11 550 (36·3%), na Górnym Śląsku 20 283 (63·7%) i w Małopolsce 13. Liczba „świętówek" na Górnym Śląsku zmniejszyła się w listopadzie do 35 951, w grudniu zaś wzrosła do 42 978, co w stosunku do ilości dniówek, jakie powinny być przepracowane normalnie, wynosiło 7·2% i 9·1%. W 1933 r. liczba świętówek wyniosła w listopadzie 18 536 i w grudniu 17 781, czyli 8·5% i 10·7%. Przeciętne zarobki robotnicze w listopadzie w b. Kongresówce i na Górnym Śląsku na dniówkę i miesięcznie wyniosły (w zł):

	Dniówkowe		Miesięczne	
	b. Kon- gresówka	Górny Śląsk	b. Kon- gresówka	Górny Śląsk
Ogółem dla całej załogi	5·70	10·25	130·00	230·00
Dla wykwalifikowanych	9·00	13·35	230·00	409·00
Dla niewykwalifik.	4·25	7·75	102·00	165·00

Stan z zamówień krajowych w listopadzie pozostawał na poziomie dotychczasowym, w grudniu zaś wzrósł znacznie dzięki poważniejszemu zamówieniu kolejowemu. Rynek prywatny zmniejszył się silnie. Według danych Syndykatu Polskich Hut Żelaznych zamówienia (bez surówki i rur zagranicznych) wyniosły (w tonnach):

	Paźdz.	Listo-	Grudzień	Cały rok	
		pad		1933	1934
Rządowe	2 093	2 676	28 746	63 053	66 260
Prywatne	16 619	16 018	6 968	125 745	176 497
Razem: 18 712	18 694	35 714	188 798	242 757	

W prywatnych było:
zamówień handlu 11 261 9 850 4 305 84 944 115 910
" przemysłu 5 358 6 162 2 663 40 801 60 587

Jak widać z powyższych liczb, w 1934 r. nastąpiła znaczna poprawa rynku prywatnego, którego pojemność wzrosła o 40%; zamówienia rządowe zwiększyły się nieznacznie, gdyż zaledwie o 5%. Na rynku prywatnym zamówienia handlu zwiększyły się o 36·2% i przemysłu o 51%. Największy zbyt miało żelazo prętowe, które stanowiło 35·4% ogółu zamówień syndykackich, następnie szyny — 17·7%, potem blacha cienka — 13·0%, drut-walcówka — 11·9% i t. d.

Dostawa materiałów surowych odbywała się normalnie. Spożycie przez huty tworzyw w listopadzie i grudniu przedstawiało się, jak następuje (w tonnach): rudy do wielkich pieców 34 857 i 36 131, innych tworzyw, zawierających żelazo, 8 905 i 6 988, koksu dla wielkich pieców 30 064 i 29 317, w czym zagranicznego 90 i 52, węgla dla wszystkich celów (z wyjątkiem koksołni) 93 568 i 91 016, żelastwa dla wielkich pieców i martenowskich 55 343 i 50 177, w czym żelastwa własnego 15 547 i 13 520, wreszcie rudy manganowej 3 375 i 5 276.

Obrót zagraniczny wytworami hutnictwa żelaznego wraz z obrotem uszlachetniającym podany jest w poniższym zestawieniu (w tonnach i tys. zł). Liczby wywozu zestawione są na podstawie danych Dep. Górn.-Hutn. Min. Przem. i Handlu, liczby przywozu i wartość — na podstawie danych Gł. Urz. Stat.:

		Listopad		Grudzień		Grudzień	
		1934	1934	1934	1933	1933	1933
		tonn	tys. zł	tonn	tys. zł	tonn	tys. zł
Surówka	{wyw.	70	14	999	167	1 306	234
wszelka	{przyw.	203	99	291	115	86	66
Półwytwór	{wyw.	—	—	—	—	354	77
walców.	{przyw.	198	44	447	97	1 094	206
Żelazo i stal	{wyw.	7 425	1 415	8 432	1 530	9 196	2 230
walc. (oprócz	{przyw.	429	344	169	332	257	156
niż. wymien.)							

Szyny wszel./wyw.	9 524	2 160	6 641	1 410	2 003	438
wraz z akces./przyw.	—	—	—	—	—	—
Blacha żel./wyw.	2 309	910	2 734	1 065	4 698	1 370
i stalowa /przyw.	159	80	50	28	125	54
Rury żelazne/wyw.	2 529	1 500	1 086	550	2 781	1 485
i stalowe /przyw.	160	110	70	104	32	35
Wytw. dal-szej obróbki /wyw.	197	158	758	610	327	145
Razem /wyw.	22 054	6 247	20 650	5 332	20 665	5 979
/przyw.	1 149	677	1 027	676	1 594	517

Wywóz do Z. S. R. R. w listopadzie prawie nie był wykonywany, gdyż wyniósł zaledwie 33 t., w grudniu nieco się zwiększył — do 1 839 t., co stanowiło 8,9% ogólnego wywozu. Ogólny tonaż, wywieziony w ciągu 1934 r., wyniósł 251 852 t. wartości $\text{Z} 75 583$ tys., w 1933 r. wywieziono 279 529 t. wartości $\text{Z} 77 394$ tys., zmniejszenie więc wagowe wywozu wynosiło 9,9% i wartościowe 2,3%.

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY W LUTYM 1935 R. —

Luty w łódzkim przemyśle włókienniczym przyniósł oznaki sezonowego ożywienia, wyrażające się zarówno wydatnym zwiększeniem produkcji, jak i wzrostem obrotów tranzakcyjnych. Jednocześnie zaobserwować się dał spadek zapotrzebowania na towary włókiennicze na prowincji w b. zaborze rosyjskim, a w szczególności na z emiach północno-wschodnich. A logiczne zjawisko, chociaż w słabszym stopniu, stwierdzone zostało w obrotach pomiędzy Łodzią a zachodnimi dzielnicami Polski. Równoległe do tego zaobserwować można już w trakcie rozwoju tegorocznych tranzakcji sezonowych dalsze nasilenie osłabienia finansowego odbiorców. Zwłaszcza w dziale wełnianym bardzo poważna część tranzakcji przypada na sprzedaż na otwarty rachunek. Świadczy to o konieczności finansowania — w sposób swoisty — handlu przez przemysł. Osłabienie finansowe handlu włókienniczego stanowi, zwłaszcza ostatnio, przedmiot poważnych trosk w kołach włókiennictwa; to osłabienie finansowe znajdowało swój wyraz w sytuacji na rynku pieniężnym i dyskontowym. Ilość materiału na prywatnym rynku dyskontowym była w dalszym ciągu niewielka, zwłaszcza jeżeli chodzi o materiał pierwszorzędny. Przy dyskoncie materiału drugorzędowego, t. j. zaopatrzonego w żyra firm średniego przemysłu, stopa procentowa wahała się około 1½% miesięcznie. Ilość czeków postdatowanych była w dalszym ciągu minimalna i przypuszczać należy, że wkrótce znikną one w ogóle z obiegu. Ultimo lutego w związku z temi trudnościami wypadło naogół dość ciężko. Nacisk klienteli był bardzo znaczny, powodując zwiększony odpływ wkładów bankowych wobec dużego zapotrzebowania na gotówkę ze strony przemysłu i handlu. Również i procent zaprotestowanych weksli był wyższy aniżeli na ultimo stycznia. Pomimo dużych powszechnie trudności płatniczych większe niewypłacalności nie wystąpiły.

W wielkim przemyśle bawełnianym Łodzi pracowało w II połowie lutego 39 200 robotników, t. j. o przeszło 200 więcej aniżeli w analogicznym okresie stycznia; 6 dni w tygodniu pracowało 9 fabryk, 5 dni — 12, 4 dni — 5, 3 dni — 3. Liczba przepracowanych robotników dni wynosiła 734 997, a więc w porównaniu ze styczniem poważnie wzrosła.

Na rynku tkanin bawełnianych obroty obejmowały w I połowie lutego towary całoroczne w związku z okresem t. zw. „białych tygodni”, które rozpoczęły się w styczniu. Tranzakcje zawierano białą stołową oraz materiami pościelowymi. Ceny kształtowały się na poziomie nieco niższym aniżeli w r. ub. przy tendencji utrzymanej. Jednocześnie przybyła w połowie lutego dość znaczna liczba odbiorców prowincjonalnych, skutecznijac pierwsze zamówienia na towary sezonowe. Niektóre tranzakcje zawierano z terminem dostawy dopiero w marcu, a nawet kwietniu. Ceny towarów bawełnianych w porównaniu z r. ub. nie uległy zmianom. Warunki pokrycia traktowane były indywidualnie z przewagą weksli do 4 miesięcy. Wypłacalność odbiorców pozostawała zupełnie pomyślna.

Rynek przędzy bawełnianej był dość niejednorodny; na sytuację wpłynęły jednak pewne czynniki dozakonjunkturałne, a mianowicie likwidacja kartelu sprzedawców bawełnianych i nastroje, związane z ogłoszeniem wyroku Sądu Najwyższego w Stanach Zjedn. w sprawie klauzuli złota. Konsumpcja przędzy bawełnianej w lutym wyniosła 2 957 570 kg, t. j. o przeszło 1 300 tys. kg mniej aniżeli w lutym r. ub. Ceny przędzy przez cały okres lutego kształtowały się pod znakiem tendencji utrzymanej. Ceny najbardziej poszukiwanych 2 numerów przędzy bawełnianej

w końcu miesiąca wynosiły — w centach amer. za 1 kg: Nr. 24/1 37, Nr. 32/1 43, Nr. 24/2 41, Nr. 32/2 48 25.

W wielkim przemyśle wełnianym Łodzi w II połowie lutego pracowało 12 tys. robotników, a więc bez zmiany w porównaniu z analogicznym okresem stycznia. Liczba przepracowanych robotników-dni wzrosła do 210 080; 6 dni w tygodniu pracowało 9 fabryk, 5 dni — 3, 4 dni — 3, 3 dni — 2.

Tranzakcje na rynku tkanin wełnianych obejmowały artykuły sezonowe, przyczem na podkreślenie zasługuje pewna rezerwa kupiectwa w zaopatrywaniu się w towary. Pozostaje to, niewątpliwie, w związku z zaznaczonym przez nas na wstępie osłabieniem finansowym kupiectwa włókienniczego, gdyż na ogół zapotrzebowanie na towary sezonowe jest dość duże. Potwierdza to charakter tranzakcji, obejmujących tańsze towary zgrzebne kosztem droższych czesankowych, których zbyt zmalał. Ceny stabilizowały się na poziomie z sezonu zeszlencowego. Wzrost obrotów w tej branży nastąpił zwłaszcza w II połowie lutego, obejmując w znacznej mierze handel hurtowy, a częściowo i detaliczny. Wypłacalność zarówno w dziale tkanin wełnianych, jak i półwełnianych mimo ciasnoty gotówkowej, była niezła. Jako pokrycie obowiązywały w przeważającej mierze weksle o terminach 2 ÷ 3-miesięcznych.

Na rynku przędzy czesankowej nastąpił wydatny wzrost obrotów sprzedażnych. Konsumpcja krajowa, która w styczniu wynosiła 412 tys. kg, w lutym wzrosła do 536 tys. kg. Zapasy nieznacznie wzrosły — do 1 216 tys. kg w końcu miesiąca. Wzrost zakupów nastąpił zwłaszcza pod koniec lutego. Zakupy te skuteczniały w pierwszym rzędzie firmy tkackie, a w szczególności producenci materiałów ubraniowych i płaszczowych damskich i męskich. Ogólnie biorąc, rozmiary obrotów były jednak niższe aniżeli w lutym r. ub. Charakterystyczne jest przytem przesunięcie zapotrzebowania ku gatunkom przędzy dotychczas stosunkowo mało znajdującym zastosowanie w przemyśle wełnianym. Ceny utrzymywały się przez cały luty bez wydatniejszych zmian.

W przemyśle d z i a n y m sytuacja uległa dalszym komplikacjom wobec zatargu na tle umowy zbiorowej, który doprowadził do wybuchu strajku w średnim przemyśle. Niezależnie jednak od tego w II połowie lutego ogólnie ożywienie objęło również i tę branżę. Produkcja nastawiona jest przeważająco na damską białą trykotową. Uruchomienie wahało się ok. 70% normalnej produkcji. Ujemnym czynnikiem jest konkurencja pomiędzy średnim przemysłem a produkcją zarobkową, która niekorzystnie oddziaływała na poziom cen. Ceny przędzy trykotowej kształtowały się w końcu lutego następująco (w centach amer. za 1 kg.): Nr. 20 z baw. am. 35'5, — z baw. eg. 38'5, Nr. 24 z baw. am. 37'5, — z baw. eg. 40'5, Nr. 32 z baw. am. 43, — z baw. eg. 46'5

W przemyśle jed w a b n y m wysoce niekorzystnym czynnikiem jest konkurencja zarobkowców oraz ośrodków prowincjonalnych. Konkurencję tę odczuwa zarówno produkcja jedwabiu naturalnego, jak i jedwabiu sztucznego. Również i w przemyśle jedwabnym niebezpieczeństwa nagłych zwrotów towarowych stanowią ujemny czynnik, dezorganizujący rynek. Próby, czynione w kierunku konsolidacji ograniczającej przemysłu i przeciwdziałania tym zjawiskom, nie dały pozytywnych wyników. Wypłacalność w branży jedwabnej była stosunkowo dobra. Sytuacja na rynku przędzy jedwabnej jest naogół ustabilizowana i wydatniejsze wahania cen nie są oczekiwane.

W przemyśle sztuczno-jedwabnym luty przyniósł dalszy wzrost produkcji, pozostający w związku ze zwiększeniem się zapotrzebowania przemysłu jedwabnego i bawełnianego, przerabiającego ten półfabrykat. Produkcja tkanin sztuczno-jedwabnych odczuwa konkurencję wytwórczości chałupniczej, rozbudowującej się ostatnio szczególnie silnie w Pabianicach pod Łodzią. Wytwórczość ta kalkuluje się o ok. 30 ÷ 40% taniej i obejmuje tkaniny wszelkiego rodzaju. Na tle tej groźnej konkurencji w przemyśle sztuczno-jedwabnym występuje obawa całego szeregu powikłań i komplikacji. Wytwórczość sztucznego jedwabiu w Polsce wyniosła w 1934 r. ogółem 4 390 tys. kg, t. j. wzrosła o blisko 20% w porównaniu z 1933 r. Produkcja sztucznych włókien ciętych utrzymała się na poziomie z 1933 r. i wynosiła ok. 200 tys. kg. Ceny sztucznego jedwabiu wykazywały tendencję zniżkową, zwłaszcza w zakresie popularniejszych gatunków specjalnych. Eksport w r. ub. uległ zmniejszeniu z uwagi na dotkliwą konkurencję japońską oraz ogólne trudności na rynkach odbiorczych. W tych warunkach zdolność produkcyjna fabryk krajowych przewyższa obecnie zapotrzebowanie rynku wewnętrznego. Podkreślić należy stałą poprawę gatunkowości polskiej przędzy, co znalazło m. in. swój wyraz w przystosowaniu urzędów wytwórczych do produkcji pończoszniczego jedwabiu cienkoprzędno.

W średnim przemyśle Łodzi zatrudnionych było ogółem 9 402 robotników, pracujących w 79 fabrykach. Pełne 6 dni w tygodniu pracowało 60 fabryk, 5 dni — 8, 4 dni — 6, 3 dni — 5. W porównaniu ze styczniem staa uruchomienia w średnim przemyśle nie uległ wydatniejszym zmianom, zwiększyła się jedynie liczba fabryk i robotników, pracujących pełne 6 dni w tygodniu.

W przemyśle bielskim produkcja utrzymywała się w rozmiarach styczniowych. Liczba robotników oraz pracowniczych robotniko-dni nie uległa zmianie. Tranzakcje objęły również i towary wybitnie letnie, przy cenach utrzymanych. W lutym wywieziono z Bielska tkanin wełnianych 2 566 kg za zł 90 676, tkanin bawełnianych 2 187 kg za zł 28 310, kapeluszy i stożków wełnianych 2 082 kg za zł 23 440. W porównaniu z wywozem styczniowym eksport Bielska w lutym wydatnie wzrósł, na co złożył się wzrost eksportu tkanin bawełnianych oraz kapeluszy i stożków wełnianych.

W przemyśle białostockim kontynuowano produkcję dla potrzeb sezonu letniego. Tranzakcje rozwijały się stosunkowo powoli i wzrost zapotrzebowania ze strony rynku krajowego oczekiwany jest w marcu

M. K.

PRZEMYSŁ KONFEKCYJNY

ŁÓDZKI PRZEMYSŁ KONFEKCYJNY W LUTYM W 1934 R. — W łódzkim przemyśle konfekcyjnym zaznaczył się dalszy rozwój tranzakcji sezonowych. W związku ze wzrostem obrotów zwiększyły się również rozmiary produkcji. W pierwszym rzędzie wzrost produkcji objął działy odzieży męskiej oraz płaszczy damskich. Zatrudnienie fabryk stożków

i kapeluszy wełnianych było jeszcze stosunkowo niewielkie wobec ni zakończenia okresu międzysezonowego. Analogicznie kształtowała się sytuacja w wytwórniach bielizny, gdzie sezon rozpoczyna się dopiero w marcu. Ceny w lutym były ustabilizowane przy słabszej tendencji w dziale bielizny damskiej. Niekorzystnie kształtowała się sytuacja finansowa konfekcjonerów z uwagi na duże osłabienie kapitałowe oraz ze względu na dość duże zapasy towarów. Wybuch strajku chałupników i czeladników w dziale konfekcji damskiej opóźnił rozpoczęcie sezonu w tym dziale. Na tle tych zatargów zaobserwować się dały dążenia do pewnych posunięć organizacyjnych w przemyśle konfekcyjnym.

Na rynku galanterji sytuacja doznała pewnej poprawy. Wzrost obrotów nastąpił w II połowie lutego i w porównaniu ze styczniem wahał się około 30%. Zjazd kupców tej branży był dość znaczny, przyczem w zakupach partycypowały wydatnie województwa wschodnie, Pomorze i Poznańskie. Poziom cen wahał się około poziomu sezonu zesłorocznego. Ożywienie lutowe objęło jedynie handel hurtowy, gdyż w detalu sezon letni rozpoczyna się w ciągu marca. Z momentów dodatnich podkreślić należy charakterystyczne zjawisko w dziale produkcji wstążek jedwabnych. W dziale tym wskutek silnej konkurencji cały szereg firm został zlikwidowany. Ostatnio powstał szereg nowych przedsiębiorstw, opartych na mocnych podstawach finansowych i wykazujących bardzo poważną rozwój. Jakość produkcji wydatnie się poprawiła, a przeprowadzona odpowiednio propaganda doprowadziła do zwiększenia zbytu powyżej obrotów z lat 1933—34. Podkreślić należy stabilizację cenników wskutek racjonalnej kalkulacji stawek, co wpływa niezwykle korzystnie na odbudowę produkcji w tym dziale.

ROLNICTWO

AKCJA ORGANIZACJI PRZODOWNICZYCH GOSPODARSTW MNIJSZYCH. — Akcja organizacji przodowniczych gospodarstw mniejszych, jako metoda, umożliwiająca podejście do tak ważnej grupy ludzkiej na wsi, jaką tworzą samodzielni gospodarze, jest dziś podstawowym sposobem realizacji postępu rolniczego.

Jako najważniejsze cele, do których osiągnięcia zmierza ten dział prac społeczno-rolniczych, wymieniamy następujące: a) podniesienie opłacalności gospodarstw mniejszych drogą celowej ich organizacji przy racjonalnym wykorzystaniu własnych kapitałów i posiadanych nadmiarów rąk roboczych, b) szerzenie postępu rolniczego i kulturalnego wśród gospodarstw mniejszych przez przykładowe oddziaływanie gospodarstw przodowniczych, organizowanych indywidualnie, na gospodarstwa sąsiadujące, c) wychowanie i kształcenie kadr przodowników w pracy społeczno-rolniczej na wsi.

Do osiągnięcia powyższych celów zdąża się przez indywidualne organizowanie gospodarstw i uspołecznienie gospodarzy. Gospodarstwa zreorganizowane oraz odpowiednio nastawieni ich kierownicy — są pionierami postępu rolniczego wśród mas ludności wiejskiej, a zwłaszcza tych wsi, w których znajdują się gospodarstwa, indywidualnie organizowane.

Dla zilustrowania rozmiaru tych prac, prowadzonych przez izby rolnicze, podajemy kilka przykładów liczbowych. Według stanu z dn. 1/1 1935 r. akcją organizacji przodowniczych gospodarstw mniejszych objęte były 6 663 gospodarstwa (w znacznej mierze powstałe z przebudowy ustroju rolnego), znajdujące się w 2 252 wsiach, na terenie 198 powiatów. Wyniki, osiągnięte w tych gospodarstwach, teoretycznie biorąc, powinny promieniować na ok. 250 tys. gospodarstw, znajdujących się we wsiach, w których rozmieszczone są gospodarstwa, organizowane indywidualnie. W pracach tych zatrudnionych jest obecnie 16 inspektorów organizacji gospodarstw izb rolniczych, nastawiających, koordynujących i kontrolujących działalność na terenie wsi 320 instruktorów.

Poniższe dane przedstawiają rozwój akcji organizacji gospodarstw od początku jej prowadzenia, a jednocześnie koszty opieki agronomicznej na jedno gospodarstwo w okresie rocznym:

	Powiaty, objęte akcją	Miejscowości	Gospodarstwa, objęte opieką indywidualną	Liczba instruktorów zatrudnionych	Przeciętny roczny koszt opieki agronomicznej — zł na 1 gosp.
1/II 1929 r.	21	—	239	—	698
1/I 1930 r.	106	—	1 059	159	538
1/I 1931 r.	168	1 856	3 072	244	398
1/I 1932 r.	156	1 663	2 801	288	310

1/I 1933 r.	152	1 697	3 156	202	202
1/I 1934 r.	184	1 989	4 896	268	133
1/I 1935 r.	198	2 252	6 663	320	84

Jak widzimy, akcję organizacji gospodarstw charakteryzuje stały wzrost, przyczem koszt fachowy rocznej opieki jednego gospodarstwa (biorąc pod uwagę tylko zasiłki państwowe, asygnowane na koszty prowadzenia tej akcji) znacznie zmniejszają się.

Nad prowadzeniem akcji organizacji gospodarstw czuwa Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych przy współudziale Komitetu Organizacji Drobnych Gospodarstw Wiejskich, powołanego przy Ministerstwie na podstawie zarządzenia Pana Ministra Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 31/X 1934 r. Zakres działania tego Komitetu został obszerniej omówiony w zesz. 3 tyg. „Polska Gospodarcza”. Komitet posiada odpowiedniki w terenie — w postaci komisji organizacji gospodarstw, względnie podkomisji organizacji gospodarstw, komisji oświatowych, funkcjonujących przy izbach rolniczych i posiadających niejednokrotnie odpowiednie tereny w postaci sekcji organizacji gospodarstw przy towarzystwach rolniczych, względnie samorządzie powiatowym. W skład powyższych komisji, będących kolegialnymi organami doradczymi — dla regionalnego nastawiania prac w zakresie prowadzenia omawianej akcji — wchodzi przede wszystkim zainteresowane czynniki społeczne.

Działalność powyższych komisji, sposób ich tworzenia i t. p. normują specjalne wytyczne Ministerstwa Rolnictwa i Ref. Roln. Ponieważ wyniki akcji organizacji gospodarstw w terenie zależą w pierwszym rzędzie od ludzi, zajmujących się organizowaniem gospodarstw i życia gospodarczo-oświatowego wsi, przeto podstawowym zagadnieniem jest przeszkalanie tego personelu oraz uspołecznianie jego pracy. W zagadnieniu tem odróżniamy 2 fazy, a mianowicie: przeszkalanie personelu już pracującego oraz przygotowywanie kandydatów na przyszłych pracowników w dziale organizacji gospodarstw.

Przy przygotowywaniu kandydatów na pierwsze miejsce wysuwają się okręgi ćwiczebne organizacji gospodarstw, będące niejako praktyczną szkołą, w której bezpośrednio w warsztatach rolnych pod kierownictwem wytrawnych instruktorów — kierowników szkoli się w zakresie metodyki i techniki organizowania drobnych gospodarstw obecnie 21 kandydatów na instruktorów organizacji gospodarstw (absolwentów wyższych szkół rolniczych). Okręgi te, prowadzone przy pomocy zasiłku Ministerstwa Rolnictwa i Ref. Roln. przez Warszawską Izbę Rolniczą, funkcjonują na terenie powiatów: płońskiego, radzyńskiego, mińsko-mazowieckiego i grójeckiego.

Przy przeszkalaniu personelu, już zatrudnionego prowadzeniem akcji organizacji przodowniczych gospodarstw mniejszych,

stosowanych jest wiele sposobów, wśród których wymieniamy jako zasadnicze: kursy, kurso-zjazdy i zjazdy.

Jako kurs specjalnie ważny, bo urządzony dla inspektorów organizacji gospodarstw izb rolniczych, wymieniamy kurs, odbyty ostatnio w Warszawie w dn. 4-9/III r. b., zorganizowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych wskutek inicjatywy Komitetu Organizacji Drobnych Gospodarstw Wiejskich i przy wybitnej współpracy tego Komitetu.

Na kursie tym wygłoszone zostały następujące referaty: 1) Zadania społeczne akcji organizacji gospodarstw (P. H. Romanowski); 2) Metodyka pracy w akcji organizacji gospodarstw (P. Z. Chyliński); 3) Technika organizacji gospodarstw (P. B. Składziński); 4) Aktualne zagadnienia w dziale wytwórczości roślinnej (P. K. Wojno); 5) Aktualne zalecenia z zakresu wytwórczości zwierzęcej (P. E. Baird); 6) Informacje Departamentu Ekonomicznego Min. Roln. i Ref. Roln. (P. W. Hoyer, B. Łączkowski i Cz. Bobrowski); 7) Kalkulacja żywności (P. W. Szczekin Krotów); 8) Organizacja gospodarstwa kobiecego (P. W. Radziejowska); 9) Rachunkowość, jej analiza dla potrzeb organizacyjnych (P. St. Antoniewski); 10) Preliminarze (P. M. Sowiński); 11) Organizacja zbytu (P. St. Bobrowski); 12) Informacje Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych (P. St. Łaskowski); 13) Informacje Biura Wojskowego (P. Kpt. R. Śliwa); 14) Organizowanie spółdzielczości wśród drobnych rolników (P. Fr. Hajkowski); 15) Sprawozdawczość w akcji organizacji gospodarstw (P. Z. Chyliński); 16) Przystosowanie rolnicze, jako przygotowanie kadr przodowników do pracy zespołowej (P. Z. Kobylski); 16) Zadania inspektora organizacji gospodarstw (P. Fr. Müller).

B. Jędrzejowski

ZBIORY GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW W 1934 R. —

Według ostatecznych obliczeń, dokonanych przez Główny Urząd Statystyczny, zbiory 5 głównych ziemiopłodów w Polsce w 1934 r. przedstawiają się następująco:

	Wzrost (+) lub spadek (-) w stosunku do:		
	1934	1933	przec. 1930 ÷ 1934
	w tys. q		w %-ach
Pszennica . . .	20 803 9	- 43	+ 2.9
Żyto . . .	64 639 6	- 86	0 0
Jęczmień . . .	14 526 1	+ 12	+ 0.5
Owies . . .	25 507 3	- 49	+ 3.8
Ziemiaki . . .	334 742	+ 18.1	+ 8.9

W stosunku do 1933 r. spadek produkcji pszenicy wykazały następujące województwa: krakowskie — 35.7%, lwowski — 15.8%, poznański — 13.8%, tarnopolskie — 12.9%, kielecki — 4.7% i warszawski — 1.7%. W pozostałych województwach zaznaczył się

wzrost produkcji, przytem największy w woj. wileńskim (43.8%), następnie w woj. białostockim (12.5%).

W produkcji żyta we wszystkich województwach — z wyjątkiem wschodnich i białostockiego — nastąpił spadek. Największy spadek wykazały województwa: tarnopolskie — 54.5%, stanisławowski — 52.7%, lwowski — 41.7%, krakowski — 36.0% i poznański — 19.5%. Największy wzrost produkcji zaznaczył się w woj. wileńskim (42.1%) i nowogródzkim (17.0%).

Produkcja jęczmienia wzrosła w woj. wschodnich i białostockim oraz stanisławowskim i tarnopolskim. Największy wzrost zaznaczył się w woj. wileńskim (47.9%), tarnopolskim (39.5%) i stanisławowskim (32.2%); pozostałe województwa wykazały spadek, przytem największy woj. krakowski (33.1%), następnie poznański (15.6%) i lwowski (11.2%).

Zbiory owsa, z wyj. woj.: wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego, śląskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego — okazały się niższymi niż w 1933 r. Największy spadek produkcji zaznaczył się w woj. poznańskim (26.9%), krakowskim (19.3%) i lwowskim (17.5%). Największy wzrost odnotowano w woj. wileńskim (59.3%) i nowogródzkim (27.9%).

Wzrost produkcji ziemniaków zaznaczył się we wszystkich województwach z wyjątkiem woj. krakowskiego, w którym spadła o 30.7%, i lwowskiego — o 7.9%. Największy wzrost produkcji wykazały woj.: wileńskie (126.0%), stanisławowskie (67.6%), nowogródzkie (52.0%) i tarnopolskie (45.2%).

Spadek produkcji dla wszystkich wyżej wymienionych ziemiopłodów w woj. krakowskim i lwowskim był spowodowany częściowo klęską powodzi, jak i posuchą, która wpłynęła na zmniejszenie zbiorów zbóż również w woj. poznańskim oraz w innych województwach. Znaczący spadek zbioru żyta w woj. stanisławowskim i tarnopolskim spowodowany był prócz tego silnymi uszkodzeniami powierzchni żyta ozimego podczas trwania zimy. Powierzchnia ta została zaorana i wpłynęła na zwiększenie zbiorów przedewszystkiem jęczmienia jarego oraz owsa i ziemniaków. Znaczący wzrost produkcji wszystkich wymienionych ziemiopłodów w stosunku do 1933 r. w woj. wileńskim należy tłumaczyć tem, że województwo to w 1933 r. było dotknięte klęską nieurodzaju, a szczególnie — ziemniaków.

Prowizoryczne obliczenia powierzchni, zasianej oziminami w jesieni 1934 r., przedstawiają się dla całej Polski następująco:

	Zasiewy w 1934 r.	Wzrost w stosunku do 1933 r.
	tys. ha	%
Pszennica . . .	1 535 5	0.5
Żyto	5 706 1	1.0
Jęczmień	31.3	0.3

H A N D E L

HANDEL WEWNĘTRZNY

PROJEKT PRZEPISÓW REGULAMINOWYCH DLA OBROTU TARGOWEGO ZWIERZĘTAMI I MIĘSEM

Art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 27/X 1933 r. w sprawie uregulowania obrotu zwierzętami i drobiem, oraz obrotu hurtowego mięsem („Dz. Ust. R. P.” Nr. 85, poz. 639) postanawia, że Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Ref. Roln. oraz Ministrem Spraw Wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii izb przemysłowo-handlowych i rolniczych może wydawać przepisy regulaminowe, dotyczące opłat targowych i obrotu targowego zwierzętami, drobiem i mięsem. Przepisy te mają stanowić składową część regulaminów targowych.

Czyniąc zadość temu postanowieniu, Ministerstwo Przemysłu i Handlu opracowało projekt przepisów regulaminowych i rozstało go do opinii izmom samorządu gospodarczego.

Trudności szczegółowego uregulowania tej dziedziny wynikają stąd, że wydanie jednolitego regulaminu dla wszystkich targowisk jest nie do pomyślenia. Trzeba się było ograniczyć do niektórych tylko przepisów — tych mianowicie, które mają istotne znaczenie dla obrotu targowego i które mogą być sprowadzone mniejwięcej do wspólnego mianownika na wszystkich targowiskach.

Przy takim ujęciu sprawy powstałyby jednak duże luki i rozbieżności w regulaminach poszczególnych targowisk. Dlatego należało sprawy, nieuregulowane wspólnymi dla wszystkich targowisk przepisami, ująć przynajmniej w ogólne, ramowe postanowienia. Ponieważ możnaby podnosić wątpliwości, czy przytoczony art. 7 dostatecznie do tego Ministra Przemysłu i Handlu upoważnia, przeto postanowienia te zamieszczone zostały w V części rozporządzenia o targowiskach pod tytułem „Administrowanie targowiskami i halami mięsnymi”. Z tego powodu omawiany projekt przepisów regulaminowych składa się z 2 części. Część pierwsza, mająca wejść do projektowanego rozpo-

rządzenia o targowiskach—jako §§ 42 i 43—wymienia ważniejsze kwestje, które w regulaminach mają być unormowane, oraz nakłada na posiadacza uprawnienia targowego obowiązek ogłoszenia przed rozpoczęciem targu — cen i ilości towaru, wystawionego na sprzedaż.

W zakresie administracji projektowany § 42 wymaga od gminy, aby:

a) wyznaczyła odpowiednie organa zarządzające, administracyjne i kontrolne, odpowiedzialne za przestrzeganie regulaminów targowych i porządku na targowisku lub w hali mięsnej oraz za prawidłowe pobieranie opłat targowych i ich dokładne rejestrowanie, jak również dokonała podziału czynności tych organów;

b) określiła przeznaczenie targowiska lub hali i poszczególnych ich oddziałów;

c) oznaczyła stałe dni i godziny, w których targ się odbywa, i w których towar może być na targ wprowadzony;

d) określiła sposób rozmieszczania, przeprowadzania i przewożenia towaru w obrębie targowiska lub hali oraz dostarczania go do wagi;

e) określiła sposób kontroli przy wyprowadzaniu z targowiska zwierząt oraz wynoszeniu mięsa z hal;

f) ustaliła sposób ważenia zwierząt i mięsa;

g) ustaliła sposób i porządek karmienia i pojenia zwierząt, dostarczała wody do pojenia, oraz za opłatą paszy i ściółki;

h) określiła sposób znakowania zwierząt rzeźnych przez nabywcę bezpośrednio po nabyciu, jeśli regulamin znakowanie takie przewiduje;

i) określiła sposób postępowania zarządu targowiska w przypadku nieodebrania towaru przez właściciela we właściwym terminie;

j) wydawała odpowiednie zarządzenia, dotyczące dezynfekcji targowiska lub hal, kontroli lekarsko-weterynaryjnej towaru, a w szczególności izolowania zwierząt, podejrzanych o chorobę zakaźną, ochrony zwierząt, postępowania w przypadkach, gdy zwierzę padnie, lub gdy właściciel nie przedstawi przepisane go paszportu i t. d. — o ile sprawy te nie są unormowane innymi obowiązującymi przepisami prawnymi;

k) ustaliła sposób przyjmowania i załatwiania reklamacji i zażaleń uczestników targu.

Następny nowy paragraf — 43 — postanawia, że posiadacz uprawnienia targowego powinien przed rozpoczęciem targu podać do wiadomości uczestników targu: a) ceny z ostatniego dnia targowego miejscowego targowiska, o ile były notowane, oraz ostatnio notowane ceny na innych targowiskach krajowych; b) ilość poszczególnych rodzajów zwierząt, spędzonych na targowisko, i mięsa, dostarczonego do hali.

Należy nadmienić, że dane, dotyczące spędu na targowisku, nie wystarczają do scharakteryzowania rynku, bo do rzeźni mogą być przysyłane zwierzęta na miejscowe potrzeby z pominięciem targowiska. Przepisów nie można było jednakże w tym kierunku uzupełnić, bo rozporządzenie może się odnosić tylko do targowisk a nie do rzeźni.

Właściwe przepisy regulaminowe ujęte są w formę „zarządzenia” Ministra Przemysłu i Handlu. Zarządzenie to składa się z 4 części. Pierwsza z nich poświęcona jest kwestji opłat targowych. Treść jej jest następująca:

Za korzystanie z urządzeń targowiska lub hali mięsnej z wszystkimi urządzeniami targowymi, leżącymi zarówno w obrębie targowiska lub hali, jak i nazewnątrz, oraz z świadczeń za strony organów targowych, jak również na pokrycie kosztów notowania cen i nadzoru, sprzedawca uiszcza ryczałtową opłatę targową według stawek, określonych w zarządzeniu.

W szczególności ryczałtowa opłata targowa stanowi wynagrodzenie za: a) korzystanie z wszelkich pomieszczeń targowiska lub hali, nie wyłączając stajen, chlewów, boksów, kurni-

ków i t. p., b) korzystanie z bocznic kolejowych i ramp ładunkowych, łącznie z wyładowaniem z wagonów i wozów, c) opiekę nad towarem, d) wpęd i przepędzanie zwierząt, oraz — jeśli targowisko przytyka do rzeźni — dostarczanie ich do hali uboju, e) pojenie zwierząt i czynności, związane z ich karmieniem, f) ważenie, g) znaczenie zwierząt rzeźnych, h) kontrolę sanitarno-weterynaryjną, i) dezynfekcję i postój pojazdów, j) malinację koni wraz z obserwacją weterynaryjną.

Opłata ryczałtowa nie obejmuje jednakże należności za korzystanie z chłodni i za paszę oraz za ewentualne świadczenia kasy targowej, giełdy towarowej i zaprzysiężonych pośredników targowych.

Pobieranie od uczestników targu jakichkolwiek innych opłat niż wymienione w zarządzeniu jest niedozwolone.

Uiszczenie ryczałtowej opłaty targowej uprawnia do korzystania z wymienionych wyżej urządzeń i świadczeń w dniu targowym oraz — o ile towar został dowieziony wcześniej — w dniu, bezpośrednio poprzedzającym targ.

Jeśli towar został dostarczony na targowisko wcześniej niż w przeddzień targu lub leżeli niesprzedany w dniu targowym pozostał na targowisku, wówczas za korzystanie z urządzeń targowych w rozmiarach, określonych w zarządzeniu, opłata ryczałtowa za wszystkie dni, bezpośrednio następujące po dostarczeniu, choćby to był dzień targowy, wynosi połowę opłaty normalnej. Przy przywiezieniu towaru ułamek dnia przed godz. 24 liczy się za cały dzień. Przy wywiezieniu towaru opłata ma być uiszczona, jeśli wywóz nastąpił po upływie pierwszych 8 godzin dnia. Jeśli towar dostarczony został na targowisko lub do hali po godzinach, przeznaczonych do jego przyjmowania, opłata ryczałtowa za ten dzień może być podwyższona, jednak nie wyżej niż o 20%. Jeśli na żądanie właściciela towar został wyładowany lub zważony w dniu świątecznym, opłata za ten dzień może być podwyższona, jednak nie wyżej niż o 20% za wyładowanie i o 30% za zważenie.

Jeśli targowisko lub hala nie posiada własnej wagi, należność za ważenie w wys. 5 ÷ 10 od każdego 50 kg (choćby rozpoczętych) może być z ryczałtowej opłaty wyodrębniona i przypada wówczas bezpośrednio właścicielowi wagi, przy odpowiednim umniejszeniu opłaty ryczałtowanej.

W postanowieniu tem chodzi o to, aby fabrykom umożliwić zaopatrzenie targowisk w wagi na własny rachunek i bez ryzyka, związanego z niewypłacalnością gmin.

W miastach, liczących ponad 100 tys. mieszkańców, opłata ryczałtowa od mięsa, pochodzącego z uboju zamiejscowego, może być za zgodą Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Ref. Rol. oraz Ministrem Spraw Wewnętrznych podwyższona o 100%.

Postanowienie to ma na celu nietylko ochronę rzeźni, należycie urządzonych, przed konkurencją rzeźni prymitywnych, lecz przede wszystkim zmierza do tego, aby w największych ośrodkach konsumpcji odbywały się targi zwierzętami. Duże miasta są bowiem ostatniem ujściem dla lokalnych nadwyżek sprzedaży. Jako takie powinny być regulatorem cen. Rolę zaś tę mogą spełnić wówczas, gdy na ich terenie odbywa się sprzedaż zwierząt rzeźnych.

W § 6 projektowane rozporządzenie ustanawia 5 klas ryczałtowych opłat targowych.

Gmina, posiadająca dane uprawnienia targowe, określa co-rocennie do której klasy opłat targowisko lub hala ma być zaliczona. Ustanawianie od poszczególnych rodzajów towaru opłat z różnych klas w obrębie tej samej gminy jest niedozwolone. Uchwały organów gminnych podlegają zatwierdzeniu właściwej władzy nadzorczej gminy.

Samych stawek opłat zarządzenie nie zawiera, gdyż Min. Przemysłu i Handlu oczekuje w tej sprawie wniosków samorządu gospodarczego.

Celem powyższego paragrafu jest ułatwienie handlującym kalkulacji, umożliwienie porównywania notowań i wyrównywanie cen między rynkami lokalnymi. Gdy opłaty na każdym targowisku są różne, a w dodatku nieznane kupcom zamiejscowym, to obrót na rynku wewnętrznym nie może się swobodnie odbywać. Kupiec pracuje tylko na kilku czy kilkunastu znanych mu targowiskach. Jest tu pewnego rodzaju analogia z cłem. Wysoka cena zagranicą, a niska w kraju nie zawsze jest równoznaczna z rentownością, bo wysokie cło może przekreślić całą kalkulację. Jak dobry eksporter musi znać cła we wszystkich krajach odbiorczych, tak kupiec, działający na rynku wewnętrznym, musi znać „cła” wewnętrzne — w tym wypadku opłaty targowe.

Omawiana koncepcja, mimo wprowadzenia normalizacji opłat, zapewnia ich elastyczność, bo każde targowisko niezależnie od stanu technicznego będzie mogło korzystać z wysokiej lub niskiej kategorii opłat. Decydującym czynnikiem będą tu potrzeby inwestycyjne i wysokość obrotu na targowisku względnie w hali mięsnej.

Ceny za paszę i ściólkę winny być — według projektowanego zarządzenia — wyznaczane przez zarząd targowiska przynajmniej co kwartał według przeciętnych cen hurtowych miejscowego rynku w miesiącu, poprzedzającym datę ich wyznaczenia, z doliczeniem najwyżej 33%.

Uiszczenie opłaty winno być potwierdzone kwitem z kwitarjusza, osobnego dla każdego rodzaju towaru. Kwity powinny w ciągu danego roku budżetowego posiadać numerację kolejną. Władza gminna prowadzi rejestr wydanych kwitarjuszków z wyszczególnieniem ich numeracji i przechowuje kopie kwitów dla kontroli.

Taryfa opłat wraz z wykazem świadczeń, do których otrzymanie uiszczający opłatę jest uprawniony, stanowi część składową regulaminu targowego.

Druga część zarządzenia poświęcona jest kwestji żywienia zwierząt.

Zwierzęta, pozostające pod nadzorem zarządu targowiska, a przeznaczone do sprzedaży na cele rzeźniane, nie mogą być karmione 12 godzin przed rozpoczęciem targu. Porcja paszy dla tych zwierząt w dniu, poprzedzającym targ, nie może wynieść więcej aniżeli: 10 kg siana dla bydła rosłego, 5 litrów pójła z zawartością ½ kg otrąb lub mąki dla cieląt, 1½ kg paszy treściwej dla świń i 1 kg siana dla owiec. Jako napój dla bydła rosłego może być używana tylko woda bez domieszki soli lub środków, wzbudzających pragnienie. Zwierzęta, dowieziona na targ kolejną przynajmniej 6 godzin przed rozpoczęciem targu, mogą być nakarmione połową podanej wyżej porcji paszy. Bezpośrednio po ostatnim przed targiem nakarmieniu zwierząt powinna być ze wszystkich stajen i stanowisk sprzątnięta reszła niespożytej paszy. Paszy tej nie wolno używać nawet jako ściółki.

Z postanowień tych wynika, że przy sprzedaży zwierząt, karmionych pod nadzorem targowiska, nie trzeba będzie stosować przyjętych powszechnie wysokich potrażeń na wadze.

W obrębie targowiska zwierzęta — według projektu zarządzenia — mogą być karmione tylko paszą, dostarczoną przez zarząd targowiska. Pasza ta nie może być zepsuta lub z innych powodów nienadająca się do użytku. Gdy właściciel zaniedba swe obowiązki w zakresie karmienia i pojenia zwierząt, wówczas zarząd targowiska zobowiązany jest karmić je i poić na koszt właściciela.

Przeciw temu zarządzeniu możnaby podnieść zarzut, że zmusza się rolnika do kupowania drogiej paszy, mimo że ma swoją własną. Zarzut ten byłby o tyle niesłuszny, że rolnik przyprawia zwierzęta z zasady w dniu targu. Skoro zwierzęta, znajdujące się na targowisku, mogą być niekarmione przez 12 godzin przed targiem i w czasie targu, to jego zwierzęta również

mogą nie być karmione podczas targu. Na targowisku przetrzymywany jest poza godzinami targowemi tylko towar osób zawodowo handlujących. I tych ten przepis dotyczy.

Zwierzęta, co do których stwierdzono, że były karmione lub pojone wbrew niniejszym przepisom, powinny być — według projektowanego zarządzenia — z targu wykluczone.

Zarząd targowiska może czynić wyjątki od przepisów zarządzenia w zakresie karmienia zwierząt tylko w przypadkach, gdy tego wymaga interes ochrony zwierząt.

Część trzecia zarządzenia zawiera następujące przepisy:

1. — Odprzedaż bydła, trzody, koni i owiec, oraz hurtowa odprzedaż mięsa z tych zwierząt w tym samym dniu i na tem samym targowisku lub w hali między osobami handlującymi zawodowo jest zabroniona. Od tej zasady dopuszczone będą wyjątki, o ile samorząd gospodarczy je zaproponuje. Dodać należy, że przepisy ten znany jest szeroko na targowiskach zagranicznych.

2. — Kupujący mają prawo wstępu na targowisko wyłącznie w godzinach targowych.

3. — W tej części targowiska, która jest miejscem sprzedaży, może w godzinach targowych znajdować się tylko towar, przeznaczony na sprzedaż. Towar, nieprzeznaczony na sprzedaż, powinien w godzinach targowych znajdować się w tej części targowiska lub w pomieszczeniach, które są na ten cel wyraźnie przewidziane. Kupującym dostęp do tej części targowiska i do tych pomieszczeń jest wzbroniony.

W ostatniej części zarządzenia ma być ustalony termin dostosowania istniejących regulaminów do przepisów zarządzenia, oraz termin wejścia tegoż zarządzenia w życie.

J. Wojtyła

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

ZBOŻA I PRZETWORY

— Ruch cen zbóż w okresie 10 ÷ 23/III r. b. kształtował się następująco (w zł za 100 kg):

	10 ÷ 16/III	17 ÷ 23/III	Spadek
		Pszenvica	%
Warszawa	17.75	17.25	2.9
Poznań	16.00	15.53	3.0
Lwów	19.62½	18.90½	3.7
Średnia	17.79	17.23	3.2
		Żyto	
Warszawa	14.75	14.25	3.4
Poznań	15.38	14.50½	5.8
Lwów	15.87½	14.92½	6.0
Średnia	15.33	14.56	5.1
		Owies	
Warszawa	14.50	14.25	1.8
Poznań	14.87½	14.75	0.9
Lwów	15.82	15.82	—
Średnia	15.06	14.94	0.9
		Jęczmień browarowy	
Warszawa	19.75	19.12½	3.2
Poznań	20.63	20.44	1.0
Lwów	—	—	—
Średnia	20.19	19.78	2.1
		Jęczmień zwykły	
Warszawa	16.25	16.00	1.6
Poznań	17.62½	17.50	0.7
Lwów	—	13.40½	—
Średnia	16.94	15.63	—

— Zawieszenie z dniem 18/III akcji interwencyjnej przez Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe odbiło się bardzo zdecydowanie na przebiegu rynku zbóż i przetworów w okresie sprawozdawczym (od 18 do 23 marca); zmalała więc przede wszystkim podaż żyta, dalej — nastąpiło osłabienie ogólnej tendencji, wreszcie — uległy bardzo poważnej redukcji obroty; tak np. na giełdzie warszawskiej obroty ogólne w okresie sprawozdawczym, krótszym o 1 dzień od normalnego spowodu święta w dn. 19/III — stanowiły nieco mniej niż 33% zesłokresowych, a obroty żytem — zaledwie 14%. Zaznaczyć należy również, że o ile obroty żytem w poprzednich okresach — t. zn. do dnia zawieszenia interwencji przez P. Z. P. Z. — stanowiły przeciętnie ok. 70% obrotów ogólnych, to w okresie sprawozdawczym spadły do zaledwie 33%. Jeśli chodzi o ruch cen na giełdach: warszawskiej i poznańskiej — to przyniosł on zniżki kursów niemal wszystkich zbóż i przetworów, przyczem poszerzeniu tego rucl u towarzyszyło i znaczne jego pogłębienie. Straty kursowe były następujące (w zł na 100 kg): na giełdzie warszawskiej — pszenica jara czerwona szklista, jednolita i zbierana po 0.50, żyto I stand. 0.50 i II stand. 0.75, jęczmień browarowy i 678/673 g/l po 1.00, 649 i 620.5 g/l po 0.50, wszystkie 3 standarty owsa po 0.50, wszystkie gatunki mąki pszennej po 1.00 oraz żytniej po 0.50, wreszcie wszystkie gatunki otrąb pszenicznych po 0.50; na giełdzie poznańskiej — pszenica 0.75, żyto 1.75, jęczmień browarowy 0.25, wszystkie gatunki mąki pszennej po 1.50 i żytniej po 1.75 oraz wszystkie gatunki otrąb pszenicznych i żytnich po 0.25.

Ogólny obrót na giełdzie warszawskiej w okresie sprawozdawczym wyniósł 9 149 t. w tem 2 944 t żyta (dla okresu ubiegłego odpowiednio liczby wynosiły: 27 867 i 20 988).

Warszawa. — Ceny hurtowe według cedyły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa ładunek wagon (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica jara czerwona szklista 775 g/l 17.50 ÷ 18.00 (18.00 ÷ 18.50), — jednolita 742 g/l 17.50 ÷ 18.00 (18.00 ÷ 18.50), — zbierana 731 g/l 16.50 ÷ 17.00 (17.00 ÷ 17.50), żyto I standart 14.00 ÷ 14.50 (14.50 ÷ 15.00), — II stand. 13.50 ÷ 14.00 (14.25 ÷ 14.50), jęczmień browarowy 689 g/l 18.50 ÷ 19.00 (19.50 ÷ 20.50), — o wadze 678/673 g/l 17.00 ÷ 17.50 (18.00 ÷ 18.50), — o wadze 649 g/l 15.50 ÷ 16.00 (16.00 ÷ 16.50), — o wadze 620.5 g/l 15.00 ÷ 15.50 (15.50 ÷ 16.00), owies I stand. (niezadeszczony) 15.00 ÷ 16.00 (15.50 ÷ 16.00), — II stand. (lekko zadeszczony) 14.00 ÷ 14.50 (14.50 ÷ 15.00), — III stand. (zadeszczony) 13.50 ÷ 14.00 (14.00 ÷ 14.50), mąka pszenna I B 0 ÷ 45% 30.00 ÷ 33.00 (31.00 ÷ 33.00), — I C 0 ÷ 55% 28.00 ÷ 30.00 (29.00 ÷ 31.00), — I D 0 ÷ 60% 26.00 ÷ 28.00 (27.00 ÷ 29.00), — I E 0 ÷ 65% 24.00 ÷ 26.00 (25.00 ÷ 27.00), — II B 20 ÷ 65% 22.00 ÷ 24.00 (23.00 ÷ 25.00), — II D 45 ÷ 55% 21.00 ÷ 22.00 (22.00 ÷ 23.00), — II F 55 ÷ 65% 20.00 ÷ 21.00 (21.00 ÷ 22.00), — II G 60 ÷ 65% 19.00 ÷ 20.00 (20.00 ÷ 21.00), — III A 65 ÷ 70% 14.00 ÷ 15.00 (15.00 ÷ 16.00), mąka żytnia I gat. 0 ÷ 55% 22.50 ÷ 24.00 (23.00 ÷ 24.50), — I gat. 0 ÷ 65% 21.50 ÷ 22.50 (22.00 ÷ 23.00), — II gat. 15.50 ÷ 16.50 (16.00 ÷ 17.00), razowa 16.50 ÷ 17.50 (17.00 ÷ 18.00), — „poślednia” 14.00 ÷ 15.00 (14.50 ÷ 15.00), otręby pszenne grube z przemiału standartowego 11.75 ÷ 12.25 (12.25 ÷ 12.75), — średnie z przemiału standartowego 11.00 ÷ 11.50 (11.50 ÷ 12.00), — mialkie z przemiału standartowego 11.00 ÷ 11.50 (11.50 ÷ 12.00), otręby żytnie z przemiału standartowego 9.25 ÷ 9.50.

Poznań. — Ceny hurtowe według cedyły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w zł za 100 kg parytet Poznań dostawa bieżąca (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica 15.00 ÷ 15.25 (15.75 ÷ 16.25), żyto 13.50 ÷ 13.75 (15.25 ÷ 15.50), jęczmień 710 ÷ 725 g 18.25 ÷ 18.50, — 680 ÷ 690 g 17.25 ÷ 17.75, — browarowy 20.00 ÷ 20.50 (20.25 ÷ 21.00), owies 14.50 ÷ 15.00, owies do siewu 15.10 ÷ 15.50, mąka wraz z workiem: pszenna I gat. A 20% 26.00 ÷ 28.50 (27.50 ÷ 30.00), — I gat. B 45% 25.50 ÷ 26.00 (27.00 ÷ 27.50), — I gat. C 55% 24.50 ÷ 25.00 (26.00 ÷ 26.50), — I gat. D 60% 23.50 ÷ 24.00 (25.00 ÷ 25.50), — I gat. E 65% 22.50 ÷ 23.00 (24.00 ÷ 24.50), — II gat. A 20 ÷ 55% 21.50 ÷ 22.00 (23.00 ÷ 23.50), — II gat. B 20 ÷ 65% 21.00 ÷ 21.50 (22.50 ÷ 23.00), — II gat. D 45 ÷ 65% 18.00 ÷ 18.50 (19.50 ÷ 20.00), — II gat. F 55 ÷ 65% 15.25 ÷ 15.75 (16.75 ÷ 17.25), — III gat. A 65 ÷ 70% 14.25 ÷ 14.75 (15.75 ÷ 16.25), — III gat. B 70 ÷ 75% 11.75 ÷ 12.25 (13.25 ÷ 13.75), mąka żytnia I gat. 0 ÷ 55% 20.00 ÷ 21.00 (21.75 ÷ 22.75), — I gat. 0 ÷ 65% 19.00 ÷ 20.00 (20.75 ÷ 21.75), — II gat. 55 ÷ 70% 13.50 ÷ 14.50 (15.25 ÷ 16.25), — „poślednia” ponad 70% 11.50 ÷ 12.50 (13.25 ÷ 14.25), — razowa 0 ÷ 95% 15.50 ÷ 16.50 (17.25 ÷ 18.25), otręby pszenne średnie z przemiału standartowego 10.50 ÷ 11.00 (10.75 ÷ 11.25), — grube z przemiału standartowego 11.25 ÷ 11.75 (11.50 ÷

12.00), otręby żytnie z przemiału standartowego 10.75 ÷ 11.25 (11.00 ÷ 11.50), otręby jęczmienne 10.25 ÷ 11.50.

MATERJAŁY BUDOWLANE

Bielsko. — Ceny orientacyjne — w zł; za 100 kg: belki żelazne dwuteowe lub korytkowe 33.00, żelazo bednarskie 40.00, płaskie lub okrągłe 33.00, stal resorowa 70.00, blacha cynkowa 92.00, drut 40.00 ÷ 140.00, cyna 850.00, cynk 85.00, ołów miękki 60.00, miedź 270.00, smoła dachowa 22.00 ÷ 34.00, klej stol. rski 180.00, pokost 195.00 ÷ 210.00, gips sztukatorski 4.50 ÷ 5.80, cement 3.80 ÷ 4.20 (loco skład); papa dachowa 3.60 ÷ 7.20 za 10 m²; za 1 m³: drzewo ciesielskie 47.00, deski 37.00; za 1 000 sztuk: cegła zwyczajna 30.00 ÷ 33.00 (loco cegielnia), dachówka 95.00 ÷ 140.00; cegła ogniotrwała 23.00 ÷ 44.00 za 100 szt. loco skład; wapno palone 150.00 za 10 tonn loco stacja załadowania; szkło lagrowe 2 mm 3.60 za 1 m².

RYNEK AKCYJNY

za okres od 18 do 23 marca 1935 r.

Okres sprawozdawczy na rynku akcyjnym zaznaczył się zmniejszonymi obrotami i niejednorodną tendencją. Akcje Banku Polskiego miały początkowo tendencję mocniejszą, później jednak załamały się, zamykając okres stratą zł 0.25. Zwyczajnie od dłuższego czasu akcje Warsz. Tow. Fabryk Cukru — w okresie sprawozdawczym straciły bardzo poważnie, bo aż zł 1.25; wreszcie akcje Warsz. Tow. Kopalń Węgla obniżyły się nieznacznie — o zł 0.05 na akcji. Silna w nastroju była natomiast grupa akcji metalurgicznych. Poza najpoważniej zwiększającymi akcjami Starachowic — o zł 1.30 — akcje Lilpopa odnotowały zysk zł 0.35 oraz Modrzejowa zł 0.30. Akcje Ostrowca i Habersbuscha utrzymały notowany ostatnio kurs. Z dniem 23/III akcje Przemysłu Mydlarskiego i Perfumeryjnego „Fryderyk Puls” są notowane bez kuponu za rok 1934 wartości zł 7.50.

Na giełdzie krakowskiej przy nastroju ospałym zawierano skromne transakcje Bankiem Polskim, Zieleniewskim oraz Chodorowem po kursach utrzymanych. Na giełdzie poznańskiej Bank Polski zniżył średnio o zł 1.00. Giełda lwowska — bez transakcyj.

GIĘŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
	w zł za akcję			
Bank Polski	zł 100	90.25	89.75	90.00
Warsz. T-wo Fabr. Cukru	zł 100	33.50	32.50	32.50
Warsz. T-wo Kopalń Węgla	zł 100	14.50	13.90	14.20
Lilpop	zł 25	11.60	10.75	11.25
				-11.15
				-11.20
Modrzejów	zł 50	5.20	4.90	5.20
				-5.00
				-5.15
Ostrowiec	zł 50	23.50	20.00	22.50
Starachowice	zł 50	17.50	16.25	17.50
Habersbusch i Schiele	zł 100	44.00	43.50	44.00
				-44.50

GIĘŁDA KRAKOWSKA

Akcje — w zł: Bank Polski 90.00, Zieleniewski 12.50, Chodorów 19.00.

GIĘŁDA LWOWSKA

Akcje w okresie sprawozdawczym na giełdzie lwowskiej nie były notowane.

GIĘŁDA POZNAŃSKA

Akcje — w zł (maksimum i minimum; w nawiasach — notowania z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): Bank Polski 90.50 — 89.00 (92.00 — 89.50), Bank Cukrownictwa 64.00.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

PRZEWOZY KOLEJOWE W IV KWARTALE 1934 R. przedstawiały się — według rodzaju towarów i kierunku prze-

wozu oraz w zestawieniu z przewozami w latach ubiegłych — w sposób następujący (w tys. tonn):

	N a d a n i e:			P r z y j ę c i e:			Tranzyt	R a z e m:		
	wewnątrz.	do Gdyni	do Gdańska	z Gdyni	z Gdańska	z zagranicy		1934	1933	1932
Zboże	213·5	2·1	158·7	19·0	—	0·3	11·1	404·8	491·1	355·4
Mąka i kasze . . .	146·0	0·7	4·5	2·1	—	0·1	1·0	154·4	168·0	152·5
Ziemniaki	293·3	1·8	6·2	2·6	—	0·1	46·4	350·5	224·5	225·5
Buraki	1 411·7	—	—	5·6	—	0·1	—	1 417·4	1 095·1	1 281·5
Siano i słoma . . .	23·1	—	0·3	1·7	—	—	10·3	35·4	17·0	12·3
Zwierzęta	34·0	—	0·6	3·9	—	—	0·3	38·8	44·1	51·2
Kamienie	390·8	1·9	1·1	0·5	0·4	—	44·6	443·9	297·9	195·4
Wapno	90·3	0·1	0·4	3·7	—	—	12·4	106·9	88·4	70·2
Cement	154·0	3·9	1·4	—	—	—	12·8	172·1	96·9	56·8
Sól	87·6	1·0	1·2	2·4	—	—	5·0	97·2	93·7	94·6
Rudy	96·6	—	0·4	9·9	36·3	25·3	28·6	68·4	214·5	131·8
Węgiel, koks	2 709·6	1 598·2	973·8	490·3	0·1	0·4	5·6	478·2	6 256·2	6 431·8
Nafta	178·4	0·6	14·4	41·3	0·1	0·1	—	6·6	241·5	247·1
Cukier	74·0	16·9	2·6	0·1	—	—	0·4	94·0	90·3	104·7
Chemicjalja	76·1	1·5	0·8	2·3	0·8	0·6	1·0	6·1	89·2	86·0
Nawozy sztuczne . .	47·7	7·2	10·4	1·1	17·9	0·1	0·1	43·8	128·3	101·0
Drzewo	799·2	11·1	139·5	111·0	—	1·0	0·7	83·3	1 145·8	1 195·1
Wyroby z drzewa . .	30·3	2·7	33·5	2·5	—	0·1	0·2	12·1	81·4	79·2
Ceramika	221·7	4·5	1·6	0·1	0·1	—	0·8	10·5	239·3	232·1
Żelazo, stal	225·4	19·4	3·1	14·7	69·4	2·1	14·7	36·4	385·2	399·6
Wyroby żelazne . . .	59·5	20·1	5·0	7·2	0·1	0·7	1·2	27·5	121·3	98·0
Pozostałe	1 097·0	29·2	42·8	47·1	75·3	27·4	45·4	158·3	1 522·5	1 390·1
Razem przewo- zów handlow.:										
w IV kw. 1934 r.	8 459·8	1 722·9	1 402·3	769·1	200·5	58·4	103·1	1 075·5	13 791·6	—
" 1933 r.	7 810·6	1 448·3	1 558·7	1 035·3	199·3	47·5	161·4	922·6	—	14 183·7
" 1932 r.	7 347·1	1 408·7	1 489·5	856·3	141·4	64·2	154·7	752·0	—	12 213·9
Przewozy:										
pośpieszne	62·8	3·5	1·8	1·6	0·3	0·1	0·4	71·6	142·1	152·5
gospodarcze	2 260·9	—	—	—	—	—	—	—	2 260·9	1 828·7
wojskowe	202·9	—	—	—	—	—	—	—	202·9	216·2
Ogółem przewozów:										
w IV kw. 1934 r.	10 986·4	1 726·4	1 404·1	770·7	200·8	58·5	103·5	1 147·1	16 397·5	—
" " 1933 r.	9 917·3	1 452·3	1 562·0	1 037·5	199·5	47·6	162·3	1 002·5	—	15 381·0
" " 1932 r.	9 281·4	1 413·3	1 491·6	859·3	141·6	64·5	156·5	815·4	—	14 223·6

Jak z powyższego zestawienia wynika, przewozy towarów w IV kwartale 1934 r. w porównaniu z IV kwartałem 1933 r. dość poważnie wzrosły, a mianowicie o 1016⁵ tys. t (6·6%), przy czym przewozy handlowe zwyczajne, t. j. przewozy, nieobejmujące przesyłek pośpiesznych, gospodarczych i wojskowych, wzrosły o 607·9 tys. t (4·6%). Zwyżka przewozów w porównaniu z odpowiednim okresem 1933 r. wynosiła przy: ziemniakach 136 tys. t (56·1%), burakach 322·3 tys. t (29·4%), sianie i słomie 18·4 tys. t (108·2%), nawozach sztucznych 27·3 tys. t (27%), kamieniach 146 tys. t (49%), wapnie 18·5 tys. t (20·9%), cementach 75·2 tys. t (77·6%), wyrobach ceramicznych 7·2 tys. t (3·1%), rudach 51 tys. t (23·8%), wyrobach żelaznych 23·3 tys. t (23·8%), cukrze 3·7 tys. t (4·1%), soli 3·5 tys. t (3·7%), chemicjaljach 32 tys. t (3·7%), wyrobach z drzewa 2·2 tys. t (2·8%), towarach, oddzielnie niewymienionych, 132·4 tys. t (9·5%).

Wyjątkowo korzystnie kształtowały się przewozy kamieni, cementu, wapna i wyrobów ceramicznych wskutek zwiększonego ruchu budowlanego w II i III kwartale 1934 r. i który dzięki łagodnej naogół temperaturze utrzymał się w dalszym ciągu w pierwszych 2 miesiącach IV kwartału. Na pomyslną koniunkturę przewozową cementu wpłynęła oprócz tego obniżka ceny, jaką przeprowadzono po rozwiązaniu kartelu cementowego. Wzrost przewozów towarów, oddzielnie niewymienionych, jest dla kolei — z punku w widzenia finansowego — objawem wyjątkowo korzystnym, gdyż do grupy tej wchodzi towary najdrożej taryfowane.

Spadek przewozów wobec IV kwartału 1933 r. objął poniżej wymienione towary i wynosił przy: węglu 175·6 tys. t (2·7%), drzewie 49·3 tys. t (4·1%), żelazie i stali 14·4 tys. t (3·7%), zbożu 86·9 tys. t (17·7%), zwierzętach 5·3 tys. t (12%), nafcie 5·6 tys. t (2·2%).

Spadek przewozów węgla był rezultatem zmniejszenia się przewozów wewnętrznych, które w stosunku do IV kwartału 1933 r. obniżyły się o 198·8 tys. t (6·8%), jak i wskutek zmniejszenia

się nadania węgla zagranicę, które wynosiło 127·6 tys. t (20·7%). Kurczenie przewozów wewnętrznych pozostaje w związku z łagodnym przebiegiem zimy. Dokonana w IV kwartale niższa cena węgla nie mogła zatem usunąć tych ujemnych skutków w komunikacji wewnętrznej. Natomiast wzrosło nadanie węgla do portów — o 122·5 tys. t (5%). Jest to zapewne ostatnia zwyżka eksportu (biorąc pod uwagę najbliższą przyszłość), gdyż porozumienie węglowe angielsko-polskie daje w wyniku pewną redukcję eksportu zamorskiego węgla, zapewniając jednocześnie ewentualność uzyskiwania lepszych cen. Tranzyt wykazuje w tym okresie w stosunku do tego samego okresu w 1933 r. wzrost o 28·2 tys. t (6·3%).

Przewóz drzewa również uległ zmniejszeniu lecz z przyczyn odmiennych. Na obniżenie się tych przewozów wpłynęło zmniejszenie w nadaniu zagranicę i do portów, jakie nastąpiło wobec osłabienia koniunktury eksportowej. Przewozy drewna wewnątrz kraju wzrosły o 24·5 tys. t (3·2%). Tranzyt wzrósł o 7·4 tys. t (9·7%).

Żelazo i stal wykazują zniżkę w nadaniu zagranicę o 45·9 tys. t (70·5%); tranzyt również się zmniejszył o 9·8 tys. t (21·2%). Zwyżka przewozów nastąpiła w komunikacji wewnętrznej o 24·4 tys. t (12·1%), jak i w komunikacji portowej o 17·6 tys. t; ta ostatnia komunikacja przedstawia w stosunku do analogicznego okresu 1933 r. olbrzymi wzrost procentowy, bo aż o 359·2%.

Przewóz nafty obniżył się o 5·6 tys. t (2·2%), przy czym przewozy wewnętrzne zachowały poziom mniej więcej taki sam jak w IV kwartale 1933 r.; spadło natomiast nadanie do portów i zagranicę.

Transporty zboża, wskutek niepomysłnej sytuacji na tym odcinku, uległy obniżce. Obniżka w stosunku do IV kwart. 1933 r. wynosiła: w komunikacji wewnętrznej 31·4 tys. t (12·8%), w komunikacji zagranicznej 54·6 tys. t (70·3%). Zwyżka przewozów nastąpiła zarówno w kierunku do portów — 15·8 tys. t (10·9%), jak i w tran-

zycie — 2·9 tys. t (35·4%). Tonaż przewozu mąki i kaszy spadł nieznacznie. Nadanie zwierząt, spowodowało pogorszenia się sytuacji w dziedzinie produkcji hodowlanej, zmniejszyło się o 5·3 tys. t (12%).

Tendencja zwykła przewozów w stosunku do IV kwartału 1933 r. nastąpiła: w komunikacji wewnętrznej (wzrost o 649·2 tys. t, t. j. o 8·3%), w nadaniu do portów (wzrost o 118·2 tys. t, t. j. o 3·9%), w przyjęciu z portów (wzrost o 11·6 tys. t, t. j. o 4·7%), jak i w ko-

munikacji tranzytowej (wzrost o 152·9 tys. t, t. j. o 16·6%); zmniejszyły się natomiast przewozy z nadania zagranicę (o 266·2 tys. t, t. j. o 25·7%), jak i z przyjęcia z zagranicy (o 58·3 tys. t, t. j. o 36·1%). Świadczy to o dalszym przesuwaniu się naszego handlu zagranicznego na rynki zamorskie przy wykorzystywaniu portów polskiego obszaru celnego.

M. S.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

PORT GDAŃSKI W ROKU 1934

Omawiając przed rokiem ruch portowy w Gdańsku w 1933 r., położyliśmy nacisk na liczby ostatniego kwartału ze względu na to, że w tym okresie działała zaczęta umowa portowa polsko-gdańska. Stwierdziliśmy wówczas, że ostatni kwartał 1933 r. wykazał pewną poprawę w porównaniu z analogicznym okresem 1932 r. i wyraziliśmy przypuszczenie, „że w 1934 r. port gdański będzie się pomyślnie rozwijał z uwzględnieniem, oczywiście, ogólnogospodarczych trudności”. Przewidywania nasze w dużej mierze się sprawdziły: zarówno liczby ruchu okrętowego, jak i towarowego przewyższyły obroty nie tylko 1933 r., ale również i 1932 r. Jako przyczyny, które się złożyły na ten pomyślny objaw w życiu portu gdańskiego, wymienić należy: ogólny wzrost polskiego handlu zagranicznego, dalej zwiększenie się przewozów tranzytowych; duże znaczenie miała również stabilizacja podziału pracy między portami polskimi, a wreszcie (zdaniem naszym najważniejsze) poprawa stosunków polsko-gdańskich pośrednio, a bezpośrednio — umowa o wykorzystaniu portu gdańskiego.

Ruch okrętowy rozwijał się następująco:

	Przybyło		Odeszło		Ogólna pojemność nrt
	statków	nrt	statków	nrt	
1932	4 637	2 750 414	4 655	2 774 510	5 524 981
1933	4 278	2 762 616	4 266	2 734 104	5 496 720
1934	4 880	3 174 892	4 879	3 164 872	6 339 719

W porównaniu z 1933 r. pojemność okrętów przy wejściu i wyjściu wzrosła o 15·3%. Wzrost ten jest zbliżony do wzrostu pojemności w porcie gdyńskim (17·8%), najpoważniejszy natomiast konkurent portów naszych na Bałtyku — Szczecin — poszczycić się może zwiększeniem ruchu okrętowego o 19·1%. Tonaż przeciętny zawijających do Gdańska okrętów zwiększył się również w stosunku do 2 lat ostatnich, wynosząc 650 nrt. Lepsze było również wykorzystanie pojemności okrętów, co się tłumaczy tem, że ruch towarowy wzrósł bardziej od okrętowego.

Przeгляд bander, uczestniczących w gdańskim ruchu portowym, pozwala stwierdzić przedewszystkiem wzmagający się w latach ostatnich udział bandery niemieckiej. Zajmowała ona przeważnie pierwsze miejsca, jeszcze jednak w 1932 r. bandery: duńska i szwedzka, nieznacznie tylko jej ustępowały. W 1934 r. różnica na korzyść bandery niemieckiej została znacznie pogłębiona, jak to widzimy z poniższego zestawienia:

	1934		1933		1932	
	statki	nrt	statki	nrt	statki	nrt
Niemcy . . .	3 551	1 668 377	2 843	1 332 129	2 894	1 060 459
Dania	1 636	1 014 607	1 440	934 723	1 729	1 007 052
Szwecja . . .	1 856	940 373	1 767	831 976	1 931	1 005 333
Norwegia . .	652	452 101	470	318 989	441	293 068
Anglia	377	425 307	250	289 492	186	233 233
Grecja	132	351 622	110	275 004	72	172 291
Polska	413	327 932	414	370 980	472	473 927

Z dalszych zmian w kształtowaniu się ruchu okrętowego należy podkreślić spadek udziału bandery polskiej oraz wzrost znaczenia bander: norweskiej, angielskiej i greckiej. Razem w gdańskim ruchu okrętowym brało udział 26 bander.

Ruch towarowy rozwijał się w ciągu 3 ostatnich lat następująco (w tonnach):

	Przywóz	Wywóz	Razem
1932	428 103	5 047 949	5 476 052
1933	493 167	4 659 808	5 152 975
1934	655 981	5 713 181	6 369 162

Obrót towarowy portu gdańskiego zwiększył się, jak widzimy z powyższego zestawienia, w porównaniu z 1933 r. o 23·4%.

Stwierdzamy tutaj wzrost obrotów większy aniżeli w Gdyni, gdzie wyniósł on 17·8%, i bardzo zbliżony do postępów Szczecina — 25%. W dalszym ciągu, tak jak we wszystkich latach powojennych, przewagę posiada eksport.

Przechodząc do rozpatrywania szczegółowego ruchu towarowego, stwierdzamy, że przywóz zwiększył się stosunkowo bardziej od wywozu, a mianowicie o 33%. Pod tym względem Gdańsk wykazuje się większym sukcesem nawet od Szczecina, dla którego analogiczna liczba wynosi 25·1%. Przywóz był zróżniczkowany, przewagę jednak miały towary masowe, które stanowiły 61·3%, podczas gdy drobnica — 38·7%. Na pierwsze miejsce w przywozie wysunęła się grupa rud i pirytów — 236 527 t, tutaj więc nastąpił wzrost o przeszło 100% w porównaniu z 1933 r. naskutek zwiększonego zapotrzebowania przemysłu polskiego, a przedewszystkiem czechosłowackiego. Dalej wymienić należy węgiel, którego przywóz wyniósł 80 522 t, a więc o 20%, w porównaniu z rokiem poprzednim, co z punktu widzenia górnictwa polskiego jest objawem pomyślnym. Trzecie miejsce zajmują fosforyty, których przywóz podwoił się, osiągając 59 055 t. Skolei wymienić należy śledzie solone, których przywieziono 45 426 t, ta pozycja wykazuje więc również wzrost o przeszło 9 tys. t. Ostatnią wreszcie ilościowo najważniejszą grupę stanowiły metale i wyroby metalowe z liczbą 33 599 t. Poniżej podajemy zestawienie przywozu w ciągu 3 lat ostatnich szeregu innych ilościowo mniejszych artykułów (w tonnach):

	1934	1933	1932
Koks	22 126	23 116	12 550
Papier i wyroby . .	16 996	12 814	8 348
Artykuły garbarskie .	13 811	9 517	12 493
Tekstylja	11 670	9 873	12 721
Tłuszcze	9 895	13 681	10 756
Nasiona oleiste . . .	7 902	6 928	4 897
Ryż	5 848	5 638	4 726
Psza	4 555	4 451	3 373
Owoce	4 005	1 652	3 023
Złom	3 522	13 497	7 747
Kawa	3 222	3 225	5 111
Kakao	1 705	2 826	2 752
Herbata	510	661	901

Przechodząc skolei do wywozu, stwierdzamy, że wzrósł on w porównaniu z 1933 r. o 22·61%; odnośne liczby wynoszą dla Gdyni 18·4% i dla Szczecina 24·6%. Wzrósł zarówno eksport towarów masowych, jak i drobnicy. Olbrzymią przewagę mają towary masowe, nastąpiło jednak nieznaczne przesunięcie na korzyść drobnicy; towary masowe stanowiły 92% eksportu, drobnica — 8%.

Śladem lat ubiegłych pierwsze miejsce zajmuje w eksporcie węgiel z liczbą 3 505 725 t, co stanowiło 61·4% całego wywozu. Podkreślić tu należy, że aczkolwiek eksport węgla wzrósł o przeszło 350 tys. t w porównaniu z 1933 r. — to jednak jego udział w ogólnym eksporcie jest o prawie 10% mniejszy. Tłumaczy się to szybszym wzrostem wywozu innych artykułów. Na czoło odbiorców węgla, eksportowanego przez port gdański, wysunęły się Francja i Włochy.

Pod względem ilościowym na drugim miejscu uplasowało się drzewo, którego wywieziono 1 008 676 t. Po raz pierwszy od kilku lat gdański eksport drzewa przekroczył liczbę 1 miljn. t, zbliżając się do rekordów lat ubiegłych. Pod innym natomiast względem pobit port gdański wszystkie swoje dotychczasowe rekordy, a mianowicie przy eksporcie zboża. Wywóz zboża wyniósł 746 737 t, przekraczając o 350 tys. t kwotę tak roku ubiegłego, jak i innych najlepszych lat powojennych. Obok zboża wymienić należy również mąkę, której eksport w porównaniu z 1933 r. wzrósł przeszło 3-krotnie — do 97 129 t. Z pozostałych artykułów eksportowych wymienić należy (w tonnach):

	1934	1933	1932
Koks	80 700	29 548	59 261
Metale i wyroby metalowe	35 067	16 748	17 694
Nafta i produkty naftowe	32 688	26 984	43 186
Owoce strączkowe	30 428	44 972	23 220
Melasa	22 979	31 151	42 115
Pasza dla bydła	15 454	17 497	14 500
Sole potasowe	14 941	22 749	33 045
Rury	12 771	11 503	5 336
Parafina	11 06 ^o	12 265	—

Zwiększenie się obrotów towarowych w Gdańsku w 1934 r. odbiło się korzystnie na liczbach udziału portu gdańskiego w handlu zagranicznym Polski, co charakteryzuje poniższe zestawienie:

Rok	Handel zagraniczny		
	ogółem t y s.	przez Gdańsk t o n n	%
1932	15 290	5 466	35·7
1933	15 342	4 953	29·7
1934	17 114	5 634	32·9

Jak widać z powyższego zestawienia, udział portu gdańskiego w handlu zagranicznym Polski wzrósł z 29·9% w 1933 r. do 32·9% w 1934 r.

Poruszyliśmy w niniejszym omówieniu najważniejsze momenty rozwoju portu gdańskiego w ubiegłym roku. Na zakończenie podkreślić jeszcze chcemy, że poprawa stosunków polsko-gdańskich znalazła swój wyraz we wzroście obrotów portowych Gdańska. Pogłębienie się współpracy gospodarczej Polski i Gdańska i przystosowanie się portu gdańskiego do roli, którą przeznaczono mu spełnić w handlu zamorskim Polski, pozwala temu portowi spokojnie spoglądać w najbliższą przyszłość.

A. Rudzki

RUCH W PORCIE GDAŃSKIM W LUTYM 1935 R —

Ruch okrętowy w porcie gdańskim w lutym zmniejszył się poważnie zarówno w stosunku do stycznia r. b., jak i do analogicznego miesiąca 1934 r. Pojemność okrętów, które do Gdańska zawinęły, jest mniejsza o 21·8% aniżeli w styczniu r. b. i o 18·4% aniżeli w lutym 1934 r. Pojemność okrętów, które port gdański opuściły, zmniejszyła się w stosunku do miesiąca poprzedniego o 21·3%, w stosunku zaś do lutego r. ub. o 15·6%. Weszło do portu gdańskiego w lutym 276 okrętów o pojemności 175 181 nrt, wyszły 282 okręty o pojemności 180 520 nrt. Pojemność okrętów, które do Gdańska zawinęły i port ten opuściły w 2 pierwszych miesiącach r. b., wyniosła 842 215 nrt — wobec 975 501 nrt. w analogicznym okresie r. ub., czyli że ruch okrętowy zmniejszył się o 133 286 nrt.

Narodowość statków, które odwiedziły w lutym port gdański była następująca:

	Przybyło:		Odeszło:	
	statków	nrt	statków	nrt
Polska	14	9 024	14	9 024
Gdańsk	2	776	3	1 715
Dania	47	25 636	47	24 935
Niemcy	100	46 687	108	51 992
Anglia	11	14 121	11	13 297
Estonia	5	1 346	5	2 062
Finlandia	11	16 186	8	15 203
Francja	3	2 627	3	2 627
Grecja	1	2 710	1	2 710
Holandia	5	3 209	6	5 023
Włochy	2	5 325	2	5 325
Litwa	1	392	1	392
Norwegia	21	18 191	22	19 042
Szwecja	53	28 951	51	27 173
Razem:	276	175 181	282	180 520

Na 14 bander, reprezentowanych w lutym w gdańskim ruchu portowym, bandera polska zajmuje siódme miejsce za: Niemcami, Szwecją, Danią, Norwegią, Finlandją i Anglią, wyprzedzając: Włochy, Holandję, Grecję i in.

Obrót towarowy wyniósł w miesiacu sprawozdawczym 394 577 t w porównaniu z 572 288 t w styczniu r. b. i 404 292 t w lutym 1934 r. Import (33 227 t) zmniejszył się w stosunku do miesiąca poprzedniego o 33·9%, w porównaniu zaś z lutym r. ub. wzrósł nieznacznie, a mianowicie o 4%. Eksport (271 350 t) zmniejszył się bardzo poważnie zarówno w stosunku do stycznia r. b., jak i do analogicznego miesiąca roku ubiegłego, w pierwszym wypadku o 48·1%, w drugim — o 27·4%. Przypisać to należy w głównej mierze z niejszomemu wywozowi węgla i drzewa w miesiacu sprawozdawczym.

Ruch towarowy rozwijał się następująco (w tonnach):

	Przywóz	Wywóz
Produkty pochodzenia roślinnego	3 369	70 443
Produkty pochodzenia zwierzęcego	1 390	234
Produkty pochodzenia mineralnego	22 425	140 354
Tłuszcze, oleje i t. d.	798	15
Artykuły spożywcze, tytoń	452	4 185
Chemikalja	2 434	2 770
Skóry i wyroby	112	142
Surowce włókiennicze	464	66
Kauczuk i wyroby	136	—
Drzewo i wyroby	148	48 754
Papier i wyroby	436	293
Materiały budowlane	96	3
Metale i wyroby	707	3 925
Maszyny i aparaty	206	151
Pozostałe towary	54	15

Razem: 33 227 271 350

W imporcie pierwsze miejsce zajmują produkty pochodzenia mineralnego, których przywóz zmniejszył się w zestawieniu z miesiacem poprzednim o 35·3%. Przywóz produktów pochodzenia roślinnego, zajmujących drugie miejsce, zwiększył się o 24·1%. Na trzecim miejscu stoją chemikalja z liczbą o 22·3% mniejszą aniżeli w styczniu. Import produktów pochodzenia zwierzęcego zmniejszył się przeszło 3-krotnie. Zwiększył się o 39·8% przywóz tłuszczu i olejów, zmniejszył się o 62% przywóz metali i wyrobów metalowych. Zmniejszył się przeszło 2-krotnie import papieru. Inne artykuły utrzymują się mniej więcej na poziomie miesiacu poprzedniego.

W eksporcie na pierwszym miejscu stoją produkty pochodzenia mineralnego z liczbą o 57·9% mniejszą aniżeli w styczniu. Na drugim miejscu stoją produkty pochodzenia roślinnego, których wywieziono o 26·8% mniej aniżeli w miesiacu poprzednim. Eksport drzewa zmniejszył się o 35·2%. Dalsze trzecie zajmują artykuły spożywcze i tytoń z liczbą o 46·7% mniejszą aniżeli w styczniu, metale i wyroby, których eksport utrzymuje się na poziomie miesiacu poprzedniego, chemikalja, których wywieziono o ok. 43% mniej aniżeli w styczniu. Inne artykuły nie wykazują specjalnych zmian.

Przyjechało do Gdańska w lutym 10 pasażerów.

A. R.

RYNEK FRACHTOWY. — Podczas gdy na rynku La Platy notowano w tygodniu sprawozdawczym zupełnie zadowalający stan rzeczy, sytuacja na innych rynkach frachtowych przedstawiała się bardzo niepomyślnie.

Na rynku La Platy panował ruch dość ożywiony, zwłaszcza w frachtowaniu tonnażu na marzec i kwiecień do portów europejskich po stawkach minimalnych. Poza to z Bahía Blanca frachtowano statki do Albany po sh 15/6 na kwiecień/maj, z portów górniego biegu rzeki płacono sh 18/- na kwiecień do Montreal i sh 17/6 do atlantyckich portów Stanów Zjedn. na maj. Ogółem zafrachtowano pod zboże 28 statków o łącznym tonnażu 195 550 t.

Na rynkach północno-amerykańskim i kanadyjskim ruch był dość ograniczony. Frachtowania tonnażu pod złom były nieznaczne, notowano jednak dalsze zapotrzebowanie pod te ładunki do Ardrossan, zachodnich Włoch, Głacu, portów bałtyckich oraz Japonii. dokąd kontraktowano też ładunki żelaza laneo na kwiecień/maj po \$ 3·25. W wywozie cukru płacono sh 12/3 z San Domingo do Anglii i kontynentu na marzec/kwiecień.

Na rynkach wschodnich i Dalekiego Wschodu sytuacja się pogorszyła wobec szybkiego akumulowania się wolnego tonnażu, nadpływającego z morza Czarnego, północnego Pacyfiku i t. d. W wywozie soi z Mandżurji panował zupełny zastój. Z Burmy zakontraktowano 8 500 t ryżu do Gdyni po sh 22/- na kwiecień. Z Saigony szły jedynie niewielkie partie ryżu. Na rynkach australijskich notowano zainteresowanie tonnażem pod ładunki pszenicy do portów Dalekiego Wschodu (Szanghaj) po sh 13/6 za pszenicę workowaną oraz zakontraktowano kilka żaglowców z południowych portów Australii do Anglii/kontynentu po 19/- ÷ 19/6 przy ładunku natychmiastowym. W Durban frachtowano tonnaż pod kukurydzę do Anglii/kontynentu po sh 14/3, a w Koseir pod fosfaty do Japonii po sh 11/3 na kwiecień.

W portach czarnomorskich Z. S. R. R. poszukiwany był tonnaż pod ładunki drobnicy na Daleki Wschód po sh 16/- ÷ 17/- zależnie od bandery, pod żelazo laneo do Japonii po sh 18/- ÷ 18/3, pod rudę do Stanów Zjedn. po sh 12/6 oraz pod węgiel z Mariumpola do portów skandynawskich po sh 10/6 ÷ 10/9 na kwiecień.

Na rynku dunajskim nie zawarto żadnych kontraktów.

POCZTA I TELEGRAF

RUCH POCZTOWY, TELEGRAFICZNY I TELEFONICZNY W LUTYM 1935 R. w ważniejszych miastach przedstawiał się w sposób następujący (w tys. jednostek, wzgl. zł):

Nazwa miejscowości	Listy zwykle i polecane	Listy wartościowe	Paczki	Przesyłki za pobraniem	Zlecenia	Przekazy poczt. i telegr. (wplac. wzgl. wypłac. na kwotę)	Wpłaty wzgl. wypł. P. K. O. (na kwotę)	Czasopisma	Telegramy	Rozmowy telefoniczne międzynarod. i międzynar.
N a d a n o w u r z e d a c h										
Warszawa	18 161'1	18'3	160'3	37'1	5'7	10 824'6	29 572'6	3 732'4	36'5	166'3
Łódź	1 962'3	2'3	30'8	10'1	50'0	2 360'5	17 644'5	404'7	11'6	51'0
Lwów	6 332'2	4'0	43'7	11'2	5'0	3 263'6	8 121'7	1 695'9	13'6	34'6
Poznań	9 203'6	1'6	38'2	13'3	1'4	2 421'5	7 686'3	1 729'1	10'0	25'9
Kraków	3 502'4	3'2	49'7	12'0	4'7	2 651'8	7 875'2	2 756'3	9'4	52'2
Wilno	1 072'5	1'7	10'6	4'2	2'6	1 486'0	2 585'9	728'9	5'5	8'8
Katowice	1 682'3	1'6	15'8	5'7	4'2	1 892'0	5 719'7	453'0	8'4	91'1
Bydgoszcz	1 113'0	0'7	11'4	3'1	1'5	908'8	3 483'3	316'5	3'5	12'5
Białystok	547'0	0'5	2'8	0'4	2'0	615'2	2 096'8	13'6	2'1	7'8
Chorzów	409'5	0'2	4'3	0'7	0'7	564'3	2 999'2	139'7	1'1	9'8
Gdynia	691'3	0'2	14'4	2'6	0'2	805'0	2 960'5	17'5	7'1	25'8
N a d e s z ł o d o u r z e d ó w										
Warszawa	7 896'6	15'2	71'0	6'5	6'7	8 482'2	3 305'6	71'7	60'0	165'5
Łódź	1 865'6	0'9	16'3	0'6	3'1	4 738'9	1 105'1	283'7	12'5	32'9
Lwów	2 309'3	5'7	40'6	3'4	3'1	3 335'3	1 456'2	172'2	10'9	40'0
Poznań	2 985'4	0'6	26'1	4'2	1'3	2 515'7	985'4	120'5	8'6	33'0
Kraków	3 664'2	2'9	33'0	3'7	2'8	2 528'1	1 364'0	292'5	8'1	50'9
Wilno	1 033'8	3'9	10'5	2'8	1'2	1 752'2	648'9	84'2	5'7	10'9
Katowice	1 454'9	1'3	18'5	4'5	2'0	1 069'3	470'9	141'9	6'3	80'8
Bydgoszcz	1 237'5	1'1	12'0	2'5	0'9	883'9	594'6	224'4	2'8	12'9
Białystok	290'5	1'4	4'3	1'1	0'8	668'5	335'4	71'9	2'0	7'5
Chorzów	373'2	0'3	5'2	1'4	1'0	207'5	257'6	45'5	1'0	—
Gdynia	758'9	0'2	9'5	2'3	0'5	1 405'6	356'1	66'6	6'9	23'5

Rozmów telefonicznych miejscowych na sieciach Min. Poczty i Telegrafów oraz P. A. S. T. w lutym przeprowadzono: w Warszawie 21 813 333, w Łodzi 4 667 242, we Lwowie 4 079 762, w Wilnie 2 474 390, w Krakowie 1 945 211, w Sosnowcu 1 124 599, w Poznaniu 906 708, w Katowicach 899 667, w Bielsku 697 144, w Bydgoszczy 687 904, w Białymstoku 681 180, w Gdyni 423 564, w Chorzowie 297 146 i w Toruniu 131 577.

Weksli w lutym nadesłano do urzędów i agencji pocztowych do inkasa 132'0 tys. sztuk na ogólną kwotę zł 14 164'5 tys., z tego: zainkasowano 92'8 tys. sztuk na kwotę zł 11 122'9 tys., zaprotestowano 15'1 tys. sztuk na kwotę zł 1 679'5 tys., zwrócono bez protestu 11'6 tys. sztuk na kwotę zł 794'0 tys.

OBRÓT PRZEKAZÓW POCZTOWYCH I TELEGRAFICZNYCH W GRUDNIU 1934 R.

W obrocie krajowym wplacono przekazów pocztowych 1 280 953 szt. i przekazów telegraficznych 9 243 szt. na kwotę zł 86 898 658, wypłacono zaś przekazów pocztowych 1 250 966 szt. i przekazów telegraficznych 10 087 szt. na kwotę zł 86 015 734.

W obrocie zagranicznym wplacono przekazów pocztowych 17 935 szt. na kwotę zł 1 381 473, wypłacono zaś przekazów pocztowych i telegraficznych 124 297 szt. na kwotę zł 6 284 569 88.

Poważniejszy obrót przekazów pocztowych mieliśmy w grudniu r. ub. z następującymi krajami:

	Przekazy wplacone:		Przekazy wypłacone:	
	ilość	kwota (zł)	ilość	kwota (zł)
Austria	2 809	207 448'88	2 105	37 453'64
Belgia	760	66 445'83	3 208	189 042'83
Czechosłowacja	2 074	99 297'57	4 901	150 333'77
Egipt	104	17 062'64	129	8 170'14
Francja	3 282	298 278'10	42 112	3 194 365'21
Holandia	147	14 852'28	841	38 446'11
Jugosławia	90	4 317'38	—	—
Kanada	80	16 346'93	2 468	144 918'16
Lotwa	164	7 175'91	321	26 097'73
Niemcy	4 889	268 291'17	42 330	982 246'30
Rumunia	285	10 791'37	168	8 006'84
Stany Zjednoczone	482	99 517'38	20 723	1 245 035'31
Szwajcaria	426	51 389'29	713	56 375'47
Węgry	182	14 361'88	1	25'00
W. Brytania	239	13 098'45	457	27 150'06
Włochy	936	97 713'54	262	13 733'72
W. M. Gdańsk	671	65 794'67	2 814	130 384'73

SAMORZĄD

DZIAŁALNOŚĆ IZB PRZEMYSŁOWO HANDLOWYCH W ŚWIETLE SPRAWOZDAŃ ROCZNYCH. — Izby przemysłowo-handlowe stanowią dzisiaj najsilniejszy dział samorządu gospodarczego. Niektóre z nich istniały już w okresie zaborów, mianowicie: we Lwowie, w Krakowie i Brodach powstały one w 1850 r.; w Poznaniu, Toruniu, Bydgoszczy i Grudziądzu w latach 1851—1889. Po odrodzeniu się Polski zostały zorganizowane izby przemysłowo-handlowe w h. zaborze rosyjskim oraz w Bielsku, Gdyni i Katowicach.

Do tej pory samorząd gospodarczy w dziedzinie przemysłu i handlu jest poniekąd jeszcze w stadium tworzenia się i ustalania się. Jest to jeszcze okres kształtowania się zakresu jego dzia-

łania i metod jego pracy. W każdym razie już zupełnie realną charakterystykę akcji izb daje obraz działalności izb w ostatnich latach, ujęty w sprawozdaniach izb. Najpóźniejsze dane kompletne odnoszą się do 1933 r.

Badając sprawozdania izb, musimy przede wszystkim stwierdzić, iż budżety oraz personel izb nie tylko nie zwiększyły się, ale naodwrot — zmalały, mimo że działalność izb przemysłowo-handlowych rozszerzyła się i coraz głębiej sięga w życie gospodarcze.

Doceniając niezmiernie ważne znaczenie rozwoju stosunków handlowych z zagranicą, izby przyjęły w 1933 r. bardzo czynny udział w akcji traktatowej przez zbieranie materiałów, do-

tyczących obrony interesów naszego przemysłu i handlu—oraz naszej ekspansji eksportowej, jak również przez dokładne opracowanie postulatów tak ofensywnych, jak i defensywnych naszego życia gospodarczego w stosunku do zagranicy.

Akcję tę ogniskowała utworzona przy Związku Izb Przemysłowo-Handlowych Rada Traktatowa Samorządów i Organizacji Gospodarczych. Poszczególne izby w akcji tej miały rozmaity udział. Każda z nich interesowała się przede wszystkim temi traktatami, które mają duże znaczenie dla rozwoju przemysłu i handlu jej okręgu.

Akcja traktatowa w 1933 r. została spowodowana nową polską taryfą celną. W opracowaniu tej taryfy oraz prawa celnego czynny udział wzięły izby przemysłowo-handlowe, szczególnie Warszawska oraz Związek Izb.

Wprowadzenie nowego prawa celnego i nowej taryfy celnej wymagało ze strony izb szeregu wyjaśnień i informacji dla sfer zainteresowanych. W niektórych izbach, jak np. Krakowskiej i Warszawskiej, ta akcja informacyjna przybrała bardzo poważne rozmiary.

W 1933 r. izby w zakresie polityki handlu zagranicznego współpracowały intensywnie w pracach, zmierzających do ustalenia szerokiego programu eksportowego i importowego, do zorganizowania handlu kompensacyjnego, reglamentacji importu i uporządkowania technicznej strony obrotów z zagranicą przez odpowiednią akcję standaryzacyjną i t. p.

Przedsiębrano to wszystko celem utrzymania aktywnego bilansu handlowego. Do osiągnięcia tego ostatniego celu izby przemysłowo-handlowe przyczyniły się i na drodze zupełnie realnych posunięć, a mianowicie przez badanie zagranicznych rynków odbiorczych zapomocą sił fachowych, przez rewizję obcego pośrednictwa dla eksportu z Polski, przez badanie możliwości i sposobów rozwiązania pomocy finansowej dla wywozu, przez usprawnienie aparatu handlowego w Gdyni, przez starania o dostosowywanie kolejowych taryfeksportowych do obecnych warunków zbytu, przez przeprowadzenie porozumień międzyprzemysłowych w kwestji obniżania cen surowców i półfabrykatów, przez badanie kształtowania się polskiego importu w konsekwencji stosowanego systemu reglamentacji handlu zagranicznego i t. d.

W celu usprawnienia akcji informacyjnej niektóre izby utworzyły biura celne (Krakowska, Warszawska i Łódzka), mające za zadanie ułatwianie wszelkich czynności celnych i informo-

wanie klientów w dziedzinie handlu z zagranicą. Dla ułatwienia sobie tych czynności niektóre izby zorganizowały specjalne wydawnictwa (Warszawska).

Handel zagraniczny stanowił w 1933 r. może najważniejszy, ale — oczywiście — nie jedyny dział działalności izb przemysłowo-handlowych. Poza to poważne prace prowadzone były w izbach nad zagadnieniami ustawodawstwa gospodarczego i polityki gospodarczej. Z tej dziedziny wpłynęło do izb kilkadziesiąt projektów ustaw, dotyczących organizacji przemysłu, handlu i rolnictwa.

Następnym co do ważności działem pracy opiniodawczej izb są sprawy skarbowe. Niekiedy przechodziły tu izby do bliższej współpracy z władzami skarbowymi, jak np. przy ustalaniu norm średniej dochodowości. Naogół działalność izb miała tu jednak takie 3 kierunki: 1) opinijowanie projektów podatkowych oraz występowanie z inicjatywą w sprawach podatkowych, 2) interwencja izb u władz skarbowych w sprawach przemysłowych i handlowych i 3) opinijowanie izb w poszczególnych wypadkach opodatkowania.

W związku z akcją, prowadzoną w dziedzinie handlu zagranicznego, duże zainteresowanie izb skierowane było na sprawy komunikacyjne, szczególnie w kwestji taryf towarowych. Dzięki przedstawieniom i wystąpieniom izb dało się osiągnąć dla eksportu pewne ulgi przez obniżenie stawek taryfowych dla niektórych artykułów i zmiany w warunkach korzystania z niektórych taryf. W związku z akcją komunikacyjną na izby spadł obowiązek opinijowania w sprawach udzielania koncesyj autobusowych.

Realizując swoje zadania, izby częstokroć organizują instytucje specjalne dla przeprowadzenia pewnych prac. Dla współpracy w dziedzinie traktatów handlowych powołano Radę Traktatową; w poszczególnych wypadkach są tworzone specjalne komisje, niektóre izby, jak to już widzieliśmy, prowadzą biura celne, inne — biura kolejowe lub komunikacyjne.

Dla celów naukowo-informacyjnych każda z izb prowadzi kataster firm handlowych i przemysłowych oraz statystykę przemysłu i handlu. Poza to w izbach: Warszawskiej, Katowickiej, Łódzkiej, Poznańskiej, Sosnowieckiej spotykamy się jeszcze z wydziałem informacji handlowych, który ma za zadanie uświadamianie klientów o stanie rynków w Polsce i zagranicą, o stanie firm i możliwościach tak handlu wewnętrznego, jak i zewnętrznego.

	War- szawa	Łódź	Sosno- wicz	Lublin	Wilno	Poznań	Gdynia	Katowice	Kraków	Lwów ¹⁾	Bielsk
Dochody											
Zwyczajne											
Opłaty	54 105	85 216	36 558	48 983	68 616	99 413	63 296	66 138	140 872		102 070
Nieruchomości	—	—	—	—	13 285	21 321	4 470	5 695	31 762		10 217
Wydawnictwa	3 754	158	—	—	341	228	—	—	—		—
Agendy specjalne	—	—	—	424	5 364	754	—	92	2 077		7 512
Odsetki od lokat	22 768	10 378	6 214	6 183	4 365	10 215	255	3 523	11 811		646
Przelew z funduszu rezer.	95 739	70 000	20 969	—	—	—	—	36 922	—		7 387
Sprzedaż nieruchomości	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
Subwencje Banku Polskiego na popieranie eksportu	63 727	—	—	—	—	5 000	—	—	—		—
Nadzwyczajne											
Dodatek do ceny świadectw przemysłowych	800 000	385 792	252 033	229 176	255 522	206 836	132 164	272 896	256 704		—
Razem:	989 775	549 543	315 775	284 766	347 474	343 768	200 187	385 263	443 226		127 832
Wydatki											
Zwyczajne											
Osobowe	445 055	214 553	147 743	144 623	174 820	144 511	107 693	168 827	246 184		65 656
Rzeczowe	145 516	52 654	40 341	46 630	49 050	39 441	40 551	37 864	60 400		16 699
Wydawnictwa	171 623	77 689	30 133	32 814	29 796	40 380	6 641	65 868	43 326		6 578
Agendy specjalne	—	—	10 430	1 217	14 459	349	14 433	—	4 746		25 439
Wydatki na czynności zle- cone	5 682	8 262	3 251	35 986	21 396	15 065	3 670	9 633	28 056		—
Różne	46 146	116 604	29 640	23 739	67 000	104 022	3 260	57 451	74 172		13 471
Nadzwyczajne											
Budowle	95 739	—	38 369	—	—	—	—	—	—		—
Różne	30 000	—	—	—	—	—	—	62	—		—
Razem:	989 775	467 771	209 796	284 523	342 633	343 768	211 249	339 695	456 884		127 832
Nadwyżka (+) }	—	+ 81 771	+ 15 979	+ 243	+ 4 581	—	— 11 062	+ 45 568	—		—
Niedobór (-) }	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
Ogółem:	989 775	549 542	315 775	284 766	347 473	343 768	200 187	385 263	—		—

¹⁾ Brak danych.

Zorganizowano również ogólnie przy izbach instytucję rzeczoznawców i biegłych, którzy przeprowadzają badania księgowości lub kwalifikują wytwory poszczególnych branż. Przy pomocy tych sił są dokonywane poważniejsze ekspertyzy, opinowane wynagrodzenie biegłych sądowych, stwierdzone ceny i t. d. Ta instytucja jest szczególnie silnie rozwinięta w Izbie Warszawskiej. Izba Katowicka zorganizowała Sąd Rozjemczy i Urząd Rozjemczy do spraw nieuczciwej konkurencji.

Poważnie przez izby jest również traktowane zagadnienie oświaty zawodowej, chociaż nie wszędzie występuje z jednakową siłą. Izby: Warszawska, Wileńska, Lubelska, Łódzka, Sosnowiecka, Krakowska, Lwowska, Katowicka udzielają subwencji szkołom handlowym i przemysłowym oraz zapomóg i stypendjów dla uczących się. Izba Poznańska — poza stypendjami, zapomogami i subwencjami dla szkół i uczniów — utrzymuje własnym sumptem Liceum Handlowe w Poznaniu, Izba Pomorska prowadziła 4-klasowe szkoły handlowe w Gdyni, Toruniu

i Grudziądzu i 3-klasową w Tczewie. Poza to w każdej z izb, poza Bielską, jest zorganizowana pomoc na prace naukowe, konkursy i podróże naukowe.

Czynności poruczone izbom sprowadzają się głównie do służby zaświadczeń, wprowadzonych w celu wydawania opinii w sprawie paszportów ulgowych, pochodzenia towarów, legitymacji dla komiwojażerów, udających się zagranicę, wiz i prolongat pobytu dla cudzoziemców, zwolnienia od cła standaryzowanych artykułów eksportowych, wartości towarów przy wywozie kompensacyjnym, parafowania ksiąg handlowych i innych zaświadczeń, dotyczących obrotu uszlachetniającego, zdolności wytwórczej, cen, zwyczajów handlowych i t. p. Czynności te w każdej izbie obejmowały w 1933 r. po kilka tysięcy pozycji.

W jaki sposób cała działalność izb w 1933 r. przedstawiała się ze strony finansowej — wykazuje nam podane na str. 450 zestawienie rzeczywistych wydatków i dochodów izb.

K. St.

KRONIKA TYGODNIOWA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

USTAWA:

Zmiana ustawy o wypuszczeniu biletów skarbowych — ust. z dn. 18 III 1935 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 19/1935, poz. 105).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Szacowanie nieruchomości ziemskich, przymusowo wykupywanych przy przeprowadzaniu reformy rolnej — rozporz. Ministra Rolnictwa i Ref. Rola. z dn. 16/III 1935 r., wyd. w poroz. z Ministrem Skarbu („Dz. Ust. R. P.” Nr. 19/1935, poz. 107).

Ujednostajnienie okresów umorzenia i innych warunków wierzytelności długoterminowych i listów zastawnych instytucji kredytu długoterminowego oraz pierwszeństwo hipoteczne i konwersja załączności od wierzytelności tych instytucji — rozporz. Ministrów: Skarbu i Sprawiedliwości z dn. 22/III 1935 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 19/1935, poz. 109).

Pobór scalonego podatku przemysłowego od cukru — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 18/III 1935 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 20/1935, poz. 116).

Zniżki celne — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 25/III 1935 r., wyd. w poroz. z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Rola. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 20/1935, poz. 117).

Zniżki celne na jabłka świeże — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 26/III 1935 r., wyd. w poroz. z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Rola. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 20/1935, poz. 118).

Zmiana ordynacji pocztowej — rozporz. Ministra Poczty i Telegrafów z dn. 12/III 1935 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 20/1935, poz. 119).

Wykonanie ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec — rozporz. Ministra Rolnictwa i Ref. Rola. z dn. 16/III 1935 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 20/1935, poz. 120).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

8 kwietnia:

— „**T-wo Przem.-Leśne**”, S. A. — o g. 15½ w lok. S-ki w W-wie, Królewska 35.

10 kwietnia:

— „**Pabjanicka S. A. Przem. Chem.**” — o g. 10 w lok. S-ki w Pabjanicach, Piłsudskiego 5.

11 kwietnia:

— „**Drukarnia Techniczna**”, S. A. — o g. 18½ w lok. S-ki w W-wie, Czackiego 3/5.

12 kwietnia:

— „**Kraj. Hurt. Herbaty dawn. T-wo M Szumilin**”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Miodowa 25.
— „**Banque Franco-Polonoise**”, S. A. — o g. 16½ w lok. S-ki w Paryżu, 15 rue des Pyramides.

13 kwietnia:

— „**Browar i Fabr. Kwasu Węgl. Sukc. K. Amstadta**”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Pomorska 34/36.
— **Warsz. T-wo Handlu Herbaty „S. Długohęcki, W. Wrześniewski**”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki, Bracka 23.
— „**Franc.-Pol. T-wo Kolejowe**”, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Paryżu, Av. de l'Opéra 28.

14 kwietnia:

— „**S. A. dla Eksploat. Letniska Zamek Piaskowa Skala**” — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Em. Plater 35.

15 kwietnia:

— „**Osada S. A. Bud. Dom. w Gnieźnie**” — o g. 17 w lok. Hot. Centralnego w Gnieźnie, Mieczysława 7.
— **Zakł. Ceram. „Jelonki**”, S. A. — o g. 16 w lok. biura „M. Krajewski i H. Malanowski” w W-wie, Żorawia 41.

16 kwietnia:

— **Zakł. Przem. „Emil Eisert i B-cia Schweikert**”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Gdańska 47.
— **Akc. T-wo Krawieckie „Ameryka**” — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Żąbkowska 40.
— **Przem. Chem. „Boruta**”, S. A. — o g. 9 w lok. B-ku Gosp. Kraj. w W-wie, al. Jerozolimskie 1.
— „**Pol. Zakł. Impregnacyjne**”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Wiejska 16.

17 kwietnia:

— „**Kolej Lok. Lwów — Stojanów**”, S. A. — o g. 10 w lok. Biura Małop. Kolei Lok. we Lwowie, Jagiellońska 1.
— „**S. A. dla Przem. Budowl. dawn. Jan Lewiński**” — o g. 18 w lok. B-ku „Dniester” we Lwowie, Ruska 20.
— **Fabr. Wyr. Metal. „Metros” dawn. M. Rosenstein**, S. A. — o g. 10 w lok. S-ki w Częstochowie, Berka Joselewicza 3.

18 kwietnia:

— „**Kol. Żel. Chabówka — Zakopane**”, S. A. — o g. 10 w lok. Biura Małop. Kolei Lok. we Lwowie, Jagiellońska 1.

19 kwietnia:

— „**Lubel. T-wo Terenowe**”, S. A. — o g. 18 w Lublinie, Szopena 13.

20 kwietnia:

— „**Górnośl. Fabr. Celulozy i Pap. w Czuchowie**”, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Czuchowie, pow. pszczyńskiego, G. Śląsk.
— „**T-wo Akc. Żąbkowickiej Fabr. Szkła**” — o g. 9 w lok. S-ki w Żąbkowicach.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

BUDŻET

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETOWE W LUTYM 1935 R. — Według danych tymczasowych dochody i wydatki budżetowe Państwa w lutym 1935 r. w zestawieniu z odpowiednimi danymi za luty 1934 r. przedstawiały się następująco (w tys. zł):

	Dochody w lutym		Wydatki w lutym	
	1935	1934	1935	1934
A. — ADMINISTRACJA:				
Prezydent Rzeczypospolitej	4	3	230	191
Sejm	20	23	498	519
Senat	—	1	131	134
Kontrola Państwowa	—	1	487	381
Prezjdum Rady Ministrów	1	1	322	250
Min. Spraw Zagranicznych	355	731	2 473	2 578
„ „ Wojskowych	192	155	64 834	68 231
„ „ Wewnętrznych	1 166	1 356	16 399	16 002
„ Skarbu	117 078	75 995	11 622	14 040
„ Sprawiedliwości	3 201	3 957	7 707	7 867
„ Przemysłu i Handlu	1 757	1 479	2 871	3 835
„ Komunikacji	138	80	1 972	1 862
Min. Rolnictwa i Ref. Roln.	199	124	4 462	1 698
„ Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.	122	116	27 144	25 656
„ Opieki Społecznej	620	512	7 017	9 127
„ Poczty i Telegrafów	—	—	108	103
Emerytury i zaopatrzenia	3 356	2 059	13 715	12 602
Renty inwalidzkie i pensje	—	—	8 855	10 500
Długi państwowe	—	—	22 676	17 943
Razem:	128 209	86 593	193 523	193 519

B. — PRZEDSIĘBIORSTWA:

Prezjdum Rady Ministrów:				
a) Drukarnie Państwowe	—	11	—	—
b) Polska Agencja Telegraf.	—	—	—	—
M-stwo Spraw Wojskowych:				
Państw. Wytwórnia Uzbrojenia	—	—	—	—
Państw. Wytw. Prochu i Mat. Kruszacych	—	—	—	—
Państw. Zakłady Inżynierji	—	—	—	—
Państw. Zakłady Lotnicze	—	—	—	—
Państwowe Zakłady Umundurowania	—	—	—	—
M-stwo Spraw Wewnętrznych:				
Państw. Zakł. Przemysłowo-Zbożowe	—	—	—	—
Państw. Zakłady Wodociągowe na G. Śląsku	—	—	—	—
Gazeta Administracji i Pol. Państw.	—	—	—	—
Ministerstwo Skarbu:				
Mennica Państwowa	—	—	—	—
M-stwo Przemysłu i Handlu:				
Przedsięb. państwowe o kap. miesz. i wydzierżawione	33	—	—	—
Nadania górnicze i tereny naft. „Polmin” Państw. Fabr. Ol. Min.	30	—	—	—
Państw. Kop. Węgla „Brzeszcze”	—	6 779	—	—
Zjedn. Fabr. Zw. Azot. w Mościcach i Chorzowie	—	—	—	—
Ministerstwo Komunikacji:				
Polskie Koleje Państwowe	—	—	—	—
Ministerstwo Rolnictwa i Ref. Roln.:				
Lasy Państwowe	2 000	1 558	—	—
M-stwo Opieki Społecznej:				
Zdrowiska Państwowe	—	—	—	—
Przeds. Państw. Zakładu Higjenu	—	—	—	—
Szpitaly Państwowe	—	—	72	—
M-stwo Poczty i Telegrafów:				
Polska Poczta, Telegraf i Telefon oraz przedsiębiorstwa pomocnicze	1 500	—	—	—
Razem:	3 563	8 348	72	—

C. — MONOPOLE:

Ministerstwo Skarbu:				
Monopol solny	3 300	2 588	—	—
„ tytoniowy	25 737	24 000	—	—
„ spirytusowy	17 531	20 014	—	—
„ zapalczany	—	2	—	—
Loterja państwowa	1 500	2 400	—	—
Razem:	48 068	49 004	—	—

D. — FUNDUSZE:

Prezjdum Rady Ministrów:				
Fundusz Pracy	—	—	850	—
M-stwo Skarbu:				
Państwowy Fundusz Kredytowy	—	69	—	—
Państwowy Fundusz Gospodarczy	—	482	—	—
Państwowy Fundusz Budowl.	—	—	—	—
M-stwo Komunikacji:				
Państwowy Fundusz Drogowy	—	—	500	—
M-stwo Rolnictwa i Ref. Roln.:				
Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej	—	—	83	200
M-stwo Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.:				
Stypendja akademickie	—	—	110	102
Razem:	—	551	1 543	302
Ogółem:	179 840	144 496	195 138	193 821

Już trzeci miesiąc skolei zestawienia dochodów i wydatków Państwa wykazują deficyt budżetowy, podczas gdy poprzednio przez pierwszych 8 miesięcy dochody i wydatki równoważyły się, ale to tylko dlatego, że pozwalały na to wpłaty z Pożyczki Narodowej, zarachowywane na budżet Min. Skarbu i reprezentujące w ten sposób deficyty budżetowe. Faktycznie sytuacja budżetowa uległa — jak normalnie bywa — w II półroczu roku budżetowego polepszeniu, gdyż — jak widzimy z poniższego zestawienia — deficyty w I półroczu wahały się od zł 15·3 miljn. do zł 36·5 miljn., wynosząc przeciętnie zł 25·3 miljn., a w II półroczu wahały się od zł 4·7 miljn. do zł 21·8 miljn., stanowiąc przeciętnie tylko zł 13·1 miljn.:

	Wpływy z Pożyczki Narodowej	Nadwyżki wydatków
Kwiecień 1934	15·3	—
Maj	25·5	—
Czerwiec	36·5	—
Lipiec	27·5	—
Sierpień	29·6	—
Wrzesień	16·7	—
Październik	7·0	—
Listopad	16·7	—
Grudzień	—	4·7
Styczeń 1935	—	21·8
Luty	—	15·3

Podkreślić należy, że deficyt budżetowy w lutym r. b., wynosząc zł 15·3 miljn., był znacznie niższy niż w lutym 1932 r., kiedy wynosił zł 29·4 miljn., niż w lutym 1933 r. (zł 25·5 miljn.) i niż w lutym 1934 r. (zł 49·3 miljn.).

Docho dy bu dż e t o w e w lutym wykazały wzrost w stosunku do stycznia, podczas gdy normalnie luty przynosi spadek dochodów, choćby ze względu na krótkość miesiąca, na przypadający okres międzysezonowy w wielu gałęziach gospodarczych i na brak terminów poważniejszych płatności podatkowych. Wzrost dochodów w lutym wyniósł w bież. roku budżetowym zł 14·8 miljn., gdy w 1933/34 r. nastąpił w lutym spadek dochodów o zł 13·7 miljn., w 1932/33 r. — spadek o zł 3·2 miljn., w 1931/32 r. — spadek o zł 10·8 miln. i t. d. Dzięki tej zwyzce dochody w lutym r. b. osiągnęły poziom wyższy niż we wszystkich innych miesiącach bież. roku budż. z wyjątkiem listopada i grudnia. Wzrost dochodów w lutym w stosunku do stycznia nastąpił głównie w grupie administracji (z zł 115·7 miljn. do zł 128·2 miljn.), gdzie zwyzce uległy przedewszystkiem najważniejsze w tej grupie dochody Min. Skarbu (z zł 103·1 miljn. do zł 117·1 miljn.). Stosunkowo bardzo silnie wzrosły

również wpłaty monopolów (z zł 0,6 miljn. do zł 3,6 miljn.), gdzie przybyła wpłata Lasów Państwowych (zł 2,0 miljn.) i zwiększyła się wpłata Poczty i Telegrafu (o zł 1,0 miljn.). Wpłaty monopolów pozostały prawie bez zmiany, a ściślej — zmniejszyły się nieznacznie (o zł 0,6 miljn.). Wpłaty funduszków, które w styczniu wynosiły zaledwie zł 0,1 miljn., w lutym wcale nie było.

Porównanie lutego r. b. z lutym r. ub. wykazuje wzrost dochodów w r. b. aż o zł 35,3 miljn. Zwiększyły się mianowicie w r. b. w stosunku do r. ub. wpływy administracji — z zł 86,6 miljn. do zł 128,2 miljn. Natomiast zmniejszenie w r. b. uległy zarówno wpłaty przedsiębiorstw — z zł 8,3 miljn. do zł 3,6 miljn. (w r. ub. przedsiębiorstwa, podległe Min. Przemysłu i Handlu, dały zł 6,8 miljn.), jak i wpłaty monopolów — z zł 49,0 miljn. do zł 48,1 miljn., jak i wpłaty funduszków — z zł 0,6 miljn. do zera.

Wydatki budżetowe wzrosły w lutym w stosunku do stycznia podobnie jak i dochody, ale w stopniu słabszym bo tylko o zł 8,3 miljn. W 1933/34 r. nastąpił w lutym spadek wydatków o zł 1,4 miljn., w 1932/33 r. — spadek o zł 2,4 miljn. w 1931/32 r. natomiast — wzrost o zł 15,8 miljn. W bież. roku budżetowym wydatki w lutym osiągnęły najwyższy poziom w porównaniu ze wszystkimi poprzednimi miesiącami, przyczem w porównaniu ze styczniem wzrost wyraził się jedynie w grupie administracji (z zł 185,2 miljn. do zł 193,5 miljn.), gdzie dużą rolę odegrała zwyczajka kosztów obsługi długów państwowych (z zł 16,5 miljn. do zł 22,7 miljn.). Dopłaty do przedsiębiorstw (zł 0,1 miljn.) i do funduszków (zł 1,5 miljn.) pozostały w lutym ściśle na poziomie styczniowym.

W porównaniu z lutym 1934 r. wydatki budżetowe w lutym r. b. wykazały bardzo nieznaczny wzrost — o zł 1,3 miljn. — wzrost, związany zresztą tylko z dopłatami: do przedsiębiorstw, które w r. b. wyniosły niespełna zł 0,1 miljn., a w r. ub. wcale nie było, oraz do funduszków, które w r. b. wyniosły zł 1,5 miljn., gdy w r. ub. tylko zł 0,3 miljn. Wydatki administracji były w r. b. identyczne zeszłorocznymi (zł 193,5 miljn.), mimo że koszty obsługi długów były w r. b. o zł 4,7 miljn. wyższe niż w r. ub., ale w innych częściach budżetu wobec niestosowania w bież. roku budżetowym systemu odkładania wydatków na więcej wydajne końcowe miesiące roku — można było w lutym r. b. obniżyć nieco poziom wydatków.

W okresie 11 miesięcy roku budżetowego 1934/35 dochody budżetowe wyniosły zł 1930,1 miljn., a liczone bez wpływów z Pożyczki Narodowej, zarachowywanych na budżet Min. Skarbu (w okresie kwiecień — listopad), stanowiły zł 1755,1 miljn. Wydatki budżetowe stanowiły jednocześnie zł 1971,8 miljn., a więc deficyt budżetowy wyniósł za 11 miesięcy 1934/35 r. zł 216,8 miljn. (w tem zł 175,0 miljn., pokryte wpływami z Pożyczki Narodowej), a więc znacznie mniej niż w tym samym okresie 1933/34 r., kiedy wyniósł zł 279,1 miljn. Dochody budżetowe (bez Pożyczki Narodowej) w okresie 11 miesięcy 1934/35 r. były o zł 63,0 miljn., t. j. o blisko 4% wyższe niż w odpowiednim okresie 1933/34 r. Tak pomyślny rezultat osiągnięto w r. b. dzięki zwyczajce dochodów administracji, które podniosły się z zł 1079,1 miljn. w 1933/34 r. (za 11 miesięcy) do zł 1145,8 miljn., przyczem głównie zwiększyły tu dochody Min. Skarbu (z zł 943,3 miljn. do zł 1007,8 miljn.). Wpłaty przedsiębiorstw były w bież. roku budżetowym nieco niższe niż w ubiegłym (zł 28,6 miljn. wobec zł 34,4 miljn.) ze względu głównie na niższą wlatę Poczty i Telegrafu oraz przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych, jak również i wpłaty funduszków (zł 3,9 miljn. wobec zł 4,2 miljn.), natomiast nieco wyższe w bież. roku budżetowym były jeszcze wpłaty monopolów (zł 576,7 miljn. wobec zł 574,2 miljn.). Wydatki budżetowe w okresie 11-miesięcznym okazały się w 1934/35 r. minimalnie wyższymi niż w 1933/34 r. (o zł 0,8 miljn.). Wyraźnie obniżły się w r. b. wydatki administracji (z zł 1954,9 miljn. do zł 1946,5 miljn.), tylko że jednocześnie wyższe w r. b. były dopłaty do przedsiębiorstw (zł 8,6 miljn. wobec zł 7,9 miljn.), a zwłaszcza do funduszków (zł 16,7 miljn. wobec zł 8,2 miljn.).

W stosunku do okresu 11-miesięcznego 1932/33 okres 11-miesięczny w bież. roku budżetowym wykazuje spadek dochodów o zł 84 miljn. — faktycznie jednak mniejszy, jeśli wyliminujemy w 1932/33 r. kredyt bezprocentowy Banku Polskiego — i spadek wydatków o zł 68 miljn.; spadek więc dochodów w gruncie rzeczy był nawet większy niż spadek wydatków. Porównanie analogicznych okresów w bież. roku budżetowym i 1931/32 r. wykazuje spadek w bież. roku dochodów o zł 328 miljn., wydatków zaś o zł 270 miljn. Wreszcie, porównanie okresów 11-miesięcznych w 1934/35 r. i 1930/31 r., kiedy dopiero w końcu roku zaczynały się deficyty budżetowe — wykazuje niższe dochody o zł 740 miljn. i wydatków o zł 541 miljn. Rozpiętość

więcej między dochodami i wydatkami — przez mniejszy spadek tych ostatnich — narastała tylko przez lata 1931 i 1932, w ostatnich zaś 2 latach już zmniejsza się.

W stosunku do budżetu na cały rok 1934/35 dochody, faktycznie osiągnięte w okresie 11 miesięcy, liczone łącznie z Pożyczką Narodową, z której wpływów są przewidziane w budżecie, wyniosły 90,3%, a więc bardzo niewiele mniej, niż wynosi idealny procent za ten czas przy założeniu całkowitej równomierności w wykonaniu budżetu (91,7%). Dochody administracji dały stosunkowo najwięcej, bo 93,6% sumy, preliminowanej na cały rok, wpłaty monopolów przyniosły 89,2%, zato wpłaty przedsiębiorstw dały tylko 47,6% sumy budżetowej, a wpłaty funduszków zaledwie 21,6%, wobec jednak bardzo niskiego udziału wpłat przedsiębiorstw i funduszków w ogólnych dochodach budżetowych niski procent dochodów w tych grupach na ogólny wynik miał wpływ minimalny.

Wydatki budżetowe, uskutecznione w okresie pierwszych 11 miesięcy 1934/35 r., wyniosły 90,3% sumy, preliminowanej na cały rok. Wydatki administracji wyniosły 90,3% budżetu, dopłaty do przedsiębiorstw — 89,6%, a dopłaty do funduszków — nawet już 91,6% budżetu.

Stwierdzić trzeba, że w 1933/34 r. w tym samym okresie 11-miesięcznym dochody dały zaledwie 82,2% sumy całorocznej budżetu, a wydatki — 80,2% wydatków, przewidzianych w budżecie na cały rok.

Jeśli wyliminujemy z dochodów bież. roku budżetowego wpływy z Pożyczki Narodowej, to okaże się, że dochody osiągnęły w okresie 11-miesięcznym 89,5% sumy preliminowanej, gdy w 1933/34 r. tylko 82,2%. Dochody administracji (bez Pożyczki) dały w r. b. 92,7%, w r. ub. zaś 84,5%, wpłaty przedsiębiorstw — odpowiednio 47,6% wobec tylko 32,8%, wpłaty monopolów — 89,2% wobec 86,8% i wpłaty funduszków — 21,6% wobec 26,5%. W zakresie wydatków wykonanie budżetu w 1934/35 r. (11 miesięcy) wykazuje, że uskuteczniło wydatki administracji już w 90,3%, gdy w r. ub. tylko w 79,9% budżetu; dopłaty do przedsiębiorstw wyniosły w ub. r. 118,6%, a w bież. roku 89,6%; również dopłaty do funduszków były w r. ub. w stosunku do budżetu znacznie wyższe (254,6%) niż w r. b. (91,6%).

Obroty kasowe w lutym 1935 r. przedstawiały się następująco (w miljn. zł):

	Dochody	Wydatki
Pozostałość w dn. 1/II	145,8	—
Obroty budżetowe	179,8	195,1
Autonom. obroty budżetowe Woj. Śląskiego	5,1	14,5
Sumy obrotowe	705,4	700,6
Sumy obce	107,5	107,2
Pozostałość w dn. 28/II	—	126,1
O g ół e m : 1 143 6		1 143 6

W PŁYWY Z DANIN ORAZ MONOPOLÓW W LUTYM 1935 R. — Według danych tymczasowych wpływów z danin publicznych oraz monopolów państwowych w lutym 1935 r. przedstawiały się następująco (w tys. zł):

	Prelimino- wano	Wpły- nęło
1. — PODATKI BEZPOŚREDNIE		
Podatki gruntowe	3 400	2 985
10% dodatek do podatku gruntowego	100	139
Podatek od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich z dodatkiem krzysow.	6 100	7 398
Podatek przemysłowy	9 500	10 109
10% dodatek do podatku przemysłowego	250	296
Podatek dochodowy z dod. krzysowym	12 000	16 589
„ nadzwycz. od niektórych zajęć zawodowych	60	119
„ wojskowy	25	22
„ od kapitałów i rent	500	387
„ „ energii elektrycznej	700	706
„ od uboju	500	599
Odsetki zwłoki, kary i grzywny	1 500	1 409
Zaległości podatków zniesionych	2	1
R A Z E M :		34 637 40 759
2. — PODATEK MAJĄTKOWY		
	75	201
3. — NADZWYCZ. DANINA MAJĄTKOWA		
	1 100	704
4. — PODATKI POŚREDNIE		
Podatek o.l.wia	120	172
„ „ piwa	460	362
„ „ cukru	12 800	12 163

Podatek od drożdży	900	899
" " olejów mineralnych	2 100	2 023
" " zapalniczek	—	—
" " kwasu octowego	16	9
" " węgłowego	—	—
Akcyzowe opłaty patentowe	28	50
Odsetki za odroczenie i kary za zwłokę	55	51
Podatki zniesione	—	—
RAZEM:	16 479	15 729
5. — DODATEK DO PODATKU OD CUKRU	1 020	965
6. — CŁO		
Cło przywozowe	5 000	6 844
Wpływy uboczne od cła przywozowego . .	1 945	1 139
Cło wywozowe	50	31
Wpływy uboczne od cła wywozowego . .	5	1
RAZEM:	7 000	7 987
7. — OPŁATY STEMPLOWE I DANINY POKREWNE		
Opłaty stemplowe	6 200	6 930
Podatek spadkowy i od darowizn	300	493
RAZEM:	6 500	7 423
8. — NADZWYCZ. DODATEK DO DANIN	5 232	4 687
9. — DANINA LASOWA	3	5
10. — MONOPOLE		
Monopol solny	3 300	3 300
" tytoniowy	25 731	25 737
" spirytusowy	17 500	17 531
" zapalczany	—	—
Loterja państwa	1 500	1 500
RAZEM:	48 031	48 068
OGÓŁEM:	120 077	126 528

Wpływy skarbowe wstają zazwyczaj dość znacznie w II półroczu roku budżetowego w związku z przypadającymi na to półrocz terminami większych płatności podatków bezpośrednich oraz w związku z ożywieniem obrotów gospodarczych, powodującym czyto bezzwłocznie, czyto z pewnym opóźnieniem (kredytowanie należności) wzrost wpływów z niektórych podatków, opłat i monopolów. W tem II półroczu luty jest jednym z miesięcy osłabienia wpływów. W bież. roku budżetowym w lutym zniżka wpływów również nastąpiła, ale była znacznie słabsza niż w poprzednich latach.

Poniższe zestawienie ilustruje wahań wpływów w skarbowych w poszczególnych miesiącach roku budżetowego w ostatnim 5-leciu 1930/31 ÷ 1934/35:

	1930/31	1931/32	1932/33	1933/34	1934/35
	m i l i o n y zł				
Kwiecień	- 24,2	- 14,0	- 8,1	+ 9,5	+ 1,4
Maj	+ 9,2	+ 4,4	+ 14,9	- 15,1	- 15,4
Czerwiec	- 25,3	- 23,0	- 22,7	- 10,5	- 4,2
Lipiec	+ 18,5	+ 6,2	+ 6,1	+ 8,2	+ 8,8
Sierpień	- 19,9	- 10,5	- 9,4	+ 5,8	- 3,7
Wrzesień	+ 9,0	- 0,8	+ 3,4	+ 6,3	+ 13,7
Październik	+ 14,4	+ 31,9	+ 19,4	+ 19,9	+ 13,1
Listopad	- 7,7	- 15,0	+ 1,8	- 11,0	- 0,7
Grudzień	+ 27,7	+ 8,8	+ 7,6	+ 14,9	+ 6,8
Styczeń	- 28,5	- 12,5	- 23,1	- 19,2	- 19,9
Luty	- 32,3	- 23,4	- 12,8	- 21,1	- 9,2
Marzec	+ 13,3	+ 8,1	+ 11,5	+ 18,9	

Zniżka wpływów skarbowych w lutym r. b. w stosunku do stycznia spowodowana została głównie spadkiem wpływów z danin (o zł 8,6 miljn.), a w bardzo małym stopniu zniżką wpłat monopolów (o zł 0,6 miljn.). Zaznaczyć należy, że wpływy skarbowe w lutym r. b. były o zł 9,5 miljn. wyższe niż w lutym 1934 r. (zwyżka wpływów prawie ze wszystkich źródeł prócz podatków pośrednich i monopolów) i o zł 8,8 miljn. wyższe niż w lutym 1933 r. (wzrost wpływów ze wszystkich źródeł prócz opłat stemplowych).

Jeśli chodzi o preliminarz miesięczny, ustalany przez Min. Skarbu, to okazał się on niższym od wpływów, faktycznie osiągniętych w lutym. Jak wykazuje zestawienie na wstępie — wpłaty monopolów uskutecznione były w kwotach, prawie ściśle

odpowiadających ustalonym w preliminarzu, a daniny dały nieco więcej, niż przewidywał preliminarz. Mianowicie, wpływy większe od przewidzianych osiągnięto z podatków bezpośrednich, cła, opłat stemplowych, oraz nadzwyczajnego dodatku do danin.

Przystępując do omówienia poszczególnych rodzajów danin, zaczniemy od najpoważniejszego rozdziału — od podatków bezpośrednich. Wpływy z podatków bezpośrednich wykazały w lutym dalszy spadek — z zł 48,7 miljn. w styczniu do zł 40,8 miljn., a więc do poziomu w każdym razie wyższego od osiągniętego w miesiącach letnich: czerwcu, lipcu i sierpniu, choć niższego niż w pozostałych poprzedzających miesiącach bież. roku budżetowego. Najsilniej obniżyły się w lutym w stosunku do stycznia wpływy z podatku przemysłowego (z zł 17,7 miljn. do zł 10,1 miljn.) — ze względu na to, że w styczniu wykupywane były jeszcze świadectwa przemysłowe. Dalszej zniżce uległy również w lutym wpływy z podatków gruntowych, które maleją już od listopada, kiedy to przypadała ich płatność (listopad — zł 9,7 miljn., grudzień — zł 5,9 miljn., styczeń — zł 3,9 miljn., luty — zł 3,0 miljn.). Wpływy z podatku dochodowego, w zakresie którego przypadała do dn. 1 III płatność zaliczki na 1935 r. przez osoby fizyczne — obniżył się w lutym minimalnie (z zł 17,0 miljn. w styczniu, zł 16,6 miljn. w lutym), a wpływy z podatku od nieruchomości wykazały w lutym nawet znaczny wzrost (z zł 5,0 miljn. do zł 7,4 miljn.), wywołany płatnością w lutym podatku za IV kwartał 1934 r.

W zestawieniu z wpływami w lutym r. ub. wpływy z podatków pośrednich w lutym r. b. wykazują wzrost o zł 6,0 miljn. Wzrost ten dotyczy prawie wszystkich podatków, z wyjątkiem jedynie podatków gruntowych, które dały w r. b. o zł 0,4 miljn. mniej niż w r. ub. Zato dochód z podatku od nieruchomości był w r. b. wyższy o zł 1,3 miljn., z podatku przemysłowego — o zł 0,7 miljn., z podatku dochodowego — o zł 4,6 miljn. (płatność zaliczki od osób fizycznych, której w r. ub. nie było)

Jeśli chodzi o nadzwyczajne daniny pośrednie, w postać daniny majątkowej i ulegającego likwidacji podatku majątkowego — to wskazać należy na lekki wzrost w lutym wpływu z podatku majątkowego (z zł 0,1 miljn. do zł 0,2 miljn.) i spadek wpływów z daniny majątkowej (z zł 10 miljn. do zł 0,7 miljn.). W lutym 1934 r. wpływy z daniny były nieco wyższe niż w lutym r. b. (o zł 0,1 miljn.), wpływy zaś z podatku znacznie niższe, wynosząc tylko zł 0,04 miljn.

Wpływy z podatków pośrednich — po osiągnięciu w styczniu poziomu rekordowego w bież. roku budżetowym (z zł 17,2 miljn.) — w lutym obniżyły się (do zł 15,7 miljn.), lecz do poziomu w każdym razie wyższego niż w pozostałych miesiącach bież. roku budżetowego, z wyjątkiem jeszcze tylko października (z zł 17,1 miljn.).

Zniżce uległy w lutym głównie wpływy: z podatku od cukru (z zł 13,0 miljn. do zł 12,2 miljn.), z podatku od piwa (z zł 0,54 miljn. do zł 0,36 miljn.) oraz z akcyzowych opłat patentowych (z zł 0,37 miljn. do zł 0,05 miljn.), z których wpływy normalnie wstają w miesiącach kończących i rozpoznających półrocza roku kalendarzowego.

Zestawienie wpływów z podatków pośrednich w lutym r. b. i lutym r. ub. wykazuje spadek ich w r. b., lecz tylko o niespełna zł 0,2 miljn. Przy dość zbliżonym naogół kształtowaniu się wpływów z poszczególnych podatków w r. b. i r. ub. obniżyły się stosunkowo silnie w r. b. wpływy z podatku od piwa (o zł 0,2 miljn.) i z podatku od olejów mineralnych (o zł 0,7 miljn.). Zniżka tych dochodów została częściowo zrekompenzowana, zwyżką dochodu z podatku od cukru o zł 0,8 miljn.

W styczniu r. b. zjawily się dodatki do podatku spożywczego od cukru. Dały one w styczniu zł 0,8 miljn. dochodu, a w lutym — blisko zł 1,0 miljn.

Dochód z ceł w lutym — choć w miesiącu krótszym — podniósł się silnie (z zł 6,2 miljn. w styczniu do zł 8,0 miljn.) i osiągnął poziom niższy tylko niż w rekordowym w bież. roku budżetowym listopadzie (z zł 8,8 miljn.). Wzrost dochodu z ceł odpowiadał w lutym wzrostowi wartości przywozu, co nie ma jednak, jak wiemy, wpływu decydującego, gdyż większą rolę niż rozmiary ogólne przywozu odgrywa tu jego struktura, a poza tem oddziaływa na wysokość wpływów celnych jeszcze szeregi innych czynników, jak np. wypłata zwrotów ceł, kredyty celne i t. d. Dochód z ceł był w lutym r. b. jednocześnie znacznie wyższy (o zł 2,5 miljn.) niż w lutym r. ub.

Dochód z opłat stemplowych (łącznie z podatkiem spadkowym) obniżył się nieco w lutym w stosunku do stycznia (z zł 7,8 miln. do zł 7,4 miljn.). Dochód z podatku spadkowego pozostał na poziomie styczniowym (z zł 0,5 miljn.), a obniżyły się tylko (choćby ze względu na krótkość miesiąca) wpływy z samych opłat stemplowych (z zł 7,4 miljn. do zł 6,9 miljn.). Te ostatnie były jednak o zł 0,7 miljn.

wyższe niż w lutym 1934 r. Podobnie wyższy był w r. b. niż w r. ub. dochód z podatku spadkowego (o zł 0'3 miljn.).

Wpływy z nadzwyczajnego dodatku do danin — wobec spadku wpływów z niektórych danin — wykazały w lutym w stosunku do stycznia zniżkę (z zł 5'3 miljn. do zł 4'7 miljn.) i wynosiły bardzo niewiele więcej (o zł 0'03 miljn.) niż w lutym 1934 r.

Wpłaty monopolów w dość silnym spadku w styczniu w lutym obniżyły się już tylko minimalnie (z zł 48'6 miljn. do zł 48'1 miljn.). Zniżce w lutym uległy wpłaty z monopolów: solnego (z zł 3'6 miljn. do zł 3'3 miljn.), tytoniowego (z zł 28'0 miljn. do zł 25'7 miljn.) oraz loterii (z zł 2'1 miljn. do zł 1'5 miljn.), natomiast większą wpłatę w lutym niż w styczniu uskutečnił monopol spirytusowy (zł 17'5 miljn. wobec zł 15'0 miljn.).

W stosunku do lutego 1934 r. wpłaty monopolów w lutym r. b. były niższe o zł 0'9 miljn., mianowicie niższe w r. b. były wpłaty monopolu spirytusowego (o zł 2'5 miljn.) i loterii (o zł 0'9 miljn.), podczas gdy wzrost w r. b. w stosunku do r. ub. wykazały jednocześnie wpłaty monopolów: zapalczanego (o zł 0'7 miljn.) i tytoniowego (o zł 1'7 miljn.).

Zestawienie wpływów z danin i monopolów w lutym r. b. z przeciętną miesięczną wpływów, przewidzianych w budżecie na 1934/35 r., oraz z wpływami, osiągniętymi w lutym 1934 r., przedstawia się następująco (w miljn. zł):

	$\frac{1}{12}$ budżetu na 1934/35	L u t y 1935	1934
Podatki bezpośrednie	43'8	40'8	34'8
Podatek majątkowy	0'25	0'2	0'0
Danina majątkowa	2'0	0'7	0'8
Podatki pośrednie	11'8	15'7	15'9
Dodatek do podatku od cukru	—	1'0	—
Cło	10'4	8'0	5'4
Oplaty stempłowe	8'5	7'4	6'4
Nadzwycz. dodatek do danin	5'1	4'7	4'7
Monopole	53'8	48'1	49'0

Jak widzimy, wpływy, osiągnięte w lutym 1935 r., były wyższe od przeciętnej obliczonej miesięcznej normy budżetowej tylko w zakresie podatków pośrednich, pozatem były nieco niższe.

W okresie 11 miesięcy roku budż. 1934/35 wpływy z danin i monopolów osiągnęły zł 1 478'8 miljn., a więc bardzo niewiele mniej, niż wypadła w stosunku do budżetu ($\frac{11}{12}$ budżetu na cały 1934/35 r. = zł 1 492'8 miljn.). Jednocześnie w stosunku do lat poprzednich wpływy w okresie 11 miesięcy bież. r. budżetowego były nieco wyższe od wpływów, osiągniętych w tymże okresie 1933/34 r. (zł 1 465'9 miljn.), a także i od wpływów w okresie 11 miesięcy 1932/33 r. (zł 1 473'9 miljn.).

Zestawienie wpływów z danin i monopolów w okresie 11 miesięcy 1934/35 r. z wpływami w analogicznym okresie 1933/34 r. oraz z budżetem na cały rok 1934/35 przedstawia się następująco (w miljn. zł):

	Kwiecień ÷ luty		
	1933/34 miljn. zł	1934/35 %	% budżetu
Daniny publiczne	891'7	902'1	91'8
Podatki bezpośrednie	475'0	510'6	97'2
w tem:			
podatki gruntowe	54'4	53'4	89'0
podatek od nieruchomości	66'0	70'6	100'9
podatek przemysłowy	162'1	165'1	93'3
podatek dochodowy	158'1	169'9	99'9
Podatki pośrednie	159'0	152'0	107'6
w tem:			
podatek od cukru	114'1	111'1	119'3
Cło	86'2	73'1	58'5
Oplaty stempłowe	91'6	80'6	79'1
Podatek majątkowy	2'3	1'6	53'6
Danina majątkowa	18'8	24'5	101'9
Nadzwycz. dodatek do danin	58'3	57'7	93'7
Danina lasowa	0'4	0'2	98'5
Monopole	574'2	576'7	89'2
w tem:			
tytoniowy	300'0	310'2	91'2
spirytusowy	198'0	187'3	84'9
Ogółem daniny i monopole:	1 465'9	1 478'8	90'8

PODATKI, OPŁATY I MONOPOLE

UZUPEŁNIENIE INSTRUKCJI EGZEKUCYJNEJ DLA WŁADZ SKARBOWYCH. — Minister Skarbu zarządzeniem z dn. 22/II 1935 r., uzupełniając postanowienia instrukcji egzekucyjnej dla władz skarbowych z dn. 22/VII 1932 r., zarządził co następuje:

Wpływające do referatów egzekucyjnych tytuły wykonawcze zarówno własne, jak i nadesłane przez innych wierzycieli, a dotyczące właścicieli gruntów o obszarze do 15 ha (płatników indywidualnych) oraz właścicieli gruntów o obszarze nieograniczonym w jednostkach zbiorowych — układa referent, po wciągnięciu do ewidencji gminami, w gminach zaś — według wsi (osad) i kolejności alfabetycznej nazwisk zobowiązanych. Dla zobowiązanych, wymienionych wyżej, sporządza referent według poszczególnych wsi (osad) jedno łączne upomnienie w 2 egzemplarzach przez kalkę, do którego wciąga nazwiska wszystkich zalegających z opłatą należności na rzecz Skarbu Państwa oraz obcych wierzycieli.

Do pierwszego egzemplarza łącznego upomnienia dołącza referent odnośne odcinki indywidualnych upomnień po uprzednim zastąpieniu w tekście tych upomnień wyrazów „licząc od dnia następnego po dacie doręczenia niniejszego upomnienia” wyrazami: „od odbioru łącznego upomnienia przez urząd gminy”, uwidocznieniu w nich należnej opłaty za upomnienie oraz odcięciu potwierdzeń odbioru. Do drugiego egzemplarza łącznego upomnienia wkłada się wszystkie dotyczące tytuły wykonawcze. Referaty prowadzą ewidencje wysłanych łącznych upomnień. Numer kolejny tej ewidencji umieszcza się na obu egzemplarzach łącznego upomnienia jako jego numer z dodaniem litery „L”.

Po wciągnięciu łącznych upomnień do ewidencji wysła referent pierwsze egzemplarze tych upomnień wraz z załącznikami do urzędów gminnych dla przekazania ich sołtysom celem ogłoszenia treści łącznego upomnienia zobowiązany, doręczenia im indywidualnych upomnień i zwrotu do urzędu gminnego w ciągu 7 dni od daty otrzymania upomnień przez te urzędy. W ciągu następnych 7 dni urząd gminny obowiązany jest zwrócić urzędowi skarbowemu upomnienia zbiorowe wraz z wypełnionym odcinkiem „potwierdzenia odbioru”. Drugie egzemplarze łącznych upomnień wraz z dotyczącymi tytułami wykonawczymi referent przechowuje w kolejnym porządku numerów ewidencji w grupie I akt w osobnej teczce.

Pokwitowania z odbioru przez urząd gminny łącznych upomnień w miarę ich napływu przykleja się do drugich egzemplarzy tych upomnień, na tytułach zaś, dołączonych do powyższych upomnień, odnotowuje się datę odbioru łącznego upomnienia i jego numer, datę upomnienia terminu upomnienia oraz kwotę należnej opłaty egzekucyjnej za upomnienie, przyczem w wypadku gdy w łącznym upomnieniu figurują 2 lub więcej tytułów wykonawczych tego samego zobowiązane, opłatę za upomnienie odnotowuje się tylko na jednym z tytułów państwowych, poczem tytuły wykonawcze podkłada się do odpowiednich przegródek (półek) i teczek II grupy akt.

Opłatę za łączne upomnienie zobowiązanych oblicza się w wysokości, przypadającej według taryfy od ogólnej sumy ściąganych należności, objętych łącznym upomnieniem. Opłatę za upomnienie od każdego zobowiązane pobiera się w kwocie, wynoszącej taką część ogólnej należności za łączne upomnienie, jaka przypada z podzielenia pełnej opłaty przez liczbę zobowiązanych.

W wypadkach, gdy w łącznym upomnieniu figurują 2 lub więcej tytułów wykonawczych, dotyczących tego samego zobowiązane, przypadająca od niego opłatę za upomnienie pobiera się w całości przy likwidacji pierwszego tytułu.

Niewymienienie lub mylne wymienienie adresu zobowiązane we wniosku egzekucyjnym uprawnia urząd skarbowy do zwrotu wniosku wierzycielowi bez wykonania.

W razie stwierdzenia nieściągalności sum, egzekwowanych na rzecz innych wierzycieli (niewyłączając urzędów skarbowych) — urząd skarbowy przesyła wierzycielowi przy piśmie protokół nieściągalności wraz z odpisem tytułu wykonawczego względnie zarządzenia egzekucyjnego, oryginał zaś tytułu wykonawczego względnie zarządzenia egzekucyjnego składa do grupy III akt, po uprzednim odnotowaniu na stronie ósmej tytułu i ewidencji daty i sposobu zatwierdzenia oraz obciążenia konta wierzyciela (o ile nim nie jest władza skarbową) nieściągalną opłatą za upomnienie i ewentualnymi wydatkami egzekucyjnymi.

O ile obcy wierzyciel w ciągu 3 miesięcy od dnia wydania urzędowi skarbowemu zlecenia wstrzymania egzekucji zobowiązane nie zarządzi ponownego jej wdrożenia — odnośne akta egzekucyjne powinny być po uprzednim zlikwidowaniu kosztów egzekucyjnych przeniesione z podgrupy F do grupy III akt, jako definitywnie załatwione.

Nie należy przydzielać do egzekucji tytułów wykonawczych na należności, periodycznie powtarzające się, jeżeli opłata za upomnienie przekracza $\frac{1}{3}$ część łącznej należności w każdym z tych tytułów wymienionych. Przydział do egzekucji takich tytułów wykonawczych może nastąpić dopiero wówczas, gdy wskutek dopływu dalszych tytułów dla tego samego zobowiązane suma opłat za upomnienie nie będzie równa lub niższa od $\frac{1}{3}$ ogólnej zaległości tegoż zobowiązane. Do tego czasu odnośne tytuły wykonawcze należy przechowywać w grupie I na oddzielnym miejscu w porządku alfabetycznym miejscowości i nazwisk zobowiązanych, poczem winny być przeniesione na właściwe miejsce do grupy II.

Przepisu § 58 postępowania egzekucyjnego w brzmieniu, ustalonym rozporządzeniem z dn. 28 I 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 10, poz. 78), nie należy stosować w przypadkach, gdy wierzycielem jest władza skarbowa. W razie stwierdzenia nieściągalności sum egzekwowanych na rzecz tych wierzycieli opłaty za upomnienie oraz wydatki egzekucyjne podlegają umorzeniu z urzędu.

POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNE W STOSUNKU DO DROBNYCH ROLNIKÓW. — Celem dostosowania terminów poboru należności publiczno-prawnych, przypadających od drobnych rolników, do okresów właściwych oraz obniżenia kosztów, z poborem tych należności związanych — Min. Skarbu okólnikiem z dn. 15/III 1935 r. L. D. V 898 I/35 upoważniło urzędy gminne do poboru na podstawie nakazów płatniczych, rozkładów gminnych, list poborowych (woj. zachodnie) i gminnych ksiąg bierzeży (woj. południowe) — podatku gruntowego, przypadającego od właścicieli gospodarstw rolnych do 15 ha (płatników indywidualnych) oraz w jednostkach zbiorowych bez względu na obszar posiadanego w nich gruntu w okresie 60 dni od ustawowych terminów płatności tego podatku, t. j. do dn. 1/VII i 1/II każdego roku przez gminne organa poborowe z doliczeniem ulgowych odsetek za odroczenie.

Pobrane w tych okresach należności urzędy gminne wpłacają winny do kas urzędów skarbowych w dniach 1 i 16 każdego z 2 miesięcy okresów ulgowych.

W stosunku do płatników, wyżej wyszczególnionych, którzy nie zechcą dobrowolnie wskutek jawnej niechęci uiścić podatku na ręce poborców gminnych w ustalonych okresach, winny być zastosowane środki egzekucyjne w celu przymusowego ściągnięcia należności nawet w ciągu tych okresów.

W związku z tem urzędy gminne po stwierdzeniu faktów świadomej niechęci bezzwłocznie, a więc przed upływem 60-dniowego okresu ulgowego, sporządzić winny wykaz imienny tego rodzaju płatników i przesać go do urzędu skarbowego dla wdrożenia postępowania egzekucyjnego. Urzędy skarbowe — po otrzymaniu tego rodzaju wykazów — winny przystąpić do egzekucji na zasadach ogólnych. Po upływie 60-dniowego okresu urzędy gminne obowiązane są nadto sporządzić w dotychczasowym trybie wykazy pozostałych rolników omawianej kategorii, którzy nie uiścili podatku w tych okresach (względnie gminne księgi bierzeży) i przesyłają je również do urzędu skarbowego dla celów egzekucyjnych.

Urzędy skarbowe przystępują do egzekucji zaległości na rzecz obcych wierzycieli jednocześnie z wdrożeniem egzekucji I lub II raty podatku gruntowego, a więc w okresach po dn. 1/VII, względnie 1/II każdego roku. W związku z tem wierzyciele obcy winni przesyłać urzędowi skarbowemu tytuły wykonawcze w czasie, który uwzględniłaby przytoczone okresy prowadzenia akcji egzekucyjnej. Tytuły wykonawcze, otrzymane po upływie jednego z tych terminów, będą egzekwowane w drugim terminie.

Urzędy skarbowe przygotowują na podstawie wykazów zaległości (gminnych ksiąg bierzeży), otrzymanych z urzędów gminnych, zbiorowe upomnienia dla tych rolników na wszelkie zaległości, a więc podatku gruntowego wraz z dodatkiem komunalnym oraz na zaległości, przypadające na rzecz obcych wierzycieli i przesać je do właściwych urzędów gminnych wraz z upomnieniami indywidualnymi, celem doręczenia poszczególnym płatnikom.

Urzędy gminne obowiązane są przekazać upomnienia zbiorowe wraz z załącznikami sołtysom w ciągu 7 dni od daty otrzymania dla ogłoszenia płatnikom treści upomnień i doręczenia im upomnień indywidualnych, oraz zwrócić urzędowi skarbowemu upomnienia zbiorowe wraz z wypełnionym odcinkiem „potwierdzenie odbioru” najpóźniej w terminie następnym 7 dni, przyczem w rubryce „Uwagi” tychże winna być poczyniona wzmianka, przeciw którym płatnikom należałoby wszcząć egzekucję w pierwszej kolejności z uwagi na stopień ich zamożności lub złośliwe uchylanie się od zapłaty.

Urzędy skarbowe po otrzymaniu drugich egzemplarzy upomnień wraz z dowodami doręczeń wszczynają egzekucję przede wszystkim przeciw płatnikom zamożniejszym i opornym.

Egzekucja zaległości podatku gruntowego za I półrocze oraz zaległości, wymienionych w tytułach wykonawczych, otrzymanych przez urzędy skarbowe od obcych wierzycieli w temże I półroczu, może być w odniesieniu do płatników ekonomicznie słabszych, a zwłaszcza o ile chodzi o zaległości drobniejsze, przeprowadzona równocześnie z egzekucją zaległości podatku gruntowego i innych za II półrocze.

Z pobieranych kwot należy przedewszystkiem pokrywać zaległości skarbowe.

PIENIĄDZ I KREDYT

UJEDNOSTAJNIENIE OKRESÓW UMORZENIA WIERZYTELNOŚCI DŁUGOTERMINOWYCH I LISTÓW ZASTAWNYCH INSTYTUCYJ KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO

W „Dzienniku Ustaw R. P.” Nr. 19/1935, poz. 109 ukazało się rozporządzenie Ministrów Skarbu oraz Sprawiedliwości z dn. 22/III 1935 r. o ujednostajnieniu okresów umorzenia i innych warunków wierzytelności długoterminowych i listów zastawnych instytucji kredytu długoterminowego oraz o pierwszeństwie hipotecznem i konwersji zaległości od wierzytelności tych instytucji.

Rozporządzenie to stanowi dalsze rozpracowanie dekretu z dn. 24 X 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych, a w szczególności przepisów tego dekretu, dotyczących instytucji kredytu długoterminowego. Art. 36 dekretu o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych zawiera upoważnienie dla Ministra Skarbu, uprawniające go — w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie dekretu — do ujednostajnienia okresów umorzenia listów zastawnych i nieumorzonych wierzytelności długoterminowych, zabezpieczających te listy, i całego szeregu czynności, związanych z przeprowadzeniem tej zmiany.

Na tej właśnie podstawie wydane zostało omawiane rozporządzenie Ministrów Skarbu oraz Sprawiedliwości, które przenosi do nowego okresu umorzenia wierzytelności: 1) Towarzystwa Kredytowego Ziemińskiego w Warszawie, na których podstawie wypuszczono 4% i 4½% listy zastawne złotowe, pochodzące z przerachowania listów zastawnych rublowych i markowych — z tem, że nowy okres ich umorzenia będzie wynosić 53 lat, poczynając od dn. 30/XI 1934 r., przyczem przez pierwszy rok tego okresu wstrzymuje się spłatę kapitału tych wierzytelności; 2) Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu, na których podstawie wypuszczono 4½% listy zastawne, umarżalne w ciągu 33 lat, pochodzące z konwersji 8% listów zastawnych dolarowych, i 4½% listy zastawne, umarżalne w ciągu 23 lat, pochodzące z konwersji 6% listów zastawnych, określonych w równowartości żyta — z tem, że nowy okres ich umorzenia będzie wynosić 53 lat, poczynając od dn. 1/I 1935 r., przyczem przez pierwszy rok tego okresu wstrzymuje się spłatę kapitału tych wierzytelności; 3) Wileńskiego Banku Ziemińskiego, Sp. Akc. w Wilnie, zabezpieczone na nieruchomościach ziemskich, których okres umorzenia kończy się przed dniem 1/I 1938 r., a na podstawie których wypuszczono 4½% listy zastawne, pochodzące z przerachowania listów zastawnych rublowych — z tem, że nowy okres umorzenia tych wierzytelności wynosić będzie 53 lata, poczynając od dn. 31/XII 1934 r., przyczem przez pierwszy rok tego okresu wstrzymuje się spłatę kapitału tych wierzytelności; 4) Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie, zabezpieczone na nieruchomościach ziemskich, których okres umorzenia kończy się przed dniem 1/V 1966 r., a na podstawie których wypuszczono 4½% listy zastawne, pochodzące z przerachowania listów zastawnych koronowych — z tem, że nowy okres umorzenia tych wierzytelności będzie wynosić lat 31, poczynając od dn. 30/IV 1935 r., przyczem przez pierwszy rok tego okresu wstrzymuje się spłatę kapitału tych wierzytelności.

Listy zastawne, wypuszczone na podstawie powyższych wierzytelności, o ile nie są bezterminowe, ulegają konwersji na listy zastawne, umarżalne na zasadach, odpowiadających okresom umorzenia i wstrzymania spłaty kapitału tych wierzytelności.

Listy zastawne bezterminowe będą umarzane zgodnie z planem umorzenia odpowiednich wierzytelności.

W dalszym ciągu rozporządzenie postanawia, iż wszystkie listy zastawne Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie, Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu, Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego we Lwowie, Wileńskiego Banku Ziemskiego Sp. Akc. w Wilnie i Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie mogą być umarzane zarówno w drodze losowania, jak i wykupu. Niezależnie od tego może być stosowane umarzanie listów zastawnych przez wypowiedzenie, w zakresie obowiązujących w tym względzie przepisów. Postanowienia powyższe rozciągają się również na oznaczone w nich listy zastawne, które nie zostały umorzone zgodnie z planami umorzenia na podstawie przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 4/VII 1933 r. o ustalaniu sumy listów zastawnych, podlegających umorzeniu w latach 1933 i 1934 („Dz. Ust. R. P.” Nr. 50, poz. 391).

Spląty przedterminowe pożyczek, na podstawie których wypuszczono listy zastawne, i spląty kwot umorzeniowych, zawartych w ratach bieżących od takich pożyczek, jeżeli raty te są uiszczane w ciągu 2 miesięcy od daty ich płatności — mogą być dokonywane listami zastawnymi odpowiedniej serii według ich wartości nominalnej, choćby taki sposób spląt nie był przewidziany lub był wyłączony przez przepisy statutu instytucji lub warunki umowy pożyczki. Minister Skarbu może jednak zezwolić na niestosowanie powyższych postanowień do określonych wierzytelności długoterminowych.

Należności instytucji kredytu długoterminowego od wierzytelności, zabezpieczających listy zastawne, a zhipotekowanych na nieruchomościach ziemskich, powstałe do dn. 28/X 1934 r. z tytułu rat umorzeniowych, odsetek, opłat administracyjnych, podatków, przejętych przez dłużnika do zapłaty, odsetek zwłoki i kosztów egzekucyjnych — bieżące, odroczone w drodze ulgi, oraz zaległe — posiadają bez względu na termin ich płatności pierwszeństwo hipoteczne, równe z kapitałem wierzytelności, i nie ulegają przedawnieniu. Należności od wierzytelności, powstałe bądź mogące powstać po dn. 28/X 1934 r., posiadać będą pierwszeństwo hipoteczne równe z kapitałem w granicach, określonych przez przepisy prawa powszechnego i statutów instytucji kredytu długoterminowego.

Następujące instytucje kredytu długoterminowego: Towarzystwo Kredytowe Ziemskie w Warszawie, Poznańskie Ziemstwo Kredytowe w Poznaniu, Towarzystwo Kredytowe Ziemskie we Lwowie, Wileński Bank Ziemski Sp. Akc. w Wilnie i Akcyjny Bank Hipoteczny we Lwowie — mają prawo nawet w wypadku odmiennych postanowień statutów lub umów, bez zgody dłużnika i niższych wierzytelności, skonwertować w całości lub w części wymienione poprzednio należności na pożyczkę dodatkową długoterminową w gotowiznie, bądź w listach zastawnych lub obligacjach, opiewającą na sumę, równą sumie rzeczonych należności. Oprocentowanie pożyczki dodatkowej nie może przewyższać 4½% w stosunku rocznym. Plan konwersji należności podlega zatwierdzeniu Ministra Skarbu. Minister Skarbu może, uwzględniając stan finansowy instytucji, żądać zmian w przedstawionym planie.

Pożyczka dodatkowa powinna opiewać na walutę polską bez względu na to, w jakiej walucie były wyrażone należności skonwertowane. Instytucja ma prawo skonwertować pożyczkę w gotowiznie na pożyczkę w listach zastawnych. Konwersja na pożyczkę w listach zastawnych powinna być dokonywana zgodnie z przepisami prawa bankowego. Pożyczce dodatkowej, pochodzącej z konwersji należności instytucji kredytu długoterminowego, na której podstawie wypuszczono listy zastawne, oraz należnościom ubocznym od niej będzie przysługiwało pierwszeństwo hipoteczne, równe z wierzytelnościami, z których powstały skonwertowane należności, a przed wszystkimi niższymi wierzytelnościami hipotecznymi; pożyczce zaś dodat-

kowej w gotowiznie oraz należnościom ubocznym od niej będzie przysługiwało pierwszeństwo hipoteczne po wierzytelnościach tejże instytucji, na których podstawie wypuszczone zostały listy zastawne, a przed wszystkimi niższymi wierzytelnościami hipotecznymi.

Przepisy rozporządzenia Ministrów Skarbu oraz Sprawiedliwości nie uchylają jednak prawa instytucji kredytu długoterminowego do dokonywania konwersji na zasadach, przewidzianych w jej statucie lub w innych przepisach.

Przepisy i uprawnienia szczególne instytucji kredytu długoterminowego, dotyczące egzekucji należności z tytułu długoterminowych pożyczek, udzielonych przez te instytucje, stosują się również i do pożyczek dodatkowych.

Szacunek dóbr, ustalony przez instytucję w związku z konwersjami, dokonywanymi na podstawie przepisów, wymienionych w art. 28 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o wierzytelnościach w walutach zagranicznych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 59/1934, poz. 509) oraz na podstawie omawianego rozporządzenia, będzie uważany w postępowaniu egzekucyjnym za szacunek, ustalony przy udzielaniu nowej pożyczki.

Do konwersji, o której mowa w omawianym rozporządzeniu, stosuje się przepisy art. 27, 28, 30 i 32 rozporządzenia o wierzytelnościach w walutach zagranicznych, przy czym ujawnienie konwersji, przewidzianych w omawianym rozporządzeniu oraz w art. 28 rozporządzenia o wierzytelnościach w walutach zagranicznych, może nastąpić na mocy jednego wniosku bądź w drodze wpisów oddzielnych, bądź wspólnych.

Instytucja ma prawo zaokrągląć kapitał konwertowanych wierzytelności wwyż lub wniż w granicach do zł 200. W przypadku zaokrąglenia wniż instytucja ma prawo żądać od dłużnika spląty kwoty, o którą zmniejszono wierzytelność, przy czym kwota ta ulega ściągnięciu razem z należnościami instytucji w terminie lub w terminach, ustalonych przez instytucję. W przypadkach zaokrąglenia wwyż instytucja winna zaliczyć kwotę, o którą zwiększono wierzytelność, według swego wyboru na poczet zaległości lub najbliższej należności z tytułu rat.

Postępowanie i wpisy hipoteczne, mające na celu dokonanie konwersji, przewidzianych w art. 28 rozporządzenia o wierzytelnościach w walutach zagranicznych i w omawianym rozporządzeniu, są wolne od opłat sądowych (hipotecznych). Pisarze hipoteczni mają prawo pobierać za wniosek o dokonanie konwersji w zakresie wszystkich wierzytelności, obciążających daną nieruchomość i na podstawie wszystkich przepisów omawianego rozporządzenia, oraz przepisów, wymienionych w art. 28 rozporządzenia o wierzytelnościach w walutach zagranicznych, za wniesienie odpowiednich treści do wykazu hipotecznego i za wydanie instytucji kredytu długoterminowego świadectwa o dokonanych wpisach — jedynie stałą opłatę w kwocie zł 20. Pismo instytucji kredytu długoterminowego, którym dokonywa ona konwersji na pożyczkę dodatkową w gotowiznie, podlega opłacie stemplowej w wysokości 0,2% od tej części pożyczki konwersyjnej, która pokrywa należności uboczne (odsetki, opłaty administracyjne i t. d.), wymienione w omawianym rozporządzeniu. Według tej samej zasady podlegają opłacie stemplowej listy zastawne i innego rodzaju obligacje, wypuszczone na mocy rozporządzenia. Do uiszczenia opłat stemplowych obowiązana jest instytucja kredytowa, która może żądać od dłużnika zwrotu uiszczonej opłaty, albo wpłacenia zgóry odpowiedniej kwoty. Wysokość kosztów konwersji, objętych omawianym rozporządzeniem, zatwierdza Minister Skarbu. Przepisy rozporządzenia nie stosują się do wierzytelności banków państwowych.

Ukazanie się omawianego rozporządzenia posiada dla uregulowania problemu zaległości instytucji kredytu długoterminowego bardzo duże znaczenie. Daje bowiem możliwość instytucjom do przeprowadzenia konwersji tych zaległości na dodatkowe pożyczki. Jednocześnie zaś przynosi rozporządzenie ulgę dla dłużników z tytułu pożyczek przedwojennych, zwaloryzowanych

na podstawie „lex Zoll”, przenosząc je do nowych terminów umorzenia, ujednostajniając przytem typ nowych emisji papierów instytucji kredytu długoterminowego ziemskiego, co dla rynku pieniężnego jest rzeczą nader ważną.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 18 do 23 marca 1935 r.

— W okresie sprawozdawczym na rynku dewiz dominowała — z małemi wyjątkami jedynie — tendencja słabsza. Na podkreślenie zasługuje przede wszystkim spadek dewizy belgijskiej oraz dewiz anglo-saskich; spadek belga, który w okresie sprawozdawczym był wprost katastrofalny, motywowany jest ciężką sytuacją gospodarczą Belgji. Silne fluktuacje funta szterlinga związane są m. in. z ciągłym ruchem dolara. Poza utrzymaniem frankami francuskimi oraz lekko wyższymi markami niemieckimi (o zł 0.15 na RM 100) — straty pozostałych dewiz były następujące (w zł na 100 jednostek walutowych): franki szwajcarskie 0.13, belgi 2.28, korony czechosłowackie 0.01, liry włoskie 0.29, floreny holenderskie 0.70, guldeny gdańskie 0.08, korony szwedzkie 0.20, korony duńskie 0.50 oraz korony norweskie 0.15; straciły poza tem dolary: gotówkowe zł 0.00 $\frac{1}{2}$ i telegraficzne zł 0.00 $\frac{1}{4}$ na $\text{\$}$ 1 oraz funty szterlingi zł 0.11 na £ 1.

W ostatnim dniu okresu sprawozdawczego płacono za banknoty dolarowe w obrotach pozagiełdowych po zł 5.28 \div 5.28 $\frac{1}{2}$ za $\text{\$}$ 1 (wobec zł 5.25 \div 5.27 za $\text{\$}$ 1 w okresie, poprzedzającym sprawozdawczy).

	Kurs najwyż- szy	Kurs najniż- szy	Ostatni kurs w ty- godniu
Dolary St. Zjedn. $\text{\$}$ 1	5.30 $\frac{1}{2}$	5.29 $\frac{3}{4}$	5.29 $\frac{3}{4}$
„ „ „ „ telegr. $\text{\$}$ 1	5.31 $\frac{1}{4}$	5.29	5.30 $\frac{7}{8}$
Funty szterlingi £ 1	25.38	25.09	25.36
Franki francuskie 100 fr.	34.98	34.98	34.98
Franki szwajcarskie 100 fr.	171.90	171.67	171.67
Belgi 100 blg.	124.45	121.50	121.50
Marki niemieckie 100 RM	213.00	212.85	213.00
Korony czechosłowack. 100 kor.	22.16	22.14	22.15
Liry włoskie 100 lir.	44.16	43.95	43.95
Floreny holenderskie 100 fl.	359.35	358.35	358.35
Guldeny gdańskie 100 guld.	173.18	173.00	173.08
Korony szwedzkie 100 kor.	130.80	129.45	130.80
Korony duńskie 100 kor.	113.25	112.10	113.25
Korony norweskie 100 kor.	127.65	126.80	127.65

Również i na rynku papierów lokacyjnych państwowych wystąpiła słaba tendencja dla wszystkich nieomal papierów. W grupie pożyczek premjowych najpoważniejszą stratę poniosły: 4 $\frac{1}{2}$ %-owa Poż. Dolarowa i 4 $\frac{1}{2}$ %-owa Poż. Inwestycyjna w sztukach, które straciły po zł 150; ostatnia pożyczka, sprzedawana w serjach, którą zresztą zawierano minimalne transakcje, zyskała zł 0.50. O tyleż obniżyła się 3 $\frac{1}{2}$ %-owa Poż. Budowlana. Wśród pozostałych pożyczek — 7 $\frac{1}{2}$ %-owa Poż. Stabilizacyjna, po osiągnięciu wyższego kursu w środku tygodnia, załamała się, zamykając okres stratą 1.75% nom. Pożyczki konwersyjne (5 $\frac{1}{2}$ %-owa zwykła i Kolejowa) były w minimalnem zapotrzebowaniu; pierwszą zawierano transakcje po kursie niezmiennym, drugą — po kursie o 1.0% nom. niższym od ostatniego w poprzedzającym tygodniu 6 $\frac{1}{2}$ %-owa Poż. Dolarowa — przy względnie dużej podaży i małym zapotrzebowaniu — spadła o 1.00% nom.

Analogiczny przebieg pod względem tendencji miał okres na rynku papierów lokacyjnych prywatnych. 8 $\frac{1}{2}$ % L. Z. Tow. Kred. Przemysłu Polskiego wyższkowały o 0.50% nom. Wśród listów ziemskich — 8 $\frac{1}{2}$ %-owe obniżyły się o 0.50% nom., 7 $\frac{1}{2}$ %-owe — o 0.62% nom. Ograniczone transakcje zawierano 4 $\frac{1}{2}$ %-owymi L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy po kursie o 1.25% nom. wyższym; 5 $\frac{1}{2}$ %-owe zwykle obniżyły się o 0.75% nom. Listy zastawne miast prowincjonalnych w zaniedbanju.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj- wyższy	Kurs naj- niższy	Ostatni kurs w tygodniu
Papiery państwowe w zł za 1 złt.				
3 $\frac{1}{2}$ % Pożyczka Budowlana	zł w zł. 50	46.75	46.50	46.50
4 $\frac{1}{2}$ % „ Dolarowa	$\text{\$}$ 1)	53.50	52.00	52.00

1) $\text{\$}$ 5 = zł 44.57.

4 $\frac{1}{2}$ % Pożyczka Inwestycyjna	zł w zł. 100	115.00	113.25	113.25
4 $\frac{1}{2}$ % „ „ serie	zł w zł. 100	118.50	118.50	118.50
w % % nominalu				
5 $\frac{1}{2}$ % „ Konwersyjna	zł	69.00	68.25	68.75
5 $\frac{1}{2}$ % „ Konwers. Kol.	zł	63.50	63.00	63.00
6 $\frac{1}{2}$ % „ Dolarowa	$\text{\$}$	78.50	78.00	78.00
7 $\frac{1}{2}$ % „ Stabilizacyjna ¹⁾	$\text{\$}$ ²⁾	72.75	70.78	71.25
				-70.88
				-71.00
				-71.50 ³⁾

Listy zastawne i obligacje banków

7 $\frac{1}{2}$ % L. Z. Państ. Banku Roln.	zł w zł. 1927	83.25	83.25	83.25
8 $\frac{1}{2}$ % „ „ „ „	zł w zł. 1927	94.00	94.00	94.00
7 $\frac{1}{2}$ % L. Z. Banku Gosp. „Kraj.	zł w zł. 1927	83.25	83.25	83.20
8 $\frac{1}{2}$ % „ „ „ „	zł w zł. 1924	94.00	94.00	94.00
7 $\frac{1}{2}$ % Obl. Kom. B.-ku „Gosp. „Kraj.	zł w zł. 1927	83.25	83.25	83.20
8 $\frac{1}{2}$ % „ „ „ „	zł w zł. 1924	94.00	94.00	94.00
8 $\frac{1}{2}$ % „ Bud. „ „ „	zł w zł. 1927	93.00	93.00	93.00
5 $\frac{1}{2}$ % L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1924	81.00	81.00	81.00
5 $\frac{1}{2}$ % L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	81.00	81.00	81.05
5 $\frac{1}{2}$ % Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1924	81.00	81.00	81.00
5 $\frac{1}{2}$ % Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	81.00	81.00	81.00

Listy zastawne i obligacje towarzystw kredytowych

8 $\frac{1}{2}$ % L. Z. T-wa Kred. Przemysłu Polskiego ⁴⁾	£ 88.50	88.50	88.50
4 $\frac{1}{2}$ % L. Z. Tow. Kred. Ziemsk.	zł 53.50	52.75	53.00
8 $\frac{1}{2}$ % „ „ „ „	zł 50.00	50.00	50.00
7 $\frac{1}{2}$ % „ „ „ „	$\text{\$}$ w zł. 51.25	50.88	50.88
4 $\frac{1}{2}$ % „ „ „ „ m. Warszawy	zł		69.00
5 $\frac{1}{2}$ % „ „ „ „	zł 70.75	70.50	70.50
5 $\frac{1}{2}$ % „ „ „ „ z 1933 r.	zł 61.75	60.50	60.75
-62.25 ³⁾ -61.38 ³⁾ -60.50			
5 $\frac{1}{2}$ % „ „ „ „ „ Częstochowy z 1933 r.	zł 51.50	50.75	50.75
5 $\frac{1}{2}$ % „ „ „ „ „ Kalisza z 1933 r.	zł		48.25
5 $\frac{1}{2}$ % „ „ „ „ „ Łodzi z 1933 r.	zł 54.00	53.50	53.50
5 $\frac{1}{2}$ % „ „ „ „ „ Piotrkowa z 1933 r.	zł		50.00
5 $\frac{1}{2}$ % „ „ „ „ „ Radomia z 1933 r.	zł		44.25
5 $\frac{1}{2}$ % „ „ „ „ „ Siedlec z 1933 r.	zł		40.00

Obligacje miast

V 4 $\frac{1}{2}$ % Poż. Konw. m. Warszawy	zł 52.50	51.50	52.50
VI 6 $\frac{1}{2}$ % Poż. Konwers. m. Warszawy	zł 68.50	68.25	68.00
VIII i IX 6 $\frac{1}{2}$ % Poż. Konwers. m. Warszawy	zł 66.75	66.00	66.50

ZŁOTY ZAGRANICĄ

	New York ⁵⁾	Londyn ⁶⁾	Paryż ⁵⁾	
18/ III	18.91	25.25	285.75	
19/ „	18.90	25.21	—	
20/ „	18.89	25.31	—	
21/ „	18.88	25.25	—	
22/ „	„	25.31	—	
23/ „	„	25.25	—	
	Zurych ⁵⁾	Berlin ⁵⁾	Praga ⁵⁾	
18/ III	58.25	46.86 \div 46.96	452.00	
19/ „	„	„	„	
20/ „	„	46.88 \div 46.98	„	
21/ „	„	„	„	
22/ „	„	46.89 \div 46.99	„	
23/ „	„	46.91 \div 47.01	452.12 $\frac{1}{2}$	
	Kopenhaga ⁵⁾	Sztokholm ⁵⁾	Oslo ⁵⁾	Gdańsk ⁵⁾
18/ III	89.60	77.50	80.00	57.70 \div 57.82
19/ „	89.90	„	„	— ⁷⁾
20/ „	89.00	77.00	79.50	57.70 \div 57.82
21/ „	89.50	77.50	80.00	„
22/ „	89.35	„	„	„
23/ „	89.15	„	79.75	„

1) Z wyłączeniem transzy francuskiej.

2) $\text{\$}$ 1 = 5.183 fr. szwałc. = Hfl. 2.488.

3) Dotyczy drobnych odcinków.

4) Gwarantowane przez Skarb Państwa.

5) Za zł 100.

6) Za £ 1.

7) Brak danych.

POŻYCZKI POLSKIE NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH ¹⁾

	4 ÷ 9/III	11 ÷ 16/III	18 ÷ 23/III
	(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)		
New - York			
6% dolarowa			
1920	78 ³ / ₈ —77—77 ⁵ / ₈ (15 000)	79—78—78 ¹ / ₈ (11 000)	78 ¹ / ₈ —75 ¹ / ₈ —75 ¹ / ₈ (33 000)
8% Dillon.			
1925	94 ¹ / ₂ —93 ¹ / ₂ —93 ¹ / ₂ (26 000)	94—90—90 ¹ / ₂ (32 000)	90 ¹ / ₂ —87—87 (111 000)
7% stabilizac.			
1927	125 ¹ / ₂ —123 ¹ / ₂ — 124 ¹ / ₂ (58 000)	124 ⁷ / ₈ —122—123 (32 000)	123—118 ¹ / ₂ —118 ¹ / ₂ (117 000)
7% Warszawy			
1928	73 ¹ / ₂ —70 ⁷ / ₈ —71 ³ / ₄ (50 000)	72 ¹ / ₂ —71 ¹ / ₂ —72 (17 000)	71 ¹ / ₂ —67 ¹ / ₈ —69 (58 000)
7% śląska			
1928	74 ¹ / ₂ —72 ⁷ / ₈ —74 ¹ / ₂ (65 000)	74 ³ / ₈ —73—73 (15 000)	71—70—70 ¹ / ₈ (46 000)
Londyn			
7% stabilizac.			
1927	97·03—96·03— 96·78	97·38—96·38— 97·38	96·71—95·46 —96·46
Zurych			
7% stabilizac.			
1927	75·25—75·00— 75·25	74·50—73·50— 74·00	—
Paryż			
7% stabilizac.			
1927	73·29—72·90	73·50—73·46	71·60—69·25
Medjolan			
7% włoska			
1924	101·70—101·40 —101·40 (175)	101·60—101·40— 101·50 (125)	101·55—101·40— 101·40 (bez obrotów)

Z BANKU POLSKIEGO

STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DN. 10 MARCA 1935 R.—W I dekadzie marca r. b. zwyczajne obroty walutowe Banku kształtowały się podobnie jak w ostatniej dekadzie lutego r. b., wykazując jednocześnie dość znacznąwyżkę sprzedaży przy niezmiennym poziomie skupu walut i dewiz przy porównaniu z I dekadą lutego. Bilans obrotów walutowych Banku kształtował się w I dekadzie marca ujemnie, i ta nadwyżka sprzedaży odbiła się na stanie rezerw walutowych Banku.

Rezerwy walutowe Banku wykazały w I dekadzie marca niżkę z zł 18·2 miljn. do zł 14·6 miljn., przyczem w okresie miesięcznym, t. j. od końca I dekady lutego, obniżyły się one tylko o zł 2·8 miljn. (lekki wzrost w II i III dekadzie lutego).

Dopływ złota do Banku, odbywający się w formie drobnego skupu, dokonywanego przez oddziały Banku, utrzymywał się w dalszym ciągu na znacznie podwyższonym poziomie, a nawet wzmógł się jeszcze w I dekadzie marca.

Rezerwy złota, stanowiące podstawę obiegu banknotowego i obrotu żyrowego, w I dekadzie marca wzrosły z zł 505·8 miljn. do zł 506·1 miljn., wykazując poziom o zł 27·1 miljn. wyższy niż przed rokiem (dn. 10/III 1934 r. — zł 479·0 miljn.).

W stosunku do podlegającej pokryciu sumy obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań (a właściwie tylko ich części — po odjęciu zł 100 miljn., uznanych za pewne niezmiennie minimum tych zobowiązań) powyższe rezerwy złota stanowiły w końcu I dekady marca 48·64%, a więc znacznie więcej niż w końcu lutego, nieco więcej niż przed miesiącem i bardzo poważnie więcej niż przed rokiem. Liczbowo ten wzrost pokrycia złotem ilustruje następujące zestawienie:

	%
10/II 1935 . . .	48·40
28/II " . . .	47·24
10/III " . . .	48·64
10/III 1934 . . .	43·83

¹⁾ Kursy — w %-ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju (w Medjolanie — w tysiącach).

Silny wzrost procentu pokrycia w dekadzie sprawozdawczej — stosunkowo znacznie silniejszy niż sumy pokrycia (rezerw złota) — tłumaczy się jednoczesnym znacznym spadkiem sumy obrotów biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku (względnie ich części, podlegającej pokryciu), która zmniejszyła się z zł 1170·7 miljn. do zł 1140·5 miljn. (względnie z zł 1070·7 miljn. do zł 1040·5 miljn.). Zniżce uległy tym razem oba składniki tej sumy, a więc nie tylko — jak to zwykle bywa na początku miesiąca — obieg biletów bankowych, ale również i natychmiast płatne zobowiązania.

W zakresie zobowiązań pozycja „różne rachunki” wykazała w I dekadzie marca wzrost salda (z zł 27·5 miljn. do zł 30·4 miljn.), a cała zniżka skoncentrowała się na lokatach żyrowych. Zmniejszyły się one mianowicie z zł 202·7 miljn. do zł 175·5 miljn., przyczem zniżce uległy nie tylko gwałtownie narosłe na ultimo lutego lokaty kas państwowych, ale także i lokaty na pozostałych rachunkach. W okresie miesięcznym (od końca I dekady lutego), a także w okresie rocznym (od końca I dekady marca 1934 r.) lokaty żyrowe i kas państwowych i prywatne wykazują również spadek. Liczbowo ten ruch zniżkowy lokat żyrowych przedstawia następujące zestawienie (w miljn. zł):

Lokaty żyrowe:			
	kas państwowych		pozostałe
10/II 1935	16·3		165·4
28/II "	30·9		171·8
10/III "	12·8		162·7
10/III 1934	14·6		222·4

Spadek obiegu w dekadzie sprawozdawczej o zł 5·8 miljn., t. j. o ok. 0·6% zaledwie, był nawet nieco większy niż w I dekadzie lutego r. b. (o zł 4·0 miljn.), lecz jednocześnie był wielokrotnie mniejszy od spadku w I dekadzie stycznia r. b. (o zł 42·8 miljn.). W rezultacie tej nieznacznej zniżki obieg banknotów obniżył się w I dekadzie marca do poziomu bardzo niewiele tylko wyższego niż przed miesiącem i wykazującego stosunkowo nieco większą wyżkę, choć również niezbyt poważną, w stosunku do stanu obiegu przed rokiem — jak to stwierdza następujące zestawienie (w miljn. zł):

10/II 1935 . . .	933·0
28/II " . . .	940·5
10/III " . . .	934·6
10/III 1934 . . .	924·5

Zniżka obiegu w I dekadzie marca nie znajdowała odpowiednika w przyplynie lokat żyrowych, które — przeciwnie — skurczyły się, a pozostawała głównie w związku z odpływem dewiz z Banku, gdyż stan kredytów w łącznej sumie nie uległ zmianie, a więc na wahania obiegu nie oddziaływał.

Jeśli chodzi właśnie o kredyty, to wbrew normalnej tendencji na początku miesiąca — zwiększyły się nieco w dekadzie sprawozdawczej kredyty dyskontowe (o zł 3·6 miljn.), które np. w I dekadzie stycznia r. b. spadły o zł 41·1 miljn., a w I dekadzie lutego — o zł 5·6 miljn. Zwyżkował również zapas skupionych przez Bank biletów skarbowych, podnosząc się z niezwykle niskiego poziomu, osiągniętego w końcu lutego, coprawda tylko o zł 0·1 miljn. Zniżkę zato, prawie równoważącą powyższy wzrost portfeli weksli i biletów skarbowych — wykazały w I dekadzie marca pożyczki zastawowe, kurcząc się mianowicie o zł 3·5 miljn.

W okresie miesięcznym od końca I dekady lutego do końca I dekady marca kredyty dyskontowe Banku wykazały wzrost, pożyczki zaś zastawowe — lekki spadek i dyskonto biletów skarbowych — bardzo silny spadek. Liczbowo te zmiany w stanie kredytów przedstawiają się następująco (w miljn. zł):

	Wzrost (+) lub zniżka (—)
Kredyty dyskontowe	+ 7·3
Pożyczki zastawowe	— 0·3
Bilety skarbowe	— 17·0

W okresie rocznym 10/III 1934 ÷ 10/III 1935 omawiane 3 formy kredytów Banku Polskiego wykazały spadek, bo choć kredyty dyskontowe lekko wzrosły, obniżyły się dość znacznie pożyczki zastawowe, a bardzo gwałtownie — bilety skarbowe. Te zmiany w stanie kredytów wykazuje poniższe zestawienie (w miljn. zł):

	Wzrost (+) lub spadek (-)
Kredyty dyskontowe	+ 2'8
Pożyczki zastawowe	- 10'9
Bilety skarbowe	- 41'5

Co się tyczy innych form operacji czynnych Banku Polskiego — to albo nie wykazały one w dekadzie sprawozdawczej żadnej zmiany (mianowicie, kredyt bezprocentowy Skarbu Państwa pozostał w dalszym ciągu niezmienny), albo wykazały one stosunkowo niewielkie zmiany: zapas skupionych przez Bank monet i bilonu emisji skarbowej wzrósł o zł 17 miljn., portfel zaś skupionych przez Bank papierów kredytu długoterminowego zwiększył się o zł 0'2 miljn.

Całe bankowe pokrycie obiegu biletów bankowych przedstawiało się następująco (w miljn. zł):

	10/II	28/II	10/III
Waluty i dewizy	17 451	18 250	14 606
Weksle krajowe	613 223	616 952	620 549
Bilety skarbowe	22 050	4 944	5 080
Polskie monety srebrne i bilon	44 839	38 407	40 095
Pożyczki zabezpieczone zastawami	48 330	51 497	48 023
Papiery proc. własne	10 107	8 767	8 925
Dług Skarbu Państwa	90 000	90 000	90 000
Razem:	846 000	828 818	827 277

Obieg monet srebrnych i bilonu, emitowanych przez Skarb Państwa, wykazał w I dekadzie lutego spadek z zł 379'1 miljn. do zł 378'6 miljn., a więc stosunkowo jeszcze mniejszy niż obieg biletów, emitowanych przez Bank Polski (o 0'6%), bo tylko o ok. 0'1%. Zmiany w stanie i strukturze obiegu bilonowego ilustruje następujące zestawienie (w miljn. zł):

	10/II	28/II	10/III
Monety srebrne (10-, 5-, 2- i 1-złotowe)	285'2	289'4	289'6
w tem:			
10-złotówki	121'9	124'1	124'8
5-złotówki	103'5	105'3	105'0
Bilon niklowy i brązowy	89'1	89'7	88'9
Razem:	374'2	379'1	378'6

W okresie miesięcznym, jak widzimy, obieg bilonowy wzrósł nieznacznie. Silniejszy wzrost obiegu nastąpił w okresie rocznym, gdyż dn. 10/III 1934 r. obieg bilonowy wynosił tylko zł 339'5 miljn.

Obieg pieniężny całkowity, t. j. obieg biletów Banku Polskiego oraz obieg monet srebrnych i bilonu, wynosił na ultimo I dekady marca zł 1313'2 miljn., a więc był o zł 6'0 miljn. wyższy niż na ultimo I dekady lutego, a w ciągu roku (od dn. 10/III 1934 r.) wzrósł o zł 49'3 miljn.

Obieg pieniężny, wzięty łącznie z lokatami żyrowymi Banku Polskiego, wynosił w końcu I dekady marca r. b. zł 1488'7 miljn., czyli prawie ściśle tyleż, co przed miesiącem (dn. 10/II — zł 1488'9 miljn.) i bardzo niewiele co mniej niż przed rokiem (dn. 10/III 1934 r. — zł 1501'0 miljn.).

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

BELGJA I BLOK ŻŁOTY

Wypadki belgijskie, jakie rozegrały się w ciągu ostatniego tygodnia, nie pozwoliły w pierwszej chwili zorientować się w rozmiarach i znaczeniu faktu załamania się dotychczasowej polityki gospodarczej tego kraju. I dziś chociaż, pisząc te słowa, wiemy już o utworzeniu nowego gabinetu koalicyjnego, P. van Zeelanda, nie możemy wyraźnie wypowiedzieć się, jaka, mianowicie, będzie polityka gospodarcza tego gabinetu. Nie jesteśmy nawet pewni tak zasadniczej rzeczy, jaką jest los franka belgijskiego. Nienadarmo, jakoby, P. van Zeeland ma opinię wielkiego zwolennika teorii gospodarczych Prezydenta Roosevelta.

Aby jednak zorientować się w sytuacji „wyjściowej”, istniejącej w tej chwili w Belgii, a zwłaszcza w tem znaczeniu, jakie dotychczasowe posunięcia belgijskie mają dla całości gospodarczej sytuacji Europy, należy — naszym zdaniem — zbadać dokładniej warunki, w jakich dokonał się ostatni wstrząs belgijski. Pozwoli to nam zebrać elementy dla ewentualnych dalszych wniosków.

Kryzys belgijski został niewątpliwie spowodowany ostatnim spadkiem funta angielskiego. Ale spadek ten nie był, oczywiście, jego właściwą przyczyną. Przyczyn głębszych należało szukać w całej strukturze gospodarczej Belgii — strukturze, szczególnie wystawionej na działanie kryzysu w handlu międzynarodowym. Gospodarstwo narodowe Belgii opiera się przede wszystkim na przetwarzaniu i wywozie surowców i półfabrykatów, przywożonych z zagranicy. Produkcja surowcowa samej Belgii nie pozostaje w żadnym stosunku do rozmiarów jej obrotów zagranicznych. Ponadto Belgia jest, oczywiście, niesamowystarczalna pod względem żywnościowym. Niewątpliwie Belgia zajmuje poważne miejsce w światowej produkcji cynku, ołowiu, węgla i t. d. ale w stosunku do jej produkcji przetwórczej są to ilości bardzo niewielkie. Dlatego też w 1933 r. przywóz belgijski wynosił ok. 14'8 milj. fr. belg., co na głowę ludności stanowiło przeszło 2 tys. fr., czyli sumę większą od przeciętno przywozu na głowę w Anglii, Francji, Niemczech, i t. d.

Jeszcze dobitniej sytuacja ta przejawia się w eksporcie belgijskim, który, wynosząc na głowę ludności w 1933 r. również ok. 2 tys. fr. belg., przewyższał np. wywóz angielski na głowę nieomal dwukrotnie. W belgijskim przywozie przeszło 47% całej jego wartości przypadło na surowce i półfabrykaty, a 22'2% na artykuły żywnościowe, podczas gdy w wywozie — 53'8% na produkty gotowe, a tylko ok. 7% na artykuły spożywcze. Krótko mówiąc, słusznie upodabnia się Belgię do jednej wielkiej fabryki, przetwarzającej i wyrzucającej w formie wyrobów gotowych wielkie dostawy surowcowe.

W tych warunkach już samo kurczenie się rynków zbytu dla wyrobów przemysłowych naskutek zapędów autarkicznych ze strony poszczególnych państw wystarczyłoby, aby sytuacja gospodarcza Belgii stała się naskutek kryzysu specjalnie trudną. Do tego jednak dołączyła się jeszcze trudność znacznie większa, wynikająca z dewaluacji funta angielskiego. Odbiło się to zarówno na wywozie belgijskim do samej Anglii, który z niespełna 4 milj. fr. w 1929 r. spadł do 1 373 milj. fr. w 1933 r., jak i na wywozie na inne rynki, gdzie konkurencja angielska, posiadająca premję dewaluacyjną, skutecznie poczęła redukować eksport belgijski. W całym szeregu dziedzin eksportu (węgiel, żelazo, stal, maszyny i t. p.) oba eksporty: angielski i belgijski są jednorodząjowe. Sam rynek angielski, który w miarę obniżania się funta stwarza sobie dla importu z krajów „żłotych” dodatkowe „dewaluacyjne” cło, odbierał w 1933 r. 16% wywozu jaj belgijskich, 34% wywozu szyb lustrzanych, 28% szyb zwykłych, 16% żelaza profilowego, 13'3% walcówki, 7'5% blachy żelaznej i t. d. Jasne jest, iż skutki obniżenia się kursu waluty angielskiej musiały być dla wywozu belgijskiego szczególnie dotkliwe.

Belgia, ograniczana w ten sposób w swoim wywozie, szukała rozwiązania dla swego zasadniczego problemu gospodarczego we wzmocnieniu swych obrotów z krajami, które — tak jak ona — pozostały w okresie ostatniego kryzysu przy walucie złotej. Stąd — inicjatywa jej na jesieni r. ub. ku zacieśnieniu więzów gospodarczych pomiędzy krajami bloku złotej, inicja-

tywa, omawiana swego czasu szczegółowo w tyg. „Polska Gospodarcza”, a która jednak nie dała spodziewanych rezultatów. Główny postulat, mianowicie, powiększenie o 10% w ciągu najbliższego roku rozmiarów wymiany handlowej pomiędzy temi państwami — okazał się dla Belgii bardzo trudnym do wykonania — wobec dużej naogół nieustępliwości jej dotychczasowych partnerów rokowaniowych: Holandji, Szwajcarii, a zwłaszcza Francji. Wyniki tych rokowań wzmocniły tylko stanowisko potężnej w Belgii partji dewaluacjonistów, składającej się przede wszystkim z przemysłowców eksportowych, do których ciążyli zresztą w dużej mierze socjaliści z uwagi na szerzące się bezrobocie w przemyśle. Na jesieni r. ub. Belgja przeszła już jedno przesilenie gabinetowe, będące pod znakiem walki partji deflacionistów i dewaluacjonistów, w której to walce jednak wówczas zwyciężyli pierwsi, doprowadzając do utworzenia gabinetu P. Theunisa. Stałość gabinetu tego zależała jednak od dwóch rzeczy: prowadzenia rokowań handlowych w łonie bloku złotego i względnej przynajmniej faktycznej stabilizacji waluty angielskiej. Gdy rokowania się nie udały, a funt w początkach marca zachwiał się ponownie, spadając o ok. 3% swej wartości i niwecząc w dużej mierze te wszystkie wysiłki deflacyjne, jakie przemysł belgijski stosował w ciągu r. ub. dla utrzymania się na rynkach zbytu, wpływy dewaluacjonistyczne wzrosły na sile. Wyraziło się to odrazu w niepokoju na giełdzie, i kurs franka w połowie b. m. obsunął się do dolnego punktu złotego a nawet poniżej.

W tych warunkach odbyła się przyspieszona wizyta Premiera i szeregu ministrów belgijskich w Paryżu, którzy w tej krytycznej sytuacji zwrócili się przede wszystkim do Francji, jako do głównego ośrodka bloku złotego, mogącego im przyjść z pomocą. Wiadomo, iż rokowania handlowe, prowadzone poprzednio z Francją, nie dały dla Belgii wyraźnych rezultatów. Dalsze rokowania, przewidziane na styczeń r. b., nie doszły również do skutku. Trudności ze strony Francji polegały na tem, iż Belgja z Francją nie stanowią w żadnej mierze uzupełniających się wzajemnie rynków. Mimo bardzo ożywionych obrotów handlowych w miarę postępów kryzysu spadają one stale. Przywóz francuski z Belgji spadł z 2'4 milj. fr. w 1932 r. na niespełna 2 milj. fr. w 1933 r. i na 1 470 miljn. fr. w 1934 r. Wywóz francuski do Belgji spadł również z 2'2 milj. w 1932 r. na niespełna 2 milj. w 1934 r., przyczem jednak, jak widać, spadek jest tutaj mniej gwałtowny. W rezultacie zamiast ujemnego salda w wysokości 207 miljn. fr. w 1932 r. zyskała Francja w 1934 r. dodatnie saldo w wysokości przeszło 1/2 milj. fr. Wizyta ministrów belgijskich w Paryżu miała więc zupełnie wyraźne uzasadnienie faktyczne.

Zagadnienie bloku złotego posiadało w dotychczasowej belgijskiej polityce gospodarczej znaczenie zupełnie specjalne. Z ogłoszonych ostatnio przez Sekretariat Ligi Narodów statystyk obrotów krajów, należących do tego bloku, wynika, iż naogół kraje tego bloku mają jednakże główne swe zainteresowania handlowe poza nim. Sytuacja Belgji przedstawia się odmiennie. W 1929 r. przywoziła ona z krajów bloku za ok. 11'9 milj. fr., co stanowiło ok. 1/3 jej ogólnego przywozu, wywoziła zaś do tych krajów za ok. 9'8 milj. fr., co stanowiło również nieco mniej tylko niż 1/3 jej ogólnego wywozu. W miarę rozwoju kryzysu jednak i kurczenia się handlu zagranicznego Belgji odcinek jej obrotów z blokiem począł odgrywać eksportowo coraz większą rolę. W 1933 r. np. przywoziła ona z krajów bloku 31'7% wartości ogólnej swego przywozu, wywoziła zaś do tych krajów 39'9% wartości ogólnej swego wywozu. Dodatni bilans handlowy z krajami bloku wynosił dla Belgji wówczas prawie miliard franków.

W trudnej sytuacji, w jakiej znalazła się Belgja wobec paniki, spowodowanej nowym spadkiem funta, gabinet P. Theunisa przedsięwziął swą podróż paryską przede wszystkim dlatego, iż z punktu widzenia ogólnego (możliwości handlowe

Belgji w bloku złotym) i specjalnie belgijsko-francuskiego (ujemny bilans handlowy wobec Francji) mógł liczyć, iż tutaj właśnie znajdzie odpowiednie poparcie. Niemniej jednak wizyta paryska rezultatów nie dała. O ile wnosić można z ułamkowych o niej doniesień, Belgja otrzymała od Francji zamiast ustępstw polityczno-handlowych propozycję... finansowego poparcia franka belgijskiego (pożyczka podobno w wysokości 1 1/2 milj. fr. belg.). Propozycja ta została przez delegację belgijską odrzucona — pro prostu dlatego, iż techniczna pozycja franka belgijskiego była doskonała (pokrycie ok. 65%) i punkt ciężkości paniki, obniżającej kurs franka, leżał zgoła gdzieindziej. Chodziło przecież nie o doraźną pomoc finansową, której wogóle nie było potrzeba, ale o udowodnienie opinii publicznej w Belgji, iż polityka deflacyjna, prowadzona dotychczas, może mimo wszystkie zawody dawać rezultaty — i że inicjatywa wzmocnienia obrotów w ramach bloku złotego ma szanse poważniejszego powodzenia.

Sytuacja Francji wobec Belgji była w owych krótkich rozmowach, jakie odbyły się w Paryżu z okazji wizyty ministrów belgijskich, szczególnie kłopotliwa. Głosy prasy udowodniały to w całej pełni. W „Le Temps” P. Jenny pisał, iż „wolno przypuszczać, iż Rząd francuski pomoże Belgji w całej rozciągłości, jaka tylko da się pogodzić ze słusznymi interesami narodowymi, z którymi musi się liczyć”. Ale, pisząc to, P. Jenny nie wierzył widocznie w pozytywny wynik rozmów, gdyż o kilkadziesiąt wierszy dalej dodawał, iż „gdyby wbrew oczekiwaniom miał się zdarzyć czy to w Belgji czy w jakimś innym kraju bloku złotego jakiś wypadek monetarny (sic...), mogłoby z tego wynikać rozpadnięcie się bloku złotego, ale nigdy poważniejsza groźba dla franka francuskiego”.

W ostatnich słowach zawarte jest całe stanowisko Francji nie tylko wobec wypadków belgijskich, ale i w stosunku do całego bloku złotego jako takiego. Dla Francji blok ma znaczenie bez porównania mniejsze niż dla Belgji. Przede wszystkim dlatego, iż udział obrotów z krajami bloku w całości obrotów francuskich z zagranicą jest znacznie mniejszy niż w Belgji, następnie zaś — co jest jeszcze ważniejsze — że rola handlu zagranicznego we Francji wogóle jest o wiele mniej decydująca dla utrzymania równowagi gospodarczej w kraju, niż to ma miejsce w Belgji. Francja, nie doprowadziwszy do końca swej deflacji ze względów wewnętrzno-politycznych, zrezygnowała właściwie chwilowo z ekspansji handlowej nazewnątrz, zadowalając się ograniczaniem przywozu z zagranicy, co jej się udaje i co daje jej na bliską metę 2 doraźne korzyści: ograniczanie konkurencji zagranicznej na własnym rynku, gdzie koszty produkcji pozostają ciągle jeszcze nadmierne, oraz redukowanie ujemnego salda w bilansie handlowym, a przez to utrzymywanie właściwej równowagi bilansu płatniczego. Francja, posiadając strukturę gospodarczą w wysokiej mierze zrównoważoną, będąc w znacznym stopniu samowystarczalna żywnościowo, nie niosąc ciężaru nadmiernie rozbudowanego w stosunku do własnych potrzeb przemysłu przetwórczego — może na czas pewien prowadzić tego rodzaju półautarkiczną politykę. Stąd pewność, iż nawet w wypadku rozpadnięcia się bloku frank francuski zdoła się utrzymać.

Dla Francji zresztą ustępstwa dla samej tylko Belgji byłyby, być może, ostatecznie jeszcze do zniesienia i za ich cenę opłacałoby się dla niej utrzymać blok złoty. Ale zgóry było wiadomo, iż jakiegokolwiek ograniczenie K. N. U. w stosunkach Francji z resztą świata przez udzielenie Belgji wyraźnych preferencyj celnych i kontyngentowych naraża Francję odrazu na konflikt z Anglią i Stanami Zjedn. Francja przeszła już w r. ub. jedne rokowania z Anglią, gdzie spowodu uznania się strony angielskiej za „dyskryminowaną” o mały włos nie pękły stosunki gospodarcze pomiędzy obu krajami. Wówczas Francja zresztą musiała ustąpić. Co do Stanów Zjedn. — to pewne jest, iż po preferencyjach dla Belgji Prezydent Roosevelt zastosowałby wobec Francji również ową nową klauzulę „dyskryminacyjną”.

Nie było wątpliwości, iż w tych warunkach Francja na specjalne ustępstwa dla samej tylko Belgii iść nie może.

Rezultaty paryskiej wizyty nie dały na siebie długo czekać. Tegoż dnia po powrocie do Brukseli Rząd P. Theunisa wprowadził ograniczenia dewizowe i podał się do dymisji. Przewlekłe przesilenie gabinetowe i niepewność co do kursu franka belgijskiego oddziaływały na walutę belgijską deprymująco, obniżając ją o kilkanaście procent. Dopóki nowy rząd nie wypowie się w sprawach monetarnych zupełnie wyraźnie — niepokoju zażegnać się nie uda.

Tak czy inaczej blok złoty należy już właściwie do przeszłości. Mówiliśmy o nim na tem miejscu już nieraz, iż nie odegrał on roli, do jakiej został powołany. Nie odegrał dlatego, że większość jego członków prowadziła pro domo sua politykę,

biegunowo sprzeczną z wszelkimi próbami współpracy międzynarodowej, a mianowicie politykę daleko posuniętych zapędów autarkicznych. Broniąc przedewszystkiem swych rynków wewnętrznych, tem samem uniemożliwiały one rozszerzanie obrotów między sobą. Reszty dokonały związania traktatowe z państwami spoza bloku i obawa przed zerwaniem tych związani.

Bez względu na to, czy polityka Rządu P. van Zeelanda pójdzie po linii dewaluacji franka czy też ograniczy się tylko do restrykcji dewizowych — jednolity dotychczas front walut „złotych” został przetłamany. Nie będzie to bez znaczenia dla ukształtowania się międzynarodowych stosunków gospodarczych w przyszłości.

t. l.

KRONIKA ZAGRANICZNA

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH

ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie 10 ÷ 23/III r. b. kształtowały się następująco (w walucie danego kraju, w Buenos Aires i Liverpoolu — w \$, w Hamburgu — w Hfl. — za 100 kg):

	10 ÷ 16/III	17 ÷ 23/III	Wzrost (+) lub spadek (-)		Wiedeń . .	26'62½	26'62½	—
					Hamburg . .	3'01	3'01	—
					O w i e s i:			
					Berlin . . .	—	—	—
					Praga . . .	122'90	122'90	—
					Chicago . .	3'79	3'37	-11'1
					Buenos Aires	1'89	1'89	—
					Liverpool .	3'44	3'30	-4'1
					Wiedeń . .	24'00	24'00	—
					Hamburg . .	3'15	3'15	—
					Jęczmień browarowy			
					Berlin . . .	—	—	—
					Praga . . .	147'00	147'00	—
					Chicago . .	4'31	4'31	—
					Wiedeń . .	29'87½	29'87½	—
					Hamburg . .	—	—	—
					Ż y t o:			
					Berlin . . .	17'00	17'00	—
					Praga . . .	138'65	138'65	—
					Chicago . .	2'33	2'16	-7'4

PRZEDRUK DOZWOLONY, LECZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 5 12 66 (Red.), 5 12 73 i 5 35 35 (Adm.), 11 92 68 (Druk.).
Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki zł 1.200; II i III str. okł. — zł 900; ½ str. okł. — zł 500; str. zwyczaj.: 1 str. — zł 600, ½ str. — 350, ¼ str. — zł 200, 1/8 str. — zł 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓŁEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, ½ str. — zł 110, 1/8 str. — zł 80, ¼ str. — zł 70, 1/16 str. — zł 55, 1/32 str. — zł 40, 1/64 str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor naczelny: **CZESŁAW PECHE**

Redaktor: **WACŁAW SZURIG**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
JERZY LUBOWICKI

Redaktor działu rolniczego:
LEONARD KRAWULSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
BOLESŁAW KACZMARKIEWICZ

Wydawca: Sp. Wyd. z ogr. odd. „PRZEMYSŁ I HANDEL”

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

II OGŁOSZENIE

Rada Zarządzająca

Włosko-Polskiego Towarzystwa Górniczego krynok „Sipmer”
Societa Italo-Polacca Minerale krynok „Sipmer”
Spółki Akcyjnej z siedzibą w Medjolanie

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 30 marca 1935 r. o godz. 16 odbędzie się w siedzibie Spółki w Medjolanie, przy Piazza della Scala 3

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Rady Zarządzającej i Komisji Rewizyjnej; 2) Rozpatrzenie stanu rachunków na dz. 31 grudnia 1934 r. i powzięcie odnośnych uchwał; 3) Wybór jednego członka Rady Zarządzającej; 4) Określenie wysokości wynagrodzenia dla członków Rady Zarządzającej za okres sprawozdawczy 1934 r.; 5) Wybór trzech członków Komisji Rewizyjnej i dwóch zastępców; 6) Określenie honorarjum dla Komisji Rewizyjnej na 1935 r.

Właściciele akcji imiennych, pragnący skorzystać z prawa głosu, winni wpisać swe akcje do księgi Towarzystwa conajmniej na trzy dni przed terminem Zgromadzenia.

Akcje na okaziciela winny być zdeponowane w „Banca Commerciale Italiana” w Medjolanie najpóźniej do dn. 25 marca 1935 r.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Warszawskiego T-wa Budowy i Eksploatacji Żelazni Miejskiej
SPÓŁKA AKCYJNA

w Warszawie, Nowy Świat 41 m. 28

stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27 czerwca 1934 r. „Dz. Ust. R. P.” z dn. 30 czerwca 1934 r. Nr. 27, poz. 502:

1) podaje do wiadomości, że Walne Zebranie Akcjonariuszów z dn. 6 kwietnia 1934 r. uchwaliło

zmniejszenie kapitału zakładowego o zł 392 700

przez zmniejszenie nominalnej wartości każdej akcji o zł 100 (sto);

2) wzywa wierzycieli Towarzystwa, aby w ciągu trzech miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia

zgłosili swój sprzeciw

przeciwko postanowieniu zmniejszenia kapitału zakładowego, w przeciwnym bowiem razie uważać się ich będzie za zgadzających się na obniżenie kapitału zakładowego Towarzystwa.

II OGŁOSZENIE

WALNE ZGROMADZENIE

Wielkopolskiego Towarzystwa Budowlanego „Rika”
Spółka Akcyjna w Bydgoszczy

odbędzie się w dn. 13 kwietnia 1935 r. o godz. 17 w lokalu Towarzystwa przy ul. Marcinkowskiego 7.

Porządek obrad:

1) Zagajenie; 2) Wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia; 3) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia; 4) Przedłożenie bilansu na dz. 31/XII 1934 r. i obliczenia strat i zysków, oraz sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej; 5) Podział czystego zysku; 6) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 7) Ustąpienie Rady Nadzorczej i wybór nowej; 8) Dyskusja; 9) Wolne wnioski; 10) Zamknięcie.

PP. Akcjonariusze winni przedstawić w biurze Towarzystwa swe akcje lub kwity depozytowe najpóźniej do dn. 28 marca r. b. o godz. 10 przedpoł.

PP. Akcjonariusze, pragnący wnieść dodatkowe sprawy na porządek dzienny Walnego Zgromadzenia, winni zgłosić je najpóźniej na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Prezes Rady Nadzorczej:

Zarząd:

(-) A. Burzyński

(-) M. Reich

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł Bawełniany „Adam Ussef”, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 12 kwietnia 1935 r. o godz. 17 odbędzie się w biurze Zarządu w Łodzi, przy ul. Kiłińskiego Nr. 222

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat za 1934 r. operacyjny, jakoteż wniosków Komisji Rewizyjnej; 2) Podział zysków za 1934 r.; 3) Budżet na 1935 r.; 4) Wybory do Zarządu i wybór członków Komisji Rewizyjnej; 5) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje — w myśl art. 59 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o prawie o Spółkach Akcyjnych.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Pabjanickiej Spółki Akcyjnej Przemysłu Chemicznego
w PABJANICACH

na zasadzie § 18 statutu Spółki zaprasza PP. Akcjonariuszów na 39 DOKOZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI,

odbyć się mające we środę, dn. 10 kwietnia 1935 r. o godz. 10 rano w biurze Zarządu w Pabjanicach przy ul. Piłsudskiego Nr. 5, z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie protokołu z 38 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów Spółki z dnia 1 maja 1934 r. oraz stwierdzenie wykonania uchwał tegoż Walnego Zgromadzenia;

2) Przyjęcie sprawozdania rocznego, bilansu rocznego oraz sprawozdania Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1934; powzięcie decyzji w sprawie bilansu rocznego oraz udzielenia Zarządowi pokwitowania;

3) Powzięcie decyzji w sprawie użycia czystego zysku oraz ustalenie dywidendy tudzież terminu wypłaty tejże;

4) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;

5) Wybory do Zarządu oraz wybór Komisji Rewizyjnej;

6) Wnioski.

Zgłoszenia w przedmiocie zamieszczenia dodatkowych spraw na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia przedłożone być winny Zarządowi niepóźniej, niż na 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, którzy zamierzają uczestniczyć w powyższym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje Zarządowi Spółki co najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej oraz w banku „Schweizerischer Bankverein”, Basel (Szwajcarski Związek Bankowy w Bazylei).

II OGŁOSZENIE

Osada Spółka Akc. Bud. Dom. w Gnieźnie

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie się w poniedziałek, dn. 15 kwietnia 1935 r. o godz. 17 w lokalu Hotelu Centralnego w Gnieźnie, ulica Mieczysława 7.

Porządek dzienny:

1) Przedłożenie bilansu oraz rachunków strat i zysków za rok obrachunkowy 1934, tudzież sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;

2) Udzielenie pokwitowania Zarządowi jak i Radzie Nadzorczej oraz uchwała, dotycząca podziału zysków;

3) Wybór 3 członków Rady Nadzorczej;

4) Wolne wnioski akcjonariuszów.

Akcjonariusze, chcący brać udział w Zebraniu, winni złożyć swoje akcje na 7 dni przed terminem Zebrania w biurze Spółki w Gnieźnie, ul. Mieczysława 7 — lub u notariusza, wzgl. przedłożyć akcje na Zebraniu osobiście notariuszowi.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Banku:

Bank für Handel und Gewerbe Poznań

Poznański Bank dla Handlu i Przemysłu, Sp. Akc. w Poznaniu

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że odbędzie się w czwartek dn. 25 kwietnia 1935 r. o godz. 12 w poł. w lokalu Banku w Poznaniu, ul. Masztalarska 8a

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za 1934 r.;
- 2) Przedłożenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1934 r.;
- 3) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 4) Wybór członków Rady Nadzorczej;
- 5) Wnioski.

Prawo uczestniczenia w Walnym Zebraniu mają ci akcjonariusze, którzy złożą w banku: Bank für Handel und Gewerbe Poznań Poznański Bank dla Handlu i Przemysłu Spółka Akcyjna w Poznaniu, najpóźniej siódmego dnia roboczego przed wyznaczonym Walnym Zebraniem do godz. 14 akcje tegoż Banku, przeznaczone do uczestniczenia, wraz z spisem numerów tych akcji, a o ile tych akcji nie otrzymali, odpowiednie noty ugodowe, względnie kwity depozytowe powyżej wspomnianego Banku i nie odbiorą ich przed ukończeniem Walnego Zebrania. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniach winno być stwierdzone, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zebrania.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej $\frac{1}{10}$ kapitału akcyjnego, mają prawo żądać umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym Walnego Zebrania. Żądanie to powinno być zgłoszone nie później, niż 14 dni przed terminem Walnego Zebrania, przy złożeniu dowodu poświadczenia przepisanej ilości akcji.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryk¹ Wyrobów Jedwabnych Klinge i Schulz, Spółki Akcyjnej w Łodzi

zawiadamia, że w dn. 25 kwietnia 1935 r. o godz. 11 przed poł. odbędzie się w lokalu Spółki przy ul. Piotrkowskiej 106

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Odczytanie sprawozdania Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1934;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat i udzielenie pokwitowania Zarządowi;
- 4) Wybór 4 członków Zarządu;
- 5) Ustalenie czynności i wynagrodzenia członków Zarządu;
- 6) Wybór oraz ustalenie wynagrodzenia 5 członków Komisji Rewizyjnej;
- 7) Uchwała o pokryciu strat bilansowych;
- 8) Wolne wnioski.

Akcjonariusze mają prawo zgłaszania wniosków najpóźniej na 14 dni przed terminem walnego zgromadzenia.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje albo kwity depozytowe lub zastawowe banków i instytucji kredytowych w siedzibie Zarządu Spółki przynajmniej na 7 dni przed terminem Zebrania, czyli najpóźniej do dn. 18 kwietnia r. b.

OBWIESZCZENIE PUBLICZNE

Sąd Grodzki w Warszawie, Oddział X. ul. Długa Nr. 50, na zasadzie art. 41 Prawa Czekowego

wyzywa posiadacza zaginionego czeku

z wystawienia Abrama Ostromogilskiego, zamieszkałego w Łodzi, ul. Piotrkowska Nr. 17, na konto P. K. O. Nr. 67.354 z daty 18 grudnia 1932 r. aby w ciągu 60 dni od daty ukazania się w druku niniejszego obwieszczenia, zgłosił się do Sądu i okazał sądowi powyższy czek, w przeciwnym razie czek ten zostanie uznany przez Sąd za umorzony.

Nr. Co 44/35.

Sędzia Grodzki

Zarząd Przędzalni Wełny Czesankowej Markus Kohn

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 19 kwietnia 1935 r. o godz. 10 w siedzibie Spółki w Łodzi przy ul. Łąkowej Nr. 5, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Reasumcja bilansu za 1933 r.;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r.;
- 4) Udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 5) Określenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej;
- 6) Uchwalenie preliminarza budżetowego na rok operacyjny 1935;
- 7) Wybór członków Zarządu i Rady Nadzorczej, na miejsce ustępujących w myśl artykułu 9 i 14 statutu Spółki.

PP. Akcjonariusze, którzy chcą sobie wziąć udział w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć najpóźniej na 7 dni przed terminem tegoż Zgromadzenia posiadane przez nich akcje Zarządowi Spółki.

Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Polskiej Centrali Importu Kawy, Spółka Akcyjna w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że — zgodnie z § 8 Statutu Spółki —

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 12 kwietnia 1935 r. o godz. 17, w lokalu Spółki przy ul. Moniuszki 6 w Warszawie, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r., sprawozdań Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 2) Powzięcie uchwały co do rozdziału zysków;
- 3) Pokwitowanie władz Spółki co do dokonanych czynności;
- 4) Uchwała co do budżetu na 1935 r.;
- 5) Wybory do Rady Nadzorczej, Komisji Rewizyjnej i Zarządu;
- 6) Wnioski PP. Akcjonariuszów (Art. 57 Ustawy o Spółkach Akcyjnych).

II OGŁOSZENIE

Zarząd Polskiego Towarzystwa dla Handlu Węgłem „Węglblok” SPÓŁKI AKCYJNEJ

niniejszem zawiadamia, iż we czwartek, dn. 11 kwietnia 1935 r. o godz. 5 popoł. w Warszawie w lokalu Spółki, przy ul. Ordynackiej Nr. 11 odbędzie się

DWUNASTE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z porządkiem dziennym następującym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu i rachunku strat i zysków, podziału zysków, jak również udzielenie pokwitowania Zarządowi i Komisji Rewizyjnej — wszystko za rok operacyjny 1934;
- 2) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na 1935 r.;
- 3) Wybór członków Zarządu na miejsce ustępujących i wybór Komisji Rewizyjnej na 1935 r.;
- 4) Upoważnienie Zarządu do kupna, sprzedaży i obciążania majątku nieruchomości;
- 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni co najmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć swe akcje lub świadectwa tymczasowe w biurze Zarządu Spółki przy ul. Ordynackiej 11, względnie przedstawić zaświadczenie notariusza lub instytucji kredytowej o złożeniu ich do depozytu.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Górnślaska Fabryka Celulozy i Papieru w Czulowie

zawiadamia, że w poniedziałek dn. 20 kwietnia 1935 r. o godz. 16 w lokalu biura Zarządu Spółki, mieszczącego się w Czulowie, powiatu Pszczyńskiego na Górnym Śląsku, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1934, oraz pokwitowanie Zarządu i Rady Nadzorczej z wykonania obowiązków; 3) Działalność i budżet na 1935 r.; 4) Wybór członków Zarządu i Rady Nadzorczej; 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć — w myśl art. 57 prawa o spółkach akcyjnych — w biurze Zarządu nie później jak na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia swe akcje lub zaświadczenia notariusza, instytucji kredytowych krajowych względnie banków: Banque E. Hoskier et Cie. Paris, Schweizerischer Bankverein, Zürich, A/S Københavns Handelsbank, Kopenhaga, stwierdzające, że akcje zostały złożone do przechowania i nie będą wydane właścicielowi przed terminem Walnego Zgromadzenia.

I OGŁOSZENIE

Kolej Żelazna Chabówka—Zakopane, Spółka Akc.

Stosownie do postanowień §§ 12 — 20 statutu ogłasza się, że **XXXII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY**

Spółki Akcyjnej „Kolej Żelazna Chabówka — Zakopane” odbędzie się w dn. 18 kwietnia 1935 r. o godz. 10 przedpoł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie, ul. Jagiellońska Nr. 1. II p.

Przedmiotem obrad będą:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1934 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 2) Podział zysku.

Po myśli postanowień § 21 statutu, każda akcja daje prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostanie złożona przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki lub w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Warszawie i nie będzie odebrana przed ukończeniem tegoż.

Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego lub jego uzupełnienia mogą być zgłoszone najpóźniej w dn. 3 kwietnia 1935 r. w Zarządzie we Lwowie, ul. Jagiellońska Nr. 1 II p. (Gmach Galic. Kasy Oszczędności).

Lwów, dn. 20 marca 1935 r.

Zarząd

I OGŁOSZENIE

**Zarząd Towarzystwa Piotrkowsko-Sulejowskiej Kolei Dojazdowej
SPÓŁKA AKCYJNA**

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w dn. 25 kwietnia 1935 r. o godz. 12 w lokalu Biura Zarządu w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 77 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat za 1934 r.; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i udzielenie Zarządowi absolutorjum; 4) Wybór jednego członka Zarządu (§ 27 Statutu); 5) Określenie wynagrodzenia Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Użycie kapitału zapasowego; 7) Wnioski zgłoszone.

Akcje i dowody depozytowe, uprawniające do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, będą przyjmowane przez Zarząd — stosownie do § 19 Statutu — do dn. 17 kwietnia 1935 r.

PP. Akcjonariusze mogą zgłaszać dodatkowe sprawy na porządek dzienny pod warunkiem, że zostaną one złożone w Biurze Zarządu do dn. 10 kwietnia 1935 r.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Kaliskiej Manufaktury Piuszu i Aksamitu w Kaliszu

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 kwietnia 1935 r. o godz. 10 rano w lokalu Zarządu w Kaliszu odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1934 r. i pokwitowanie władz Spółki; 2) Uzupełnienie statutu przez dodanie § 10 o brzmieniu: „Zwyczajne Walne Zgromadzenie odbywa się corocznie w ciągu 5 miesięcy, a sprawozdanie składa Zarząd Komisji Rewizyjnej w ciągu 3 miesięcy od upływu roku operacyjnego”; 3) Wybór władz Spółki; 4) Wynagrodzenie członków Zarządu; 5) Upoważnienie Zarządu do otwierania kredytów w instytucjach bankowych i u osób prywatnych, oraz zaciągania długów lub krótkoterminowych pożyczek z zabezpieczeniem hipotecznym; 6) Wnioski Zarządu.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w posiedzeniu Zgromadzenia, winni — stosownie do art. 399 § 2 Kodeksu Handlowego — przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia złożyć swoje akcje, bądź odnośne dowody posiadania akcji na ręce Zarządu do biura Spółki w Kaliszu przy ul. Szopena Nr. 27. W razie niedojścia Zebrania do skutku w terminie wymienionym następnie Walne Zgromadzenie odbędzie się w dn. 14 maja 1935 r. o godz. 12 w tymże lokalu i będzie prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

I OGŁOSZENIE

Rada Nadzorcza i Zarząd Spółki

„Polsot” Polska Spółka dla Obrotu Towarowego, Sp. Akc. we Lwowie

zawiadamia, że w dn. 27 kwietnia 1935 r. o godz. 5 popoł. odbędzie się w lokalu Spółki we Lwowie, przy ul. Szajnochy l. 2

**XIV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie przedłożonego sprawozdania, bilansu i rachunku strat i zysków za 1934 r.;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, wydelegowanej z grona Rady Nadzorczej do sprawdzenia ksiąg i bilansu za 1934 r.;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i udzielenie absolutorjum Radzie Nadzorczej i Zarządowi za 1934 r.;
- 4) Powzięcie uchwały co do użycia wykazanej nadwyżki zysku;
- 5) Wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w tem Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje wraz z bieżącymi kuponami w kasie Spółki we Lwowie, ul. Szajnochy 2, najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, t. j. do dn. 20 kwietnia 1935 r., gdzie otrzymają poświadczenie, które opiewać będzie na nazwisko z zapodaniem ilości akcji i głosów, przysługujących upoważnionemu Akcjonariuszowi.

Poświadczenie to służyć będzie jako legitymacja do wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu. Zdeponowane akcje wydane będą po Walnym Zgromadzeniu za zwrotem poświadczenia.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Prasa Nowa” Zakłady Wydawnicze i Graficzne we Lwowie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 4 maja 1935 r. o godz. 12 odbędzie się w lokalu Spółki we Lwowie ul. Sołkowska 4

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r., udzielenie absolutorjum Zarządowi; 3) Powzięcie uchwały w sprawie przeznaczenia zysku bilansowego; 4) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski Akcjonariuszów.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć najpóźniej na dni 7 przed terminem Zgromadzenia w Zarządzie Spółki swoje akcje lub zaświadczenia ich złożenia w instytucjach, do tego uprawnionych.

Zarząd Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego

SPÓŁKI AKCYJNEJ

zwołuje

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

które odbędzie się w środę dn. 24 kwietnia 1935 r. o godz. 10 w gmachu Spółki w Łodzi, przy ul. Przejazd Nr. 58, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Sprawozdania Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1934 r.;
- 3) Podział zysku, osiągniętego w 1934 r.;
- 4) Zatwierdzenie budżetów na 1935 r.;
- 5) Wybory do Rady Nadzorczej;
- 6) Wybór członków Zarządu;
- 7) Dostosowanie statutu Spółki do wymagań Kodeksu Handlowego.

Dostosowanie statutu Spółki do Kodeksu Handlowego projektuje się w sposób następujący:

a) Zmiana treści niżej podanych paragrafów statutu Spółki. Dotychczasowe brzmienie: § 3. — „Ogłoszenia, jakie Zarząd na zasadzie niniejszego statutu obowiązany jest publikować, winny być umieszczane w „Monitorze Polskim” i oprócz tego w dwóch pismach, a mianowicie jednym w Łodzi, a drugim w Warszawie, w czasopiśmie „Polska Gospodarcza”.

§ 19. — „Jeżeli cały kapitał akcyjny jest reprezentowany na Walnym Zgromadzeniu, może się ono odbyć i bez formalnego zwołania, o ile nikt z obecnych nie wniesie sprzeciwu ani co do odbycia Walnego Zgromadzenia, ani co do postawienia na porządku dziennym poszczególnych spraw. W braku sprzeciwu takie Zgromadzenie może rozpatrywać i decydować o wszystkich sprawach, obchodzących Spółkę. Uchwały, w ten sposób powzięte, z wyjątkiem podlegających wpisowi do Rejestru Handlowego, powinny być ogłoszone w „Monitorze Polskim” w przeciągu dni czternastu (14) pod rygorem ich nieważności”.

§ 22 p. 3): „zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa, należącego do Spółki, na okres dłuższy niż jeden rok, z zachowaniem § 21 uprawnienia rządowego Nr. 12”.

§ 23. — „Akcjonariusze mogą uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu osobiście lub przez pełnomocników. Pełnomocnictwa, które mogą być tylko pisemne, winny być złożone Zarządowi lub przewodniczącemu Walnego Zgromadzenia i dołączone do protokołu. Członkowie Zarządu i pracownicy Spółki nie mogą być pełnomocnikami na Walnych Zgromadzeniach”.

§ 27. — „Ani osobiście, ani przez pełnomocników, ani też jako pełnomocnicy innych osób nie mogą głosować akcjonariusze przy powzięciu uchwał, dotyczących pociągnięcia ich do odpowiedzialności za sprawowanie nadzoru lub zarządu, albo przyznania im wynagrodzenia, tudzież umów lub sporów między nimi a Spółką”.

§ 46. — „Członkowie Zarządu nie mogą bez uprzedniego zezwolenia Rady Nadzorczej zajmować się interesami konkurencyjnego przedsiębiorstwa, ani też uczestniczyć w jego władzach”.

Projektowane brzmienie:

§ 3. — „Ogłoszenia, jakie Zarząd na zasadzie niniejszego statutu obowiązany jest publikować, winny być umieszczane w „Monitorze Polskim” oraz w piśmie, wskazanym przez Ministra Przemysłu i Handlu”.

§ 19. — „Jeżeli cały kapitał akcyjny jest reprezentowany na Walnym Zgromadzeniu, może się ono odbyć i bez formalnego zwołania, o ile nikt z obecnych nie wniesie sprzeciwu ani co do odbycia Walnego Zgromadzenia, ani co do postawienia na porządku dziennym poszczególnych spraw. W braku sprzeciwu takie Zgromadzenie może rozpatrywać i decydować o wszystkich sprawach obchodzących Spółkę. Uchwały, w ten sposób powzięte, z wyjątkiem podlegających wpisowi do Rejestru Han-

dlowego, powinny być ogłoszone w „Monitorze Polskim” w ciągu miesiąca”.

§ 22 p. 3): „zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa z zachowaniem § 21 uprawnienia rządowego Nr. 12 oraz ustanowienie na niem prawa użytkowania”; oraz dodanie: do § 22 punktu 8): „wszelkie postanowienia, dotyczące rozszczeń o naprawienie szkody, wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru”.

§ 23. — „Akcjonariusze mogą uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu osobiście lub przez pełnomocników. Pełnomocnictwa, które mogą być tylko pisemne pod rygorem nieważności, winny być złożone Zarządowi lub przewodniczącemu Walnego Zgromadzenia i dołączone do protokołu. Członkowie Zarządu i pracownicy Spółki nie mogą być pełnomocnikami na Walnych Zgromadzeniach”.

§ 27. — „Ani osobiście, ani przez pełnomocników, ani też jako pełnomocnicy innych osób nie mogą głosować akcjonariusze przy powzięciu uchwał, dotyczących ich odpowiedzialności wobec Spółki z jakiegokolwiek tytułu albo przyznania im wynagrodzenia, tudzież umów lub sporów między nimi a Spółką”.

§ 46. — „Członkowie Zarządu nie mogą bez uprzedniego zezwolenia Rady Nadzorczej zajmować się interesami konkurencyjnego przedsiębiorstwa, ani też uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako spółnicy jawni lub członkowie władz”.

b) Zastąpienie powołanych w statucie Spółki artykułów prawa z dn. 22 marca 1928 r. i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3 grudnia 1930 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 86 z dn. 6 grudnia 1930 r., poz. 664) odpowiedniami artykułami Kodeksu Handlowego, a mianowicie: w § 8: wyrazy „prawem z dn. 22 marca 1928 r. o spółkach akcyjnych i art. 1 punktami 6 i 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3 grudnia 1930 r. („Dziennik Ustaw” Nr. 86 z dn. 6 grudnia 1930 r., poz. 664)” — wyrazami „przepisami Kodeksu Handlowego o spółkach akcyjnych”; w § 17: „art. 57, ust. 3, prawa z dn. 22 marca 1928 r. o spółkach akcyjnych — artykułem 397 § 2 Kodeksu Handlowego; w § 18: art. 55 prawa z dn. 22 marca 1928 r. — artykułem 395 Kodeksu Handlowego; w § 32: art. 69 prawa z dn. 22 marca 1928 r. o spółkach akcyjnych — artykułem 409 Kodeksu Handlowego; w § 37: art. 78 — 88 prawa z dn. 22 marca 1928 r. o spółkach akcyjnych i art. 1 punktu 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3 grudnia 1930 r. („Dz. Ust.” Nr. 86 z dn. 6 grudnia 1930 r., poz. 664) — artykułami 366 — 375 Kodeksu Handlowego; w § 45: art. 52 p. 2, 3 i 4 prawa z dn. 22 marca 1928 r. — artykułem 388 z punktami 3, 4 i 5 Kodeksu Handlowego; w § 49: art. 89 — 99 prawa z dn. 22 marca 1928 r. o spółkach akcyjnych — artykułami 376 — 387 Kodeksu Handlowego; w § 65: art. 102 prawa o spółkach akcyjnych — artykułem 420 Kodeksu Handlowego; w § 66: (art. 89 prawa o spółkach akcyjnych z dnia 22 marca 1928 r.) — artykułem 376 Kodeksu Handlowego; w § 69: art. 104 — 109 prawa z dn. 22 marca 1928 r. o spółkach akcyjnych — artykułami 422 — 427 Kodeksu Handlowego.

PP. Akcjonariusze mogą wziąć udział w tem Zwyczajnem Walnym Zgromadzeniu, o ile najpóźniej do dn. 17 kwietnia 1935 r. złożą w kasie Spółki w Łodzi, przy ul. Przejazd 58, swe akcje, względnie zaświadczenia o złożeniu akcji u notariusza lub w następujących instytucjach kredytowych: 1) Powszechny Bank Związkowy w Polsce, w Warszawie, 2) La Banque Commerciale de Bâle, à Bâle, Genève et Zurich, 3) Le Crédit Suisse, à Zurich, Genève, Bâle, St. Gall et Berne, 4) La Banque de la Société Générale de Belgique, à Bruxelles. Zaświadczenia o złożeniu akcji winny zawierać numery zdeponowanych akcji oraz stwierdzenie, że złożone akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia. Pisemne wnioski, dotyczące zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny, winny być złożone przez PP. Akcjonariuszów w Zarządzie Spółki najpóźniej do dn. 9 kwietnia 1935 r.

II OGŁOSZENIE

Przemysł Metalowy Granat, Spółka Akcyjna

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w dn. 10 kwietnia 1935 r. o godz. 18 odbędzie się w Warszawie przy ul. Żórawiej 17 w siedzibie Spółki

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków; 4) Podział zysków za rok operacyjny 1934 i pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków oraz zatwierdzenie budżetu na 1935 r.; 5) Powiększenie liczby członków Zarządu do sześciu osób i nowe wybory władz Spółki; 6) Upoważnienie Zarządu do kupna i sprzedaży nieruchomości Spółki oraz do zaciągania długów hipotecznych; 7) Potwierdzenie uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dn. 4 czerwca 1934 r. w przedmiocie fuzji ze Spółką Akcyjną „Kielecka Odlewnia” jako przejmowaną z wprowadzeniem zmian w tych uchwałach odnośnie do: a) dat bilansu, na którego podstawie ma nastąpić połączenie Spółek, b) zobowiązań Kieleckiej Odlewni, przejmowanych przez Spółkę i c) daty, od której nowe akcje będą uczestniczyły w dywidendzie; 8) Potwierdzenie w związku z tem uchwały z dn. 4 czerwca 1934 r. o: a) powiększeniu kapitału akcyjnego z 900 000 do 1 800 000 i b) o zmianie § 4 Statutu, który opiewa: „Kapitał akcyjny Spółki wynosi 900 000, całkowicie wpłaconych gotowizną, podzielonych na 6 000 akcji na okaziciela każda wartości nominalnej po 150” i nadaniu mu brzmienia: „Kapitał akcyjny Spółki wynosi 1 800 000 całkowicie wpłaconych, podzielonych na 18 000 akcji na okaziciela, każda wartości nominalnej po 100”.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni przedstawić w biurze Zarządu Spółki, ul. Żórawia 17 w Warszawie akcje lub kwity depozytowe najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

II OGŁOSZENIE

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

Spółki Akcyjnej pod firmą „Kanold”. Spółka Akc. w Lesznie

odbędzie się w środę dn. 10 kwietnia 1935 r. o godz. 11 w biurach Spółki w Lesznie przy ul. Królowej Jadwigi 33.

Porządek obrad:

1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Przedłożenie, rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej oraz bilansu i rachunku strat i zysków za 1934 r.; 3) Powzięcie uchwały w przedmiocie udzielenia pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz w przedmiocie pokrycia straty bilansowej; 4) Wolne wnioski bez uchwał.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć swoje akcje w kasie Spółki w Lesznie lub u notariusza z tem, że nie odbiorą je przed ukończeniem Zebrania.

„KANOLD” Spółka Akcyjna w Lesznie

Zarząd: *Henryk Kaczmarek*

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Wyróbów Węlnianych i Gumowych „F. W. Schweikerta”. Spółka Akcyjna

zawiadamia, że w dniu 30 kwietnia 1935 r. o godz. 4 po poł. w lokalu Zarządu przy ul. Piotrkowskiej 147 w Łodzi odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r.; 2) Budżet na 1935 r.; 3) Kwitowanie Rady Nadzorczej; 4) Wybory dwóch członków Zarządu na miejsce ustępujących podług starszeństwa; 5) Wybory członków Rady Nadzorczej; 6) Wolne wnioski. Wniosek: Reasumcja uchwały walnego zgromadzenia z dnia 18 kwietnia 1934 r., dotyczącej bilansu za rok 1933.

III OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł Metalowy „Granat”

w wykonaniu uchwały z dn. 12 lutego 1935 r. i na mocy art. 466 Kod. Handlowego ogłasza poraz trzeci

zamiar złączenia majątku

swego z majątkiem Spółki Akc. „Kielecka Odlewnia”, w którym to przedmiocie zapadła uchwała Nadzwyczajnych Walnych Zgromadzeń obu Spółek w dn. 4 czerwca 1934 r., podlegająca częściowej zmianie na

ZWYCZAJNEM WALNEM ZGROMADZENIU

mającym się odbyć w dn. 10 kwietnia 1935 r. o godz. 18 w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, ul. Żórawia 17.

II OGŁOSZENIE

Kielecka Odlewnia, Spółka Akcyjna w Kielcach

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w dn. 10 kwietnia 1935 r. o godz. 19 odbędzie się w Warszawie przy ul. Żórawiej 17 w lokalu Spółki Akcyjnej „Przemysł Metalowy Granat”

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków; 4) Podział zysków za rok operacyjny 1934 i pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 5) Potwierdzenie uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dn. 4 czerwca 1934 r. w przedmiocie fuzji ze Spółką Akcyjną „Przemysł Metalowy Granat” jako przejmowaną z wprowadzeniem zmian odnośnie do: a) dat bilansu, na którego podstawie ma nastąpić połączenie Spółek, b) zobowiązań Kieleckiej Odlewni, przejmowanych przez Spółkę Akc. „Przemysł Metalowy Granat” i c) daty, od której nowe akcje będą uczestniczyły w dywidendzie; 6) Potwierdzenie w związku z tem uchwały z dn. 4 czerwca 1934 r.: a) o przejęciu przez Spółkę Akcyjną „Przemysł Metalowy Granat” pasywów i aktywów Spółki Akcyjnej „Kielecka Odlewnia”, w szczególności nieruchomości Nr. 449 w Kielcach i Nr. 1622 w Warszawie i b) o wykreśleniu firmy z rejestru.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni przedstawić w biurze Zarządu Spółki Akc. „Granat”, ul. Żórawia 17 w Warszawie akcje lub kwity depozytowe najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Przemysłowo-Handlowego Block-Bron SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 11 kwietnia 1935 r. o godz. 6 popoł. w Biurze Zarządu, przy ul. Krakowskiej Przedm. 42, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu za rok operacyjny 1934 oraz rachunku strat i zysków, dokonanie podziału zysków i udzielenie pokwitowania Zarządowi; 4) Ustalenie wynagrodzenia dla Zarządu na 1935 r. i wynagrodzenia dla Komisji Rewizyjnej za 1934 r.; 5) Ustalenie budżetu na 1935 rok operacyjny; 6) Wybór członków Zarządu na miejsce ustępujących i 5-ciu członków Komisji Rewizyjnej; 7) Wnioski Akcjonariuszów.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Zebrania złożyć Zarządowi swe akcje, albo świadectwa zastawowe lub depozytowe instytucji kredytowych, działających na mocy statutów przez władze zatwierdzonych. PP. Akcjonariusze, pragnący zgłosić dodatkowe wnioski na porządek dzienny, winni zawiadomić o tem Zarząd piśmiennie nie później, niż na 15 dni przed Zgromadzeniem Walnym.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Polskie Zakłady Skody“, Spółka Akcyjna

w Okęciu pod Warszawą

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 24 kwietnia 1935 r. o godz. 6 popoł. odbędzie się w lokalu Polskiego Towarzystwa Zakładów Skody w Warszawie przy ul. Królewskiej 23

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprzedaż fabryki lotniczej i nieruchomości fabrycznych Spółki;
- 3) Obniżenie kapitału akcyjnego Spółki do zł 491 500 drogą umorzenia 145 085 sztuk akcji, w tem wszystkich imiennych i uprzywilejowanych;
- 4) Zmiana §§ 3, 4, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 20, 22, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 40 i 42 Statutu Spółki;
- 5) Ewentualne wolne wnioski.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli najmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, t. j. do dn. 16 kwietnia 1935 r. do godz. 2 popoł., zostaną zapisani do księgi akcyjnej Spółki, właściciele akcji na okaziciela — o ile w tym terminie złożą w biurze miejskim Spółki w Warszawie, przy ul. Złotej Nr. 68 swoje akcje, świadectwa tymczasowe, lub też dowody zdeponowania akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej — przyczem w zaświadczeniu tem należy wymienić liczby akcji i stwierdzić, iż akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Projektowane brzmienie zmienionych paragrafów Statutu:

§ 3. — Celem Spółki jest: a) budowa i eksploatacja zakładów dla wyrobu motorów elektrycznych, aparatów elektrycznych i innych maszyn; b) nabywanie, zakładanie, dzierżawienie i sprzedawanie wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych oraz branie udziału w innych spółkach, mających cele pokrewne; c) prowadzenie handlu wyrobami tych zakładów w Polsce i zagranicą; d) prowadzenie wszelkiego rodzaju studjów technicznych i gospodarczych, związanych z celem przedsiębiorstwa, oraz robót budowlanych na rachunek własny lub osób trzecich; e) nabywanie, wynajmowanie, wypuszczanie w dzierżawę i sprzedawanie nieruchomości miejskich i ziemskich, służących dla celów Spółki i wszelkiego rodzaju majątku ruchomego; f) przyjmowanie przedstawicielstw i innych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych i powierzenie im przedstawicielstw; g) uzyskiwanie koncesyj, eksploatawanie ich na warunkach w nich wskazanych; h) zakładanie oddziałów, agentur oraz biur w Polsce i zagranicą. Spółka jest osobą prawną i spółką handlową, może zawierać wszelkiego rodzaju umowy i bronić swoich interesów w sądach i wszystkich urzędach.

§ 4. — Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 491 500 (czterysta dziewięćdziesiąt jeden tysięcy pięćset złotych) i podzielony jest na 4 915 (cztery tysiące dziewięćset pięćdziesiąt pięć) akcji na okaziciela po 100 (sto) złotych nominalnej wartości każda. Akcje mogą być wydawane w odcinkach zbiorowych.

§ 6. — Skreśla się.

§ 8. — Skreśla się.

§ 9. — W razie zagubienia świadectw tymczasowych właściciel tychże powinien zawiadomić o tem Zarząd na piśmie i podać numery zagubionych świadectw. Zarząd ogłasza o tem na koszt właściciela. Jeżeli po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia nie będzie otrzymana żadna wiadomość o zagubionych świadectwach, wówczas Zarząd wydaje nowe świadectwa z tymi samymi numerami z adnotacją, że zostały one wydane zamiast zagubionych. Do zagubionych kuponów i akcji stosuje się przepis ustawy o utraconych tytułach na okaziciela. O zagubieniu kuponów za czas ubiegły i bieżący Zarząd żadnych zawiadomień nie przyjmuje i właściciel, który je zgubił, traci prawo do otrzymania dywidendy.

§ 11. — Przy zawiązaniu Spółki wydane zostały 2 000 (dwa tysiące) świadectw założycielskich na okaziciela bez

nominalnej wartości. Każde świadectwo założycielskie daje prawo do udziału w zyskach, zgodnie z § 40 (czterdziestym) Statutu. Do świadectw tych stosują się analogiczne przepisy § 7 (siódmego) Statutu. Ilość świadectw założycielskich nie może być powiększona nawet w drodze zmiany Statutu.

§ 12. — Władzami Spółki są: a) Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, b) Komisja Rewizyjna, c) Zarząd.

§ 13. — Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów są zwyczajne i nadzwyczajne. Walne Zgromadzenia odbywać się będą w miejscu siedziby Spółki, albo w Warszawie, przyczem winno się ono odbyć corocznie w ciągu pierwszych pięciu miesięcy roku kalendarzowego. Przedmiotem obrad Zgromadzenia zwyczajnego powinny być następujące sprawy: 1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły, 2) powzięcie uchwały o rozdziale zysków i względnie pokryciu strat oraz określenie ewentualnego wynagrodzenia dla Zarządu i Komisji Rewizyjnej w postaci udziałów w zyskach Spółki, 3) kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd według swego uznania, albo na żądanie Komisji Rewizyjnej. Również akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej jedną dziesiątą część kapitału akcyjnego, mają prawo żądać zwołania nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, jak również umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym najbliższego Walnego Zgromadzenia. W tym celu akcjonariusze powinni zgłosić do Zarządu pisemne żądanie ze wskazaniem konkretnych wniosków oraz udowodnić posiadanie wymaganej ilości akcji. Żądanie pomieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym powinno być zgłoszone nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

§ 14. — Uchwały Walnego Zgromadzenia, oprócz spraw, wymienionych w § 13, wymagają: a) wybór lub odwołanie Zarządu, b) zmiana Statutu, c) powiększenie lub obniżenie kapitału akcyjnego, d) emisje obligacji, e) połączenie spółek (fuzja), f) rozwiązanie i likwidacja Spółki, g) zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa na okres dłuższy, niż 1 rok, h) zbycie nieruchomości fabrycznych Spółki, i) zmiana przedmiotu przedsiębiorstwa.

§ 15. — Walne Zgromadzenie zwołuje się przez dwukrotne ogłoszenia, pierwsze ogłoszenie powinno być dokonane przynajmniej na 21 dni, a drugie przynajmniej na 10 dni przed terminem Zgromadzenia, w każdym zaś razie po upływie terminu do zgłaszania dodatkowych spraw do porządku dziennego. Dnia, w którym następuje zwołanie i w którym ma się odbyć Zgromadzenie, nie wlicza się do tych terminów. W ogłoszeniach należy oznaczyć dzień, godzinę i miejsce odbycia Walnego Zgromadzenia, oraz szczegółowy porządek dzienny. Akcjonariusze, którzy złożą w Spółce przynajmniej 1 akcję, mogą żądać zawiadomienia ich listem poleconym o terminie i porządku dziennym Walnego Zgromadzenia, tudzież o powziętych uchwałach.

§ 19. — Walne Zgromadzenie może uchwalić zmianę przedmiotu przedsiębiorstwa lub przeniesienie Zakładu Głównego poza granice państwa bez wykupu akcji akcjonariuszów przeciwnych tej uchwale. Uchwała ta powzięta być musi większością $\frac{2}{3}$ (dwóch trzecich) głosów, przy obecności osób reprezentujących przynajmniej połowę kapitału akcyjnego.

§ 20. — Każda akcja daje na Walnym Zgromadzeniu prawo do jednego głosu.

§ 22. — Właściciele świadectw tymczasowych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej przynajmniej na siedem dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia. Akcje dają prawo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone w Spółce przynajmniej na siedem dni przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji może być złożone zaświadczenie, wydane na dowód złożenia akcji u Notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej, oraz takiej zagranicznej, na którą zezwoli Minister Skarbu i która będzie wymieniona w ogłoszeniach o zwołaniu Walnego Zgromadzenia. W zaświadczeniu należy wymienić liczby akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

- § 24. — Listę akcjonariuszów, uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, podpisaną przez Zarząd, obejmującą imiona i nazwiska uprawnionego, miejsce zamieszkania, ilość i liczby akcji, tudzież ilość głosów, należy wyłożyć w lokalu Zarządu na przeciąg trzech dni poprzednich przed odbyciem zgromadzenia. Akcjonariusz może przeglądać listę w lokalu Spółki oraz żądać odpisu listy za zwrotem kosztów sporządzenia. Akcjonariusz ma prawo żądać wydania odpisu wniosków w sprawach, objętych porządkiem dziennym, w ciągu 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.
- § 26. — Zgromadzenie otwiera Prezes Komisji Rewizyjnej lub Zarządu lub ich zastępcy, poczem z pośród osób uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, wybiera się przewodniczącego.
- § 27. — Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach oraz nad wnioskami o usunięciu członków władz Spółki lub likwidatorów, przy pociągnięciu do odpowiedzialności oraz w sprawach osobistych, a pozatem na żądanie choćby jednego z obecnych.
- § 28. — Uchwały Walnego Zgromadzenia powinny być protokółowane przez Notariusza pod rygorem ich nieważności. W protokole stwierdzić należy prawidłowość zwołania Walnego Zgromadzenia, jego zdolność do powzięcia uchwał, wymienić powzięte uchwały, ilość głosów oddanych za każdą uchwałą i zgłoszone sprzeciwy. Odpowiednie dowody i listę obecności z podpisami uczestników Zgromadzenia dołącza się do protokołu. Każdy akcjonariusz na żądanie może otrzymać zaświadczoną kopję protokołu Walnego Zgromadzenia wraz ze wszystkimi załącznikami do niego należącymi, pokrywając koszta związane ze sporządzeniem tej kopji.
- § 29. — Skreśla się.
- § 30. — Skreśla się.
- § 31. — Skreśla się.
- § 32. — Skreśla się.
- § 33. — Skreśla się.
- § 34. — Zarząd składa się z trzech lub większej liczby członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie na przeciąg 3 lat. Co roku ustępuje $\frac{1}{3}$ członków Zarządu, początkowo w drodze losowania, następnie w drodze starszeństwa. Liczbę członków Zarządu i ich wynagrodzenie ustala Walne Zgromadzenie. Ustępujący członkowie Zarządu mogą być ponownie wybrani.
- § 35. — Członkowie Zarządu wybierają z pośród siebie Prezesa i Wiceprezesa. Do ważności postanowień Zarządu jest niezbędna obecność lub zastępstwo większości członków. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów, w razie zaś równości głosów przeważa głos przewodniczącego. Uchwały Zarządu będą protokółowane. Członkowie Zarządu, którzy nie mogą wziąć udziału w posiedzeniach Zarządu, mogą upoważnić do zastępstwa ich na posiedzeniach oraz głosowania innego członka Zarządu, obecnego na posiedzeniu. Pełnomocnictwo winno być zgłoszone na posiedzeniu Zarządu przewodniczącemu, przyczem żaden członek Zarządu nie może zgłosić więcej, aniżeli jedno pełnomocnictwo.
- § 36. — Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu Spółki wystarczy współdziałanie dwóch członków Zarządu lub jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem, lub też dwóch prokurentów.
- § 38. — Rokiem obrotowym Spółki będzie rok kalendarzowy. Zarząd Spółki obowiązany jest w terminie trzech miesięcy od upływu roku obrotowego sporządzić i złożyć Komisji Rewizyjnej do zbadania bilans na ostatni dzień roku obrotowego (dzień bilansowy), rachunek zysków i strat oraz dokładne pisemne sprawozdanie z działalności Spółki za rok ubiegły.
- § 40. — Z czystego zysku rocznego, jaki pozostanie po pokryciu wszystkich wydatków i strat oraz odpisów sum, określonych przez Walne Zgromadzenie na amortyzację majątku nieruchomości i ruchomego Spółki, odlicza się: 1) conajmniej 8% (osiem procent) na kapitał zapasowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie przynajmniej $\frac{1}{3}$ (jednej trzeciej) kapitału akcyjnego, 2) z pozostałości opłaca się dywidendę w wysokości 5% (pięciu procent) od wpłaconego kapitału zakładowego, 3) z pozostałości przeznaczają się 10% (dziesięć procent) na dywidendę od świadczeń założycielskich, 4) następnie przydziela się z pozostałości wynagrodzenie Zarządu i Komisji Rewizyjnej, stosownie do uchwały Walnego Zgroma-

dzienia, przyczem podział wynagrodzenia między członkami Zarządu i Komisji Rewizyjnej następuje za wzaajemnem ich porozumieniem, 5) z pozostałości po potrąceniu powyższych obliczeń, mogą być na wniosek Zarządu i na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia tworzone specjalne kapitały rezerwowe dla specjalnych celów, 6) jeśli po potrąceniu powyższych obliczeń z czystego zysku pozostanie jeszcze pewna suma, to suma ta będzie wypłacona akcjonariuszom z tytułu superdywidendy o ile Walne Zgromadzenie inaczej nie zadczyduje.

§ 42. — We wszystkich wypadkach tym statutem nieobjętych, znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu Handlowego. Pozatem nastąpi zmiana numeracji paragrafów, dostosowana do tych zmian.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

„Mazowia“ Fabryka Mebli Głętych w Radomsku

zwołuje na dz. 27 kwietnia 1935 r. o godz. 4 popoł. w Radomsku w lokalu Spółki przy ul. Dobryszkiej Nr. 1

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r., powzięcie uchwały o pokryciu strat i kwitowanie Zarządu z wykonania przez niego obowiązków; 2) Uzgodnienie § 43, punkt 2 Statutu Spółki z postanowieniem artykułu 112 Rozp. z 22 marca 1928 r. „Dz. Ust. R. P.“ Nr. 39, poz. 383; 3) Wierzytelności akcjonariuszów; 4) Wybór Prezesa Zarządu; 5) Określenie wysokości kredytu Spółki; 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 7) Określenie poborów członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej $\frac{1}{10}$ część kapitału akcyjnego, mają prawo żądać umieszczenia dodatkowych spraw na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia. Żądanie zgłosić należy piśmiennie do Zarządu ze wskazaniem konkretnych wniosków oraz udowodnieniem posiadania wymaganej ilości akcji najpóźniej do 12 kwietnia 1935 r. Prawo głosowania na Walnym Zgromadzeniu mają tylko ci akcjonariusze, którzy złożą w Spółce akcje lub zaświadczenia, odpowiadające wymogom Statutu najpóźniej do 20 kwietnia 1935 r. włącznie i nie odbiorą ich przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia. Każda akcja daje prawo do jednego głosu.

SPÓŁKA AKCYJNA

Fabryka Sukna A. G. Borst w Zglerzu

Sprawozdanie za czas od 1 kwietnia 1933 r. do 31 marca 1934 r.

STAN CZYNNY. — Place, budynki, maszyny i urządzenia zł 6 654 096·43; Kasa i weksle zł 1 927·62; Dłużnicy i banki zł 766 542·09; Udziały zł 9 056·00; Rekwizycje wojenne i dłużnicy przedwojenni w Rosji zł 2·00; Hipoteka zł 266 400·00; Papiery wartościowe zł 960·00; Konie i wozy zł 2 236·00; Remanent zł 3 191·20; Strata: na I IV 1933 r. zł 2 473 629·62, a za czas od 1/IV 1933 r. do 31.III 1934 r. zł 106 977·02; Razem straty zł 2 580 606·64; Ogółem zł 10 285 017·98.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 2 660 000·00; Kapitał rezerwowy i rezerwy specjalny zł 98 397·25; Kapitał amortyzacji maszyn i budynków zł 839 555·84; Fundusz na za pomogi dla robotników zł 1 812·26; Obligacje I i II emisji przedwojenne zł 490 947·74; Zobowiązania z przed upadłości: akcepty, wierzyciele i banki zł 5 310 066·67; Wierzyciele po upadłości zł 87 542·62; Sumy przechodnie zł 796 695·60; Ogółem zł 10 285 017·98.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Ogólny rozchód zł 1 79 517·63; Strata na dz. 1 kwietnia 1933 r. zł 2 473 629·62; Remanent na dz. 1 kwietnia 1933 r. zł 33 685·84; Ogółem zł 2 686 833·09.

MA — Ogólny dochód zł 103 035·25; Remanent na dz. 31.III 1934 r. według spisu zł 3 191·20; Strata na dz. 31.III 1933 r. zł 2 473 629·62, a za czas od 1/IV 1933 r. do 31.III 1934 r. zł 106 977·02; Razem straty wynoszą zł 2 580 606·64; Ogółem zł 2 686 833·09.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Warszawskie Koleje Dojazdowe“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że — zgodnie z § 10 Statutu — odbędzie się w dn. 25 kwietnia r. b. o godz. 12 w południe w lokalu Spółki, Marszałkowska 9

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i sprawozdania Spółki za 1934 r.;

2) Zmiana § 18 dokumentu koncesyjnego (Ustawy) oraz §§ 25 i 33 Statutu Spółki, a mianowicie:

§ 18 Ustawy proponuje się zmienić, jak następuje: „§ 18. — W czasie eksploatacji Towarzystwo jest obowiązane płacić co rok na pokrycie kosztów nadzoru państwowego ½% od dochodu brutto wszystkich kolei Towarzystwa. Postanowienie to obowiązuje od 1 stycznia 1930 r.

W czasie budowy nowych kolei lub przebudowy istniejących płaci Towarzystwo za nadzór budowlany sumę przewidzianą w kosztorysie“.

§ 25 Statutu Spółki proponuje się zmienić, jak następuje: „§ 25. — Czysty dochód Spółki stanowi suma, która pozostaje z dochodów brutto, otrzymanych z eksploatacji przedsiębiorstw Spółki po pokryciu wszelkich wydatków, eksploatacji tych przedsiębiorstw, tudzież kosztów administracyjnych Spółki. Czysty dochód Spółki należy użyć na pokrycie zobowiązań Spółki w następującej kolejności:

a) na oprocentowanie i umorzenie pożyczki obligacyjnej według zatwierdzonego planu umorzenia, jeżeli Spółka ją zaciągnie;

b) na uposażenie kapitału rezerwowego w wysokości 3% czystego dochodu (§ 29);

c) na umorzenie kapitału akcyjnego według planu umorzenia (§ 5).

Reszta czystego dochodu stanowi czysty zysk Spółki.

O ile czysty dochód Spółki nie wystarczy na pokrycie wydatków, wymienionych wyżej pod a), b), c), to należy je pokryć z czystego dochodu lat następnych“.

§ 33 Statutu Spółki proponuje się zmienić, jak następuje: „§ 33. — Spółka uczestniczy w wydatkach nadzoru państwowego na wszystkich kolejach Spółki, zgodnie z § 18 dokumentu koncesyjnego.

Na pokrycie kosztów nadzoru państwowego Spółka płaci rocznie Rządowi minimum ½% od dochodu brutto, uzyskanego z eksploatacji kolei Spółki z odnogami“.

3) Upoważnienie Zarządu do sprzedaży zbędnych dla eksploatacji kolei placów.

4) Wybory 2 ustępujących z losowania członków Rady Nadzorczej;

5) Wolne wnioski.

U w a g i :

I. — W myśl art. 54 i 57 Prawa o Spółkach Akcyjnych przysługuje PP. Akcjonariuszom prawo zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny najpóźniej na dni 14 przed terminem Walnego Zgromadzenia, czyli do dn. 10 kwietnia włącznie.

II. — PP. Akcjonariusze, życzący sobie uczestniczyć w Zgromadzeniu, obowiązani są złożyć w Zarządzie Spółki swoje akcje lub zaświadczenia, w myśl art. 59 wspomnianego Prawa.

III. — W myśl art. 61 Prawa o Spółkach, Walne Zgromadzenie, zwołane zgodnie z przepisami, jest ważne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Bracia Kowbiańscy

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszy, że w dn. 27 kwietnia 1935 r. o godz. 17 w Warszawie przy ul. Widok 19 w lokalu Spółki Akcyjnej odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu; 3) Zatwierdzenie bilansu zamknięcia i rk. strat i zysków za 1934 r.; 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 5) Pokwitowanie władz Spółki; 6) Zatwierdzenie budżetu na 1935 r.; 7) Podział zysków; 8) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze korzystają z prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu o ile na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożą akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Banko Spółek Niemieckich w Polsce, Spółka Akc.

W Ł O D Z I

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów Spółki tej, że w piątek dn. 26 kwietnia 1935 r. o godz. 11 rano w naszym Banku w Łodzi, Aleje Kościuszki 47, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Przedłożenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat za 1934 r.; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 4) Powzięcie uchwały, dotyczącej podziału zysku; 5) Wybór członków do Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 6) Różne.

Do wykonania prawa głosu — na zasadzie § 5 naszego statutu — uprawnieni są posiadacze akcji imiennych, na podstawie zapisu do księgi akcyjnej Spółki; posiadacze zaś akcji na okaziciela muszą akcje swe złożyć najpóźniej do 19 kwietnia r. b. w biurze Zarządu, w Banku Spółdzielczym Poznań lub u notariusza.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej jedną dziesiątą część kapitału akcyjnego, mają prawo żądać umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym. Odnosne żądanie musi być przedłożone Zarządowi na piśmie do dn. 12 kwietnia 1935 r. z podaniem konkretnych wniosków, przyczem posiadanie koniecznej ilości akcji musi być udowodnione.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Lesienickiej Fabryki Drożdży Prasowanych i Spirytusu

Spółka Akcyjna we Lwowie

zwołuje niniejszem

XII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

które odbędzie się w dn. 27 kwietnia 1935 r. o godz. 11 przedpoł. w sali konferencyjnej Banku Dyskontowego Warszawskiego, Oddział we Lwowie, przy ul. 3 Maja 14, z następującym porządkiem dziennym:

1) Przedłożenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat za 1934 r.; 2) Udzielenie absolutorjum dla władz Spółki; 3) Powzięcie uchwały co do rozdziału czystego zysku; 4) Wybór Rady Nadzorczej; 5) Ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Komitetu Nadzorczego; 6) Wolne wnioski.

Celem wykonania prawa głosowania na Walnym Zgromadzeniu należy najpóźniej do ośmiu dni przed Walnym Zgromadzeniem złożyć akcje (do których nie muszą być dołączone arkusze kuponowe), uzasadniające prawo głosu, w kasie Spółki w Lesienicach pod Lwowem albo w Banku Dyskontowym Warszawskim, Oddział we Lwowie. Posiadanie jednej akcji nadaje prawo do jednego głosu. Prawo głosowania może być wykonane osobiście lub przez pełnomocnika, bez względu na to, czy tenże jest akcjonariuszem, czy nie. Pełnomocnictwo winno być pisemne.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „CERATA“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 26 kwietnia 1935 r. o godz. 12 w poł. w biurze Zarządu Spółki przy ul. Czerniakowskiej 84 z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu za 1934 r., bilans oraz r/k zysków i strat za tenże okres; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Podział zysku czystego; 4) Budżet wydatków na 1935 r.; 5) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Sprzedaż nieruchomości w Poznaniu; 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej na 7 dni przed Zgromadzeniem złożyć swe akcje, względnie kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki, Czerniakowska 84.

XIV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki S. W. Niemojowski, Fabryka Papieru i Wyrobów z Papieru, Spółka Akc. w Bielsku

odbędzie się w dn. 27 kwietnia 1935 r. o godz. 12 w biurach fabryki w Bielsku, ul. Rzeźnicza 26 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1934 r.;
- 2) Powzięcie uchwały o podziale zysku;
- 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 4) Rozpatrzenie i uchwalenie następujących zmian statutu:

Dotychczasowy § 1) Firma Spółki brzmi: „S. W. Niemojowski, Fabryka Papieru i Wyrobów z Papieru, Spółka Akcyjna w Bielsku” — otrzymuje brzmienie: „Firma Spółki brzmi: „S. W. Niemojowski, Fabryki Papieru i Tektury, Spółka Akcyjna w Bielsku”.

Dotychczasowy § 3 a) „Wyrób sposobem fabrycznym i sprzedaż wszelkiego rodzaju papieru i wszelkich wyrobów z papieru, jak: kopert, woreczków i innych podobnych artykułów” — otrzymuje brzmienie: „Wyrób sposobem fabrycznym i sprzedaż wszelkich wytworów przemysłu papierniczego”.

Dotychczasowy § 3 b): „Nabywanie, budowanie i prowadzenie wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw fabrycznych i przemysłowych celem wytwarzania surowców i półfabrykatów, do wyrobu papieru potrzebnych” — otrzymuje brzmienie: „Nabywanie, budowanie i prowadzenie wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw fabrycznych i przemysłowych celem wytwarzania wszelkich surowców, półfabrykatów i wyrobów gotowych przemysłu papierniczego”.

W § 3 g) słowo „lasowych” — zmienia się na „leśnych”.

W § 3 h) „Zakładanie filij, ekspozytur, agentur i oddziałów” — zmienia się na „Zakładanie oddziałów, filij, ekspozytur i agentur”, a dalszy ciąg tego ustępu zostaje bez zmiany.

W § 8) słowa „Rady Zawiadowczej” — zmienia się na „Rady Nadzorczej”.

Dotychczasowy § 11) „Rada Nadzorcza składa się z pięciu do dwunastu członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie na przeciąg jednego roku administracyjnego” — zmienia się na § 12) i otrzymuje brzmienie: „Rada Nadzorcza składa się z siedmiu członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie na przeciąg jednego roku administracyjnego”.

Dodaje się nowy § 11): „Zarząd jest zobowiązany w ciągu trzech miesięcy po upływie roku obrotowego sporządzić i przedłożyć organom nadzorczym bilans, rachunek strat i zysków oraz sprawozdanie za rok ubiegły”.

Dotychczasowy § 12) zmienia się na § 13), a ustęp d) dotychczasowego § 12, brzmiący: „Pozostała reszta rozdziela Walne Zgromadzenie według swego uznania, a w szczególności na superdywidendę od akcji, dodatkową tantiemę dla Zarządu, dotację funduszu wykupna akcji (§ 6)” — otrzymuje brzmienie: „Pozostała reszta rozdziela Walne Zgromadzenie według swego uznania”.

Dotychczasowy § 13): „We wszystkich sprawach, tym statutem nieobjętych, znajdują zastosowanie przepisy Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. „Dz. Ust. R. P.” Nr. 39 poz. 383” — zmienia się na § 14) i brzmi: „We wszystkich sprawach, tym statutem nieobjętych, znajduje zastosowanie Kodeks Handlowy z dn. 27 czerwca 1934 r. „Dz. Ust. R. P.” Nr. 57/1934 r. poz. 502;

5) Wybór władz Spółki na 1935 r. oraz ustalenie ich wynagrodzenia;

6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w powyższym Zgromadzeniu, winni — w myśl art. 399 Kodeksu Handlowego — złożyć akcje swoje w biurze Zarządu Spółki, lub dowody zdeponowania takowych na 7 dni przed Zebraniem.

Zarząd.

Zarząd „Towarzystwa Zgierskiej Manufaktury Bawełnianej”

SPÓŁKA AKCYJNA

podaje do wiadomości, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI.

odbędzie się w dn. 25 kwietnia 1935 r. o godz. 3 popoł. w siedzibie Spółki przy ul. Piotrkowskiej 177 w Łodzi.

Porządek obrad obejmuje:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z działalności za 1934 r. oraz zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1934 r.;
- 3) Ustalenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 4) Podział zysku;
- 5) Wybory do Zarządu na miejsce członków ustępujących stosownie do § 31 Statutu;
- 6) Wybory do Komisji Rewizyjnej stosownie do § 36 Statutu;
- 7) Zatwierdzenie budżetu na 1935 r.;
- 8) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej dziesiątą część kapitału akcyjnego, mają prawo zgłaszać na porządek dzienny dodatkowe sprawy nie później, jak na 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w Spółce swoje akcje względnie zaświadczenia, przewidziane w ustępie 2 § 18 Statutu.

Zarząd
Towarzystwa Zgierskiej Manufaktury Bawełnianej
Spółki Akcyjnej

I OGŁOSZENIE

Zarząd Terebowo-Budowlanego Towarzystwa, Spółki Akcyjnej

zwołuje

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

które odbędzie się w czwartek dn. 25 kwietnia 1935 r. o godz. 13 w lokalu Spółki w Łodzi, przy ul. Kilińskiego Nr. 72, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku strat i zysków za rok sprawozdawczy 1934, oraz kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 3) Zatwierdzenie budżetu eksploatacyjnego na 1935 r.;
- 4) Wybór dwóch członków Zarządu na miejsce ustępujących, zgodnie ze statutem Spółki;
- 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze mogą wziąć udział w tem Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, o ile najpóźniej do dn. 18 kwietnia 1935 r. złożą w Zarządzie Spółki w Łodzi, przy ul. Kilińskiego Nr. 72, swe akcje, względnie zaświadczenia o złożeniu akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej La Banque Commerciale de Bâle, w Bazylei. Zaświadczenia o złożeniu akcji winny zawierać numery zdeponowanych akcji oraz stwierdzenie, że złożone akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Piśmienne wnioski, dotyczące zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny, winny być złożone przez PP. Akcjonariuszów w Zarządzie Spółki najpóźniej do dn. 11 kwietnia 1935 r.

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW**Towarzystwa Akcyjnego
Ząbkowickiej Fabryki Szkła, Spółka Akcyjna
w Ząbkowicach**

odbędzie się w dn. 20 kwietnia 1935 r. o godz. 9 przed poł. w biurze fabryki w Ząbkowicach, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie i bilans za 1934 r.;
- 2) Budżet i plan działań na 1935 r.;
- 3) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 4) Wolne wnioski.

Miejsca depozytu dla akcji: a) Tow. Akc. Ząbkowickiej Fabryki Szkła, Ząbkowice, b) Bank Dyskontowy Warszawski, Warszawa, c) Böhmische Union-Bank, Praha, C. S. R.

Zarząd Spółki Akcyjnej

**„Warszawskie Towarzystwo Handlu Herbatą
A. Długokęcki, W. Wrześniewski“**

na zasadzie § 7 Statutu zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że
ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
odbędzie się w dn. 13 kwietnia 1935 r. w sobotę o godz. 6 popoł.
w domu własnym przy ul. Brackiej Nr. 23 (pierwsze piętro
front) z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór Przewodniczącego, Sekretarza i asesorów; 2) Sprawozdanie Zarządu za 1934 r.; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Podział zysków za 1934 r.; 5) Budżet na 1935 r.; 6) Decyzja w sprawie użycia części kapitału amortyzacyjnego; 7) Określenie wysokości kredytu, z którego ma korzystać Spółka; 8) Wybory: 1 członka Zarządu, 2 zastępców członków Zarządu, 2 członków Rady i 5 członków Komisji Rewizyjnej; 9) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej; 10) Wnioski.

Na zasadzie § 8 Statutu, Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej na siedem dni przed Walnym Zgromadzeniem, t. j. do dn. 6 kwietnia 1935 r., złożyć w Kasie biura Zarządu Spółki (Bracka 23) między godziną 10 a 1 swoje akcje bądź zaświadczenia depozytowe lub zastawowe banków, lub instytucyj kredytowych z wykazem numerów akcji i adnotacją, że akcje nie będą wydane przed odbyciem Walnego Zgromadzenia.

Niniejsze ogłoszenie jest — zgodnie z wymaganiem Statutu — drugim z kolei przed zwyczajnym Walnym Zgromadzeniem.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Poznańska Kolej Elektryczna w Poznaniu

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w czwartek dn. 11 kwietnia 1935 r. o godz. 11 przed po- w siedzibie Spółki przy ul. Gajowej nr. 1, z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za 1934 r.; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej za 1934 r.; 4) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r.; 5) Podział zysków; 6) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 7) Powzięcie uchwały o ustaleniu liczby członków Rady Nadzorczej na 11; 8) Wybór członków Rady

Właściciele akcji na okaziciela korzystają z prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu, o ile na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożą akcje: a) w biurze Zarządu Spółki przy ul. Gajowej Nr. 1, lub b) w Komunalnej Kasie Oszczędności Miasta Poznania, względnie w Banku Związku Spółek Zrobotkowanych w Poznaniu, lub c) w Głównej Kasie Miejskiej w Poznaniu, lub d) u notariusza.

Kwit depozytowy ad b), c) i d) należy wręczyć Zarządowi Spółki do dn. 7 kwietnia 1935 r.

I OGŁOSZENIE

**Spółka Akcyjna Handlu Ziemiopłodami K. Grabowski i S-ka
w likwidacji**

na zasadzie § 7 statutu ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 24 kwietnia 1935 r. o godz. 12 w popoł. odbędzie się w lokalu Spółki w Poznaniu przy ulicy Fr. Ratajczaka Nr. 40

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Likwidatorów, Komisji Rewizyjnej i Rady Nadzorczej Spółki za okres od 24/IV 1934 r. do 31/XII 1934 r.; 3) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za okres od 24/IV 1934 r. do 31/XII 1934 r.; 4) Wybór Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

Każdy akcjonariusz, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winien złożyć na siedem dni przed Walnym Zgromadzeniem w lokalu Spółki aż do zakończenia Walnego Zgromadzenia akcje wzgl. kwity tymczasowe lub też zaświadczenie o ich deponowaniu u notariusza polskiego, albo w Banku Zachodnim S. A. Oddział w Poznaniu. W zaświadczeniu wymienić należy liczbę akcji i stwierdzić, że nie będą one wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Wnioski akcjonariuszów mogą być złożone nie później, jak na 14 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

**Zarząd Fabryki Garbarskiej Temler i Szwede
SPÓŁKA AKCYJNA**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w Warszawie w dn. 26 kwietnia 1935 r. o godz. 4 popoł. w biurze Zarządu przy ul. Okopowej Nr. 78.

Porządek dzienny:

1) Sprawozdanie Zarządu za 1934 r., bilans oraz rachunek zysków i strat za tenże okres; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Przedstawienie budżetu na 1935 r. do zatwierdzenia; 4) Wynagrodzenie władz Spółki; 5) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Zarządu swoje akcje lub dowody na nie na 7 dni przed terminem Zebrania.

I OGŁOSZENIE

**Zarząd Manufaktury Wełnianej Karol Bennich
Spółki Akcyjnej w Łodzi**

niniejszym podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, iż
**DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIJUSZÓW**

odbędzie się w dn. 30 kwietnia r. b. o godz. 5 popoł. w lokalu Zarządu przy ulicy Łąkowej Nr. 11 w Łodzi z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1934 r. i udzielenie absolutorjum władzom Spółki; 2) Powzięcie uchwały o pokryciu straty; 3) Wybór członków Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej; 4) Budżet za 1935 r., oraz 5) Udzielenie członkom Zarządu zezwolenia, przewidzianego w art. 375 K. H.

PP. Akcjonariusze, zamierzający uczestniczyć w powyższym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje Zarządowi Spółki co najmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia.

I OGŁOSZENIE

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIJUSZÓW**

Spółki Akc. Gosp. Krajowego „Ekonomia“

odbędzie się w dn. 27 kwietnia 1935 r. o godz. 17 w Warszawie przy ul. Wareckiej 11a z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie i przyjęcie protokołu z poprzedniego W. Z.; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r.; 4) Powzięcie uchwały o pokryciu straty; 5) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurach S-ki w Warszawie, ul. Szcześliwicka 42 lub w Skarżysku — Kamiennej, swoje akcje względnie kwity depozytowe.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

Polskie Zakłady Przemysłu Cynkowego, Spółka Akcyjna w Będzinie

zawiadamia, że

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

odbędzie się w siedzibie Zarządu Spółki w Będzinie, ul. Sączeńska Nr. 23 w dn. 29 kwietnia 1935 r. o godz. 17 z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1934 r.; 2) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1934 r.; 3) Określenie wynagrodzenia dla Zarządu, Komisji Rewizyjnej oraz Dyrekcji na 1935 r.; 4) Ustąpienie członka Zarządu i wybór nowego; 5) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje w biurze Zarządu Spółki w Będzinie, ul. Sączeńska Nr. 23, lub w Śląskim Zakładzie Kredytowym S. A. w Katowicach, ul. Piłsudskiego Nr. 8, co najmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą
Składy Towarowe „Warrant”, Spółka Akcyjna w Łodzi

niniejszem zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 25 kwietnia 1935 r. o godz. 16 w lokalu Spółki przy ul. Al. Tad. Kościuszki 15 odbędzie się — zgodnie z §§ 21 i 28 Statutu — w drugim terminie prawomocne dla wszelkich uchwał i bez względu na ilość akcji, reprezentowanych przez przybyłych akcjonariuszów

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego Zgromadzenia; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz bilansu i rachunku strat i zysków za 1934 r. oraz uchwały w przedmiocie zużycia osiągniętego zysku; 3) Uchwała o udzieleniu pokwitowania władzom Spółki z ich czynności; 4) Ustąpienie 2 członków Zarządu — w myśl § 37 Statutu — i wybory uzupełniające do Zarządu tudzież uchwała w przedmiocie przypadających wynagrodzeń; 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej i uchwała w przedmiocie ich wynagrodzenia; 6) Uchwała w przedmiocie ustalenia budżetu na 1935 r.; 7) Wnioski.

PP. Akcjonariusze pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć posiadane akcje — w myśl § 26 Statutu — nie później, jak na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia w Kasie Spółki.

Akcjonariusze, pragnący wnieść dodatkowe sprawy na porządek dzienny Walnego Zgromadzenia, winni zgłosić je najpóźniej na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

firmy Juliusz Meinl, Import Kawy i Herbaty, Spółka Akc.

odbędzie się w dn. 26 kwietnia 1935 r. o godz. 15:30 w biurze firmy Juliusz Meinl, Import Kawy i Herbaty, S. A. w Warszawie, ul. Bryłowska 22/24, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Przyjęcie do wiadomości i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, ustalenie bilansu rocznego i udzielenie absolutorium po wysłuchaniu rewizorów rachunkowych; 2) Powzięcie uchwały w przedmiocie użycia czystego zysku; 3) Zatwierdzenie zmian w składzie Zarządu; 4) Wybór Komisji Rewizyjnej na 1935 r. i ustalenie wynagrodzenia dla jej członków; 5) Wnioski.

Uprawnieni do głosowania na Walnym Zgromadzeniu są akcjonariusze, którzy najpóźniej na siedem dni przed Walnym Zgromadzeniem złożą akcje, uzasadniające ich prawo do głosowania, wraz z niezapałdemi kuponami w kasie firmy Juliusz Meinl lub w Powszechnym Banku Kredytowym w Warszawie, w oddziałach tego Banku w Lwowie, Krakowie i Bielsku. Posiadanie akcji nominalnej wartości zł 100 daje prawo do jednego głosu na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu. Prawo głosowania może być wykonane osobiście, lub przez pełnomocnika. Pełnomocnictwo musi być pisemne i przedłożone Zarządowi najpóźniej na 3 dni przed Walnym Zgromadzeniem. Pełnomocnik nie musi być akcjonariuszem Spółki.

SPÓŁKA AKCYJNA

Burroughs Maszyny do Liczenia w Warszawie

Bilans w dn. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Ruchomości i urządzenia zł 19 506.66; Gotowizna zł 41 011.13; Papiery wartościowe zł 3 792.00; Weksle zł 200.00; Towary zł 299 724.70; Dłużnicy zł 136 689.22; Sumy przechodnie zł 780.55; Koszty importu niesprzedanych maszyn i motorów zł 56 532.48; Strata za ubiegłe lata zł 157 694.79; Razem zł 715 931.53.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 500 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 13 778.83; Różne rezerwy zł 32 639.30; Zobowiązania zagraniczne zł 160 790.73; Różni zł 2 052.75; Zysk za 1934 r. zł 6 669.92; Razem zł 715 931.53.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 99 150.19; Podatki zł 13 248.14; Świadczenia socjalne zł 6 905.39; Różnice kursu zł 36 684.78; Odpisy amortyzacyjne zł 3 853.22; Zysk za 1934 r. zł 6 669.92; Razem zł 166 511.64.

MA. — Zysk brutto zł 156 674.10; Odsetki zł 764.57; Wątpliwe należności zł 9 072.97; Razem zł 166 511.64.

Dn. 23 lutego 1935 r.

Sygn. II. R. H. B. XII 1 739

Sąd Okręgowy Wydział II Handlowy we Lwowie jako Sąd Rejestrowy w sprawie

SPÓŁKI AKCYJNEJ „JEDLIN” ŁUSZCZARNIE PAROWE
WE LWOWIE

postanawia w dziale B. rejestru handlowego wpisać następującą zmianę: Uchwałą Walnego Zgromadzenia Spółki z dn. 31/XII 1934 r. zmieniono ustęp V statutu w kierunku podwyższenia kapitału akcyjnego o sumę zł 75 tys. Odtąd Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 475 000.00, rozłożonej na 475 akcji nominalnej wartości po zł 1 000.00 każda, z tem, że wszystkie akcje opiewają na okaziciela. Zarejestrowano 2 marca 1935 r.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

Kluczevska Fabryka Papieru i Celulozy

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia Akcjonariuszów Spółki, że w dn. 25 kwietnia 1935 r. o godz. 11 rano w siedzibie Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Moniuszki Nr. 2a, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady z czynności i stanu spraw Spółki;
- 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1934 r.;
- 4) Podział zysków i pokwitowanie władz Spółki;
- 5) Wybór członków Rady na miejsce ustępujących;
- 6) Wybór członków Zarządu na miejsce ustępujących;
- 7) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady i Zarządu;
- 8) Budżet na 1935 r. i plan działalności Spółki.

Akcjonariusze mogą zgłosić dodatkowe sprawy na porządek obrad, a to z zachowaniem przepisów art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych.

Akcjonariusze, którzy w powyższym Zebraniu chcą wziąć udział, winni swe akcje lub świadectwa depozytowe najpóźniej na dni 7 przed terminem Walnego Zebrania złożyć w biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Moniuszki Nr. 2a lub w jednej z niżej wymienionych instytucji: Société Générale pour Favoriser le Développement du Commerce et de l'Industrie en France, Paris, Baseler Bankverein, Zürich Schweizerischer Bankverein, Zürich, Kobenhavns Handelsbank, Copenhagen. W zaświadczeniu winna być wymieniona liczba akcji oraz winno być stwierdzone, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

I OGŁOSZENIE

Rosyjsko-Włoskie Towarzystwo Wyrobów Włóknistych

Spółka Akcyjna w Warszawie

zawiadamia, że w dn. 25 kwietnia 1935 r. o godz. 11 w kancelarii notariusza Juliana Siennickiego, w gmachu hipoteki, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, rachunku strat i zysków za 1934 r.; 2) Wybory do władz Towarzystwa; 3) Uposażenie Zarządu do działań hipotecznych.

W myśl paragrafu 57 ustawy, akcjonariusze mają prawo wnieść dodatkowe sprawy do wyżej podanego porządku dziennego. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje w biurze Zarządu lub też dowody zdeponowania ich u notariusza przynajmniej na 7 dni przed oznaczonym terminem Zgromadzenia.

Towarzystwo Starachowickich Zakładów Górniczych, Sp. Akc.

podaje do wiadomości, iż począwszy od dn. 29 marca 1935 r. Bank Gospodarstwa Krajowego wydawać będzie PP. Akcjonariuszom

za każde 2 akcje 50-złotowe jedną nową akcją 100-złotową.

Zarząd Wileńskiego Banku Ziemskiego

podaje do wiadomości, że w dn. 10 kwietnia r. b. o godz. 6 popoł. odbędzie się w Wilnie, w lokalu Banku (Mickiewicza 8),

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Akcjonariuszów Wileńskiego Banku Ziemskiego.

Akcje, albo zaświadczenia instytucyj kredytowych o zdeponowanych akcjach z numeracją takowych, powinny być złożone w Banku przed dn. 3 kwietnia r. b.

Depozytariusze Wileńskiego Banku Ziemskiego powinni przed dn. 3 kwietnia r. b. powiadomić Bank o zamierzonym uczestniczeniu w Zgromadzeniu.

O ile powyższe Zgromadzenie nie dojdzie do skutku, to następne Walne Zgromadzenie, prawomocne bez względu na ilość przedstawionych na niem akcji stosownie do Statutu Banku (§ 106), zwołane zostanie na dz. 1 maja r. b. o godz. 6 popoł.

Porządek dzienny:

1) Zamierzone zmiany Statutu, a mianowicie:

§ 8 pkt. 7 zamiast: „Dywidenda od akcji, niepodjęta w ciągu lat 10 od terminu jej płatności, nie podlega wypłacie, a odnośne sumy przechodzą na własność Banku” — ustanowić: „Dywidenda od akcji, niepodjęta w ciągu lat 5 od terminu jej płatności, nie podlega wypłacie i przechodzi na własność Banku”.

§ 79 zamiast: „Należności za kupony ubiegłe, jak również za wylosowane listy zastawne i obligacje ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat od dnia ich płatności i przechodzą na własność Banku” — ustanowić: „Należności za kupony, niepodniesione w ciągu lat 5, jak również należności za wylosowane listy zastawne i obligacje, niepodniesione w ciągu lat 20 od dnia płatności, ulegają przedawnieniu i przechodzą na własność Banku”.

Do § 118 dodać pkt. 3: „Walne Zgromadzenie może jednak na wniosek Zarządu postanowić: a) o czasowym wstrzymaniu wypłaty uchwalonej dywidendy i b) o nieuchwalaniu dywidendy z zaliczeniem do kapitału rezerwowego całego czystego zysku, pozostałego po dokonaniu przelewu na kapitał zapasowy, przewidziany w pkt. 1, jak również o niewypłacie z kapitału rezerwowego dodatkowej dywidendy do 8% kapitału zakładowego, przewidzianej w § 122 Statutu”.

2) Wolne wnioski.

Zgubiona została polisa

Towarzystwa Ubezpieczeń „Przezorność” za Nr. 20 781 na imię Jana Hr. Mielżyńskiego na sumę 10 000 rubli, o czym Towarzystwo Ubezpieczeń „Przezorność”, Spółka Akcyjna ogłasza na zasadzie i pod skutkami ust. 3 § 3 statutu.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Warszawskie Fabryki Śrób i Drotu J. Wolanowski

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 10 kwietnia 1935 r. o godz. 12 w poł. w kancelarii rejenta Wacława Dominika Paszkowskiego w Warszawie w gmachu hipoteki, Kapucyńska Nr. 6 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1933/34;

2) Podział zysku;

3) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;

4) Wybór 2 członków Zarządu na miejsce ustępujących sposobu ukończenia kadencji;

5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni złożyć posiadane akcje w kasie Spółki przynajmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

!!! Bądź nowoczesnym i podróżuj samolotem !!!

I OGŁOSZENIE

Zarząd Elektrowni Zgierskiej, Spółki Akcyjnej

zwołuje

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY

które odbędzie się w czwartek dn. 25 kwietnia 1935 r. o godz. 10 w Zgierzu, przy Rynku Kilińskiego Nr. 8, z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1934; 3) Podział zysku za rok operacyjny 1934; 4) Zatwierdzenie budżetów na rok operacyjny 1935; 5) Wybór członków Zarządu.

PP. Akcjonariusze mogą wziąć udział w tem Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, o ile najpóźniej do dn. 18 kwietnia 1935 r. złożą w biurze Elektrowni w Zgierzu, Rynek Kilińskiego Nr. 8, swe akcje, względnie zaświadczenia o złożeniu akcji u notariusza lub w następujących instytucjach kredytowych: 1) Powszechny Bank Związkowy w Polsce, w Warszawie; 2) La Banque Commerciale de Bâle, w Bazylei; 3) La Banque de la Société Générale de Belgique, w Brukseli. Zaświadczenia o złożeniu akcji winny zawierać numery zdeponowanych akcji oraz stwierdzenie, że złożone akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Pismenne wnioski, dotyczące zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny, winny być złożone przez PP. Akcjonariuszów w biurze Elektrowni w Zgierzu, Rynek Kilińskiego Nr. 8, najpóźniej do dn. 11 kwietnia 1935 r.

I OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Borki Wielkie—Grzymałów, Sp. Akc.

w likwidacji

Stosownie do postanowień §§ 11 — 20 statutu ogłasza się, że

XXX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY

Spółki Akcyjnej w likwidacji „Kolej Lokalna Borki Wielkie — Grzymałów” odbędzie się w dn. 25 kwietnia 1935 r. o godz. 10 przedpoł. w lokalu Biura Małonołskich Kolei Lokalnych we Lwowie, przy ul. Jagiellońskiej Nr. 1 II p.

Przedmiotem obrad będą:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania likwidatorów z czynności oraz Komisji Rewizyjnej o zamknięciu za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1934 r. i uchwała co do udzielenia absolutorium likwidatorom;

2) Ustalenie wynagrodzenia dla likwidatorów i Komisji Rewizyjnej na dalszy okres likwidacji.

Po myśli postanowień § 21 statutu, każda akcja daje prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu jeżeli zostanie złożona przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki lub w Oddziale Banku Gospodarstwa Krajowego we Lwowie i nie będzie odebrana przed ukończeniem tegoż.

Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego lub jego uzupełnienia mogą być zgłoszone najpóźniej w dn. 10 kwietnia 1935 r. w Zarządzie we Lwowie, przy ul. Jagiellońskiej Nr. 1 II p. (Gmach Galic. Kasy Oszczędności)

Lwów, dn. 23 marca 1935 r.

Likwidatorowie:

Mgr. Piotr Bogdanowicz mp., Ludwik Keck mp.,
Nestor Pawelczak mp., In. Paweł Prachtel Morawiński mp

Zarząd Towarzystwa Przemysłowo-Leśnego, Spółka Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 8 kwietnia 1935 r. o godz. 15 minut 30, odbędzie się w biurze Zarządu w Warszawie, przy ul. Królewskiej Nr. 35

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z działalności Towarzystwa za 1933/34 r.; 2) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i bilansu za rok obrachunkowy 1933/34 oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi; 3) Plan działań na 1934/35 r.; 4) Ustalenie liczby i wybór członków Zarządu; 5) Ustalenie terminu urzędowania i wybór członków Komisji Rewizyjnej.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Browaru i Fabryki Kwasu Węglowego Sukces. K. Anstadta Spółka Akcyjna w Łodzi

ma zaszczyt zawiadomić, że w sobotę, dn. 13 kwietnia 1935 r. o godz. 17 w lokalu Zarządu w Łodzi, przy ul. Pomorskiej Nr. 34/36 odbędzie się

47 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Porządek dzienny:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r. i w związku z tem udzielenie pokwitowania Zarządowi z dopełnionych czynności;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
- 4) Wybór jednego członka Zarządu na miejsce ustępującego;
- 5) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wyznaczenie stałych poborów dla członków Zarządu i określenie wynagrodzenia dla członków Komisji Rewizyjnej za 1935 r.;
- 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Zarządu swoje akcje lub zaświadczenia, wydane na dowód ich złożenia u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej z wyszczególnieniem posiadanych numerów akcji nie później, jak na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Młyny Parowe „Bermanka“, Spółka Akcyjna w Poznaniu

podają niniejszem do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w czwartek dn. 25 kwietnia r. b. o godz. 10 przedpoł. odbędzie się w biurze Spółki w Poznaniu, plac Wolności 17

I ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej, oraz przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat per 31/XII 1934 r.;
- 2) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat per 31/XII 1934 r.;
- 3) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej za 1934 r.;
- 4) Powzięcie uchwały odnośnie wyników za 1934 r.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w powyższem Zebraniu, winni do dn. 18 kwietnia r. b. włącznie złożyć akcje swoje w biurze Spółki w Poznaniu lub u notariusza.

Poznań, dn. 12 marca 1935 r.

Zarząd: *Grandkowski, Neumann*

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Belgijsko-Polskie Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe Belpol

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że w dn. 12 kwietnia 1935 r. o godz. 18 odbędzie się w lokalu Spółki przy ul. Jasnej 5 (gmach Filharmonji) w Warszawie

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu w sprawie uzupełnienia strat, poniesionych przez Spółkę w 1933 r., zgodnie ze zleceniem Walnego Zgromadzenia z dn. 28 kwietnia 1934 r. oraz zatwierdzenia sprawozdania, bilansu, rachunku strat i zysków za 1934 r. i udzielenie Zarządowi pokwitowania z czynności;
- 3) Upoważnienie Zarządu do kredytowania się;
- 4) Zatwierdzenie budżetu na 1935 r.;
- 5) Wybory członków Komisji Rewizyjnej i Zarządu na miejsce ustępujących i określenie wynagrodzenia;
- 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, którzy pragną uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć akcje, zgodnie z przepisem art. 59 prawa o Spółkach Akcyjnych.

I OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Drohobycz—Truskawiec, Spółka Akc.

Stosownie do postanowień §§ 10 — 19 statutu ogłasza się, że

XVII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Drohobycz — Truskawiec“ odbędzie się w dn. 26 kwietnia 1935 r. o godz. 10:30 przedpoł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie przy ul. Jagiellońskiej Nr. 1. II p.

Przedmiotem obrad będą:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1934 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 2) Podział zysku;
- 3) Uchwała w sprawie likwidacji Spółki oraz wybór Likwidatorów i członków Komisji Rewizyjnej;
- 4) Uchwała co do przyznania wynagrodzenia likwidatorom i członkom Komisji Rewizyjnej na okres likwidacji.

Po myśli postanowień § 20 statutu, każda akcja daje prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostanie złożona przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki lub w Oddziale Banku Gospodarstwa Krajowego we Lwowie i nie będzie odebrana przed ukończeniem tegoż.

Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego lub jego uzupełnienia mogą być zgłoszone najpóźniej w dn. 13 kwietnia 1935 r. w Zarządzie we Lwowie przy ul. Jagiellońskiej Nr. 1 II p. (Gmach Galic. Kasy Oszczędności).

Lwów, dn. 22 marca 1935 r.

Z a r z ą d

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Inżynieryjno-Budowlanego J. Karbowski i J. Kurowski, Spółka Akcyjna

zawiadamia, że w dn. 26 kwietnia 1935 r. o godz. 18 w lokalu Spółki przy ul. Marszałkowskiej Nr. 17 m. 2 w Warszawie, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu Spółki za 1934 r.;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r.;
- 5) Powzięcie uchwały o pokryciu strat za 1934 r.;
- 6) Udzielenie Zarządowi i Komisji Rewizyjnej pokwitowania z wykonania obowiązków tych władz w 1934 r.;
- 7) Ustalenie terminu urzędowania członków Zarządu i wybór nowego Zarządu;
- 8) Ustalenie wynagrodzenia Zarządu;
- 9) Wybór Komisji Rewizyjnej.

Zarząd Drukarni Bydgoskiej, Spółki Akcyjnej w Bydgoszczy

zawiadamia, że w środę dn. 24 kwietnia 1935 r. o godz. 12 odbędzie się w lokalu Spółki przy ul. Poznańskiej 12/14 w Bydgoszczy

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z działalności Spółki w 1934 r.;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r.;
- 3) Udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej absolutorjum oraz powzięcie uchwały o pokryciu strat bilansowych;
- 4) Wybór członków Rady Nadzorczej;
- 5) Wolne wnioski.

Akcjonariusze mają prawo zgłaszać dodatkowe sprawy do porządku dziennego najpóźniej na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni co najpóźniej na siedem dni przed terminem Zgromadzenia złożyć swe akcje wzgl. kwity depozytowe w kasie Spółki przy ul. Poznańskiej 12/14.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Akc. Tow. Krawleckiego „Ameryka“

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia, iż

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie się w dn. 16 kwietnia 1935 r. o godz. 18 w lokalu spółki przy ul. Żąbkowskiej 40 w Warszawie z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1934 r. oraz ustalenie sposobu pokrycia straty; 5) Udzielenie Zarządowi absolutorjum; 6) Ustalenie wynagrodzenia dla Komisji Rewizyjnej i Zarządu; 7) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących; 8) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zebraniu, winni — stosownie do art. 399 K. H. — przynajmniej na 7 dni przed terminem Zebrania złożyć Zarządowi swoje akcje lub dowody depozytowe instytucji kredytowych na złożone akcje.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

Towarzystwo Akcyjne Budowy i Eksploatacji Domów „Weqan“
Spółka Akcyjna w Warszawie

zwołuje

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW
TEJŻE SPÓŁKI AKCYJNEJ

mające się odbyć w dn. 25 kwietnia r. b. o godz. 1 pp. w kancelarii notariusza Stanisława Jurkiewicza w Warszawie przy ul. Kapucyńskiej Nr. 6 w Gnachu Hipoteki z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za 1934 r., bilansu na dz. 31 grudnia 1934 r. oraz rachunku zysków i strat za 1934 r.; 3) Powzięcie uchwały o sposobie pokrycia strat; 4) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nich obowiązków; 5) Wybory Zarządu oraz członków Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski akcjonariuszów.

Akcjonariusze, życzący sobie przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć Zarządowi Spółki przynajmniej na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia posiadane przez nich akcje lub też zaświadczenie, wydane przez notariusza, względnie przez krajowe instytucje kredytowe na dowód złożenia akcji.

Towarzystwo Browarów i Fabryki Drożdży Sprytusowych
„Bergszlos“, Spółka Akcyjna w Równem

Bilans na dz. 1 stycznia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Grunty zł 84 304·90; Budynki zł 728 956·73; Urządzenia techniczne zł 942 649·94; Inwentarz zakładowy zł 226 646·04; Gotówka i banki zł 32 419·14; Papiery procentowe zł 13 041·00; Weksle zł 37 482·10; Udziały zł 12 555·00; Materiały i towary zł 116 867·08; Dłużnicy zł 433 652·53; Razem zł 2 628 574·46.

Sumy pozabilansowe. — Depozyty, gwarancje, weksle kaucyjne i żyra zł 386 632·90; Różni za gwarancje zł 200 000·00.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 1 100 000·00; Kapitał zapasowy zł 61 278·25; Kapitał amortyzacyjny zł 1 171 318·69; Zobowiązania zł 198 518·73; Fundusze zł 74 444·37; Sumy przechodnie zł 6 526·26; Pozostałość zysku z 1933 r. zł 9 101·69; Zysk za 1934 r. zł 7 386·47.

Sumy pozabilansowe. — Różni za uzyskane depozyty, gwarancje, weksle kaucyjne i żyra zł 386 632·90; Zobowiązania gwarancyjne zł 200 000·00.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN. — Koszty fabrykacji zł 214 438·36; Wydatki handlowe zł 189 928·18; Administracja zł 122 075·00; Akcyza zł 462 356·71; Straty zł 32 229·03; Amortyzacja zł 70 996·26; Zysk zł 7 386·47; Razem zł 1 099 410·01.

MA. — Dochody z fabrykacji zł 1 098 226·26; Dochody innac zł 1 183·75; Razem zł 1 099 410·01.

Zarząd firmy „LECHJA“, Spółka Akcyjna
dawniej Kujawski, Milewski i S-ka w Lublinie

zawiadamia, że

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 10 kwietnia 1935 r. o godzinie 18 w biurze Zarządu w Lublinie ul. 1 maja Nr. 25 z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansów wraz z rachunkami strat i zysków za lata 1932/33 i 1933/34 oraz pokwitowanie władz; 3) Plan działania i sposób pokrycia strat; 4) Budżet na 1934/35 r.; 5) Wybory do organów Spółki; 6) Zmiana w statucie Spółki odnośnie brzmienia firmy: Zamiast obecnego brzmienia firmy „Lechja“ Spółka Akcyjna dawn. Kujawski, Milewski i S-ka. proponuje się: „Lechja“ Spółka akcyjna“; 7) Wolne wnioski

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

Wapienniki i Kamieniołomy „Liban i Ebrepreis“, Spółka Akc.

w Krakowie

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszy, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w Krakowie, przy ul. Dunajewskiego 6, mieszkanie Nr. 6 dn. 29 kwietnia 1935 r. o godz. 5 popoł. z następującym porządkiem dziennym:

1) Przyjęcie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia; 2) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności za 1934 r., zamknięcia rachunkowego bilansu oraz udzielenie absolutorjum po wysłuchaniu sprawozdania Rady Nadzorczej; 3) Powzięcie uchwały w sprawie wyniku bilansowego; 4) Oznaczenie ilości i wybór Rady Nadzorczej; 5) Wolne wnioski.

Uwaga: Akcjonariusze, zamierzający zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny, muszą to uczynić najpóźniej do dni 5 od ukazania się niniejszego ogłoszenia celem zamieszczenia tych spraw w następnym i ostatnim ogłoszeniu (art. 57. Ust. o Spółkach Akc.).

Akcjonariusze, chcąc wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć akcje (zaświadczenia) najpóźniej na dni 8 przed Zgromadzeniem w kasie Spółki § 11 statutu.

II OGŁOSZENIE

SPÓŁKA AKCYJNA

dla Eksploatacji Letniska Zamek Pieskowa Skała

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZEBRANIE ROCZNE

odbędzie się w lokalu Spółki przy ul. Em. Plater 35/5 w dniu 14 kwietnia o godz. 5 po poł.

Porządek: 1) Sprawozdanie i rachunek strat i zysków za 1934 r.; 2) Budżet na 1935 r.; 3) Wybory.

KWARTALNIK

„Przegląd Lniarski“

czasopismo wydawane przez T-wo Lniarskie w Wilnie omawia zagadnienia z dziedziny:

Uprawy lnu i konopi.—Doświadczalnictwa w zakresie uprawy roślin włóknistych.—Przeróbki słomy lnianej i konopnej na włókno

oraz sprawy ekonomiczne związane z produkcją i przerobem krajowych surowców włókienniczych

Prenumerata roczna zł 5

Redakcja i administracja: Wilno, ul. Św. Jacka Nr. 2, tel. 7-15

Konto w P. K. O. 81 723

Radomskie Towarzystwo Elektryczne. Spółka Akc.

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 187 386·41; Budynki: a) fabryczne zł 319 305·50, b) gospodarcze zł 11 751·90, c) mieszkalne zł 100 395·57; Urządzenia techniczne zł 3 535 851·06; Sieć zł 2 163 882·74; Ruchomości zł 37 051·17; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 19 738·74; Papiery wartościowe zł 26 784·00; Weksle w portfelu i w inkasie zł 85 389·53; Materjały zł 221 769·31; Towary zł 13 725·43; Dłużnicy: abonenci zł 223 177·44; Magistrat m. Radomia za kaucje zł 11 800·00; Różni zł 508 672·89; Wątpliwe należności: Weksle protestowane zł 30 567·66; Inne należności zł 29 353·29; Inne aktywa: Odszkodowanie za zrzeczenie się prawa skupu elektrowni zł 841 439·70; Sumy przechodnie: rozliczenia międzyokresowe zł 4 086·00; Razem zł 8 372 128·34.

Sumy pozabilansowe. — Papiery procentowe własne zdeponowane zł 27 900·00; Papiery procentowe obce zdeponowane zł 3 011·99; Weksle gwarancyjne zł 50 850·00; Weksle zażyrowane w obiegu zł 21 975·80; Razem zł 103 737·79.

Ogółem aktywa zł 8 475 866·13.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 1 800 000·00; Kapitał zapasowy saldo z roku ubiegłego zł 126 176·89, dopisano w roku sprawozdawczym zł 4 867·95; Kapitał amortyzacji koncesji saldo z roku ubiegłego zł 1 363 966·94, odpisano w roku sprawozdawczym zł 150 656·47; Kapitał amortyzacyjny saldo z roku ubiegłego zł 3 494 988·58, dopisano w roku sprawozdawczym zł 244 439·00; Zobowiązania: Wierzyciele: a) do stawy zł 92 662·11, b) Elektropol zł 952 914·87, c) różni wierzyciele zł 320 688·64, d) różne zobowiązania zł 11 125·45; Sumy przechodnie: rozliczenia międzyokresowe zł 5 727·55; Zyski: Pozostałość z lat ubiegłych zł 4 011·52; Zysk za 1934 r. zł 101 215·31; Razem zł 8 372 128·34.

Sumy pozabilansowe. — Depozyt papierów procentowych własnych zł 27 900·00; Depozyt papierów procentowych obcych zł 3 011·99; Różni za weksle gwarancyjne zł 50 850·00; Zobowiązania z tytułu zyra weksli zł 21 975·80; Razem zł 103 737·79.

Ogółem pasywa zł 8 475 866·13.

Zobowiązania zagraniczne zł 952 914·87.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

STRATY. — Wydatki eksploatacyjne: a) Koszty administracji ogólnej zł 166 285·08, b) Koszty wytwarzania energii zł 271 645·73, c) Koszty ogólne zł 78 757·00, d) Podatki państwowe zł 60 602·41, e) 5% opłata koncesyjna zł 62 650·96, f) Utrzymanie urządzeń zł 95 319·71; Procenty, dyskonto, prowizje 7% od pożyczki Elektropola zł 88 977·15, dyskonto i prowizje zł 9 627·91; Strata na sprzedaży materiałów i aparatów elektrycznych zł 15 897·83; Odpisy amortyzacyjne: $\frac{1}{10}$ odszkodowania za prawo skupu elektrowni zł 84 143·97; Amortyzacja majątku zł 244 439·00; Różne straty zł 5 022·94; Zysk do podziału zł 105 226·83; Razem zł 1 288 596·52.

ZYSKI. — Pozostałość zysku z lat ubiegłych zł 4 011·52; Wpływy eksploatacyjne zł 1 268 722·10; Procenty, dyskonto, prowizje zł 14 575·95; Różne zyski zł 1 286·95; Razem zł 1 288 596·52.

Zakłady Przemysłowe „Guma Rubber“

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans netto w dn. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Maszyny i urządzenia zł 348 891·02; Odbudowa budynku fabrycznego zł 94 621·43; Kasa zł 67·87; Banki zł 668·03; Papiery procentowe zł 3 440·40; Weksle zł 1 032·18; Towary zł 16 865·24; Dłużnicy zł 126 954·87; Kaucje zł 1 587·60; Strata zł 154 923·50; Razem zł 749 052·14.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 200 000·00; Kapitał amortyzacyjny zł 176 684·09; Kapitał zapasowy zł 20 250·09; Zobowiązania zł 126 618·00; Sumy przechodnie zł 2 916·03; Sumy do windykacji zł 222 583·93; Razem zł 749 052·14.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN. — Strata w dn. 1/1 1934 r. zł 147 540·40; Różnica kursu zł 6·00; Pensje zł 19 281·58; Koszty handlowe zł 7 711·65; Podatki zł 6 715·43; Procenty i prowizje zł 1 066·42; Amortyzacja zł 44 165·36; Razem zł 226 486·84.

MA. — Zysk na produkcji zł 71 563·34; Strata zł 154 923·50; Razem zł 226 486·84.

Browar Związkowy. Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — 1) Kasa zł 1 125·57; 2) Maszyny i urządzenia zł 13 605·00; 3) Inwestycja zł 133 000·55; 4) Nieruchomości zł 430 000·00; 5) Obligacja zł 576·00; 6) Strata za 1933 r. zł 10 982·91; Strata do 1932 r. włącznie zł 243 920·24; Razem zł 254 903·15; Razem zł 833 210·27.

STAN BIERNY. — 1) Kapitał zakładowy zł 390 000·00; 2) Kapitał rezerwowy zł 52 629·69; 3) Akcepty zł 2 600·00; 4) Wierzyciele zł 84 599·71; 5) Pożyczki zł 194 480·00; 6) Sumy przechodnie zł 12 393·27; 7) Fundusz amortyzacyjny: amortyzacja maszyn zł 10 507·60, amortyzacja nieruchomości zł 86 000·00, razem zł 96 507·60; Razem zł 833 210·27.

Rachunek zysków i strat

STRATY. — Strata za 1932 r. zł 243 920·24; 2) Amortyzacja zł 17 200·00; 3) Wątpliwa należność z 1927 r. zł 9 170·23; 4) Procenty zł 37 849·35; 5) Koszty handlowe zł 5 088·43; 6) Kasa Chorych zł 888·30; 7) Podatki zł 808·92; 8) Pensja Administracji zł 18 760·00; Razem zł 333 685·47.

ZYSKI. — 1) Nieruchomości zł 78 782·32; 2) Strata za 1933 r. zł 10 982·91, strata do 1932 r. zł 243 920·24, razem zł 254 903·15; Razem zł 333 685·47.

Browar Związkowy, Spółka Akcyjna, Warszawa.

„Persil“ Polska Spółka Akcyjna, Bydgoszcz

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Grunty zł 84 000·00; Budynki fabryczne i mieszkalne zł 607 060·15; Maszyny i aparaty zł 642 323·43; Inwentarz biurowy i fabryczny zł 56 433·59; Gotówka w kasie i bankach zł 104 800·23; Papiery procentowe zł 7 110·00; Udziały zł 500·00; Surowce, półfabrykaty i gotowe wyroby zł 918 364·35; Dłużnicy zł 371 947·64; Sumy przechodnie zł 12 119·57; Ogółem zł 2 804 658·96.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 500 000·00; Kapitał zapasowy zł 110 000·00; Kapitał specjalnej rezerwy zł 110 000·00; Kapitały amortyzacyjne zł 314 217·53; Wierzyciele zł 1 474 467·44; Rezerwa podatkowa zł 44 616·07; Sumy przechodnie zł 7 019·02; Zysk z 1933 r. zł 9 255·98; Zysk z 1934 r. zł 235 082·92; Ogółem zł 2 804 658·96.

Rachunek zysków i strat na dz. 31 grudnia 1934 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 196 463·56; Koszty ogólne fabryki zł 70 588·61; Koszty fabrykacji zł 2 320 573·40; Koszty sprzedaży zł 1 032 840·56; Koszty kredytów zł 50 306·03; Podatki państwowe i komunalne zł 124 013·85; Odpisy amortyzacyjne zł 266 990·65; Odpisy na dłużnikach zł 11 413·63; Czysty zysk zł 235 082·92; Ogółem zł 4 308 273·21.

MA. — Ogólne wpływy zł 4 307 823·32; Różnica kursowa zł 449·89; Ogółem zł 4 308 273·21.

Zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 15 marca 1935 r.

I OGŁOSZENIE

Zarząd firmy Bolestaw Kotkowski i S-ka Zakłady Graficzne Spółka Akcyjna w Łodzi

podaje niniejszem do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że — stosownie do art. 56 i 57 prawa o spółkach akcyjnych — w sobotę dn. 27 kwietnia 1935 r. o godz. 6 popoł. w lokalu Spółki w Łodzi przy ul. Dowborczyków Nr. 18 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1934 r.;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i udzielenie Zarządowi absolutorjum;
- 3) Podział zysków za 1934 r.;
- 4) Wynagrodzenie członków Zarządu;
- 5) Ustalenie czynszu za lokale fabryczne;
- 6) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni — w myśl art. 59 prawa o spółkach akcyjnych — przedstawić swoje akcje do Zarządu na 7 dni przed Zebraniem, t. j. do dn. 20 kwietnia 1935 r.

Zaproszenie

na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**Krakowskiej Miejskiej Kolei Elektrycznej****Spółki Akcyjnej w Krakowie**

odbyć się mające w dn. 11 kwietnia 1935 r. o godz. 12 w poł. w biurze prezydyjalmem Zarządu stol. król. miasta Krakowa, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Odczytanie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok administracyjny 1934;
- 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysku, względnie pokryciu strat;
- 4) Kwitowanie władz spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Zmiana statutów spółki, w szczególności:
 - a) ustępu 1 § 6 statutu, który opiewa:

„Kapitał akcyjny Spółki wynosi: zł 4 655 200 (cztery miliony sześćset pięćdziesiąt pięć tysięcy dwieście złotych, podzielonych na 46 552 (czterdzieści sześć tysięcy pięćset pięćdziesiąt dwie) sztuk akcji, po zł 100 (sto), na okaziciela opiewających i gotówką pełnowpłaconych. Spółka może również emitować akcje składane po 10, 25, 50 i 100 sztuk” — będzie opiewał:

„Kapitał akcyjny Spółki wynosił pierwotnie — na zasadzie postanowienia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dn. 9 kwietnia 1927 r., ogłoszonego w Nr. 187 „Monitora Polskiego” z 18 sierpnia 1927 r. zł 4 300 000 (I emisja), następnie na zasadzie postanowienia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z 7 maja 1929 r., ogłoszonego w Nr. 117 „Monitora Polskiego” z 23 maja 1929 r., podwyższony został o kwotę zł 355 200 (II emisja), łącznie zatem zł 4 655 200, podzielonych na 46 552 (czterdzieści sześć tysięcy pięćset pięćdziesiąt dwie) sztuk akcji po zł 100 (sto), na okaziciela opiewających gotówką pełnowpłaconych. Spółka może również emitować akcje składane po 10, 25, 50 i 100 sztuk”.

- b) § 8 statutu, który opiewa:

„Cały kapitał akcyjny ma być umorzony w ciągu trwania koncesji według zatwierdzonego przez właściwe władze państwowe planu umorzenia.

Akcje, przeznaczone do umorzenia, wskaże losowanie, które będzie dokonywane przez Radę Nadzorczą co roku. Numery wylosowanych i do wykupu przeznaczonych akcji będą ogłaszane w sposób ustawą przewidziany. Wylosowane akcje zostaną zapłacone, bez względu na to, czy czysty zysk Spółki na to wystarczy, czy nie, do rąk okaziciela akcji w trzy miesiące po wylosowaniu pełną ich imienną wartością w gotówce za zwrotem akcji wraz z niezapadłymi jeszcze kuponami i talonami. Wartość brakujących kuponów potrąca się z kapitału. Akcje wylosowane i zwrócone zniszczy Zarząd” — będzie opiewał:

„Cały kapitał akcyjny ma być umorzony w ciągu trwania koncesji, według zatwierdzonego przez właściwe władze państwowe planu umorzenia. Akcje, przeznaczone do umorzenia wskaże losowanie, które będzie dokonywane przez Zarząd w obecności trzech członków Rady Nadzorczej i komisarza rządowego bez względu na to, czy dochód przedsiębiorstwa Spółki wystarczy na spłatę wylosowanych akcji. Numery wylosowanych akcji ogłasza się w „Monitorze Polskim”. O ile na spłatę wylosowanych akcji wystarczy przeznaczona na ten cel według postanowień § 26 statutu część dochodu, okazicieli akcji wylosowanych otrzymają w trzy miesiące po ogłoszeniu wyników losowania pełną imienną wartość akcji w gotówce za zwrotem akcji z talonami i kuponami niezapadłymi jeszcze w terminie zapłaty kapitału, z wyłączeniem kuponu (kuponów) na dywidendę za rok, w którym losowanie nastąpiło lub za lata, w których dywidenda zadeklarowana nie została. Wartość brakujących zapadłych kuponów potrąca się z kapitału, o ile w odnośnym roku dywidenda uchwaloną została. Akcje spłaca się w porządku kolejnym według czasu ich wylosowania. Akcje wylosowane i zwrócone zniszczy Zarząd w obecności Komisarza Rządowego”.

c) Ustęp ostatni § 20 statutu, opiewający:
„Rada może oznaczyć te sprawy, których Zarząd nie może przedsiębrać, bez zezwolenia Rady Nadzorczej” — ma być skreślonym.

d) Ustęp 4 § 22 statutu, opiewający:
„Zarząd zastępuje Spółkę przed sądem i poza sądem, Zarządowi nie wolno wszczynać procesów sądowych, bez zezwolenia Rady Nadzorczej” — będzie opiewał:
„Zarząd zastępuje Spółkę przed sądem i poza sądem, Zarządowi nie wolno wszczynać procesów sądowych bez zezwolenia Rady Nadzorczej o przedmioty, wartością swą zł 3 000 przekraczające, ani nabywać lub zbywać przedmiotów majątkowych Spółki, z wyjątkiem ruchomości, których cena nabycia względnie zbycia przenosi kwotę zł 3 000”.

e) Ustęp 1 § 26 opiewający:
„Przy sporządzaniu bilansu należy stosować przepisy prawa o spółkach akcyjnych (rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. „Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383) oraz szczegółowe przepisy, wydane przez Ministerstwo Komunikacji” — będzie opiewał:

„Przy sporządzaniu bilansu należy stosować przepisy kodeksu handlowego (rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27 czerwca 1934 r. „Dz. Ust. R. P.” Nr. 57 poz. 502), oraz szczegółowe przepisy, wydane przez Ministerstwo Komunikacji”.

f) Ustęp 3 § 31 statutu, opiewający:
„Komisarz Rządowy jest uprawniony do wglądania w czynności Spółki, w jej księgi, rachunki i inne dokumenty i ma prawo uczestniczenia na Walnych Zgromadzeniach, jakoteż na posiedzeniach Rady Nadzorczej i Zarządu, o których terminie winien być zawiadamiany: — będzie opiewał:

„Komisarz rządowy jest uprawniony do wglądania w czynności Spółki, w jej księgi, rachunki i inne dokumenty i ma prawo uczestniczenia na Walnych Zgromadzeniach, jakoteż na posiedzeniach Rady Nadzorczej, Komitetu Wykonawczego i Zarządu, o których terminie winien być zawiadomionym”.

g) § 32 statutu, opiewający:
„Obowiązkowe ogłoszenia Spółki powinny być umieszczane w „Monitorze Polskim”, w czasopiśmie „Polska Gospodarcza” oraz w jednym z pism miejscowych, według wyboru Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów, a ewentualnie także w innych pismach przez zarządzenia władz wskazanych” — zostaje uchylony.

h) § 33 statutu, opiewający:
„W kwestjach, niniejszym statutem nieuregulowanych, obowiązują przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. Nr. 39 „Dz. Ust. R. P.” poz. 383)” — otrzymuje liczbę 32 i będzie opiewał:

„§ 32. W kwestjach, niniejszym statutem nieuregulowanych, obowiązują przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27 czerwca 1934 r. Nr. 57 poz. 502 „Dz. Ust. R. P.”.

6) Zmiana postanowienia Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z 26 kwietnia 1932 L. R. 13202, dotyczącego podwyższenia kapitału akcyjnego o zł 800 do wysokości zł 4 656 000, oraz zmiany § 6 statutu w związku z tem podwyższeniem pozostającej, tudzież wymiany akcji na akcje po zł 2 000 opiewające i zrzeczenie się uprawnień, wynikających z postanowienia Ministra Przemysłu i Handlu z 4 sierpnia 1932 (Nr. 177 „Monitora Polskiego” z 4 sierpnia 1932);

7) Sprawa zatwierdzenia losowania akcji dokonanego 3 września 1934 a objętego protokołem z 3 września 1934 L. rep. 1162/34;

8) Zmiana uchwały Walnego Zgromadzenia z 4 kwietnia 1933 L. R. 14472, dotyczącej umieszczenia w „Czasie” ogłoszeń przez prawo wymaganych;

9) Wolne wnioski akcjonariuszów i interpelacje.

Kraków, dn. 7 marca 1935.

Zarząd: Inż. Polaczek — Kornecki.

Posiadanie jednej akcji nadaje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu. Akcje winny być złożone na 8 dni przed Walnym Zgromadzeniem w Kasie stol. król. miasta Krakowa.

Ogłoszenie zawiadomienia następuje dwukrotnie w myśl art. 338 k. h. w „Monitorze Polskim”.

Akcjonariusze mają prawo zgłaszania dodatkowych spraw na porządek dzienny, które mogą być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

„POLMIN”

Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych

CENTRALA: LWÓW, ULICA AKADEMICKA 7

TELEFONY: 102-20 do 102-23

RAFINERJA W DROHOBYCZU

REPREZENTACJA W GDAŃSKU
POLISH PETROLEUM COMPANY
KREBSMARKT 7/8

PRZEDSTAWICIELSTWA ZAGRANICZ-
NE WE WSZYSTKICH STOŁECZNYCH
MIASTACH EUROPY

DZIĘKI DŁUGOLETNIJ PRAKTYCE RAFINE-
RYJNEJ I DOŚWIADCZENIOM NA POLU TECHNIKI
SMARNICZEJ, DOSTARCZAMY PRODUKTY SMA-
ROWE NAJWYŻSZYCH GATUNKÓW PO JAK
NAJŚCIŚLEJ SKALKULOWANYCH CENACH. ==

WŁAŚCIWE ZASTOSOWANIE WYSOKOWAR-
TOŚCIOWYCH OLEJÓW I SMARÓW „POLMIN”,
DOSTOSOWANYCH DO WARUNKÓW PRACY
WSZYSTKICH MASZYN I SILNIKÓW, ZAPEWNI
UZYSKANIE WSZELKICH KORZYŚCI, ZWIĄZANYCH
Z RACJONALNĄ GOSPODARKĄ SMARNICZĄ.

OLEJE I SMARY AUTOMOBILOWE „POLMIN”
SĄ DO NABYCIA WE WSZYSTKICH NASZYCH ODDZIAŁACH ORAZ
W PIERWSZORZĘDNYCH SKŁADACH Z AKCESORJAMI SAMOCHODOWEMI

O D D Z I A Ł Y: BIAŁYSTOK, BYDGOSZCZ, DOLINA GDYNIA, JAROSŁAW, KALISZ,
KOWEL, KRAKÓW, LUBLIN, LWÓW, ŁÓDŹ, PIŃSK, PŁOCK, POZNAŃ,
RÓWNE, SIEDLCE, STRYJ, 'SOSNOWIEC, TOMASZÓW MAZOWIECKI,
TORUŃ, WARSZAWA, WILNO

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI P. K. O.

CENTRALA: WARSZAWA, JASNA 9
ADRES TELEGRAFICZNY: PKO

ODDZIAŁY: KATOWICE, KRAKÓW,
POZNAŃ, WILNO, ŁÓDŹ, LWÓW

C Z Y N N O Ś C I B A N K O W E :

INKASO WEKSLI I INNYCH DOKUMENTÓW WIERZYTELNOŚCIOWYCH:

P. K. O. PRZYJMUJE DO INKASA WEKSLA I INNE DOKUMENTY (CZEKI, KWITY I T. P.) PŁATNE WE WSZYSTKICH MIEJSCOWOŚCIACH KRAJU. WALUTA ZAINKASOWANA DOPISYWANA JEST NATYCHMIAST NA KONTO ZLECENIODAWCY

PRZECHOWYWANIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (DEPOZYTY):

ZŁOŻONE DO DEPOZYTU WALORY SĄ NIE TYLKO PRZECHOWYWANE, LECZ I ADMINISTROWANE, TO ZNACZY, ŻE P. K. O. BEZ DALSZYCH ZLECEŃ, SAMA DOKONUJE REALIZACJI ZAPADŁYCH KUPONÓW I WYŁOSOWANYCH PAPIERÓW, ORAZ PRZEPROWADZA KONWERSJE I NOWE EMISJE (CENTRALA W WARSZAWIE).

Z L E C E N I A G I E Ł D O W E :

ZLECENIA GIEŁDOWE KUPNA I SPRZEDAŻY WYKONUJE P. K. O. NA WARUNKACH NAJKORZYSTNIEJSZYCH ŚCIŚLE WEDŁUG KART UMOWY (SZLUSÓW GIEŁDOWYCH). P. K. O. SKUPIJE RÓWNIEŻ KUPONY WALORÓW PAŃSTWOWYCH ORAZ REALIZUJE WYI OSOWANE OBLIGACJE PAŃSTWOWE, .. (CENTRALA W WARSZAWIE). ..

OBRÓT PIENIĘŻNY Z ZAGRANICĄ

P. K. O. NA ZLECENIE UCZESTNIKÓW OBROTU CZEKOWEGO LUB OSZCZĘDNOŚCIOWEGO PRZEKAZUJE ZAGRANICĘ DOWOLNE KWOTY BĄDŹ TO CZEKAMI NA BANKI ZAGRANICZNE DO WSZYSTKICH ZNACZNIEJSZYCH PAŃSTW, BĄDŹ TO CZEKAMI PRZEKAZOWEMI NA URZĘDY CZEKOWO-POCZTOWE, JAK RÓWNIEŻ ZAPOMOCA PRZELEWÓW NA ZAGRANICZNE KONTA CZEKOWO-POCZTOWE DO AUSTRJI, BELGJI, DANJI, FRANCJI, CZECHOSŁOWACJI, HOLANDJI, JUGOSŁAWJI, ŁOTWY, WŁOCH, TUNISU, SZWECJI, SZWAJCARJI.

PRZEKAZYWANE Z ZAGRANICY PIENIĄDZE DO POLSKI DOPISYWANE SĄ NA KONTA P. K. O. W POLSCE LUB PRZEKAZYWANE DO WSKAZANYCH MIEJSC ZAMIESZKANIA ADRESATÓW W KRAJU.

UDZIELANIE POŻYCZEK (LOMBARD):

UCZESTNICY OBROTU CZEKOWEGO I OSZCZĘDNOŚCIOWEGO MOGĄ OTRZYMYWAĆ POŻYCZKI LOMBARDOWE NA ZASTAW PAPIERÓW PAŃSTWOWYCH, KOMUNALNYCH ORAZ AKCYJBANKU POLSKIEGO NA DOGODNYCH WARUNKACH.

WSZYSTKIE FORMALNOŚCI MOGĄ BYĆ ZAŁATWIANE RÓWNIEŻ W DRODZE KORESPONDENCJI.

SAFESY (CENTRALA I ODDZIAŁY W KRAKOWIE, LWOWIE)

P. K. O. wynajmuje Kasetki (safesy) różnych wymiarów na bardzo dogodnych warunkach